

(१) सच्चेव अपरिसेसा नेयव्वा, नवरं इमं नाणतं जाव तिगिच्छिकूडस्स उप्पायपव्वयस्स चमरचंचाए रायहाणीए चमरचंचस्स आवासपव्वयस्स अन्नेसिं च बहूणं० सेसं तं चेव जाव तेरसअंगुलाइं अब्दंगुलं च किंचिविसेसाहिया परिकर्खेवेण। तीसे णं चमरचंचाए रायहाणीए दाहिणपच्चत्थिमेण छक्कोडिसए पणपन्नं च कोडीओ पणतीसं च सयसहस्साइं पन्नासं च सहस्साइं अरुणोदगसमुद्दं तिरियं वीतीवइत्ता एत्थ णं चमरस्स असुरिंदस्स असुरकुमाररण्णो चमरचंचे नामं आवासे पण्णते, चउरासीतिं जोयणसहस्साइं आयामविकर्खंभेण, दो जोयणसयसहस्सा पन्नटुं च सहस्साइं छ्य बत्तीसे जोयणसए किंचिविसेसाहिए परिकर्खेवेण। से णं एगेण पागारेण सव्वतो समंता संपरिक्रिक्ते। से णं पागारे दिवहुं जोयणसयं उहुं उच्चतेण, एवं चमरचंचारायहाणीवत्तव्या भाणियव्वा सभाविहूणा जाव चत्तारि पासायपंतीओ। ६. (१) चमरे णं भंते ! असुरिंदे असुरकुमारराया चमरचंचे आवासे वसहिं उवेति ? नो इणट्टे समट्टे। (२) से केण खाइ अट्टेण भंते ! एवं वुच्चइ 'चमरचंचे आवासे, चमरचंचे आवासे' ? गोयमा ! से जहानामए इहं मणुस्सलोगंसि उवगारियलेणा इवा, उज्जाणियलेणा इवा, धारवारियलेणा इवा, तथ्य णं बहवे मणुस्सा य मणुस्सीओ य आसयंति सयंति जहा रायप्पसेणहजे जाव कल्लाणफलवित्तिविसेसं पच्चणुभवमाणा विहरंति, अन्नत्थ पुण वसहिं उवेति, एवामेव गोयमा ! चमरस्स असुरिंदस्स असुरकुमाररण्णो चमरचंचे आवासे केवलं किहुरतिपत्तियं, अन्नत्थ पुण वसहिं उवेति। सेतेणट्टेण जाव आवासे। सेवं भंते ! सेवं भंते ! ति जाव विहरति। [सु. ७-८. भगवओ महावीरस्स रायगिहाओ विहरणं, चंपानयरीए पुण्णभद्वेहइ आगमणं च] ७. तए णं समणे भगवं महावीरे अन्नदा कदायि रायगिहाओ नगराओ गुणतसलाओ जाव विहरति। ८. तेणं कालेणं तेणं समएणं चंपा नामं नयरी होत्था। वण्णओ। पुण्णभद्वे चेतिए। वण्णओ। तए णं समणे भगवं महावीरे अन्नया कदायि पुव्वाणुपुव्विं चरमाणे जाव विहरमाणे जेणेव चंपानगरी, जेणेव पुण्णभद्वे चेतिए तेणेव उवागच्छति, उवागच्छित्ता जाव विहरइ। [सु. ९-३७. उद्दायणरायरिसि-अभीयिकुमारवुत्तंतो सु. ९-१६. वीतिभयनगर-मियवण-उद्दायणराय-पउमावइ-पभावइमहिसी-अभीयिरायकुमार-रायभाइणेजकेसिकुमाराणं वण्णाणं] ९. तेणं कालेणं तेणं समएणं सिंधूसोवीरेसु जणवएसु वीतीभए नामं नगरे होत्था। वण्णओ। १०. तस्स णं वीतीभयस्स नगरस्स बहिया उत्तरपुरत्थिमे दिसिभाए, एत्थ णं मियवणे नामं उज्जाणे होत्था। सब्बोउय० वण्णओ। ११. तथ्य णं वीतीभए नगरे उद्दायणे नामं राया होत्था, महया० वण्णओ। १२. तस्स णं उद्दायणस्स रन्नो पउमावती नामं देवी होत्था, सुकुमाल० वण्णओ। १३. तस्स णं उद्दायणस्स रण्णो पभावती नामं देवी होत्था। वण्णओ, जाव विहरति। १४. तस्स णं उद्दायणस्स रण्णो पुत्ते पभावतीए देवीए अत्तए अभीयी नामं कुमारे होत्था। सुकुमाल० जहा सिवभद्वे (सु० ११ उ० ९ सु० ५) जाव पच्चुवेकखमाणे विहरइ। १५. तस्स णं उद्दायणस्स रण्णो नियए भाइणजे केसी नामं कुमारे होत्था, सुकुमाल० जाव सुरुवे। १६. से णं उद्दायणे राया सिंधूसोवीरप्पामोकखाणं सोलसणहं जणवयाणं, वीतीभयप्पामोकखाणं तिष्णहं तेसद्वीणं नगरागरसयाणं, महसेणप्पामोकखाणं दस्सणहं राईणं बद्धमउडाणं विदिण्णछत्त-चामर-वालवीयणीणं, अन्नेसिं च बहूणं राईसर-तलवर जाव सत्थवाहप्पभितीणं आहेवच्चं पोरेवच्चं जाव कारेमाणे पालेमाणे समणोवासए अभिगयजीवाजीवे जाव विहरति। [सु. १७-१८. पोसहसालाए पोसहियस्स उद्दायणस्स रण्णो भगवंतमहावीरवंदणाइअज्ञवसाओ] १७. तए णं से उद्दायणे राया अन्नदा कदायि जेणेव पोसहसाला तेणेव उवागच्छति, जहा संखे (स० १२ उ० १ सु० १२) जाव विहरति। १८. तए णं तस्स उद्दायणस्स रण्णो पुव्वरत्तावरत्तकालसमयंसि धम्मजागरियं जागरमाणस्स अयमेयारुवे अज्ञत्थिए जाव समुप्पज्जित्था-'धन्ना णं ते गामाऽगर-नगर-खेड-कव्वड-मडंब-दोणमुह-पट्टणा-४४सम-संवाह-सन्निवेसा जत्थ णं समणे भगवं महावीरे विहरति, धन्ना णं ते राईसर-तलवर जाव सत्थवाह-प्पभितयो जे णं समणे भगवं महावीरं वंदंति नमंसंति जाव पज्जुवासंति। जति णं समणे भगवं महावीरे पुव्वाणुपुव्विं चरमाणे गामाणुगामं जाव विहरमाणे इहभागच्छेज्जा, इह समोसरेज्जा, इहेव वीतीभयस्स नगरस्स बहिया मियवणे उज्जाणे अहापडिरुवं ओग्गहं ओगिण्हित्ता संजमेणं जाव विहरेज्जा तो णं अहं समणे भगवं महावीरं वंदेज्जा, नमंसेज्जा जाव पज्जुवासेज्जा।" [सु. १९-२२. भगवओ वीतीभयनगरागमणं, उद्दायणस्स य पव्वजागहणसंकप्पो] १९. तए णं समणे भगवं महावीरे उद्दायणस्स रण्णो अयमेयारुवं अज्ञत्थियं जाव समुपन्नं विजाणित्ता चंपाओ नगरीओ

पुण्णभद्राओ चेतियाओ पडिनिकखमति, प० २ ता पुव्वाणुपुव्विं चरमाणे गामाणु० जाव विहरमाणे जेणेव सिंधूसोवीरा जणवदा, जेणेव वीतीभये नगरे, जेणेव मियवणे उज्जाणे तेणेव उवागच्छति, उवा० २ जाव विहरति। २०. तए णं वीतीभये नगरे सिंघाडग जाव परिसा पञ्जुवासइ। २१. तए णं से उद्दायणे राया इमीसे कहाए लब्धट्टे समाणे हृष्टुहृ० कोडुंबियपुरिसे सद्वावेति, को० स० २ एवं वयासी-खिप्पामेव भो देवाणुप्पिया ! वीयीभयं नगरं सब्भिंतरबाहिरियं जहा कूणिओ उववातिए जाव पञ्जुवासति। पउमावतीपामोक्खाओ देवीओ तहेव जाव पञ्जुवासंति। धम्मकहा। २२. तए णं से उद्दायणे राया समणस्स भगवओ महावीरस्स अंतियं धम्मं सोच्चा निसम्म हृष्टुहृ० उद्दाए उद्देति, उ० २ ता समणं भगवं महावीरं तिकखुत्तो जाव नमंसित्ता एवं वयासी-“एवमेयं भंते ! तहमेयं भंते ! जाव से जहेयं तुझे वदह, त्ति कद्दु जं नवरं देवाणुप्पिया ! अभीयीकुमारं रज्जे ठावामि। तए णं अहं देवाप्पियाणं अंतिए मुंडे भवित्ता जाव पव्वयामि”। अहासुहं देवाणुप्पिया ! मा पडिबंधं। [सु. २३-२६. नियपुत्तकल्लाणकंखिउद्दायणरायकओ कम्मबंधभूले रज्जे नियभाइणेजकेसिकुमारस्स रज्जाभिसेओ] २३. तए णं से उद्दायणे राया समणेणं भगवया महावीरेणं एवं वुत्ते समाणे हृष्टुहृ० समणं भगवं महावीरं वंदति नमंसति, वं० न० ता तमेव आभिसक्कं हृत्थिं द्रहति, २ ता समणस्स भगवओ महावीरस्स अंतियाओ मियवणाओ उज्जाणाओ पडिनिकखमति, पडिनिकखमित्ता जेणेव वीतीभये नगरे तेणेव पहारेत्था गमणाए। २४. तए णं तस्स उद्दायणस्स रण्णो अयमेयारूवे अज्जन्मिये जाव समुप्पज्जित्था—“एवं खलु अमीयीकुमारे ममं एगे पुत्ते इद्वे कंते जाव किमंग पुण पासणयाए ?, तं जति णं अहं अमीयीकुमारं रज्जे ठावेत्ता समणस्स भगवओ महावीरस्स अंतियं मुंडे भवित्ता जाव पव्वयामि तो णं अभीयीकुमारे रज्जे य रह्ये य जाव जणवए य माणुस्सएसु य कामभोएसु मुच्छिए गिब्बे गढिए अज्जनोववन्ने अणादीयं अणवदग्गं दीहमद्वं चाउरंतं संसारकंतारं अणुपरियद्विस्सइ, तं नो खलु मे सेयं अभीयीकुमारं रज्जे ठावेत्ता समणस्स भगवओ महावीरस्स अंतियं मुंडे भवित्ता जाव पव्वइत्तए। सेयं खलु मे णियं भाइणेजं केसिकुमारं रज्जे ठावेत्ता समणस्स भगवतो जाव पव्वइत्तए“। एवं संपेहेति, एवं स. २ ता जेणेव वीतीभये नगरे तेणेव उवागच्छति, उवा० २ ता वीतीभयं नगरं मज्जंमज्जेण० जेणेव सए गेहे जेणेव बाहिरिया उवद्वाणसाला तेणेव उवागच्छति, उवा० २ ता आभिसेकं हृत्थिं ठावेति, आ० ठ० २ आभिसेकाओ हृथीओ पच्चोरुभइ, आ० प० २ जेणेव सीहासणे तेणेव उवागच्छति, उवा० २ सीहासणवरंसि पुरत्थाभिमुहे निसीयति, नि० २ कोडुंबियरपुरिसे सद्वावेइ, को० स० २ एवं वयासी— खिप्पामेव भो देवाणुप्पिया ! वीतीभयं नगरं सब्भितरबाहिरियं जाव पच्चप्पिण्णति। २५. तए णं से उद्दायणे राया दोच्चं पि कोडुंबियपुरिसे सद्वावेइ, स० २ एवं वयासी— खिप्पामेव भो देवाणुप्पिया ! केसिस्स कुमारस्स महत्थं महग्धं महरिहं एवं रायाभिसेओ जहा सिवभद्रस्स (स० ११ उ० ९ सु० ७-९) तहेव भाणियव्वो जाव परमायु पालयाहि इद्वजणसंपरिवुडे सिंधूसोवीरपामोक्खाणं सोलसण्णं जणवदाणं, वीतीभयपामोक्खाण०, महसेणप्पा०, अन्नेसि॑ च बहूणं राईसरतलवर० जाव कारेमाणे पालेमाणे विहराहि, त्ति कद्दु जयजयसदं पउंजंति। २६. तए णं से केसी कुमारे राया जाते महया जाव विहरति। [सु. २७-३१. केसिरायाणुमन्नियस्स उद्दायणराइणो महाविच्छहेण पव्वजागहणं मोक्खगमणं च] २७. तए णं से उद्दायणे राया केसिं रायाणं आपुच्छइ। २८. तए णं से केसी राया कोडुंबियपुरिसे सद्वावेइ एवं जहा जमालिस्स (स० ९ उ० ३३ सु० ४६-४७) तहेव सब्भितरबाहिरियं तहेव जाव निक्खमणाभिसेयं उवद्ववेति। २९. तए णं से केसी राया अणेगगणणायग० जाव परिवुडे उद्दायणं रायं सीहासणवरंसि पुरत्थाभिमुहं निसीयावेति, नि० २ अद्वसएणं सोवणियाणं एवं जहा जमालिस्स (स० ९ उ० ३३ सु० ४९) जाव एवं वयासी— भण सामी ! किं देमो ? किं पयच्छामो ? किणा वा ते अद्वो ? तए णं से उद्दायणे राया केसिं रायं एवं वयासी— इच्छामि णं देवाणुप्पिया ! कुत्तियावणाओ एवं जहा जमालिस्स (स० ९ उ० ३३ सु० ५०-५६); नवरं पउमावती अग्गकेसे पडिच्छइ पियविप्पयोगदूसह०। ३०. तए णं से कसी राया दोच्चं पि उत्तरावक्षमणं सीहासणं रायावेति, दो० २ उद्दायणं रायं

सेयापीतएहिं कलसेहिं० सेसं जहा जमालिस्स (स० ९ उ० ३३ सु० ५७-६०) जाव सन्निसन्ने तहेव अम्मधाती, नवरं पउमावती हंसलकखणं पडसाडगं गहाय, सेसं तं चेव जाव सीयाओ पच्छोरुभति, सी० प० २ जेणेव समणे भगवं महावीरे तेणेव उवागच्छइ, उवा० २ समणं भगवं महावीरं तिकखुत्तो वंदति नमंसति, वं० २ उत्तरपुरथिमं दिसीभागं अवक्षमति, उ० ॲ० २ सयमेव आभरणमल्लालंकारं० तं चेव, पउमावती पडिच्छइ जाव घडियब्बं सामी ! जाव नो पमादेयब्बं ति कट्टु, केसी राया पउमावती य समणं भगवं महावीरं वंदति नमंसंति, वं० २ जाव पडिगया । ३१. तए णं से उद्दायणे राया सयमेव पंचमुद्दियं लोयं०, सेसं जहा उसभदत्तस्स (स० ९ उ० ३३ सु० १६) जाव सब्बदुकखप्पहीणे । [सु. ३२. रज्जालाभनिमित्तेण उद्दायणरायरिसिम्मि घेराणुबद्धस्स अभीयिकुमारस्स वीतिभयनगराओ चंपाए निवासो] ३२. तए णं तस्स अभीयिस्स कुमारस्स अन्नदा कदायि पुव्वरत्तावरत्तकालसमयंसि कुडुंबजागरियं जागरमाणस्स अयमेयाख्वे अज्ञात्यिए जाव समुप्पज्जित्था -‘एवं खलु अहं उद्दायणस्स पुत्ते पभावतीए देवीए अत्तए, तए णं से उद्दायणे राया ममं अवहाय नियं भागिणेजं केसिकुमारं रज्जे ठावेत्ता समणस्स भगवओ जाव पव्वइए’ । इमेणं एताख्वेणं महता अप्पत्तिएणं मणोमाणसिएणं दुक्खेणं अभिभूए समाणे अंतेपुरपरियालसंपरियुडे सभंडमत्तोवगरणमायाए वीतीभयाओ नगराओ निग्गच्छति, नि० २ पुव्वाणुपुव्बिं चरमाणे गामाणुगामं दूङ्गमाणे जेणेव चंपा नगरी जेणेव कूणिए राया तेणेव उवागच्छइ, तेणेव उवा० २ कूणियं रायं उवसंपज्जित्ताणं विहरइ । इत्थ वि णं से विउलभोगसमितिसमन्नागए यावि होत्था । [सु. ३३-३६. समणोवासगधम्मरयस्स उद्दायणवेरं अणालोइयपडिक्कंतस्स पत्तमरणस्स अभीयिकुमारस्स असुरकुमारदेवतेणं उववाओ] ३३. तए णं से अभीयी कुमारे समणोवासए यावि होत्था, अभिगय० जाव विहरति । उद्दायणम्मि रायरिसिम्मि समणुबद्धवेरे यावि होत्था । ३४. तेणं कालेणं तेणं समएणं इमीसे रयणप्पभाए पुढवीए निरयपरिसामंतेसु चोसद्विं असुरकुमारावाससयसहस्सा पन्नत्ता । ३५. तए णं से अभीयी कुमारे बहूं वासाइं समणोवासगपरियाणं पाउणति, पाउणिता अद्भमासियाए संलेहणाए तीसं भत्ताइं अणसणाए छेदेइ, छें० २ तस्स ठाणस्स अणालोइयपडिक्कंते कालमासे कालं किच्चा इमीसे रयणप्पभाए पुढवीए निरयपरिसामंतेसु चोयद्वीए आतावा जाव सहस्सेसु अण्णतरंसि आतावाअसुरकुमारावासंसि आतावाअसुरकुमारदेवत्ताए उववन्ने । ३६. तत्थ णं अत्थेगइयाणं आतावगाणं असुरकुमाराणं देवाणं एगं पलिओवमं ठिती पन्नत्ता । तत्थ णं अभीयिस्स वि देवस्स एगं पलिओवमं ठिती पन्नत्ता । [सु. ३७. देवलोगचवणाणंतरं अभीयिस्स सिद्धिगमणनिरूपणं] ३७. से णं भंते ! अभीयी देवे ताओ देवलोगाओ आउकखणेणं भवकखणेणं ठितिकखणेणं अणंतरं उब्बद्वित्ता कहिं गच्छिहिति ? कहिं उववज्जिहिति ? गोयमा ! महाविदेहे वासे सिज्जिहिति जाव अंतं काहिति । सेवं भंते ! सेवं भंते ! त्ति० । ॥१३.६॥★☆★☆ सत्तमो उद्देसओ ‘भासा’★☆★☆ [सु. १. सत्तमुद्देसस्सुवुग्धाओ] १. रायगिहे जाव एवं वयासी— [सु. २-५. भासाए अणत्तत-खवित-अचित्तत -अजीवत्तसरूवनिरूपणं] २. आया भंते ! भासा, अन्ना भासा ? गोयमा ! नो आता भासा, अन्ना भासा । ३. खविं भंते ! भासा, अखविं भासा ? गोयमा ! खविं भासा, नो अखविं भासा । ४. सचित्ता भंते ! भासा, अचित्ता भासा ? गोयमा ! नो जीवा भासा, अजीवा भासा । [सु. ६. अजीवाणं भासानिसेहो] ६. जीवाणं भंते ! भासा, अजीवाणं भासा ? गोयमा ! जीवाणं भासा, नो अजीवाणं भासा । [सु. ७. ‘भासिजमाणी भासा’ इति भासासरूपं] ७. पुव्बिं भंते ! भासा, भासिजमाणी भासा, भासासमयवीतिक्कंता भासा ? गोयमा ! नो पुव्बिं भासा, भासिजमाणी भासा, नो भासासमयवीतिक्कंता भासा । [सु. ८. भासिजमाणीए भासाए विभेयणनिरूपणं] ८. पुव्बिं भंते ! भासा भिज्जइ, भासिजमाणी भासा भिज्जइ, भासासमयवीतिक्कंता भासा भिज्जइ । सु. ९. भासाए भेयचउक्कं ९. कतिविधा णं भंते ! भासा पन्नत्ता ? गोयमा ! चउव्विहा भासा पण्णत्ता, तं जहा— सच्चा मोसा सच्चामोसा असच्चामोसा । [सु. १०-१३. मणं पडुच्च विझ्याइअद्वमसुत्तंग्यवत्तव्या] १०. आता भंते ! मणे, अन्ने मणे ? गोयमा ! नो आया मणे, अन्ने मणे । ११. जहा भासा तहा मणे वि जाव नो अजीवाणं मणे ।

૧૨. પુણિં ભંતે ! મણે, મણિજ્જમાણે મણે ?૦ એવં જહેવ ભાસા | ૧૩. પુણિં ભંતે ! મણે ભિજાઝ, મણિજ્જમાણે મણે ભિજાઝ, મણસમયવીતિકંતે મણે ભિજાઝ ? એવં જહેવ ભાસા | [સુ. ૧૪. મણસ્સ ભેયચઉક્ક] ૧૪. કતિવિધે ણં ભંતે ! મણે પન્તે ? ગોયમા ! ચઉબ્બિહે મણે પન્તે, તં જહા— સચે, જાવ અસચ્ચમોસે | [સુ. ૧૫-૧૮. કાયસ્સ અત્તત્તાણત્તત્ત-રૂવિત્તારૂવિત્ત-સચિત્તતાચિત્તતજીવત્તાજીવત્તસરૂવનિરૂવણ] ૧૫. આયા ભંતે ! કાયે, અન્ને કાયે ? ગોયમા ! આયા વિ કાયે, અન્ને વિ કાયે | ૧૬. રૂવિં ભંતે ! કાયે૦ પુછ્છા | ગોયમા ! રૂવિં પિ કાયે, અરૂવિં પિ કાયે | ૧૭. એવં સચિત્તે વિ કાએ, અચિત્તે વિ કાએ | ૧૮. એવં એકેકે પુછ્છા | જીવે વિ કાયે, અજીવે વિ કાએ | [સુ. ૧૯. જીવાજીવાળાં કાયસબ્ભાવો] ૧૯. જીવાળ વિ કાયે, અજીવાળ વિ કાએ | [સુ. ૨૦-૨૧. તિવિહં જીવસંબંધ પડુછ્ચ કાયનિરૂવણં કાયવિભેયણનિરૂવણ ચ] ૨૦. પુણિં ભંતે ! કાયે૦ ? પુછ્છા | ગોયમા ! પુણિં પિ કાએ, કાયિજ્જમાણે વિ કાએ, કાયસમયવીતિકંતે વિ કાયે | ૨૧. પુણિં ભંતે ! કાયે ભિજાઝ ?૦ પુછ્છા | ગોયમા ! પુણિં પિ કાએ ભિજાઝ જાવ કાયસમયવીતિકંતે વિ કાએ ભિજતિ | [સુ. ૨૨. કાયસ્સ ભેયસત્તગં] ૨૨. કતિવિધે ણં ભંતે ! કાયે પન્તે ? ગોયમા ! સત્તવિધે કાયે પન્તે, તં જહા— ઓરાલિએ ઓરાલિયભીસએ વેઉબ્બિએ વેઉબ્બિયમીસએ આહારએ આહારયમીસએ કમ્મએ | [સુ. ૨૩. મણણસ્સ ભેયપંચગં] ૨૩. કતિવિધે ણં ભંતે ! મરણે પન્તે ? ગોયમા ! પંચવિધે મરણે પન્તે, તં જહા— આવીચિયમરણે ઓહિમરણે આતિયંતિયમરણે બાલમરણે પંડિયમરણે | [સુ. ૨૪-૩૦. આવીચિયમરણસ્સ ભેય-પભેય તસ્સરૂવં ચ] ૨૪. આવીચિયમરણે ણં ભંતે ! કતિવિધે પણ્ણતે ? ગોયમા ! પંચવિહે પન્તે તં જહા— દવ્વાવીચિયમરણે ખેત્તાવીચિયમરણે કાલાવીચિયમરણે ભવાવીચિયમરણે ભાવાવીચિયમરણે | ૨૫. દવ્વાવીચિયમરણે ણં ભંતે ! કતિવિધે પન્તે ? ગોયમા ! ચઉબ્બિહે પન્તે, તં જહા— નેરઝયદવ્વાવીચિયમરણે તિરિક્ખજોળિયદવ્વાવીચિયમરણે મણુસ્સદવ્વાવીચિયમરણે દેવદવ્વાવીચિયમરણે | ૨૬. સે કેણદ્રેણ ભંતે ! એવં વુચ્છિ ‘નેરઝયદવ્વાવીચિયમરણે, નેરઝયદવ્વાવીચિયમરણે’ ? ગોયમા ! જં ણં નેરઝયા નેરઝયદવ્વે વદ્વમાણા જાંદિં દવ્વાંદિં નેરઝયાઉયત્તાએ ગહિયાંદિં બદ્વાંદિં પુદ્વાંદિં કડાંદિં પદ્વાંદિં નિવિદ્વાંદિં અભિનિવિદ્વાંદિં અભિસમન્ગગયાંદિં ભવંતિ તાંદિં દવ્વાંદિં આવીચી અણુસમયં નિરંતરં મરંતીતિ કદ્વુ, સેતેણદ્રેણ ગોયમા ! એવં વુચ્છિ ‘નેરઝયદવ્વાવીચિયમરણે, નેરઝયદવ્વાવીચિયમરણે’ | ૨૭. એવં જાવ દેવદવ્વાવીચિયયરણે | ૨૮. ખેત્તાવીચિયમરણે ણં ભંતે ! કતિવિધે પન્તે ? ગોયમા ! ચઉબ્બિહે પન્તે, તં જહા— નેરઝયખેત્તાવીતિચિયમરણે જાવ દેવખેત્તાવીતિચિયમરણે | ૨૯. સે કેણદ્રેણ ભંતે ! એવં વુચ્છિ ‘નેરઝયખેત્તાવીચિયમરણે, નેરઝયખેત્તાવીચિયમરણે’ ? ગોયમા ! જં ણં નેરઝયા નેરઝયખેત્તે વદ્વમાણે જાંદિં દવ્વાંદિં નેરઝયાઉયત્તાએ એવં જહેવ દવ્વાવીચિયમરણે તહેવ ખેત્તાવીચિયમરણે વિ | ૩૦. એવં જાવ ભાવાવીચિયમરણે | [સુ. ૩૧-૩૫. ઓહિમરણસ્સ ભેય-પભેય તસ્સરૂવં ચ] ૩૧. ઓહિમરણે ણં ભંતે ! કતિવિધે પન્તે ? ગોયમા ! પંચવિહે પન્તે, તં જહા— દવ્વોહિમરણે ખેત્તોહિમરણે | ૩૨. દવ્વોહિમરણે ણં ભંતે ! કતિવિધે પન્તે ? ગોયમા ! ચઉબ્બિહે પન્તે, તં જહા-નેરઝયદવ્વોહિમરણે જાવ દેવદવ્વોહિમરણે | ૩૩. સે કેણદ્રેણ ભંતે ! એવં વુચ્છિ ‘નેરઝયદવ્વોહિમરણે, નેરઝયદવ્વોહિમરણે’ ? ગોયમા ! જં ણં નેરઝયા નેરઝયદવ્વે વદ્વમાણા જાંદિં દવ્વાંદિં સંપંદં મરંતિ, તે ણં નેરઝયા તાંદિં દવ્વાંદિં અણાગતે કાલે પુણો વિ મરિસ્સંતિ | સેતેણદ્રેણ ગોયમા ! જાવ દવ્વોહિમરણે | ૩૪. એવં તિરિક્ખજોળિય૦ મણુસ્સ૦ દેવોહિમરણે વિ | ૩૫. એવં એણં ગમણં ખેત્તોહિમરણે વિ, કાલોહિમરણે વિ, ભવોહિમરણે વિ, ભાવોહિમરણે વિ | [સુ. ૩૬-૪૦. આતિયંતિયમરણસ્સ ભેય-પભેય તસ્સરૂવં ચ] ૩૬. આતિયંતિયમરણે ણં ભંતે !૦ પુછ્છા | ગોયમા ! પંચવિહે પન્તે, તં જહા— દવ્વતિયંતિયમરણે, ખેત્તાતિયંતિયમરણે, જાવ ભાવાતિયંતિયમરણે | ૩૭. દવ્વાતિયંતિયમરણે ણં ભંતે ! કતિવિધે પન્તે ? ગોયમા ! ચઉબ્બિહે પન્તે, તં જહા— નેરઝયદવ્વાતિયંતિયમરણે જાવ દેવદવ્વાતિયંતિયમરણે | ૩૮. સે કેણદ્રેણ ભંતે ! એવં વુચ્છતિ ‘નેરઝયદવ્વાતિયંતિયમરણે, નેરઝયદવ્વાતિયંતિયમરણે’ ? ગોયમા ! જં ણં નેરઝયા નેરઝયદવ્વે વદ્વમાણા જાંદિં દવ્વાંદિં સંપંદં મરંતિ, જે ણં નેરઝયા તાંદિં દવ્વાંદિં અણાગતે કાલે નો પુણો વિ મરિસ્સંતિ | સેતેણદ્રેણ જાવ મરણે | ૩૯. એવં તિરિક્ખ૦ મણુસ્સ૦ દેવ૦ | ૪૦. એવં ખેત્તાતિયંતિયમરણે વિ, જાવ ભાવાતિયંતિયમરણે વિ | [સુ. ૪૧. બાલમરણસ્સ ભેય સરૂવં ચ] ૪૧. બાલમરણે ણં ભંતે ! કતિવિધે પન્તે ? ગોયમા ! દુવાલસવિહે પન્તે, તં જહા— વલયમરણે જાહા ખંદએ (સ૦ ૨ ઉ૦ ૧ સુ૦ ૨૬) જાવ ગદ્વાપદ્ધે | [સુ. ૪૨.-૪૪. પંડિતમરણસ્સ ભેદા સરૂવં ચ] ૪૨. પંડિયમરણે ણં ભંતે !

કતિવિધે પત્રતે ? ગોયમા ! દુવિહે પત્રતે, તં જહા— પાઓવગમણે ય ભત્તપચ્ચક્ખાણે ય । ૪૩. પાઓવગમણે ણ ભંતે ! કતિવિધે પત્રતે ? ગોયમા ! દુવિધે પત્રતે, તં જહા ણીહારિમે ય અણીહારિમે ય, નિયમં અપડિકમ્મે । ૪૪. ભત્તપચ્ચક્ખાણે ણ ભંતે ! કતિવિધે પત્રતે ? એવં તં ચેવ, નવ નિયમં સપડિકમ્મે । સેવં ભંતે ! સેવં ભંતે ! ત્તિ૦ । ॥૧૩.૭॥ ★★★ અદૃમો ઉદ્દેસાઓ ‘કમ્મ’ ★★★ [સુ. ૧. કમ્મપગડિભેયાઇજાણણતથં પણ્ણવણાસુત્તાવલોયણનિદેસો ૧. કતિ ણ ભંતે ! કમ્મપગડીઓ પત્રતાઓ ? ગોયમા । અદૃ કમ્મપગડીઓ પત્રતાઓ । એવં બંધદ્વિતિઉદ્દેસાઓ ભાણિયવો નિરવસેસો જહા પત્રવણાએ । સેવં ભંતે ! સેવં ભંતે ! ત્તિ૦ । ॥૧૩.૮॥ ★★★નવમો ઉદ્દેસાઓ ‘અણગારે કેયાઘડિયા’ ★★★ [સુ. ૧. નવમુદેસસ્સુવુગ્ધાઓ] ૧. રાયગિહે જાવ એવં વયાસી— [સુ. ૨-૩. ગહિયકેયાઘડિયપુરિસોદાહરણેણ ભાવિયડપ્પણો અણગારસ્સસ વિઉબ્વણસત્તીનિરૂબણં] ૨. સે જહાનામએ કેયિ પુરિસે કેયાઘડિયં કિચ્છહત્થગયાં રૂવાં વિઉબ્વિત્તએ ? ગોયમા ! સે જહાનામએ જુવતિ જુવાણે હૃથેણ હૃથે એવં જહા તતિયસતે પંચમુદેસએ (સ૦ ૩ ઉ૦ ૫ સુ૦ ૩) જાવ નો ચેવ ણ સંપત્તીએ વિઉબ્વિસુ વા વિઉબ્વતિ વા વિઉબ્વિસ્સતિ વા । [સુ. ૪-૫. ગહિયહિરણાદિપેદપુરિસોદાહરણેહિં ભાવિયડપ્પણો અણગારસ્સસ વિઉબ્વણસત્તીનિરૂબણં] ૪. સે જહાનામએ કેયિ પુરિસે હિરણપેલં ગહાય ગચ્છેજા, એવામેવ અણગારે વિ ભાવિયપ્પા હિરણપેલહત્થકિચ્ચગતેણ અપ્પાણેણ૦, સેસં તં ચેવ । ૫. એવં સુવણપેલં, એવં રયણપેલં, વહરપેલં, વથપેલં, આભરણપેલં । [સુ. ૬. ગહિયવિયલાદિકિડપુરિસોદાહરણેહિં ભાવિયડપ્પણો અણગારસ્સસ વિઉબ્વણસત્તીનિરૂબણં] ૬. એવં વિયલકિડં, સુંબકિડં ચમ્મકિડં કંબલકિડં । [સુ. ૭. ગહિયઅયઆઇભારપુરિસોદાહરણેહિં ભાવિયડપ્પણો અણગારસ્સસ વિઉબ્વણસત્તીનિરૂબણં] ૭. એવં અયભારં તંબભારં તાયભારં સીસગભાર હિરણભાર સુવણભાર વહરભાર । [સુ. ૮-૧૫. વગ્નુલી-જન્મોવહ્યા-જલોયા-બીયંવીયગસાટણ-પક્રિખબિરાલય-જીવંજીવગસાટણ -હંસ-સમુદ્વાયસોદાહરણેહિં ભાવિયડપ્પણો અણગારસ્સસ વિઉબ્વણસત્તીનિરૂબણં] ૮. સે જહાનામએ વગ્નુલી સિયા, દો વિ પાએ ઉલલંબિયા ઉલલંબિયા ઉછુંપાદા અહોસિરા ચિદ્દેજા, એવામેવ અણગારે વિ ભાવિયપ્પા વગ્નુલીકિચ્ચગણં અપ્પાણેણ ઉછું વેહાસ૦ । ૯. એવં જણોવહ્યવત્તબ્વયા ભાણિતબ્વા જાવ વિઉબ્વિસ્સંતિ વા । ૧૦. સે જહાનામએ જલોયા સિયા, ઉદગંસિ કાયં ઉબ્વિહિયા ઉબ્વિહિયા ગચ્છેજા, એવામેવ૦ સેસં જહા વગ્નુલીએ । ૧૧. સે જહાનામએ બીયંબીયગસાટણે સિયા, દો વિ પાએ સમતુરંગેમાણે સમરિંગેમાણે ગચ્છેજા, એવામેવ અણગરે૦, સેસં તં ચેવ । ૧૨. સે જહાનામએ પક્રિખબિરાલએ સિયા, રૂક્ખાઓ રૂક્ખાં ડેવેમાણે ગચ્છેજા, એવામેવ અણગરે૦, સેસં તં ચેવ । ૧૩. સે જહાનામએ જીવંજીવગસાટણે સિયા, દો વિ પાએ સમતુરંગેમાણે ગચ્છેજા, એવામેવ અણગરે૦, સેસં તં ચેવ । ૧૪. સે જહાનામાએ હંસે સિયા, તીરાતો તીરં અભિરમમાણે અભિરમમાણે ગચ્છેજા, એવામેવ અણગારે હંસકિચ્ચગતેણ અપ્પાણેણ૦, તં ચેવ । ૧૫. સે જહાનામએ સમુદ્વાયસાએ સિયા, વીયીઓ વીયિં ડેવેમાણે ડેવેમાણે ગચ્છેજા, એવામેવ૦, તહેવ । [સુ. ૧૬-૧૯. ગહિયચક્ક-છત્ત-ચમ્મ -રયણાઇપુરિસોદાહરણેહિં ભાવિયડપ્પણો અણગારસ્સસ વિઉબ્વણસત્તીનિરૂબણં] ૧૬. સે જહાનામએ કેયિ પુરિસે ચક્કં ગહાય ગચ્છેજા, એવામેવ અણગારે વિ ભાવિયપ્પા ચક્કહત્થકિચ્ચગએરં અપ્પાણેણ૦, સેસં જહા કેયાઘડિયાએ । ૧૭. એવં છત્તં । ૧૮. એવં ચમ્મં । ૧૯. સે જહાનામએ કેયિ પુરિસે રયણ ગહાયં ગચ્છેજા, ૦ એવં ચેવ । એવં વહરં, વેરુલિયં, જાવ રિદું । [સુ. ૨૦. ઉપ્પલહત્થાદિપુરિસોદારણેહિં ભાવિયડપ્પણો અણગારસ્સસ વિઉબ્વણસત્તીનિરૂબણં] ૨૦. એવં ઉપ્પલહત્થગં, એવં પઉમહત્થગં, એવં કુમુદહત્થગં, એવં જાવ સે જહાનામએ કેયિ પુરિસે સહસ્સપત્તગં ગહાય ગચ્છેજા,૦ એવં ચેવ । [સુ. ૨૧. વિસાવદારયપુરિસોદાહરણેણ ભાવિયડપ્પણો અણગારસ્સસ વિઉબ્વણસત્તીનિરૂબણં] ૨૧. સે જહાનામએ કેયિ પુરિસે ભિસં અવદાલિય અવદાલિય ગચ્છેજા, એવામેવ અણગારે વિ મિસકિચ્ચગણં અપ્પાણેણ૦, તં ચેવ । [સુ. ૨૨-૨૫. મુણાલિયા-વણસંડ-પુક્રિખરણીઉદાહરણેહિં ભાવિયડપ્પણો અણગારસ્સસ વિઉબ્વણસત્તીનિરૂબણં] ૨૨. સે જહાનામએ મુણાલિયા સિયા, ઉદગંસિ કાયં ઉમ્મજિય ઉમ્મજિય ચિદ્દેજા, એવામેવ૦, સેસં જહા વગ્નુલીએ । ૨૩. સે જહાનામએ વણસંડે સિયા કિણહે કિણહોભાસે જાવ નિકુરુંબ્ભાએ પાસાદીએ ૪, એવામેવ અણગારે વિ ભાવિયપ્પા વણસંડકિચ્ચગતેણ અપ્પાણેણ ઉછું વેહાસં ઉપ્પએજા, સેસં તં ચેવ ।

૨૪. સે જહાનામણ પુકુરણી સિયા, ચઉકોણ સમતીરા અણપુબ્વસુજાયો જાવ સહુન્નિયમહુરસરણાદિયા પાસાદીયા ૪, એવામેવ અણગારે વિ ભાવિયપ્પા પોકુરણીકિચ્ચગણં અપ્પાળેણ ઉદ્ધું વેહાસં ઉપ્પએજ્જા ? હંતા, ઉપ્પતેજ્જા । ૨૫. અણગારે ણ ભંતે ! ભાવિયપ્પા કેવતિયાં પભૂ પોકુરણી કિચ્ચગયાં રૂવાં વિઉબ્વિત્તએ ?૦ સેસં તં ચેવ જાવ વિઉસ્સતિ વા । [સુ. ૨૬. વિઉબ્વણાકરણે માઇતનિરૂવણું] ૨૬. સે ભંતે ! કિં માયી વિઉબ્વિ, અમાયી વિઉબ્વિ ? ગોયમા ! માયી વિઉબ્વતિ, નો અમાયી વિઉબ્વતિ । [સુ. ૨૭. વિઉબ્વણવિસએ માયં અમાયં પડુચ્ચ અણારાહણા-આરાહણાનિરૂવણું] ૨૭. માયી ણ તસ્સ ઠાણસ્સ અણાલોડ્યો એવં જહા તત્ત્યસએ ચઉત્થુદેસએ (સ૦ ૩ ઉ૦ ૪ સુ૦ ૧૯) જાવ અથ્યિ તસ્સ આરાહણા । સેવં ભંતે ! સેવં ભંતે ! જાવ વિહરતિ ॥૧૩.૧॥ **☆☆☆ દસમો ઉદ્દેસાઓ ‘સમુઘાએ’ ☆☆☆** [સુ. ૧. સમુઘાયસરૂવાવગમત્થં પણવણાસુત્તાવલોયણનિદ્રેસો] ૧. કતિ ણ ભંતે ! છાઉમત્થિયા સમુઘાયા પન્ત્તા ? ગોયમા ! છ છાઉમત્થિયા સમુઘાયા પન્ત્તા, તં જહા— વેદણાસમુઘાતે, એવં છાઉમત્થિયા સમુઘાતા નેતવ્વા જહા પણવણાએ જાવ આહારગસમુઘાતો ત્તિ । સેવં ભંતે ! સેવં ભંતે ! ત્તિ જાવ વિહરતિ ॥દસમો ॥૧૩.૧૦॥ **☆☆☆ ||તેરસમં સયં સમત્તં ॥ ખફુખ ચોદ્વસમં સયં ખફુખ** [સુ. ૧ ચોદ્વસમસયસ્સ ઉદ્દેસનામપરૂવણા] ૧. ચર ૧ ઉમ્માદ ૨ સરીરે ૩ પોગ્ગલ ૪ અગણી ૫ તહા કિમાહારે ૬ । સંસિદ્ધમંતરે ૭-૮ ખલુ અણગારે ૯ કેવલી ચેવ ૧૦ ॥૧॥ **☆☆☆ પઢમો ઉદ્દેસાઓ ‘ચરમ’ ☆☆☆** [સુ. ૨ પઢમુદેસસ્યુખુઘાઓ] ૨. રાયગિહે જાવ એવં વ્યાસી— [સુ. ૩-૫. ભવિયપ્પણો અણગારસ્સ લેસ્સં પડુચ્ચ ચરમ-પરમદેવાવાસંતરોવાયપરૂવણા] ૩. અણગારે ણ ભંતે ! ભાવિયપ્પા ચરમં દેવાવાસં વીતિક્ષંતે, પરમં દેવાવાસં અસંપત્તે, એથ ણ અંતરા કાલં કરેજ્જા, તસ્સ ણ ભંતે ! કહિં ગતી, કહિં ઉવવાતે પન્ત્તે ? ગોયમા ! જે સે તત્થ પરિપસ્સાઓ તલ્લેસા દેવાવાસા તહિં તસ્સ ગતી, તહિં તસ્સ ઉવવાતે પન્ત્તે । સે ય તત્થગણ વિરાહેજ્જા કમ્મલેસ્સામેવ પડિપડ્યા, સે ય તત્થ ગણ નો વિરાહેજ્જા તામેવ લેસ્સં ઉવસંપજ્જિત્તાણં વિહરિ । ૪. અણગારે ણ ભંતે ! ભાવિયપ્પા ચરમં અસુરકુમારાવાસં વીતિક્ષંતે, પરમં અસુરકુમારા૦ ? એવં ચેવ । જાવ થણિયકુમારાવાસં, જોતિસિયાવાસં । એવં વેમાણિયાવાસં જાવ વિહરિ । [સુ. ૬-૭. ચઉવીસિદ્ધંડાસુ સિંગાંગિં પડુચ્ચ પરૂવણા] ૬. નેરઝ્યાણં ભંતે ! કહં સીહા ગતી ? કહં સીહે ગતિવિસએ પન્ત્તે ? ગોયમા ! સે જહાનામણ કેયિ પુરિસે તરૂણે બલવં જાવ નિઉણસિપ્પોવગણ આઉંટિયં બાંહ પસારેજ્જા, પસારિયં વા બાંહ આઉંટેજ્જા, વિક્રિખણં વા મુઢું સાહરેજ્જા, સાહરિયં વા મુઢું વિક્રિખરેજ્જા, ઉમ્મિસિયં વા અચ્છિં નિમિસેજ્જા, નિમિસિતં વા અચ્છિં ઉમ્મિસેજ્જા, ભવેયારૂબે ? ણો તિણદ્દે સમદ્દે । નેરઝ્યા ણ એગસમણેણ વા દુસમણેણ વા તિસમણેણ વા વિગ્ગાહેણ ઉવવજંતિ, નેરઝ્યાણં ગોયમા ! તહા સીહા ગતી, તહા સીહે ગતિવિસએ પન્ત્તે । ૭. એવં જાવ વેમાણિયાણં, નવરં એગિંદિયાણં ચઉસમઝણે વિગ્ગાહે ભાણિયબે । સેસં તં ચેવ । [સુ. ૮-૯. ચઉવીસિદ્ધંડાસુ અણંતરોવવન્તાઇપરૂવણા] ૮. (૧) નેરઝ્યા ણ ભંતે ! કિં અણંતરોવવન્તા, પરંપરોવવન્તા, અણંતરપરંપરઅણુવવન્તા વિ ? ગોયમા ! નેરઝ્યા અણંતરોવવન્તા વિ, પરંપરોવવન્તા વિ, અણંતરપરંપરઅણુવવન્તા વિ । (૨) સે કેણદ્રેણ ભંતે ! એવં કુચ્ચિ જાવ અણંતરપરંપરઅણુવવન્તા વિ ? ગોયમા ! જે ણ નેરઝ્યા પઢમસમયોવવન્તા તે ણ નેરઝ્યા અણંતરોવવન્તા, જે ણ નેરઝ્યા અપમસમયોવવન્તા તે ણ નેરઝ્યા પરંપરોવવન્તા, જે ણ નેરઝ્યા વિગ્ગાહતિસમાવન્તા તે ણ નેરઝ્યા અણંતરપરંપરઅણુવવન્તા । સેતેણદ્રેણ જાવ અણુવવન્તા વિ । ૯. એવં નિરંતરં જાવ વેમાણિયા । [સુ. ૧૦-૧૩. અણંતરોવવન્તાઈસુ ચઉવીસિદ્ધંડાસુ આઉયબંધપરૂવણા] ૧૦. અણંતરોવવન્તા ણ ભંતે ! નેરઝ્યા કિં નેરઝ્યાઉં પકરેંતિ ? તિરિક્ખ-મણુસ્સસ -દેવાઉં પકરેંતિ ? ગોયમા ! નો નેરઝ્યાઉં પકરેંતિ, જાવ નો દેવાઉં પકરેંતિ ? ૧૧. પરંપરોવવન્તા ણ ભંતે ! નેરઝ્યા કિં નેરઝ્યાઉં પકરેંતિ, જાવ દેવાઉં પકરેંતિ ? ગોયમા ! નો નેરઝ્યાઉં પકરેંતિ, તિરિક્ખજોણિયાઉં પિ પકરેંતિ, મણુસ્સાઉં પિ પકરેંતિ, નો દેવાઉં પકરેંતિ । ૧૨. અણંતરપરંપરઅણુવવન્તા ણ ભંતે ! નેરઝ્યા કિં નેરઝ્યાઉં પ૦ પુછ્છા । ગોયમા ! નો નેરઝ્યાઉં પકરેંતિ, જાવ નો દેવાઉં પકરેંતિ । ૧૩. એવં જાવ વેમાણિયા, નવરં પંચિદિયતિરિક્ખજોણિયા મણુસ્સા ય પરંપરોવવન્તા ચત્તારિ વિ આઉયાં પકરેંતિ । સેસં તં ચેવ । [સુ. ૧૪-૧૫. ચઉવીસદંડાસુ અણંતરનિગ્ગયતાઇપરૂવણા] ૧૪. (૧) નેરઝ્યા ણ ભંતે ! કિં

अणंतरनिग्या परंपरनिग्या अणंतरपरंपरअनिग्या ? गोयमा ! नेरइया णं अणंतरनिग्या वि जाव अणंतरपरंपरअनिग्या वि । (२) से केणद्वेणं जाव अणिग्ता वि ? गोयमा ! जे णं नेरइया पढमसमयनिग्या ते णं नेरइया अणंतरनिग्या, जे णं नेरइया अपढमसमयनिग्या ते णं नेरइया परंपरनिग्या, जे णं नेरइया विग्हगतिसमावन्नगा ते णं नेरइया अणंतरपरंपरअणिग्या । सेतेणद्वेणं गोयमा ! जाव अणिग्ता वि । १५. एवं जाव वेमाणिया । [सु. १६-१९. अणंतरनिग्याईसु चउवीसइंडएसु आउबंधपरूवणा] १६. अणंतरनिग्या णं भंते ! नेरइया किं नेरइयाउयं पकरेंति, जाव देवाउयं पकरेंति ? गोयमा ! नो नेरइयाउयं पकरेंति जाव नो देवाउयं पकरेंति । १७. परंपरनिग्या णं भंते ! नेरइया किं नेरइयाउयं० पुच्छा । गोयमा ! नेरइयाउयं पि पकरेंति, जाव देवाउयं पि पकरेंति । १८. अणंतरपरंपरअणिग्या णं भंते ! नेरइया० पुच्छा० । गोयमा ! नो नेरइयाउयं पि पकरेंति, जाव नो देवाउयं पि पकरेंति । १९. निरवसेसं जाव वेमाणिया । [सु. २०. चउवीसइंडएसु अणंतरखेदोववन्नगताइ-अणंतरखेदनिग्यायत्ताइपरूवणा आउबंधपरूवणा य] २०. नेरइया णं भंते ! किं अणंतरखेदोववन्नगा, परंपरखेदोववन्नगा, अरंतरपरंपरखेदाणुववन्नगा ? गोयमा ! नेरइया०, एवं एतेणं अभिलावेणं ते चेव चत्तारि दंडगा भाणियव्वा । सेवं भंते ! सेवं भंते ! त्ति जाव विहरति । ☆☆☆॥**चोदसमसयस्स पढमो ॥४.१॥**☆☆☆ बीओ उद्देसओ ‘उम्माद’ ☆☆☆ [सु. १. उम्मायस्स जकखावेस - मोहणिजसमुभवरूवं भैयजुयं तस्सरूवं च] १. कतिविधे णं भंते ! उम्मादे पन्नते ? गोयमा ! दुविहे उम्मादे पण्णते, तं जहा — जकखाएसे य मोहणिजस्स य कम्मस्स उदएणं । तथ्य णं जे से जकखाएसे से णं सुहवेयणतराए चेव, सुहविमोयणतराए चेव । तथ्य णं जे से मोहणिजस्स कम्मस्स उदएणं से णं दुहवेयतराए चेव, दुहविमोयणतराए चेव । [सु. २-६. चउवीसदंडएसु सहेउया उम्मायपरूवणा] २. (१) नेरइयाणं भंते ! कतिविधे उम्मादे पन्नते ? गोयमा ! दुविहे उम्मादे पन्नते, तं जहा— जकखाएसे य, मोहणिजस्स य कम्मस्स उदएणं । (२) से केणद्वेणं भंते ! एवं बुच्छइ ‘नेरइयाणं दुविहे उम्मादे पन्नते, तं जहा— जकखाएसे य, मोहणिजस्स जाव उदएणं’ ? गोयमा ! देवे वा से असुभे पोग्गले पकिखवेज्जा, से णं तेसिं असुभाणं पोग्गलाणं पकिखवणयाए जकखाएसं उम्मायं पाउणिज्जा । मोहणिजस्स वा कम्मस्स उदएणं मोहणिज्जं उम्मायं पाउणेज्जा, से तेणद्वेणं जाव उधएणं । ३. असुरकुमाराणं भंते ! कतिविधे उम्मादे पन्नते ? गोयमा ! दुविहे उम्माए पन्नते । एवं जहेव नेरइयाणं, नवरं— देवे वा से महिड्हियतराए असुभे पोग्गले पकिखवेज्जा, से णं तेसिं असुभाणं पोग्गलाणं पकिखवणयाए जकखाएसं उम्मादं पाउणेज्जा, मोहणिजस्स वा० । सेसं तं चेव । सेतेणद्वेणं जाव उदएणं । ४. एवं जाव थणियकुमाराणं । ५. पुढविकाइयाणं जाव मणुस्साणं, एतेसिं जहा नेरइयाणं । ६. वाणमंतर-जोतिसिय-वेमाणियाणं जहा असुरकुमाराणं । [सु. ७. सामावियवट्टिपरूवणं] ७. अत्थि णं भंते ! पज्जन्ने कालवासी वुट्टिकायं पकरेति ? हंता, अत्थि । [सु. ८-१३. सक्कदेविंदादिचउब्बिहदेवकयवुट्टिसरूवनिरूवणं] ८. जाहे णं भंते ! सक्के देविंदे देवराया वुट्टिकायं काउकामे भवति से कहमियाणिं पकरेति ? गोयमा ! ताहे चेव णं से सक्के देविंदे देवराया अब्भंतरपरिसए देवे सद्वावेति, तए णं ते अब्भंतरपरिसगा देवा सद्वाविया समाणा मज्जिमपरिसए देवे सद्वावेति, तए णं ते मज्जिमपरिसगा देवा सद्वाविया समाणा बाहिरपरिसए देवे सद्वावेति, तए णं ते बाहिरबाहिरगा देवा सद्वाविया समाणा आभियोगिए देवे सद्वावेति, तए णं ते जाव सद्वाविया समाणा वुट्टिकाइए देवे सद्वावेति, तए ण ते वुट्टिकाइया देवा सद्वाविया समाणा वुट्टिकायं पकरेति । एवं खलु गोयमा ! सक्के देविंदे देवराया वुट्टिकायं पकरेति । ९. अत्थि णं भंते ! असुरकुमारा वि देवा वुट्टिकायं पकरेति ? हंता, अत्थि । १०. किंपत्तियं णं भंते ! असुरकुमारा देवा वुट्टिकायं पकरेति ? गोयमा ! जे इमे अरहंता भगवंतो एसिए णं जम्मणमहिमासु वा, निक्खमणमहिमासु वा, नाणुप्पायमहिमासु वा परिनिव्वाणमहिमासु वा एवं खलु गोयमा ! असुरकुमारा देवा वुट्टिकायं पकरेति । ११. एवं नागकुमारा वि । १२. एवं जाव थणियकुमारा । १३. वाणमंतर-जोतिसिय-वेमाणिया एवं चेव । [सु. १४-१७. ईसाणदेविंदादिचउब्बिहदेवकयत्तमुकायसरूवनिरूवणं] १४. जाहे णं भंते ! ईसाणे देविंदे देवराया तमुकायं कातुकामे भवति से कहमियाणिं पकरेति ? गोयमा ! ताहे चेव णं ईसाणे देविंदे देवराया अब्भंतरपरिसए देवे सद्वावेति, तए णं ते अब्भंतरपरिसगा देवा सद्वाविया समाणा एवं जहेव

सक्रस्स जाव तए णं ते आभियोगिया देवा सद्विया समाणा तमुकाइए देवे सद्वावेंति, तए णं ते तमुकाइया देवा सद्विया समाणा तमुकायं पकरेंति, एवं खलु गोयमा ! ईसाणे देविंदे देवराया तमुकायं पकरेति । १५. अत्थि णं भंते ! असुरकुमारा वि देवा तमुकायं पकरेंति ? हंता, अत्थि । १६. किंपत्तियं णं भंते ! असुरकुमारा देवा तमुकायं पकरेंति ? गोयमा ! किङ्गुरतिपत्तियं वा, पडिणीयविमोहणद्वयाए वा, गुत्तिसारकखणहेउ वा अप्पणो वा सरीरपच्छायणद्वयाए, एवं खलु गोयमा ! असुरकुमारा वि देवा तमुकायं पकरेंति । १७. एवं जाव वेमाणिया । सेवं भंते ! सेवं भंते ! त्ति जाव विहरइ ॥१४.२॥ **☆☆☆ तइओ उद्देसओ ‘सरीरे’ ☆☆☆** [सु. १-३. महाकायचउब्बिहदेवे पदुच्च भावियऽप्पअणगारसरीरमज्ञवइक्कम-अवइक्कमनिरूवणं] १. (१) देवे णं भंते ! महाकाये महासरीरे अणगारस्स भावियप्पणो मज्जंमज्ज्ञेण वीरीवएज्जा ? गोयमा ! अत्थेगइए वीतीवएज्जा, अत्थेगतिए नो वीतीवएज्जा । (२) से केणद्वेण भंते ! एवं वुच्चति ‘अत्थेगइए वीतीवएज्जा, अत्थेगतिए नो वीतीवएज्जा’ ? गोयमा ! देवा दुविहा पन्नता, तं जहा— मायीमिच्छादिङ्गुउववन्नगा य, अमायीसम्मदिङ्गुउववन्नगा य । तत्थ णं जे से मायीमिच्छादिङ्गुउववन्नए देवे से णं अणगारं भावियप्पाणं पासति, पासित्ता नो वंदति, नो नमंसति, नो सक्करेइ, नो सम्माणेति, नो कल्लाणं मंगलं देवतं जाव पञ्जुवासति । से णं अणगारस्स भावियप्पणो मज्जंमज्ज्ञेण वीतीवएज्जा । तत्थ णं जे से अमायीसम्मदिङ्गुउववन्नए देवे, से णं अणगारं भावियप्पाणं पासति, पासित्ता वंदति नमंसति जाव पञ्जुवासइ, से णं अणगारस्स भावियप्पणो मज्जंमज्ज्ञेण नो वीरीवएज्जा । सेतेणद्वेण गोयमा ! एवं वुच्चइ जाव नो वीरीवएज्जा । २. असुरकुमारे णं भंते ! महाकाये महासरीरे०, एवं चेव । ३. एवं देवदंडओ भाणियब्बो जाव वेमाणिए । [सु. ४-९. चउवीसिद्दंडएसु विणयं पदुच्च निरूवणं सु. ४. नेरइएसु विणयाभावनिरूवणं] ४. अत्थि णं भंते ! नेरइयाणं सक्करे ति वा सम्माणे ति वा किइक्कमे ति वा अबुद्वाणे इ वा अंजलिपग्गहे ति वा आसाणाभिग्गहे ति वा, एंतस्स पच्चुगच्छणया, ठियस्स पञ्जुवासणया, गच्छंतस्स पडिसंसाहणया ? नो तिणद्वे समद्वे । [सु. ५-६. भवणवासीसु देवेसु विणयपरूवणं] ५. अत्थि णं भंते ! नेरइयाणं सक्करे ति वा सम्माणे ति वा जाव पडिसंसाहणता ? हंता, अत्थि । ६. एवं जाव थणियकुमाराणं । [सु. ७. एगिंदिय-विगलिंदिएसु विणयाभावनिरूवणं] ७. पुढिकाइयाणं जाव चउरिंदियाणं, एएसिं जहा नेरइयाणं । [सु. ८. पंचिंदियतिरिक्खेसु आसाणाभिग्गह-आसाणाणुप्पदाणवज्जविणयनिरूवणं] ८. अत्थि णं भंते ! पंचिंदियतिरिक्खजोणियाणं सक्करे ति वा जाव पडिसंसाधणया ? हंता, अत्थि, नो चेव णं आसाणाभिग्गहे ति वा, आसाणाणुप्पयाणे ति वा । [सु. ९. मणुस्स-जोतिसिय-वेमाणियदेवेसु विणयनिरूवणं] ९. मणुस्साणं जाव वेमाणियाणं जहा असुरकुमाराणं । [सु. १०-१३. अप्पिङ्गु-महिङ्गु-समहिङ्गुदेव-देवीणं परोपरमज्ञवइक्कम-अवइक्कमनिरूवणं] १०. अप्पिङ्गु णं भंते ! देवे महिङ्गुस्स देवस्स मज्जंमज्ज्ञेण वीतीवएज्जा ? नो तिणद्वे समद्वे । ११. समिङ्गु णं भंते ! देवे समिङ्गुस्स देवस्स मज्जंमज्ज्ञेण वीतीवएज्जा ? णो तिणमद्वे समद्वे, पमत्तं पुण वीतीवएज्जा । १२. से णं भंते ! किं सत्थेणं अक्कमित्ता पभू, अणक्कमित्ता पभू ? गोयमा ! अक्कमित्ता पभू, नो अणक्कमित्ता पभू । १३. से णं भंते ! किं पुब्विं सत्थेणं अक्कमित्ता पच्छा वीतीवएज्जा, पुब्विं वीतीवतित्ता पच्छा सत्थेणं अक्कमेज्जा ? एवं एणं अभिलावेणं जहा दसमसए आतिङ्गुउद्देसए (स० १० उ० ३ सु० ६-१७) तहेव निरवसेसं चत्तारि दंडगा भाणितब्बा जाव महिङ्गुया वेमाणिणी अप्पिङ्गुयाए । [सु. १४-१७. नेरइएसु पोग्गलपरिणाम-वेयणापरिणामनिरूवणं लेसाइसेसपदज्जाणणत्थं च जीवाभिगमसुत्तावलोयणनिहेसो] १४. रयणप्पभपुढिविनेरइया णं भंते ! केरिसयं पोग्गलपरिणामं पच्चभवमाणा विहरंति ? गोयमा ! अणिङ्गु जाव अमणामं । १५. एवं जाव अहेसत्तमापुढिविनेरइया । १६. एवं वेदणापरिणामं । १७. एवं जहा जीवाभिग्गमे बितिए नेरइयउद्देसए, जाव अहेसत्तमापुढिविनेरइया णं भंते ! केरिसयं परिग्गहसण्णापरिणामं पच्चणुभवमाणा विहरंति ? गोयमा ! अणिङ्गु जाव अमणामं । सेवं भंते ! सेवं भंते ! त्ति० ॥१४.३॥ **☆☆☆ चउत्थो उद्देसओ ‘पोग्गल’☆☆☆** [सु. १-४. अतीत-वट्टमाण-अणागयकालं पदुच्च विविहफासाइपरिणयस्स पोग्गलस्स खंधस्स य एगवण्णाइपरूवणं] १. एस णं भंते ! पोग्गले तीतमणंतं सासयं समयं समयंलुकर्खी, समयं लुकर्खी वा अलुकर्खी वा, पुब्विं च णं करणेणं अणेगरूवं परिणामं परिणमइ, अह से परिणामे निजिणेभवति तओ पच्छा

એગવણે એગરૂવે સિયા ? હંતા, ગોયમા ! એસ ણ પોગળે તીત૦, તં ચેવ જાવ એગરૂવે સિયા | ૨. એસ ણ ભંતે ! પોગળે પડુપ્પન્ન સાસયં સમયં૦ ? એવં ચેવ | ૩. એવં અણાગયમણંતં પિ | ૪. એસ ણ ભંતે ! ખંધે તીતમણંતો ? એવં ચેવ ખંધે વિ જહા પોગળે | [સુ. ૫-૭. અતીત-વદ્વમાણ-અણાગયકાલં પડુચ્ચ વિવિહભાવપરિણયસ્સ જીવસ્સ એગભાવાઇપરૂવણં ૫. એસ ણ ભંતે ! જીવે તીતમણંતં સાસયં સમયં સમયં દુક્ખી, સમયં અદુક્ખી, સમયં દુક્ખી વા અદુક્ખી વા ? પુષ્ટિં ચ ણ કરણેણ અણેગભાવં અણેગભૂતં પરિણામં પરિણમઝ, અહ સે વેયણિજે નિજિણે ભવતિ તતો પચ્છા એગભાવે એગભૂતે સિયા ? હંતા, ગોયમા ! એસ ણ જીવે જાવ એગભૂતે સિયા | ૬. એવં પડુપ્પન્ન સાસયં સમયં | ૭. એવં અણાગયમણંતં સાસયં સમયં | [સુ. ૮-૯. પરમાણુપોગળસ્સ સાસયત્ત-અસાસયત્ત-ચરમત્ત-અચરમત્તનિરૂવણં] ૮. (૧) પરમાણુપોગળે ણ ભંતે ! કિં સાસએ, અસાસએ ? ગોયમા ! સિય સાસએ, સિય અસાસએ | (૨) સે કેણદ્રેણ ભંતે ! એવં વુચ્છિ ‘સિય સાસએ, સિય અસાસએ’ ? ગોયમા ! દવ્વદ્વયાએ સાસએ, વણપજ્જવેહિં જાવ ફાસપજ્જવેહિં અસાસએ | સેતેણદ્રેણ જાવ સિય અસાસએ | ૯. પરમાણુપોગળે ણ ભંતે ! કિં ચરિમે, અચરિમ ? ગોયમા ! દવ્વાદેસેણ નો ચરિમે, અચરિમે; ખેત્તાદેસેણ સિય ચરિમે, સિય અચરિમે; કાલાદેસેણ સિય ચરિમે, સિય અચરિમે; ભાવાદ્દસેણ સિય ચરિમે, સિય અચરિમે | [સુ. ૧૦. પરિણામભેદાદિજાણણત્થં પણણવણાસુત્તાવલોયણનિર્દેસો] ૧૦. કતિવિધે ણ ભંતે ! પરિણામે પન્નતે ? ગોયમા ! દુવિહે પરિણામે પન્નતે, તં જહા— જીવપરિણામે ય, અજીવપરિણામે ય | એવં પરિણામપદં નિરવસેસં ભાણિયવં | સેવં ભંતે ! સેવં ભંતે ! ત્તિ જાવ વિહરતિ | ||૧૪.૪|| *☆☆☆ પંચમો ઉદ્દેસાો ‘અગણી’

★☆☆ [સુ. ૧-૯. ચઉવીસિદ્ધંડએસુ અગણિકાયમજ્ઞવિક્રમ-અવિક્રમ પડુચ્ચ નિરૂવણં] ૧. (૧) નેરઝે ણ ભંતે ! અગણિકાયસ્સ મજ્ઞંમજ્ઞેણ વીતીવએજ્જા ? ગોયમા ! અથેગતિએ વીતીવએજ્જા, અથેગતિએ નો વીતીવએજ્જા | (૨) સે કેણદ્રેણ ભંતે ! એવં વુચ્છિ ‘અથેગતિએ વીતીવએજ્જા, અથેગતિએ નો વીતીવએજ્જા ? ગોયમા ! નેરઝ્યા દુવિહા પન્નતા, તં જહા— વિગ્ગહગતિસમાવન્નગા ય અવિગ્ગહગતિસમાવન્નગા ય | તત્થ ણ જે સે વિગ્ગહગતિસમાવન્નએ નેરતિએ સે ણ અગણિકાયસ્સ મજ્ઞંમજ્ઞેણ વીતીવએજ્જા | સેતેણદ્રેણ જાવ નો વીતીવએજ્જા | ૨. (૧) અસુરકુમારે ણ ભંતે ! અગણિકાયસ્સ૦ પુચ્છા | ગોયમા ! અથેગતિએ વીતીવએજ્જા, અથેગતિએ નો વીતીવએજ્જા | (૨) સે કેણદ્રેણ જાવ નો વીતીવએજ્જા ? ગોયમા ! અસુરકુમારા દુવિહા પન્નતા, તં જહા— વિગ્ગહગતિસમાવન્નગા ય અવિગ્ગહગતિસમાવન્નગા ય | તત્થ ણ જે સે વિગ્ગહગતિસમાવન્નએ અસુરકુમારે સે ણ એવં જહેવ નેરતિએ જાવ કમતિ | તત્થ ણ જે સે અવિગ્ગહગતિસમાવન્નએ અસુરકુમારે સે ણ અથેગતિએ અગણિકાયસ્સ મજ્ઞંમજ્ઞેણ વીતીવએજ્જા, અથેગઝે નો વીઝવએજ્જા | જે ણ વીતીવએજ્જા સે ણ તત્થ દ્વિયાએજ્જા ? નો ઇણદ્રે સમદ્રે, નો ખલુ તત્થ સત્થં કમતિ | સે તેણદ્રેણ૦ | ૩. એવં જાવ થણિયકુમારે | ૪. એંગિંદિયા જહા નેરઝ્યા | ૫. બેઝિંદિયા ણ ભંતે ! અગણિકાયસ્સ મજ્ઞંમજ્ઞેણ૦ ? જહા અસુરકુમારે તહા બેઝિંદિએ વિ | નવરં જે ણ વીતીવએજ્જા સે ણ તત્થ દ્વિયાએજ્જા ? હંતા, દ્વિયાએજ્જા | સેસં તં ચેવ | ૬. એવં જાવ ચરુરિંદિએ | ૭. (૧) પંચિંદિયતિરિક્ખજોળિએ ણ ભંતે ! અગણિકાય૦ પુચ્છા | ગોયમા ! અથેગતિએ વીતીવએજ્જા, અથેગતિએ નો વીઝવએજ્જા | (૨) સે કેણદ્રેણ૦ ? ગોયમા ! પંચિંદિયતિરિક્ખજોળિયા દુવિહા પણણતા, તં જહા— વિગ્ગહગતિસમાવન્નગા ય અવિગ્ગહગતિસમાવન્નગા ય | વિગ્ગહગતિસમાવન્નએ જહેવ નેરઝે જાવ નો ખલુ તત્થ સત્થં કમઝી | અવિગ્ગહગઇસમાવન્નગા પંચિંદિયતિરિક્ખજોળિયા દુવિહા પન્નતા, તં જહા— ઇદ્વિપ્પત્તા ય અણિદ્વિપ્પત્તા ય | તત્થ ણ જે સે ઇદ્વિપ્પત્તે પંચેંદિયતિરિક્ખજોળિએ સે ણ અથેગતિએ અગણિકાયસ્સ મજ્ઞંમજ્ઞેણ વીતીવએજ્જા, અથેગતિએ નો વીઝવએજ્જા | જે ણ વીતીવએજ્જા સે ણ તત્થ દ્વિયાએજ્જા ? નો ઇણદ્રે સમદ્રે, નો ખલુ તત્થ સત્થં કમઝી | તત્થ ણ જે સે અણિદ્વિપ્પત્તે પંચિંદિયતિરિક્ખજોળિએ સે ણ અથેગતિએ અગણિકાયસ્સ મજ્ઞંમજ્ઞેણ વીતીવએજ્જા, અથેગતિએ નો વીઝવએજ્જા | જે ણ વીતીવએજ્જા સે ણ તત્થ દ્વિયાએજ્જા ? હંતા, દ્વિયાએજ્જા ! સેતેણદ્રેણ જાવ નો વીતીવએજ્જા | ૮. એવં મણુસ્સે વિ | ૯. વાણમંતર-જોતિસિય-વેમાણિએ જહા અસુરકુમારે | [સુ. ૧૦-૨૦. ચઉવીસિદ્ધંડએસુ અણિદ્રુ-ઇદ્રુસદ્વાઇદસઠાણગયઠાણસંખાનિરૂવણં] ૧૦. નેરતિયા દસ ઠાણાઝીં પચ્છણુભવમાણા વિહરંતિ, તં જહા— અણિદ્રુ સદ્વા, અણિદ્રુ રૂવા, જાવ અણિદ્રુ ફાસા, અણિદ્રુ ગતી, અણિદ્રુ ઠિતી, અણિદ્રુ લાયણે, અણિદ્રુ જસોકિતી, અણિદ્રુ શ્રી આગમગુણમંજૂષા - ૪૨૪ શ્રી આગમગુણમંજૂષા - ૪૨૪

उद्वाणकम्मबलवीरियपुरिसक्कारपरक्कमे । ११. असुरकुमारा दस ठाणाइं पच्चणुभवमाणा विहरंति, तं जहा— इट्टा सद्वा, इट्टा रुवा जाव इट्टा उद्वाणकम्मबलवीरियपुरिसक्कारपरक्कमे । १२. एवं जाव थणियकुमारा । १३. पुढविकाइया छट्टाणाइं पच्चणुभवमाणा विहरति, तं जहा— इट्टाणिट्टा फासा, इट्टाणिट्टा गती, एवं जाव परक्कमे । १४. एवं जाव वणस्सइकाइया । १५. बेइंदिया सत्त ट्टाणाइं पच्चणुभवमाणा विहरंति, तं जहा— इट्टाणिट्टा रसा, सेसं जहा एगिंदियाणं । १६. तेइंदिया णं अट्ट ट्टाणाइं पच्चणुभवमाणा विहरंति, तं जहा— इट्टाणिट्टा गंधा, सेसं जहा बेइंदियाणं । १७. चउरिंदिया नव ट्टाणाइं पच्चणुभवमाणा विहरंति, तं जहा— इट्टाणिट्टा सद्वा जाव परक्कमे । १८. एवं मणुस्सा वि । २०. वाणमंतर -जोतिसिय-वेमाणिया जहा असुरकुमारा । [सु. २१-२२. देवस्स तिरियपव्वतउल्लंघणविसए बज्ज्ञपोग्गलाऽणायाणआयाणेहिं अणुक्रमेण असामत्यं सामत्यं च] २१. देवे णं भंते ! महिंट्टीए जाव महेसकखे बाहिरए पोग्गले अपरियादिइत्ता पभू तिरियपव्वतं वा तिरियभित्तिं बा उल्लंघेत्तए वा पल्लंघेत्तए वा ? गोयमा ! नो इण्डु समडु । २२. देवे णं भंते ! महिंट्टीए जाव महेसकखे बाहिरए पोग्गले परियादिइत्ता पभू तिरियप० जाव पल्लंघेत्तए वा ? हंता, पभू । सेवं भंते ! सेवं भंते ! त्तिं । ॥१४.५॥ ★★☆ छट्टो उद्देसओ ‘किमाहारे’★☆★[सु. १. छट्टुदेसस्सुवुग्धाओ] १. रायगिहे जाव एवं वदासी— [सु. २-३. चउवीसइदंडएसु आहार-परिणाम -जोणि-ठितिपरूपव्वण] २. नेरतिया णं भंते ! किमाहारा, किंपरिणामा, किंजोणीया, किंठितीया पन्नता ? गोयमा ! नेरइया णं पोग्गलाहारा, पोग्गलपरिणामा, पोग्गलजोणीया, पोग्गलठितीया, कम्मोवगा, कम्मनियाणा, कम्मटितीया, कम्मुणा मेव विष्परियासमेंति । ३. एवं जाव वेमाणिया । [सु. ४-५. चउवीसइदंडएसु वीचिदव्व-अवीचिदव्वाहारपरूपव्वण] ४. (१) नेरइया णं भंते ! किं वीचिदव्वाइं आहारेंति, अवीचिदव्वाइं आहारेंति ? गोयमा ! नेरतिया वीचिदव्वाइं पि आहारेंति, अवीचिदव्वाइं पि आहारेंति । (२) से केणट्टेण भंते ! एवं वुच्चति ‘नेरतिया वीचिं तं चेव जाव आहारेंति’ ? गोयमा ! जे णं नेरइया एगपदेसूणाइं पि दव्वाइं आहारेंति ते णं नेरतिया वीचिदव्वाइं आहारेंति, जे णं नेरतिया पडिपुण्णाइं दव्वाइं आहारेंति ते णं नेरइया अवीचिदव्वाइं आहारेंति । सेतेणट्टेण गोयमा ! एवं वुच्चति जाव आहारेंति । ५. एवं जाव वेमाणिया । [सु. ६-९. सक्कदेविंदाइअच्युयइंदपञ्जंतेसु इंदेसु भोगनिरूपव्वण] ६. जाहे णं भंते ! सक्के देविंदे देवराया दिव्वाइं भोगभोगाइं भुजिउकामे भवति से कहमिदाणं पकरेति ? गोयमा ! ग्रं० ९००० ताहे चेव णं से सक्के देविंदे देवराया एगं महं नेमिपडिरूपगं विउव्वति, एगं जोयणसयसहस्सं आयामविक्खभेणं, तिण्णि जोयणसयसहस्साइं जाव अब्दंगुलं च किंचिविसेसाहियं परिक्खेवेणं, तस्स णं नेमिपडिरूपगस्स अवरिं बहुसमरमणिजे भूमिभागे पन्नते जाव मणीणं फासो । तस्स णं नेमिपडिरूपगस्स अवरिं बहुसमरमणिजे भूमिभागे पन्नते जाव मणीणं फासो । तस्स णं नेमिपडिरूपगस्स बहुमज्ज्ञदेसेभागे, तत्थ णं महं एगं पासायवडेंसगं विउव्वति, पंच जोयणसयाइं उहूं उच्चतेण, अट्टाइज्जाइं जोयणसयाइं विक्खंभेणं अभुग्ययमूसिय० वण्णओ जाव पडिरूपं । तस्स णं पासायवडेंसगस्स उल्लोए पउमलयाभत्तिचित्ते जाव पडिरूपे । तस्स णं पासायवडेंसगस्स अंतो बहुसमरमणिजे भूमिभागे जाव मणीणं फासो मणिपेढिया अट्टजोयणिया जहा वेमाणियाणं । तीसे णं मणिपेढियाए उवरिं महं एगे देवसयणिजे विउव्वति । सयणिज्जवण्णओ जाव पडिरूपे । तत्थ णं से सक्के देविंदे देवराया अट्टहिं अग्गमहिसीहिं सपरिवाराहिं, दोहि य अणिएहिं —नट्टाणिएण य गंधव्वाणिएण य -सद्बिं मह्याहयनद्व जाव दिव्वाइं भोगभोगाइं भुजमाणे विहरति । ७. जाहे णं ईसाणे देविंदे देवराया दिव्वाइं० जहा सक्के तहा ईसाणे वि निरवसेसं । ८. एवं सणंकुमारे वि, नवरं पासायवडेंसओ छज्जोयणसयाइं उहूं उच्चतेण, तिण्णि जोयणसयाइं विक्खंभेणं । मणिपेढिया तहेव अट्टजोयणिया । तीसे णं मणिपेढियाए उवरिं एत्थ णं महेंगं सीहासणं विउव्वति, सपरिवारं भाणियव्वं । तत्थ णं सणंकुमारे देविंदे देवराया बावत्तरीए सामाणियसाहस्सीहिं जाव चउहि य बावत्तरीहिं आयरक्खदेवसाहस्सीहिं बहूहिं सणंकुमारकप्पवासीहिं वेमाणिएहिं देवेहि य देवीहि य सद्बिं संपरिवुडे मह्या जाव विहरति । ९. एवं जहा सणंकुमारे तहा जाव पाणतो अच्युतो, नवरं जो जस्स परिवारो सो तस्स भाणियव्वो । पासायउच्चतं जं सएसु कप्पेसु विमाणाणं उच्चतं, अब्दब्दं वित्थारो जाव अच्युयस्स नव जोयणसयाइं उहूं उच्चतेण, अब्दपंचमाइं

જોયણસયાં વિકર્ખંમેણ, તત્થ ણ ગોયમા ! અચ્ચુએ દેવિદે દવરાયા દસહિં સામાણિયસાહસ્સીહિં જાવ વિહરતિ । સેસં તં ચેવ । સેવં ભંતે ! સેવં ભંતે ! ત્તિ૦ । ॥૧૪.૬॥

★☆★ સત્તમો ઉદ્ઘસાઓ ‘સંસિદ્ધ’ ★☆★ [સુ. ૧. સત્તમુદેસસુવુગ્ધાઓ] ૧. રાયગિહે જાવ પરિસા પડિગયા । [સુ. ૨ કેવલલાભસંસયસમાવન્ન ગોયમં પદ્ધ ભગવાઓ સસમાણતપરૂબણ] ૨. ‘ગોયમા !’ દી સમણે ભગવં મહાવીરે ભગવં ગોયમં આમંતેત્તા એવં વયાસી— ચિરસંસિદ્ધોઽસિ મે ગોયમા !, ચિરસંથુતોઽસિ મે ગોયમા !, ચિરપરિચિઓઽસિ મે ગોયમા !, ચિરદ્વાસિઓઽસિ મે ગોયમા !, ચિરાણુગાઓઽસિ મે ગોયમા !, ચિરાણુવત્તી સિ મે ગોયમા !, અણંતરં દેવલોએ, અણંતરં માણુસ્સએ ભવે, કિં પરં મરણા કાયસ્સ ભેદા ઇતો ચુતા, દો વિ તુલ્લા એગઢા અવિસેસમણાણતા ભવિસ્સામો । [સુ. ૩. અણુત્તરદેવેસુ બિઝયસુત્તવત્તવજાણાનિરૂબણ] ૩. (૧) જહા ણ ભંતે ! વયં એયમદું જાણામો પાસામો તહા ણ અણુત્તરોવવાતિયા વિ દેવા એયમદું જાણંતિ પાસંતિ ? હંતા, ગોયમા ! જહા ણ વયં એયમદું જાણામો પાસામો તહા અણુત્તરોવવાતિયા વિ દેવા એયમદું જાણંતિ પાસંતિ । (૨) સે કેણદ્રેણ જાવ પાસંતિ ? ગોયમા ! અણુત્તરોવવાતિયાણ અણંતાઓ મણોદવ્વગ્નાઓ લદ્ધાઓ પત્તાઓ અભિસમન્નાગ્યાઓ ભવંતિ, સેતેણદ્રેણ ગોયમા ! એવં વુચ્ચતિ જાવ પાસંતિ । [સુ. ૪. તુલ્લસ્સ ભેયછક્કં] ૪. કવિવિધે ણ ભંતે ! તુલ્લાએ પચ્ચતે ? ગોયમા ! છબ્બિહે તુલ્લાએ પચ્ચતે, તં જહા— દવ્વતુલ્લાએ ખેત્તતુલ્લાએ કાલતુલ્લાએ ભવતુલ્લાએ સંઠાણતુલ્લાએ । [સુ. ૫. દવ્વતુલ્લાનિરૂબણ] ૫. સે કેણદ્રેણ ભંતે ! એવં વુચ્ચિ ‘દવ્વતૂલ્લાએ, દવ્વતુલ્લાએ’ ? ગોયમા ! પરમાણુપોગળે પરમાણુપોગળસ્સ દવ્વતો તુલ્લે, પરમાણુપોગળે પરમાણુપોગળવતિરિત્તસ્સ દવ્વાઓ ણો તુલ્લે । દુપએસિએ ખંધે દુપએસિયસ્સ ખંધસ્સ દવ્વાઓ તુલ્લે, દુપએસિએ ખંધે દુપએસિયવતિરિત્તસ્સ ખંધસ્સ દવ્વાઓ ણો તુલ્લે । એવં જાવ દસપએસિએ । તુલ્લસંખેજપએસિયસ્સ ખંધે તુલ્લસંખેજપએસિયસ્સ ખંધસ્સ દવ્વાઓ ણો તુલ્લે । એવં તુલ્લાઅસંખેજપએસિએ વિ । એવં તુલ્લાઅણંતપદેસિએ વિ । સે તેણદ્રેણ ગોયમા ! એવં વુચ્ચતિ ‘દવ્વતુલ્લાએ, દવ્વતુલ્લાએ’ । [સુ. ૬. ખેત્તતુલ્લાનિરૂબણ] ૬. સે કેણદ્રેણ ભંતે ! એવં વુચ્ચિ ‘ખેત્તતુલ્લાએ, ખેત્તતુલ્લાએ’ ? ગોયમા ! એગપદેસોગાઢે પોગળે એગપદેસોગાઢસ્સ પોગળસ્સ ખેત્તતાઓ તુલ્લે, એગપદેસોગાઢે પોગળે એગપદેસોગાઢવતિરિત્તસ્સ પોગળસ્સ ખેત્તતાઓ ણો તુલ્લે । એવં જાવ દસપદેસોગાઢે, તુલ્લસંખેજપદેસોગાઢે૦ તુલ્લસંખેજ્ઞ૦ । એવં તુલ્લાઅસંખેજપદેસોગાઢે વિ । સેતેણદ્રેણ જાવ ખેત્તતુલ્લાએ । [સુ. ૭. કાલતુલ્લાનિરૂબણ] ૭. સે કેણદ્રેણ ભંતે ! એવં વુચ્ચતિ ‘કાલતુલ્લાએ, કાલતુલ્લાએ’ ? ગોયમા ! એગસમયઠિતીએ પોગળે એગ૦ કાલાઓ તુલ્લે, એગસમયઠિતીએ પોગળે એગસમયઠિતીયવતિરિત્તસ્સ પોગળસ્સ કાલાઓ ણો તુલ્લે । એવં જાવ દસસમયદ્વિતીએ । તુલ્લસંખેજસમયઠિતીએ એવં ચેવ । એવં તુલ્લાઅસંખેજસમયદ્વિતીએ વિ । સે તેણદ્રેણ જાવ કાલતુલ્લાએ, કાલતુલ્લાએ । [સુ. ૮. ભવતુલ્લાનિરૂબણ] ૮. સે કેણદ્રેણ ભંતે ! એવં વુચ્ચિ ‘ભવતુલ્લાએ, ભવતુલ્લાએ’ ? ગોયમા ! નેરઝે નેરઝયસ્સ ભવદ્વયાએ તુલ્લે, નેરઝે નેરઝયવતિરિત્તસ્સ ભવદ્વયાએ નો તુલ્લે । તિરિક્ખજોળિએ એવં ચેવ । એવં મણુસ્સે । એવં દેવે વિ । સેતેણદ્રેણ જાવ ભવતુલ્લાએ, ભવતુલ્લાએ । [સુ. ૯. ભાવતુલ્લાનિરૂબણ] ૯. સે કેણદ્રેણ ભંતે ! એવં વુચ્ચિ ‘ભાવતુલ્લાએ, ભાવતુલ્લાએ’ ? ગોયમા ! એગગુણકાલએ પોગળે એગગુણકાલગસ્સ પોગળસ્સ ભાવાઓ તુલ્લે, એગગુણકાલએ પોગળે એગગુણકાલગવતિરિત્તસ્સ પોગળસ્સ ભાવાઓ ણો તુલ્લે । એવં જાવ દસગુણકાલએ । તુલ્લસંખેજગુણકાલએ પોગળે તુલ્લસંખેજ્ઞ૦ । એવં તુલ્લાઅસંખેજગુણકાલએ વિ । એવં તુલ્લાઅણંતગુણકાલએ વિ । જહા કાલાએ એવં નીલાએ લોહિયાએ હાલિદ્વાએ સુકિલલાએ । એવં સુભિંગંધે દુભિંગંધે । એવં તિત્તે જાવ મહુરે । એવં કક્ખડે જાવ લુક્ખે । ઉદ્દિએ ભાવે ઉદ્દિયસ્સ ભાવસ્સ ભાવાઓ તુલ્લે, ઉદ્દિએ ભાવે ઉદ્દિયભાવવિરિત્તસ્સ ભાવસ્સ ભાવાઓ નો તુલ્લે । એવં ઉવસમિએ ખિઝે ખયોવસમિએ પારિણામિએ, સંજ્ઞિવાતિએ ભાવે સંજ્ઞિવાતિયસ્સ ભાવસ્સ । સે તેણદ્રેણ ગોયમા ! એવં વુચ્ચતિ ‘ભાવતુલ્લાએ, ભાવતુલ્લાએ’ । [સુ. ૧૦. સંઠાણતુલ્લાનિરૂબણ] ૧૦. સે કેણદ્રેણ ભંતે ! એવં વુચ્ચિ ‘સંઠાણતુલ્લાએ, સંઠાણતુલ્લાએ’ ? ગોયમા ! પરિમંડલે સંઠાણે પરિમંડલસ્સ સંઠાણાઓ તુલ્લે, પરિમંડલે સંઠાણે પરિમંડલસંઠારવતિરિત્તસ્સ સંઠાણસ્સ સંઠારાઓ નો તુલ્લે । એવં વદ્વે તંસે ચતુરંસે આયએ । સમચતુરંસસંઠાણે સમચતુરંસ્સ સંઠાણાઓ તુલ્લે, દમચતુરંસે

ସଂଠାଣେ ସମଚଉରଂସଂଠାଣବତିରିତସସ ସଂଠାଣସସ ସଂଠାଣଓ ନୋ ତୁଲିଲେ । ଏବଂ ପରିମିଳିଲେ ବି । ଏବଂ ଜାଵ ହୁଣ୍ଡେ । ସେ ତେଣଦ୍ଵେଣ ଜାଵ ସଂଠାଣତୁଲାଏ, ସଂଠାଣତୁଲାଏ । [ସୁ. ୧୧. ମୂଢ଼ସସ ଅମୂଢ଼ସସ ଯ ଅଣସଣିଅଣଗାରସସ ଅଜଞ୍ଜବସାୟ ପଦୁଚ୍ଚ ଆହାରନିରୁବଣ୍] ୧୧. (୧) ଭତ୍ତପଚ୍ଚକଖାୟେ ଣ ଭଂତେ ! ଅଣଗରେ ମୁଚ୍ଛିଏ ଜାଵ ଅଜଞ୍ଜୋବବନ୍ନେ ଆହାରମାହାରେଇ, ଅହେ ଣ ବୀସସାୟ କାଳି କରେତି ତତୋ ପଚ୍ଛା ଅମୁଚ୍ଛିତେ ଅଗିବ୍ରେ ଜାଵ ଅଣଜଞ୍ଜୋବବନ୍ନେ ଆହାରମାହାରେଇ ? ହଂତା, ଗୋୟମା ! ଭତ୍ତପଚ୍ଚକଖାୟେ ଣ ଅଣଗରେ୦ ତଂ ଚେବ । (୨) ସେ କେଣଦ୍ଵେଣ ଭଂତେ ! ଏବଂ କୁଚ୍ଚତି ‘ଭତ୍ତପଚ୍ଚକଖାୟେ ଣ ଅଣ’ ତଂ ଚେବ ଗୋୟମା ! ଭତ୍ତପଚ୍ଚକଖାୟେ ଣ ଅଣଗରେ ମୁଚ୍ଛିଏ ଜାଵ ଅଜଞ୍ଜୋବବନ୍ନେ ଆହାରେ ଭବଇ, ଅହେ ଣ ବୀସସାୟ କାଳି କରେଇ ତତୋ ପଚ୍ଛା ଅମୁଚ୍ଛିତେ ଜାଵ ଆହାରେ ଭବତି । ସେତେଣଦ୍ଵେଣ ଗୋୟମା ! ଜାଵ ଆହାରମାହାରେତି । [ସୁ. ୧୨. ଲବସତ୍ତମଦେଵସରୁବ୍] ୧୨. (୩) ଅତି ଣ ଭଂତେ ! ‘ଲବସତ୍ତମା ଦେଵା, ଲବସତ୍ତମା ଦେଵା’ ? ହଂତା, ଅତି । (୨) ସେ କେଣଦ୍ଵେଣ ଭଂତେ ! ଏବଂ କୁଚ୍ଚିଇ ‘ଲବସତ୍ତମା ଦେଵା, ଲବସତ୍ତମା ଦେଵା’ ? ଗୋୟମା ! ସେ ଜହାନାମଏ କେଯି ପୁରିସେ ତରୁଣେ ଜାଵ ନିଉଣସିପ୍ପୋବଗେ ସାଲୀଣ ବା ବୀହୀଣ ବା ଗୋଧୂମାଣ ବା ଜବାଣ ବା ଜବଜବାଣ ବା ପିକାଣ ପରିଯାତାଣ ହରିଯାଣ ହରିଯକଂଡାଣ ତିକଖେଣ ଣବପଜଣାଣ ଅସିଯାଏଣ ପଦିସାହରିଯା ପଦିସାହରିଯା ପଦିସଂଖିଵିଯ ପଦିସଂଖିଵିଯ ଜାଵ ‘ଇଣାମେବ ଇଣାମେବ’ ତି କହୁ ସତ ଲାଏ ଲାଏଜ୍ଜା, ଜତି ଣ ଗୋୟମା ! ତେଥିମା ଦେଵାଣ ଏବତିଯା କାଳି ଆତେ ପହୁଣ୍ଟି ତୋ ଣ ତେ ଦେଵା ତେଣ ଚେବ ଭବଗ୍ରହଣେଣ ସିଙ୍ଘିନ୍ତା ଜାଵ ଅନ୍ତି କରେତା । ସେତେଣଦ୍ଵେଣ ଜାଵ ଲବସତ୍ତମା ଦେଵା, ଲବସତ୍ତମା ଦେଵା । [ସୁ. ୧୩-୧୪. ଅଣୁତ୍ତରୋବବାଇୟଦେଵସରୁବ୍] ୧୩. (୧) ଅତି ଣ ଭଂତେ ! ଅଣୁତ୍ତରୋବବାତିଯା ଦେଵା, ଅଣୁତ୍ତରୋବବାତିଯା ଦେଵା ? ହଂତା, ଅତି । (୨) ସେ କେଣଦ୍ଵେଣ ଭଂତେ ! ଏବଂ କୁଚ୍ଚତି ‘ଅଣୁତ୍ତରୋବବାତିଯା ଦେଵା, ଅଣୁତ୍ତରୋ ବବାତିଯା ଦେଵା’ ? ଗୋୟମା ! ଅଣୁତ୍ତରୋବବାତିଯାଣ ଦେଵାଣ ଅଣୁତ୍ତରା ସଦ୍ବା ଜାଵ ଅଣୁତ୍ତରା ଫାସା, ସେ ତେଣଦ୍ଵେଣ ଗୋୟମା ! ଏବଂ କୁଚ୍ଚି ଅଣୁତ୍ତରୋବବାତିଯା ଦେଵା, ଅଣୁତ୍ତରୋବବାତିଯା ଦେଵା । ୧୪. ଅଣୁତ୍ତରୋବବାତିଯା ଣ ଭଂତେ ! ଦେଵା କେଵତିଏଣ କମ୍ମାବସେସେଣ ଅଣୁତ୍ତରୋବବାତିଯଦେଵତାଏ ଉବବନ୍ନା ? ଗୋୟମା ! ଜାଵତିଯି ଛଦ୍ମଭତ୍ତିଏ ସମଣେ ନିଗଂଥେ କମମ ନିଜରେତି ଏଵତିଏଣ କମ୍ମାବସେସେଣ ଅଣୁତ୍ତରୋବବାତିଯଦେଵତାଏ ଉବବନ୍ନା । ସେବ ଭଂତେ ! ସେବ ଭଂତେ ! ତି୦ । ॥୧୪.୭॥

★☆★ ଅଦ୍ଵମୋ ଉଦେସାୟ ‘ଅନ୍ତରେ’ ★☆★ [ସୁ. ୧-୩. ସତ୍ତଣହ ନରଯପୁଢ଼ବୀଣ ପରୋପର ଅନ୍ତରା] ୧. ଇମୀସେ ଣ ଭଂତେ ! ରଯଣପ୍ପଭାଏ ପୁଢ଼ବୀଏ ସକରପ୍ପଭାଏ ଯ ପୁଢ଼ବୀଏ କେଵତିଯି ଅବାହାଏ ଅନ୍ତରେ ପନ୍ତତେ ? ଗୋୟମା ! ଅସଂଖେଜ୍ଜାଇଁ ଜୋୟଣସହସ୍ରାଇଁ ଅବାହାଏ ଅନ୍ତରେ ପନ୍ତତେ । ୨. ସକରପ୍ପଭାଏ ଣ ଭଂତେ ! ପୁଢ଼ବୀଏ ଵାଲୁଯପ୍ପଭାଏ ଯ ପୁଢ଼ବୀଏ କେଵତିଯିଂ ? ଏବଂ ଚେବ । ୩. ଏବଂ ଜାଵ ତମାଏ ଅହେସତ୍ତମାଏ ଯ । [ସୁ. ୪. ଅହେସତ୍ତମାଏ ନରଯପୁଢ଼ବୀଏ ଅଲୋଗସସ ଯ ଅନ୍ତରା] ୪. ଅହେସତ୍ତମାଏ ଣ ଭଂତେ ! ପୁଢ଼ବୀଏ ଅଲୋଗସସ ଯ କେଵତିଯିଂ ଅବାହାଏ ଅନ୍ତରେ ପନ୍ତତେ ? ଗୋୟମା ! ଅସଂଖେଜ୍ଜାଇଁ ଜୋୟଣସହସ୍ରାଇଁ ଅବାହାଏ ଅନ୍ତରେ ପନ୍ତତେ । [ସୁ. ୫. ରଯଣପ୍ପଭାଏ ନରଯପୁଢ଼ବୀଏ ଜୋତିସସ ଯ ଅନ୍ତରା] ୫. ଇମୀସେ ଣ ଭଂତେ ! ରଯଣପ୍ପଭାଏ ପୁଢ଼ବୀଏ ଜୋତିସସ ଯ କେଵତିଯିଂ ପୁଢ଼ବୀଏ ଯ ପୁଢ଼ବୀଏ କେଵତିଯିଂ ଅବାହାଏ ଅନ୍ତରେ ପନ୍ତତେ ? ଗୋୟମା ! ଅସଂଖେଜ୍ଜାଇଁ ଜୋୟଣସହସ୍ରାଇଁ ଅବାହାଏ ଅନ୍ତରେ ପନ୍ତତେ । [ସୁ. ୬. ଜୋତିସସ ସୋହମ୍ମିସାଣାଣ ଯ ଅନ୍ତରା] ୬. ଜୋତିସସ ଣ ଭଂତେ ! ସୋହମ୍ମିସାଣାଣ ଯ କପ୍ପାଣ କେଵତିଯିଂ ପୁଢ଼ବୀଏ ! ଗୋୟମା ! ଅସଂଖେଜ୍ଜାଇଁ ଜୋୟଣସହସ୍ରାଇଁ ଜାଵ ଅନ୍ତରେ ପନ୍ତତେ । [ସୁ. ୭-୧୫. ଵୈମାଣିଯଦେଵଲୋଗାଣ ପରୋପର ଅନ୍ତରା] ୭. ସୋହମ୍ମିସାଣାଣ ଭଂତେ ! ସନଂକୁମାର-ମାହିଂଦାଣ ଯ କେଵତିଯିଂ ? ଏବଂ ଚେବ । ୮. ସନଂକୁମାର-ମାହିଂଦାଣ ଭଂତେ ! ବଂଭଲୋଗସସ ଯ କପସସ କେଵତିଯିଂ ? ଏବଂ ଚେବ । ୯. ବଂଭଲୋଗସସ ଣ ଭଂତେ ! ଲଂତଗସସ ଯ କପସସ କେଵତିଯିଂ ? ଏବଂ ଚେବ । ୧୦. ଲଂତଯସସ ଣ ଭଂତେ ! ମହାସୁକ୍ରସସ ଯ କପସସ କେଵତିଯିଂ ? ଏବଂ ଚେବ । ୧୧. ଏବଂ ମହାସୁକ୍ରସସ ସହସ୍ରାସସ ଯ । ୧୨. ଏବଂ ସହସ୍ରାସସ ଆଣ୍ୟ-ପାଣ୍ୟାଣ ଯ କପ୍ପାଣ । ୧୩. ଏବଂ ଆଣ୍ୟ-ପାଣ୍ୟାଣ ଆରଣ୍ଡଚୁଯାଣ ଯ କପ୍ପାଣ । ୧୪. ଏବଂ ଆରଣ୍ଡଚୁତାଣ ଗେବେଜିଵିମାଣାଣ ଯ । ୧୫. ଏବଂ ଗେବେଜିଵିମାଣାଣ ଅଣୁତ୍ତରବିମାଣାଣ ଯ । [ସୁ. ୧୬. ଅଣୁତ୍ତରବିମାଣାଣ ଈସିପବ୍ବଭାରାଏ ଯ ପୁଢ଼ବୀଏ ଅନ୍ତରା] ୧୬. ଅଣୁତ୍ତରବିମାଣାଣ ଭଂତେ ! ଈସିପବ୍ବଭାରାଏ ଯ ପୁଢ଼ବୀଏ କେଵତିଯିଂ ? ଏବଂ ଚେବ । ୧୭. ଈସିପବ୍ବଭାରାଏ ଣ ଭଂତେ ! ପୁଢ଼ବୀଏ ଅଲୋଗସସ ଯ କେଵିତିଏ ଅବାହାଏ ପନ୍ତତେ ? ଗୋୟମା ! ଦେସୂଣ ଜୋୟଣ ଅବାହାଏ ଅନ୍ତରେ ପନ୍ତତେ । [ସୁ. ୧୮-୨୦. ଭଗବଂତପରନ୍ଦିଯ ସାଲରୁକଖ-ସାଲଲଦ୍ଵିଯା ଦୁଭବନ୍ତରେ ମୋକଖଗମଣ] ୧୮. (୧) ଏସ ଣ ଭଂତେ ! ସାଲରୁକଖ ଉଣାଭିହନେ ତଣାଭିହନେ ଦଵଣିଜାଲାଭିହନେ କାଲମାସେ

કાલં કિચ્ચા કહિં ગચ્છિહિતિ, કહિં ઉવવજિહિતિ ? ગોયમા ! ઇહેવ રાયગિહે નગરે સાલરુક્ખતાએ પચ્ચાયાહિતિ | સે ણ તત્થ અચ્ચિયવંદિયપૂરુષસકારિયસમ્માણિએ દિવ્બે સચ્ચે સચ્ચોવાએ સન્નિહિયપાડિહેરે લાઉલ્લોઇયમહિતે યાવિ ભવિસ્સઙ્ગ | (૨) સે ણ ભંતે ! તઓહિંતો અણંતરં ઉવ્વદ્વિત્તા કહિં ગમિહિતિ ? કહિં ઉવવજિહિતિ ? ગોયમા ! મહાવિદેહે વાસે સિજિઝિહિતિ જાવ અંતં કાહિતિ | ૧૯. (૧) એસ ણ ભંતે ! સાલલદ્વિયા ઉણહભિહયા તણહાભિહયા દવગ્નિજાલાભિહયા કાલમાસે જાવ કહિં ઉવવજિહિતિ ? ગોયમા ! ઇહેવ જંબુદ્ધીવે દીવે ભારહે વાસે વિંઝગિરિપાયમૂલે મહેસરીએ નગરીએ સામલિરુક્ખતાએ પચ્ચાયાહિતિ | સા ણ તત્થ અચ્ચિયવંદિયપૂરુષ જાવ લાઉલ્લોઇયમહિતિ યાવિ ભવિસ્સઙ્ગ | (૨) સે ણ ભંતે ! તઓહિંતો અણંતરં, સેસં જહા સાલરુક્ખસ્સ જાવ અંતં કાહિતિ | ૨૦. (૧) એસ ણ ભંતે ! ઉંબરલદ્વિયા ઉણહભિહયા તણહાભિહયા દવગ્નિજાલાભિહયા કાલમાસે કાલં જાવ કહિં ઉવવજિહિતિ ? ગોયમા ! ઇહેવ જંબુદ્ધીવે દીવે ભારહે વાસે પાડલિપુતે નામં નગરે પાડિલિરુક્ખતશાએ પચ્ચાયાહિતિ | સે ણ તત્થ અચ્ચિતવંદિય જાવ ભવિસ્સઙ્ગ | (૨) સે ણ ભંતે ! અણંતરં ઉવ્વદ્વિત્તા૦, સેસં તં ચેવ જાવ અંતં કાહિતિ | [સુ. ૨૧. ભગવંતપરૂખિયં અમ્મડપરિવ્વાયગસ્સ સત્તણું સિસ્સસયાણં આરાહગત્તં] ૨૧. તેણ કાલેણ તેણ સમએણ અમ્મડસ્સ પરિવ્વાયગસ્સ સત્ત અંતેવાસિસયા ગિમ્બ્હકાલસમયંસિ એવં જહા ઉવવાતિએ જાવ આરાહગા | [સુ. ૨૨. ભગવંતપરૂખિયં અમ્મડપરિવ્વાયગસ્સ દુભવંતરે મોક્ખગમણં] ૨૨. બહુજણે ણ ભંતે ! અન્નમન્નસ્સ એવામાઇક્ખતિ ૪-એવં ખલુ અમ્મડે પરિવ્વાએ કંપિલ્લપુરે નગરે ઘરસતે એવં જહા ઉવવાતિએ અમ્મડવત્તબ્વયા જાવ દઢપ્પતિણે અંતં કાહિતિ | [સુ. ૨૩. ઉદાહરણપુર્વ્યં દેવાણં અબ્વાબાહાહગતનિરૂપણં] ૨૩. (૧) અથ્ય ણ ભંતે ! અબ્વાબાહા દેવા, અબ્વાબાહા દેવા ? હંતા અથ્ય | (૨) સે કેણદ્રેણ ભંતે ! એવં વુચ્ચતિ ‘અબ્વાબાહા દેવા, અબ્વાબાહા દેવા’ ? ગોયમા ! પભૂ ણ એગમેગે અબ્વાબાહે દેવે એગમેગસ્સ પુરિસસ્સ એગમેગંસિ અચ્છિપત્તંસિ દિવ્બું દેવિહિં દિવ્બું દેવજુતિં દિવ્બું દેવાણુભાગં દિવ્બું બતીસતિવિહિં નદૃવિહિં ઉવદંસેતાએ, ણો ચેવ ણ તસ્સ પુરિસસ્સ કિંચિ આબાહં વા વાબાહં વા ઉપ્પાએતિ, છવિચ્છેયં વા કરેતિ, એસુદ્ધુમં ચ ણ ઉવદંસેજા | સે તેણદ્રેણ જાવ અબ્વાબાહા દેવા, અબ્વાબાહા દેવા | [સુ. ૨૪. સક્કદેવિંદકએ પુરિસસીસચ્છેયણાિમ્મિ વિ પુરિસસ્સ અણાબાહાિનિરૂપણં] ૨૪. (૧) પભૂ ણ ભંતે ! સક્કે દેવિદે દેવરાયા પુરિસસ્સ સીસં સાપાણિણા અસિણા છિંદિતા કમંડલુિમ્મિ પક્ખિવિત્તએ ? હંતા, પભૂ | (૨) સે કહમિદાળિં પકરેઝ ? ગોયમા ! છિંદિયા વ ણ પક્ખિવેજા, ભિંદિયા ભિંદિયા વ ણ પક્ખિવેજા, કુદ્વિયા કુદ્વિયા વ ણ પક્ખિવેજા, ચુણિયા ચુણિયા વ ણ પક્ખિવેજા, તતો પચ્છા ખિપ્પામેવ પડિસંઘાતેજા, નો ચેવ ણ તસ્સ પુરિસસ્સ કિંચિ આબાહં વા વાબાહં વા ઉપ્પાએજા, છવિચ્છેયં પુણ કરેતિ, એસુદ્ધુમં ચ ણ પક્ખિવેજા | [સુ. ૨૫-૨૮. જંભયાણ દેવાણં સરૂવં ભેયા ઠાણ ઠિઈય] ૨૫. (૧) અથ્ય ણ ભંતે ! જંભયા દેવા, જંભયા દેવા ? હંતા, અથ્ય | (૨) સે કેણદ્રેણ ભંતે ! એવં વુચ્બિ, ‘જંભયા દેવા, જંભયા દેવા’ ? ગોયમા ! જંભગા ણ દેવા નિચ્ચં પમુદિતપક્લિલિયા કંદપ્પરતિમોહણસીલા, જે ણ તે દેવે કુદ્વે પાસેજા સે ણ મહંતં અયસં પાઉણેજા, જે ણ તે દેવે તુદ્વે પાસેજા સે ણ મહંતં જસં પાઉણેજા, સેટેણદ્રેણ ગોયમા ! ‘જંભગા દેવા, જંભગા દેવા’ | ૨૬. કતિવિહા ણ ભંતે ! જંભગા દેવા પન્ત્તા ? ગોયમા ! દસવિહા પન્ત્તા, તં જહા— અન્નજંભગા, પાણજંભગા, વત્થજંભગા, લેણજંભગા, સયણજંભગા, પુપ્ફજંભગા, ફલજંભગા, પુપ્ફફલજંભગા, વિજાજંભગા, અવિયત્તિજંભગા | ૨૭. જંભગા ણ ભંતે ! દેવા કહિં વસહિં ઉરેંતિ ? ગોયમા ! સબ્વેસુ ચેવ દીહવેયહેસુ ચિત્તવિચિત્તજમગપવ્વએસુ કંચણપવ્વએસુ ય, એથ્ય ણ જંભગા દેવા વહિં ઉરેંતિ | ૨૮. જંભગાણ ભંતે ! દેવાણ કેવતિયં કલં ઠિતી પન્ત્તા ? ગોયમા ! એણ પલિઓવમં ઠિતી પન્ત્તા | સેવં ભંતે ! સેવં ભંતે ! તિ જાવ વિરહતિ | ||૧૪.૮|| ★★★ નવમો ઉદ્દેસાો ‘અણગારે’ ★★★ [સુ. ૧. અપ્પણો કમ્મલેસં અજાણાઓ ભાવિતપ્પણો અણગારસ્સ સરીરિકમ્મલેસાજાણણનિરૂપણં] ૧. અણગારે ણ ભંતે ! ભાવિયપ્પા અપ્પણો કમ્મલેસ્સં ન જાણતિ, ન પાસતિ, તં પુણ જીવં સરૂવિં સક્મલેસ્સં જાણિ, પાસઙ્ | હંતા, ગોયમા ! અણગારે ણ ભાવિયપ્પા અપ્પણો જાવ પાસતિ | [સુ. ૨-૩. સક્મલેસ્સાણ સરૂવીણ પુગલાણં ઓભાસાદિનિરૂપણં] ૨. અથ્ય ણ ભંતે ! સરૂવી સક્મલેસ્સા પોગલા ઓભાસંતિ ૪ ? હંતા, અથ્ય | ૩. કયરે ણ ભંતે ! સરૂવી સક્મલેસ્સા પોગલા

ઓભાસંતિ જાવ પભાસેંતિ ? ગોયમા ! જાઓ ઇમાઓ ચંદિમ-સૂરિયાણ દેવાણ વિમાણેહિંતો લેસ્સાઓ બહિયા અભિનિસ્સડાઓ પભાવેંતિ એણ ગોયમા ! તે સર્વી સકમ્મલેસ્સા પોગળા ઓભાસેંતિ ૪ । [સુ. ૪-૧૩. રમણિજારમણિજ-ઇદ્વાળિદ્વાઇપોગળે પડુચ્ચ ચઉવીસિદંડએસુ પરૂવણ] ૪. નેરતિયાણ ભંતે ! કિં અત્તા પોગળા, અણત્તા પોગળા ? ગોયમા ! નો અત્તા પોગળા, અણત્તા પોગળા ? ગોયમા ! અત્તા પોગળા, ણો અણત્તા પોગળા । ૬. એવં જાવ થળિયકુમારાણ । ૭. પુવિકાઇયાણ પુચ્છા ગોયમા ! અત્તા વિ પોગળા, અણત્તા વિ પોગળા । ૮. એવં જાવ મણુસ્સાણ । ૯. વાણમંતર-જોતિસિય-વેમાળિયાણ જહા અસુરકુમારાણ । ૧૦. નેરતિયાણ ભંતે ! કિં ઇદ્વા પોગળા, અણિદ્વા પોગળા ? ગોયમા ! નો ઇદ્વા પોગળા, અણિદ્વા પોગળા । ૧૧. જહા અત્તા ભળિયા એવં ઇદ્વા વિ, કંતા વિ, પિયા વિ, મણુન્ના વિ ભાળિયબ્વા । એણ પંચ દંડગા । [સુ. ૧૨. વિઉબ્વિયરૂવસહસ્સસ્સ માહિદ્વિયસ્સ દેવસ્સ ભાસાસહસ્સભાસિતાઇપરૂવણ] ૧૨. (૧) દેવે ણ ભંતે ! મહિદ્વીએ જાવ મહેસકખે રૂવસહસ્સં વિઉબ્વિતા પભૂ ભાસાસહસ્સં ભાસિત્તએ ? હંતા, પભૂ । (૨) સા ણ ભંતે ! કિં એગા ભાસા, ભાસાસહસ્સં ? ગોયમા ! એગા ણ સા ભાસા, ણો ખલુ તં ભાસાસહસ્સં । [સુ. ૧૩-૧૬. સૂરિયસ્સ સરૂવ-અન્નયથ-પભા છાયા-લેસ્સાણ સુભત્તનિરૂવણ] ૧૩. તેણં કાલેણ તેણં સમએણ ભગવં ગોયમે અચિરુગતં બાલસૂરિયં જાસુમણાકુસુમપુંજપ્પગાસં લોહીતં પાસતિ, પાસિતા જાતસહે જાવ સમુપ્પન્નકોઉહલ્લે જેણેવ સમણે ભગવં મહાવીરે તેણેવ ઉવાગચ્છિઝ, ઉવાગચ્છિત્તા જાવ નમંસિત્તા જાવ એવં વયાસી—કિમિદં ભંતે ! સૂરિએ, કિમિદં ભંતે ! સૂરિયસ્સ અઢે ? ગોયમા ! સુભે સૂરિએ, સુભે સૂરિયસ્સ અઢે । ૧૪. કિમિદં ભંતે ! સૂરિએ, કિમિદં ભંતે ! સૂરિયસ્સ પભા ? એવં ચેવ । ૧૫. એવં છાયા । ૧૬. એવં લેસ્સા । [સુ. ૧૭. વિવિહસામણણપરિયાયસુહસ્સ વિવિહદેવસુહેણ તુલણા] ૧૭. જે ઇમે ભંતે ! અજત્તાએ સમણા નિણંથા વિહરંતિ એટે ણ કસ્સ તેયલેસ્સં વીતીવયંતિ ? ગોયમા ! માસપરિયાએ સમણે નિણંથે વાણમંતરાણ દેવાણ તેયલેસ્સં વીતીવયતિ । દુમાસપરિયાએ સમણે નિણંથે અસુરિંદ્વબજિયાણ ભવણવાસીણ દેવાણ તેયલેસ્સં વીતીવયતિ । એવં એટેણ અભિલાવેણ તિમાસપરિયાએ સમણે૦ અસુરકુમારાણ દેવાણ(અસુરિંદાણ) તેય૦ । ચતુમાસપરિયાએ સ૦ ગહ-નક્રવત્ત-તારારૂવાણ જોતિસિયાણ દેવાણ તેય૦ । પંચમાસપરિયાએ સ૦ ચંદિમ-સૂરિયાણ જોતિસિંદાણ જોતિસરાઈણ તેય૦ । છ્ઠમાસપરિયાએ સ૦ સોધમ્મીસાણાણ દેવાણ૦ । સત્તમાસપરિયાએ૦ સણંકુમાર-મહિંદાણ દેવાણ૦ । અદૃમાસપરિયાએ બંભલોગ-લંતગાણ દેવાણ તેયલે૦ । નવમાસપરિયાએ સમણે૦ મહાસુક્ર-સહસ્સારાણ દેવાણ તેય૦ । દસમાસપરિયાએ સમ૦ આણય-પાણય-આરણ-અચ્ચુયાણ દેવાણ૦ । એકારસમાસપરિયાએ૦ ગેવેજગાણ દેવાણ૦ । બારસમાસપરિયાએ સમણે નિણંથે અણુત્તરોવવાતિયાણ દેવાણ તેયલેસ્સં વીતીવયતિ । તેણ પરં સુકે સુક્કાભિજાતિએ ભવિત્તા તતો પચ્છા સિજ્જન્તિ જાવ અંતં કરેતિ । સેવં ભંતે ! સેવં ભંતે ! ત્તિ જાવ વિહરતિ ॥ ૧૪.૯ ॥ ★★☆ દસમો ઉદ્દેસાઓ ‘કેવલી’★☆☆[સુ. ૧-૬. કેવલિ-સિદ્ધાણ છુટમત્થાહોહિય-પરમાહોહિય-કેવલિ-સિદ્ધવિસયં સમણાનાણિતનિરૂવણ] ૧. કેવલી ણ ભંતે ! છુટમત્થં જાણતિ પાસતિ ? હંતા, જાણતિ પાસતિ । ૨. જહા ણ ભંતે ! કેવલી છુટમત્થં જાણતિ પાસતિ તહા ણ સિદ્ધે વિ છુટમત્થં જાણતિ પાસતિ ? હંતા, જાણતિ પાસતિ । ૩. કેવલી ણ ભંતે ! આહોધિયં જાણતિ પાસતિ ? એવં ચેવ । ૪. એવં પરમાહોહિયં । ૫. એવં કેવલિં । ૬. એવં સિદ્ધં જાવ, જહા ણ ભંતે ! કેવલી સિદ્ધં જાણતિ પાસતિ તહા ણ સિદ્ધે વિ સિદ્ધં જાણતિ પાસતિ ? હંતા, જાણતિ પાસતિ । [સુ. ૭-૧૧. કેવલિ-સિદ્ધેસુ અણુક્રમેણ ભાસણાઇ-ઉમ્મેસાઇ-આઉદ્વણાઇ-ઠાણ-સેજા નિસીહિયાકરણવિસા કરણતા-અકરણતાનિરૂવણ] ૭. કેવલી ણ ભંતે ! ભાસેજ વા વાગરેજ વા ? હંતા, ભાસેજ વા વાગરેજ વા । ૮. (૧) જહા ણ ભંતે ! કેવલી ભાસેજ વા વાગરેજ વા તહા ણ સિદ્ધે વિ ભાસેજ વા વાગરેજ વા ? નો તિણદુષે સમદુષે । (૨) સે કેણદ્રેણ ભંતે ! એવં વુચ્છિ જહા ણ કેવલી ભાસેજ વા વાગરેજ વા નો તહા ણ ભાસેજ વા વાગરેજ વા ? ગોયમા ! કેવલી ણ સંદુધોણે સકમ્મે સબલે સવીરિએ સપુરિસક્રારપરક્રમે, સિદ્ધે ણ અણુદુધોણે જાવ અપુરિસક્રાર પરક્રમે, સે તેણદ્રેણ જાવ વાગરેજ વા । ૯. કેવલી ણ ભંતે ! ઉમ્મિસેજ વા નિમિસેજ વા ? હંતા, ઉમ્મિસેજ વા નિમિસેજ વા, એવં ચેવ । ૧૦. એવં આઉદ્વેજ વા પસારેજ વા । ૧૧. એવં ઠાણ વા સેજં વા નિસીહિયં વા ચેએજા । [સુ. ૧૨-૨૪. કેવલિ-સિદ્ધાણ સત્તનરયપુઢવિ-કપ્પવાસિ-કપ્પાતીયદેવલોર્યિસિબારપુઢવિ-પરમાણુપોગળ -

દુપએસિયાઇઅણંતપએસિયખંઘસર્વવિસયં સમાણનાણિતનિરૂવણં] ૧૨. કેવલી ણ ભંતે ! ઇમં રયણપ્પભં પુઢવિં ‘રયણપ્પભપુઢવી’ તિ જાણતિ પાસતિ ? હૃતા, જાણતિ પાસતિ | ૧૩. જહા ણ ભંતે ! કેવલી ઇમં રયણપ્પભં પુઢવિં ‘રયણપ્પભપુઢવી’ તિ જાણતિ પાસતિ તહા ણ સિદ્ધે વિ ઇમં રયણપ્પભં પુઢવિં ‘રયણપ્પભપુઢવી’ તિ જાણતિ પાસતિ ? હૃતા, જાણતિ પાસતિ | ૧૪. કેવલી ણ ભંતે ! સક્રરપ્પભં પુઢવિં ‘સક્રરપ્પભપુઢવી’ તિ જાણતિ પાસતિ ? એવં ચેવ | ૧૫. એવં જાવ અહેસત્તમા | ૧૬. કેવલી ણ ભંતે ! સોહમ્મં કપ્પણ ‘સોહમ્મકપ્પે’ તિ જાણતિ પાસતિ ? હૃતા, જાણતિ ૦ એવં ચેવ | ૧૭. એવં ઈસાણં | ૧૮. એવં જાવ અચ્યુયં | ૧૯. કેવલી ણ ભંતે ! ગેવેજવિમાળે’ તિ જાણતિ પાસતિ ? એવં ચેવ | ૨૦. એવં અણુત્તરવિમાળે વિ | ૨૧. કેવલી ણ ભંતે ! ઈસિપબ્ભારં પુઢવિં ‘ઈસીપબ્ભારપુઢવી’ તિ જાણતિ પાસતિ ? એવં ચેવ | ૨૨. કેવલી ણ ભંતે ! પરમાણુપોગળં ‘પરમાણુપોગળે’ તિ જાણતિ પાસતિ ? એવં ચેવ | ૨૩. એવં દુપદેસિયં ખંધં | ૨૪. એવં જાવ જહા ણ ભંતે ! કેવલી અણંતપદેસિયં ખંધં ‘અણંતપદેસિએ ખંધે’ તિ જાણતિ પાસતિ તહા ણ સિદ્ધે વિ અણંતપદેસિયં જાવ પાસતિ ? હૃતા, જાણતિ પાસતિ | સેવં ભંતે ! સેવં ભંતે ! ત્તિ ૦ |

॥૧૪.૧૦॥ ☆☆☆ ચોદ્દસમં સયં સમત્તં ॥૧૪॥ ફંડુફંડુ પણરસમં સતં ફંડુફંડુ [સુ. ૧. પણરસમસયસ્સ મંગલં] ૧. નમો સુયદેવયાએ ભગવતીએ | [સુ. ૨-૫. સાવત્થીનગરીવત્થવ્વહાલાહલાનામકુંભકારીએ કુંભારાવળે મંખલિપુત્તસ્સ ગોસાલસ્સ નિવાસો] ૨. તેણં કાલેણં તેણં સમયેણં સાવત્થી નામં નગરી હોથા | વણણઓ | ૩. તીસે ણ સાવત્થીએ નગરીએ બહિયા ઉત્તરપુરત્થિમે દિસીભાએ, એથં ણ કોઢુએ નામં ચેતિએ હોથા | વણણઓ | ૪. તત્થ ણ સાવત્થીએ નગરીએ હાલાહલા નામં કુંભકારી આજીવિઓવાસિયા પરિવસતિ, અહૃા જાવ અપરિભૂયા આજીવિયસમયંસિ લદ્ધદ્વા ગહિતદ્વા પુછ્છયદ્વા વિણિચ્છિયદ્વા અદ્વિમિંજપેમ્માણુગરાગરતા ‘અયમાઉસો ! આજીવિયસમયે અઢુએ, અયં પરમઢુએ, સેસં અણઢુએ તિ આજીવિયસમએણં અપ્પાણં ભાવેમાણી વિહરતિ | ૫. તેણં કાલેણં તેણં સમયાણં ભોસાલે મંખલિપુત્તે ચતુર્વીસવાસપરિયાએ હાલહલાએ કું ભકારીએ કું ભારાવણંસિ આજીવિયસંઘંસંપરિવુડે આજીવિયસમયેણં અપ્પાણં ભાવેમાણે વિહરતિ | [સુ. ૬-૯. ગોસાલયસમીવાગયછદ્વિસાચરચિતનિમિત્તાદિસત્થાવલોયણે ગોસાલસ્સ અપ્પણો જિણાદિર્ઘવેણ પયાસણં] ૬. તએ ણ તસ્સ ગોસાલસ્સ મંખલિપુત્તસ્સ અન્નદા કદાયિ ઇમે છદ્વિસાચરા અંતિયં પાદુભ્વવિત્થા, તં જહા— સોણ કણંદે કણિયારે અચ્છિદ્વે અગ્નિવેસાયણે અઝુણે ગોયમપુત્તે | ૭. તએ ણ તે છદ્વિસાચરા અઢુવિં પુબ્વગયં મગદસમં સએહિં મતિદંસણેહિં નિજ્જૂહંતિ, સ૦ નિજ્જૂહિતા ગોસાલં મંખલિપુત્તં ઉવદ્વાઇંસુ | ૮. તએ ણ સે ગોસાલે મંખલિપુત્તે તેણં અદુંગસ્સ મહાનિમિત્તસ કેણિ ઉલ્લોયમેત્તેણ સવ્વેસિં પાણાણં સવ્વેસિં ભૂયાણં સવ્વેસિં જીવાણં સવ્વેસિં સત્તાણં ઇમાં છ અણતિક્રમણિજ્જાં વાગરણાં વાગરેતિ, તં જહા— લાભં અલાભં સુહં દુકુખં જીવિતં મરણં તહા | ૯. તએ ણ સે ગોસાલે મંખલિપુત્તે તેણં અદુંગસ્સ મહાનિમિત્તસ્સ કેણિ ઉલ્લોયમેત્તેણ ઉલ્લોયમેત્તેણ સાવત્થીએ નગરીએ અજિણે જિણપ્પલાંબી, અણરહા અરહપ્પલાંબી, અકેવલી કેવલિપ્પલાંબી, અસવ્વણૂ સવ્વણુપ્પલાંબી, અજિણે જિણસદ્દં પગસેમાણે વિહરતિ | [સુ. ૧૦-૧૩. સાવત્થીનગરીવત્થવ્વજણપર્વવિયગોસાલગસવ્વણુત્તણવુત્તંસવણાણંતરં ગોયમસ્સ ભગવંતં પદ ગોસાલચરિયજાણણત્થં પત્થણા] ૧૦. તએ ણ સાવત્થીએ નગરીએ સિંઘાડગ જાવ પહેસુ બહુજણો અન્નમન્નસ્સ એવમાઇક્રખતિ જાવ એવં પર્વવેતિ— એવં ખલુ દેવાણુપ્પિયા ! ગોસાલે મંખલિપુત્તે જિણે જિણપ્પલાંબી જાવ પકાસેમાણે વિહરતિ, સે કહમેયં મન્ને એવં ? ૧૧. તેણં કાલેણં તેણં સમએણં સામી સમોસઢે | જાવ પરિસા પડિગતા | ૧૨. તેણં કાલેણં તેણં સમએણં સમણસ્સ ભગવતો મહાવીરસ્સ જેઢે અંતેવરસી ઇંદ્રભૂતીણામં અણગારે ગોયમે ગોત્તેણ જાવ છદુંછદેણ એવં જહા બિતિયસએ નિયંદુદેસએ (સ૦ ૨ ઉ૦ ૫ સુ૦ ૨૧-૨૪) જાવ અડમાણે બહુજણસદ્દં નિસામેઝે “બહુજણો અન્નમન્નસ્સ એવમાઇક્રખતિ ૪— એવં ખલુ દેવાણુપ્પિયા ! ગોસાલે મંખલિપુત્તે જિણે જિણપ્પલાંબી જાવ પકાસેમાણે વિહરરઙી | સે કહમેયં મન્ને એવં ?” | ૧૩. તએ ણ ભગવં ગોયમે બહુજણસ્સ અંતિયં એયમદું સોચ્ચા નિસમ્મ જાયસહે જાવ ભત્ -પાણ પડિદંસેતિ જાવ પજુવાસમાણે એવં વયાસી— એવં ખલુ અહં ભંતે !૦, તં ચેવ જાવ જિણસદ્દં પગસેમાણે વિહરરઙી, સે કહમેતં ભંતે ! એવં ? તં ઇચ્છામિ ણ ભંતે ! ગોસાલસ્સ મંખલિપુત્તસ્સ ઉદ્વાણપારિયજાણિય પરિકહિયં | [સુ. ૧૪-૧૮. ભગવયા પર્વવિઓ ગોસલગચરિયપુબ્વભાગો સુ. ૧૪. મંખલિમંખસ્સ ભદ્રાએ ભારિયાએ ગુવ્વિણત્તં] ૧૪. ‘ગોત્તમા !’દી સમણે ભગવં મહાવીરે ભગવં ગોયમં એવં

વયાસી -જં ણ ગોયમા ! સે બહુજણે અન્નમન્નસ્સ એવમાઇકખતિ ૪ ‘એવં ખલુ ગોસાલે મંખલિપુત્તે જિણે જિણપ્પલાવી જાવ પગસેમાણે વિહરતિ’ તં ણ મિચ્છા, અહં પુણ ગોયમા ! એવમાઇકખવામિ જાવ પરૂવેમિ —એવં ખલુ એયસ્સ ગોસાલસ્સ મંખલિપુત્તસ્સ મંખલી ણામં મંખે પિતા હોત્થા । તસ્સ ણ મંખલિસ્સ મંખસ્સ ભદ્રા નામં ભારિયા હોત્થા, સુકુમાલ૦ જાવ પડિરૂવા । તએ ણ સા ભદ્રા ભારિયા અન્નદા કદાયિ ગુવ્વિણી યાવિ હોત્થા । [સુ. ૧૫-૧૭. સરવણસન્નિવેસે ગોબહુલમાહણસ્સ ગોસાલાએ મંખલિ-ભદ્રાણ નિવાસો ૧૫. તેણં કાલેણં તેણં સમએણં સરવણે નામં સન્નિવેસે હોત્થા, રિદ્વથિમિય જાવ સન્નિભપ્પગસે પાસાદીએ ૪ । ૧૬. તત્થ ણ સરવણે સન્નિવેસે ગોબહુલે નામં માહણે પરિવસતિ અહે જાવ અપરિભૂતે રિવદ જાવ સુપરિનિદ્વિએ યાવિ હોત્થા । તસ્સ ણ ગોબહુલસ્સ માહણસ્સ ગોસાલા યાવિ હોત્થા । ૧૭. તએ ણ સે મંખલી મંખે અન્નદા કદાયિ ભદ્રાએ ભારિયાએ ગુવ્વિણીએ સદ્ગ્રિં ચિત્તફલગહૃથગએ મંખત્તણેણ અપ્પાણ ભાવેમાણે પુવ્વાણુપુવ્વિં ચરમાણે ગામાણુગામં દૂઝ્જમાણે જેણેવ સરવણે સન્નિવેસે જેણેવ ગોબહુલસ્સ માહણસ્સ ગોસાલા તેણેવ ઉવાગચ્છતિ, ઉવા૦ ૨ ગોબહુલસ્સ માહણસ્સ ગોસાલાએ એગદેસંસિ ભંડાનિકખેવં કરેતિ, ભંડા૦ ક૦ ૨ સરવણે સન્નિવેસે ઉચ્ચ-નીય-મજ્જિમાંદ કુલાંદ ઘરસમુદાણસ્સ ભિકખાયરિયાએ અડમાણે વસહીએ કરેમાણે અન્નત્થ વસહિં અલભમાણે તસ્સેવ ગોબહુલસ્સ માહણસ્સ ગોસાલાએ એગદેસંસિ વાસાવાસં ઉવાગએ । [સુ. ૧૮-૧૯. પુત્તજમ્માણંતર મંખલિ-ભદ્રાહિં પુત્તસ્સ ગોસાલનામકરણ] ૧૮. તએ ણ સા ભદ્રા ભારિયા નવણ્ણ માસાણં બહુપદિપુણાણં અબ્દ્વ્દ્માણ ય રાતિંદિયાણં વીતિક્ષંતાણં સુકુમાલ જાવ પડિરૂવં દારગં પયાતા । ૧૯. તએ ણ તસ્સ દારગસ્સ અમ્માપિયરો એકારસમે દિવસે વીતિક્ષંતે જાવ બારસાહદિવસે અયમેતારૂવં ગોળણં ગ્રણનિપ્પન્ન નામધેજં કરેતિ— જમ્હા ણ અમ્હં ઇમે દારએ ગોબહુલસ્સ માહરસ્સ ગોસાલાએ જાએ તં હોઉ ણ અમ્હં ઇમસ્સ દારગસ્સ નામધેજં ‘ગોસાલે, ગોસાલે’ તિ । તએ ણ તસ્સ દારગસ્સ અમ્માપિયરો નામધેજં કરેતિ ‘ગોસાલે’ તિ । [સુ. ૨૦. પત્તજોવ્વણસ્સ ગોસાલગસ્સ મંખત્તણેણ વિહરણ] ૨૦. તએ ણ સે ગોસાલે દારએ ઉમ્મુક્કબાલભાવે વિણ્ણયપરિણતમેતે જોવ્વણગમણુપ્પતે સયમેવ પાડિએકં ચિત્તફલગં કરેતિ, સય૦ ક૦ ૨ ચિત્તફલગહૃથગએ મંખત્તણેણ અપ્પાણ ભાવેમાણે વિહરતિ । [સુ. ૨૧-૨૨. પવ્વિદ્યસ્સ ભગવાઓ મહાવીરસ્સ અદ્વિયગામવાસાનિવાસાણંતર રાયગિહનગરનાલંદાબાહિરિયંતંતુસાલાએ આગમણં] ૨૧. તેણં કાલેણં તેણં સમએણં અહં ગોયમા ! તીસં વાસાં અગારવાસમજ્જો વસિત્તા અમ્મા-પિતીહિં દેવતે ગતેહિં એવ જહા ભાવવાએ જાવ એં દેવદૂસમુપાદાય મુંડે ભવિત્તા અગારાતો અણગારિયં પવ્વિએ । ૨૨. તએ ણ અહં ગોતમા ! પઢમં વાસં અબ્દ્વમાસં અબ્દ્વમાસેણં ખમમાણે અદ્વિયગામં નિસ્સાએ પઢમં અંતરવાસં વાસાસં ઉવાગતે । દોચ્ચ વાસં માસંમાસેણં ખમમાણે પુવ્વાણુપુવ્વિં ચરમાણે ગામાણુગામંતે દૂઝ્જમાણે જેણેવ રાયગિહે નગરે જેણેવ નાલંદાબાહિરિયા જેણે તંતુવાયસાલા તેણેવ ઉવાગચ્છામિ, તે૦ ઉવા૦ ૨ અહાપડિરૂવં ઓગાહં ઓગિણહામિ, અહા૦ ઓ૦ ૨ તંતુવાયસાલાએ એગદેસંસિ વાસાવાસં ઉવાગતે । તએ ણ અહં ગોતમા ! પઢમં માસકખમણં ઉવસંપજ્જિત્તાણં વિહરામિ । [સુ. ૨૩. ગોસાલગસ્સ વિ રાયગિહનગરનાલંદાબાહિરિયંતંતુસાલાએ આગમણં] ૨૩. તએ ણ સે ગોસાલે મંખલિપુત્તે ચિત્તફલગહૃથગએ મંખત્તણેણ અપ્પાણ ભાવેમાણે પુવ્વાણુપુવ્વિં ચરમાણે જાવ દૂઝ્જમાણે જેણેવ રાયગિહે નગરે જેણેવ નાલંદાબાહિરિયા જેણેવ તંતુવાયસાલા તેણેવ ઉવાગચ્છતિ, તે૦ ઉવા૦ ૨ તંતુવાયસાલાએ એગદેસંસિ ભંડાનિકખેવં કરેઝ, ભંડા૦ ક૦ ૨ રાયગિહે નગરે ઉચ્ચ-નીય જાવ અન્નત્થ કથથિ વસહિં અલભમાણે તીસે વ તંતુવાયસાલાએ એગદેસંસિ વાસાવાસં ઉવાગતે જથેવ ણ અહં ગોયમા ! । [સુ. ૨૪-૨૭. રાયગિહે વિજયગાહાવિશિં ભગવાઓ પઢમમાસકખમણપારણયં, પંચદિવ્વપાઉભ્વબો, નગરજણકાઓ ય વિજયગાહાવિશસ ધન્નવાઓ] ૨૪. તએ ણ અહં ગોયમા ! પઢમમાસકખમણપારણગંસિ તંતુવાયસાલાઓ પડિનિકખમામિ, તે૦ ઉવા૦ ૨ રાયગિહે નગરે ઉચ્ચ-નીય જાવ અડમાણે વિજયસ્સ ગાહાવતિસ્સ ગિહં અણુપ્પવિદ્વે । ૨૫. તએ ણ સે વિજયે ગાહાવતી મમં એજમાણં પાસતિ, પા૦ ૨ અદ્વતુદ્વ૦ ખિપ્પામેવ આસણાઓ અબ્દુદ્વેતિ, ખિ૦ અ૦ ૨ પાદ્પીઢાઓ પચ્ચોરુભતિ, પાદ૦ પ૦ ૨ પાઉયાઓ ઓમુયઃ, પા૦ ઓ૦ ૨ એગસાડિયં ઉત્તરાસંગં કરેતિ, એગ૦ ક૦ ૨ અંજલિમઉલિયહૃથે મમં સત્તદુપયાંદ અણુગચ્છતિ, અ૦ ૨ મમં તિકુચ્ચો આદાહિણપદાહિણં કરેતિ, ક૦ ૨ મમં વંદતિ નમંસતિ, મમં વ૦ ૨ મમં વિઉલેણં અસણ-પાણ-ખાઇમ-સાઇમેણં ‘પડિલાભેસ્સામિ’ તિ કદુ તુદે, પડિલાભેમાણે વિ તુદે, પડિલાભિતે વિ તુદે । ૨૬. તએ ણ તસ્સ વિજયસ્સ શ્રી આગમગુણમંજૂષા - ૪૩૧

गाहावतिस्स तेणं दव्वसुद्वेणं दायगसुद्वेण पडिगाहगसुद्वेण तिविहेण तिकरणसुद्वेण दाणेण मए पडिलाभिए समाणे देवाउए निपद्वे, संसारे परित्तीकते, गिहंसि य से इमाइं पंच दिव्वाइं पादुब्भूयाइं, तं जहा-वसुधारा वुद्वा १, दसद्ववणे कुसुमे निवातिते २, चेलुकर्खेवे कए ३, आहयाओ देवदुंदुभीओ ४, अंतरा वि य णं आगासे 'अहो ! दाणे, अहो ! दाणे' ति घुडे ५ । २७. तए णं रायगिहे नगरे सिंघाडग जाव पहेसु बहुजणो अन्नमन्नस्स एवमाइकर्खति जाव एवं पर्खवेति—धन्ने णं देवाणुप्पिया ! विजये गाहावती, कतथ्ये णं देवाणुप्पिया ! विजये गाहावती, कयपुन्ने णं देवाणुप्पिया ! विजये गाहावती, कयलकर्खणे णं देवाणुप्पिया ! विजये गाहावती, कया णं लोया देवाणुप्पिया ! विजयस्स गाहावतिस्स, सुलद्वे णं देवाणुप्पिया ! माणुस्सए जम्मजीविफले विजयस्स गाहावतिस्स, जस्स णं गिहंसि कहार्ख्वे साधू साधुर्ख्वे पडिलाभिए समाणे इमाइं पंच दिव्वाइं पादुब्भूयाइं, तं जहा— वसुधारा वुद्वा जाव अहो दाणे घुडे । तं धन्ने कयत्थे कयपुणे कयकर्खणे, कया णं लोया, सुलद्वे माणुस्सए जम्मजीविफले विजयस्स गाहावतिस्स, विजयस्स गाहावतिस्स । [सु. २८-२९. भगवओ अतिसएण सिस्सभावं निवेयगं गोसालं पइ भगवओ उदासीणया] २८. तए णं से गोसाले मंखलिपुत्ते बहुजणस्स अंतियं एयमद्वं सोच्चा निसम्म समुप्नन्नसंसए समुप्पन्नेकोउहल्ले जेणेव विजयस्स गाहावतिस्स गिहाओ पडिनिकर्खममाणं पासति, पासित्ता अद्वृतुद्वृ० जेणेव ममं अंतियं तेणेव उवागच्छति, उवार० २ ममं तिकर्खुत्तो आदाहिणपदाहिणं करेति, क० २ ममं वंदति नमंसति, वं० २ ममं एवं वयासी— तुब्बे णं भंते ! ममं धम्मायरिया, अहं णं तुब्बं धम्मंतेवासी । २९. तए णं अहं गोयमा ! गोसालस्स मंखलिपुत्तस्स एयमद्वं नो आढामि, नो परिजाणामि, तुसिणीए संचिद्वामि । [सु. ३०-३९. रायगिहे आणंदगाहावति-सुणंदगाहावतिगिहे भगवओ पढमपारणयअतिसयसहियं अणुक्रमेण दोच्च-तच्चमासकर्खमणपारणयं कोल्लागसन्निवेसे य बहुलमाहणगिहे चउत्थमासकर्खमणपारणयं] ३०. तए णं अहं गोयमा ! रायगिहाओ नगराओ पडिनिकर्खमामि, प० २ णालंदं बाहिरियं मज्जंमज्जेणं जेणेव तंतुवायसाला तेणेव उवागच्छामि, उवार० २ दोच्चं मासकर्खमणं उवसंपज्जित्ताणं विहरामि । ३१. तए णं अहं गोयमा ! दोच्चमासकर्खमणपारणगंसि तंतुवायसालाओ पडिनिकर्खमामि, तं० प० २ नालंदं बाहिरियं मज्जंमज्जेणं जेणेव रायगिहे नगरे जाव अडमाणे आणंदस्स गाहावतिस्स गिहं अणुप्पविडे । ३२. तए णं से आणंदे गाहावती ममं एज्जमाणं पासति, एवं जहेव विजयस्स, नवरं ममं विउलाए खज्जगविहीए 'पडिलाभेस्सामी' ति तुडे । सेसं तं चेव जाव तच्चं मासकर्खमणं उवसंपज्जित्ताणं विहरामि । ३३. तए णं अहं गोतमा ! तच्चमासकर्खमणपारणगंसि तंतुवायसालाओ पडिनिकर्खमामि, तं० प० २ तहेव जाव अडमाणे सुणंदस्स गाहावतिस्स गिहं अणुप्पविडे । ३४. तए णं से सुणंदे गाहावती०, एवं जहेव विजए गाहावती, नवरं ममं सब्बकामगुणिएणं भोयणेणं पडिलाभेति । सेसं तं चेव जाव चउत्थं मासकर्खमणं उवसंपज्जित्ताणं विहरामि । ३५. तीसे णं नालंदाए बाहिरियाए अदूरसामंते एत्थ णं कोल्लाए नामं सन्निवेसे होत्था । सन्निवेसवण्णओ । ३६. तत्थ णं कोल्लाए सन्निवेसे बहुले नामं माहणे परिवसइ अड्हे जाव अपरिभूए रिव्वेद जाव सुपरिनिद्विए यावि होत्था । ३७. तए णं से बहुले माहणे कत्तियचातुमासियपाडिवगंसि विउलेणं महु-घयसंजुत्तेणं परमन्नेण माहणे आयामेत्था । ३८. तए णं अहं गोयमा ! चउत्थमासकर्खमणपारणगंसि तंतुवायसालाओ पडिनिकर्खमामि, तं० प० २ णालंदं बाहिरियं मज्जंमज्जेणं निग्गच्छामि, नि० २ जेणेव कोल्लाए सन्निवेसे तेणेव उवागच्छामि, तें० उ० २ कोल्लाए सन्निवेसे उच्च-नीय जाव अडमाणे बहुलस्स माहणस्स गिहं अणुप्पविडे । ३९. तए णं से बहुले माहणे ममं एज्जमाणं तहेव जाव ममं विउलेणं महु-घयसंजुत्तेणं परमन्नेण 'पडिलाभेस्सामी' ति तुडे । ससें जहा विजयस्स जाव बहुलस्स माहणस्स, बहुलस्स माहणस्स । [सु. ४०-४२. रायगिहे भगवंतं गवेसमाणस्स गोसालगस्स भगवंतपवित्तिजाणणत्थं मंखदिकर्खाचापुव्वयं कोल्लागसन्निवेसगमणं भगवओ समीवमागमणं च] ४०. तए णं से गोसाले मंखलिपुत्ते ममं तंतुवायसालाए अपासमाणे रायगिहे नगरे सब्भंतरबाहिरिए ममं सब्बओ समंता मग्गणगवेसणं करेइ । ममं कथति सुतिं वा खुतिं वा पवतिं वा अलभमाणे जेणेव तंतुवायसाला तेणेव उवागच्छति, उवार० साडियाओ य पाडियाओ य कुंडियाओ य पाहणाओ य चित्तफलगं च माहणे आयामेति, आ० २ सउत्तरोडुं भंडं करेति,

स० का० २ तंतुवायसालाओ पडिनिकखमति, तं० प० २ णालंदं बाहिरियं मज्जांमज्जेणं निगच्छति, नि० २ जेणेव कोल्लागसन्निवेसे तेणेव उवागच्छइ। ४१. तए णं तस्स कोल्लागस्स सन्निवेसस्स बहिया बहुजणो अन्नमन्नस्स एवमाइक्खति जाव पर्खवेति— दच्चे णं देवाणुप्पिया ! बहुले माहणे, तं चेव जाव जीवियफले बहुलस्स माहणस्स, बहुलस्स माहणस्स। ४२. तए णं तस्स गोसालस्स मंखलिपुत्तस्स बहुजणस्स अंतियं एयमटुं सोच्चा निसम्म अयमेयारूपे अज्ञात्थिए जाव समुप्पज्जित्था— जारिसिया णं ममं धम्मायरिस्स धम्मोवदेसगस्स समणस्स भगवतो महावीरस्स इह्वी जुती जसे बले वीरिए पुरिसकारपरक्मे लब्धे पत्ते अभिसमन्नगए नो खलु अत्थि तारिसिया अन्नस्स कस्सइ तहारूपस्स समणस्स वा माहणस्स वा इह्वी जुती जाव परक्मे लब्धे पत्ते अभिसमन्नगते, तं निस्संदिद्धं णं ‘एथं ममं धम्मायरिए धम्मोवएसए समणे भगवं महावीरे भविस्सति’ त्ति कट्टु कोल्लाए सन्निवेसे सब्भिंतर बाहिरिए ममं सब्बओ समंता मग्गणगवेसणं करेति। ममं सब्बओ जाव करेमाणे कोल्लागस्स सन्निवेसस्स बहिया पणियभूमीए मम सद्धिं अभिसमन्नगए। [सु. ४३-४४. गोसालगस्स सिस्सत्पडिवत्तिपत्थणाए भगवओ अणुर्मई] ४३. तए णं से गोसाळे मंखलिपुत्ते हृष्टुद्ध० ममं तिक्खुत्तो आयाहिणपयाहिणं जाव नमंसित्ता एवं वदासी— ‘तुब्धे णं भंते ! मम धम्मायरिया, अहं णं तुब्धं अंतेवासी। ४४. तए णं अहं गोयमा ! गोसालस्स मंखलिपुत्तस्स एयमटुं पडिसुणेमि। [सु. ४५. गोसालगेण सद्धिं भगवओ कोल्लागसन्निवेसपणियभूमीए वरिसछकं अवत्थाण] ४५. तए णं अहं गोयमा ! गोसालेणं मंखलिपुत्तेणं सद्धिं पणियभूमीए छव्वासाइ लाभं अलाभं सुखं दुक्खं सकरमसक्कारं पच्चणुभवमाणे अणिच्चजागरियं विहरित्था। [सु. ४६-४७. सिद्धत्थगाम-कुम्मगामंतरमग्गे भगवओ तिलथंभयनिप्पत्तिपण्हुत्तरं पइ गोसालस्स असद्धणा, गोसालक्यं तिलथंभयउप्पाडणं, दिव्ववरिसाए तिलथंभयनिप्पत्तीय] ४६. तए णं अहं गोयमा ! अन्नदा कदायि पढमसरदकालसमयंसि अप्पवुट्टिकायंसि गोसालेणं मंखलिपुत्तेणं सद्धिं सिद्धत्थगामाओ नगराओ कुम्मग्गामं नगरं संपट्टिए विहाराए। तस्स णं सिद्धत्थगामस्स नगरस्स कुम्मग्गास्स नगरस्स य अंतरा एथं णं महं एगे तिलथंभए पत्तिए पुण्फिए हरियगरेरिज्माणे सिरीए अतीव अतीव उवसोभेमाणे उवसोभेमाणे चिद्वति। तए णं से गोसाले मंखलिपुत्ते तं तिलथंभगं पासति, पा० २ ममं वंदति नमंसति, वं० २ एवं वदासी— एस णं भंते ! तिलथंभए किं निप्पजिस्सति, नो निप्पजिस्सति ? एते य सत्त तिलपुण्फजीवा उद्वाइत्ता कहिं गच्छहिंति ? कहिं उववज्जिहिंति ? तए णं अहं गोयमा ! गोसालं मंखलिपुत्तं एवं वयासी— गोसाला ! एस णं तिलथंभए निप्पजिस्सति, नो न निप्पजिस्सइ; एए य सत्त तिलपुण्फजीवा उद्वाइत्ता उद्वाइत्ता एयस्स चेव तिलथंभगस्स एगाए तिलसंगलियाए सत्त तिला पच्चाइस्संति। ४७. तए णं से गोसाले मंखलिपुत्ते ममं एवं आइक्खमाणस्स एयमटुं नो सद्धहति, नो पत्तियति, नो रोएङ्ग; एतमटुं असद्धमाणे अपत्तियमाणे अरोएमाणे ममं पणिहाए ‘अयं णं मिच्छावादी भवतु’ त्ति कट्टु ममं अंतियाओ सणियं सणियं पच्चोसक्कइ, स० प० २ जेणेव से तिलथंभए तेणेव उवागच्छति, उ० २ तं तिलथंभगं सलेद्दुयायं चेव उप्पाडेइ, उ० २ एगते एडेति, तक्खणमेत्तं च णं गोयमा ! दिव्वे अब्भवद्दलए पाउब्भूए। तए णं से दिव्वे अब्भवद्दलए खिप्पामेव पतणतणाति, खिप्पा० प० २ खिप्पामेव पविज्जुयाति, खिँ० प० २ खिप्पामेव नच्चोदगं नातिमद्धिं पविरलपपुसियं र्यरेणुविणासणं दिव्वं सलिलोदगं वासं वासति जेणं से तिलथंभए आसत्थे पच्चायाते बद्धमूले तत्थेव पतिद्धिए। ते य सत्त तिलपुण्फजीवा उद्वाइत्ता उद्वाइत्ता तस्सेव तिलथंभगस्स एगाए तिलसंगलियाए सत्त तिला पच्चायाता। [सु. ४८-५२. कुम्मगामबहिभागे वेसियायणनामबालतवस्सिस्स गोसालकओ उवहासो, गोसालस्सेवरि वेसियायणविमुक्तउसिणतेयस्स भगवया नियसीयतेएन उवसमणं, वसियायणकयं भगवंतपभावावगमनिरूपणं च] ४८. तए णं अहं गोयमा ! गोसालेणं मंखलिपुत्तेणं सद्धिं जेणेव कुम्मग्गामे नगरे तेणेव उवागच्छामि। ४९. तए णं तस्स कुम्मग्गामस्स नगरस्स बहिया वेसियायणे नामं बालतवस्सी छट्टुंछट्टेणं अणिक्खितेणं तवोक्मेणं उहुं बाहाओ पगिज्जिया पगिज्जिया सूराभिमुहे आयावणभूमीए आयावेमाणे विहरति, आदिव्वतेयतवियाओ य से छप्पदाओ सब्बओ समंता अभिनिस्सवंति, पाण-भूय-जीव-सत्तदयद्धयाए च णं पडियाओ पडियाओ तत्थेव तत्थेव भुज्जो भुज्जो पच्चोरुभेति। ५०. तए णं से गोसाले मंखलिपुत्ते वेसियायणं बालतवस्सिं पासति, पा० २ ममं अंतियाओ सणियं सणियं पच्चोसक्कति, ममं० प० २ जेणेव वेसियायणे बालतवस्सी तेणेव उवागच्छति,

उवाऽ २ वेसियायणं बालतवस्सिं एवं वयासी— किं भवं मुणी मुणिए ? उदाहु जूयासेज्जायरए ? तए णं से वेसियायणे बालतवस्सी गोसालस्स मंखलिपुत्तस्स एयमटुं णो आढाति नो परिजाणति, तुसिणीए संचिद्वति । तए णं से गोसाले मंखलिपुत्ते वेसियायणं बालतवस्सिं दोच्चं पि तच्चं पि एवं वयासी— किं भवं मुणी मुणिए जाव सेज्जायरए ? तए णं से वेसियायणे बालतवस्सी गोसालेणं मंखलिपुत्तेणं दोच्चं पि एवं वृत्ते समाणे आसुरुते जाव मिसिमिसेमाणे आयावणभूमीओ पच्चोरुभति, आयावण० १० २ तेयासमुग्घाएणं समोहन्नति, तेऽ० स० २ सत्तद्वपयाइं पच्चोसक्ति, स० प० २ गोसालस्स मंखलिपुत्तस्स वहाए सरीरगंसि तेयं निसिरति । ५१. तए णं अहं गोयमा ! गोसालस्स मंखलिपुत्तस्स अणुकंपणद्वयाए वेसियायणस्स बालतवस्सिस्स तेयपडिसाहरणद्वयाए एथं णं अंतरा सीयलियं तेयलेस्सं निसिरामि, जाए सा ममं सीयलियाए तेयलेस्साए वेसियायणस्स बालतवस्सिस्स उसुणा तेयलेस्सा पडिहया । ५२. तए णं से वेसियायणे बालतवस्सी ममं सीयलियाए तेयलेस्साए साउसुणं तेयलेस्सं पडिहयं जाणित्ता गोसालस्स य मंखलिपुत्तस्स सरीरगस्स किंचि आबाहं वा वाबाहं वा छविच्छेदं वा अकीरमाणं पासित्ता साअं उसुणं तेयलेस्सं पडिसाहरति, साउसुणं तेयलेस्सं पडिसाहरित्ता ममं एवं वयासी— से गतमेयं भगवं !, गतगेतमयं भगवं ! । [सु. ५३. अणवगयवेसियायणवत्तव्वं गोसालं पइ भगवओ सब्भावकहणं] ५३. तए णं से गोसाले मंखलिपुत्ते ममं एवं वयासी— किं णं भंते ! एस जूयासेज्जायरए तुब्बे एवं वदासी— ‘से गयमेतं भगवं ! गयगयमेतं भगवं !’ ? तए णं अहं गोयमा ! गोसालं मंखलिपुत्तं एवं वदामि— “तुमं णं गोसाला ! वेसियायणं बालतवस्सिं पाससि, पा० २ ममं अंतियातो सणियं सणियं पच्चोसक्तसि, प० २ जेणेव वेसियायणे बालतवस्सी तेणेव उवागच्छसि, ते उ० २ वेसियायणं बालतवस्सिं एवं वयासी-किं भवं मुणी मुणिए ? उदाहु जूयासेज्जायरए ? तए णं से वेसियायणे बालतवस्सी तव एयमटुं नो आढाति, नो परिजाणति, तुसिणीए संचिद्वति । तए णं तुमं गोसाला ! वेसियायणं बालतवस्सिं दोच्चं पि तच्चं पिए वं वयासी— किं भवं मुणी सेज्जायरए ? तए णं से वेसियायणे बालतवस्सी तुमं(?मे) दोच्चं पि तच्चं पि एवं वृत्ते समाणे आसुरुते जाव पच्चोसक्ति, प० २ तव वहाए सरीरगंसि तेयं निसिरति । तए णं अहं गोसाला ! तव अणुकंपणद्वताए वेसियायणस्स बालतवस्सिस्स उसिणतेयपडिसाहरणद्वयाए एथं णं अंतरा सीयलियं तेयलेस्सं निसिरामि जाव पडिहयं जाणित्ता तव य सरीरगस्स किंचि आबाहं वा वाबाहं वा छविच्छेदं वा अकीरमाणं पासित्ता सायं उसुणं तेयलेस्सं पडिसाहरति, सायं० १० २ ममं एवं वयासी— से गयमेयं भगवं !, गयगयमेयं भगवं !” । [सु. ५४. गोसालकयपणहुत्तरे भगवओ तेयलेस्सासख्वकहणं] ५४. तए णं से गोसाले मंखलिपुत्ते ममं अंतियाओ एयमटुं सोच्चा निसम्म भीए जाव संजायभये ममं वंदति नमंसति, ममं वं० २ एवं वयासी— कहं णं भंते ! संखित्तविउलतेयलेस्से भवति ? तए णं अहं गोयमा ! गोसालं मंखलिपुत्तं एवं वयामि— जे णं गोसाला ! एगाए सणहाए कुम्मासपिंडियाए एगेण य वियडासएणं छटुंछट्टेणं अनिक्खित्तेणं तवोकम्मेणं उहुं बाह्याओ पगिज्जिय पगिज्जिय जाव विहरइ से णं अंतो छण्हं मासाणं संखित्तविउलतेयलेस्से भवति । तए णं से गोसाले मंखलिपुत्ते ममं एयमटुं सम्मं विणएणं पडिस्सुणेति । [सु. ५५-५८. कुम्मगाम-सिद्धत्थगामंतरमग्गविहरणे तिलथंभयनिष्पत्ति-दंसणाणंतर गोसालस्स पउद्वपरिहारवादित्तं, भगवओ समीवाओ अवक्कमणं, छद्विसाचरसंपक्तो य] ५५. तए णं अहं गोयमा ! अन्नदा कदायि गोसालेणं मंखलिपुत्तेणं सद्विं कुम्मगामाओ नगराओ सिद्धत्थगामं नगरं संपत्त्येण विहाराए । जाहे य मो तं देसं हृव्वमागया जत्थं णं से तिलथंभए । तए णं से गोसाले मंखलिपुत्ते ममं एवं वदासि— “तुब्बे णं भंते ! तदा ममं एवं आइक्खवह जाव परुवेह— ‘गोसाला ! एस णं तिलथंभए निष्पज्जिस्सति, नो न निष्प०, तं चेव जाव पच्चायाइस्संति’ तं णं मिच्छा, इमं णं पच्चक्खमेव दीसति ‘एस णं से तिलथंभए णो निष्पन्ने, अनिष्पन्नमेव, ते य सत्त तिलपुष्पजीवा उद्वाइत्ता उद्वाइत्ता नो एयस्स चेव तिलथंगस्स एगाए तिलसंगलियाए सत्त तिला पच्चायाता’ । तए णं अहं गोयमा ! गोसालं मंखलिपुत्तं एवं वदामि— “तुमं णं गोसाला ! तदा ममं एवं आइक्खमाणस्स जाव परुवेमाणस्स एयमटुं नो सद्वहसि, नो पत्तियसि, नो रोएसि, एयमटुं असद्वहमाणे अपत्तियमाणे अरोएमाणे ममं पणिहाए ‘अयं णं मिच्छावादी भवतु’ त्ति कद्वु ममं अंतियाओ सणियं पच्चोसक्तसि, प० २ जेणेव से तिलथंभए तेणेव उवागच्छसि, उ० २ जाव एगंतमंते एडेसि, तक्खणमेत्तं गोसाला ! दिव्वे अब्भवद्वलए पाउब्बूते । तए णं से दिव्वे

અબ્ધવદલએ ખિપ્પામેવો, તં ચેવ જાવ તસ્સ ચેવ તિલથંભગસ્સ એગાએ તિલસંગલિયાએ સત્ત તિલા પચ્ચાયાયા | તં એસ ણં ગોસાલા ! સે તિલથંભએ નિપ્પને, ણો અનિપ્પન્નમેવ, તે ય સત્ત તિલપુષ્પજીવા ઉદ્ધાઇત્તા ઉદ્ધાઇત્તા એયસ્સ ચેવ તિલથંભગસ્સ એગાએ તિલસંગલિયાએ સત્ત તિલા પચ્ચાયાતા | એવં ખલુ ગોસાલા ! વણસ્સતિકાઇયા પઉદૃપરિહારં પરિહરંતિ” | ૫૬. તએ ણં સે ગોસાલે મંખલિપુત્તે મમં એવમાઇક્ખમાણસ્સ જાવ પરૂવેમણસ્સ એયમદું નો સદ્ધહતિ ૩ | એતમદું અસદ્ધમાણે જાવ અરોયમાણે જેણેવ સે તિલથંભએ તેણેવ ઉવાગચ્છતિ, ઉ૦ ૨ તતો તિલથંભયાઓ તં તિલસંગલિયં ખુડતિ, ખુડિત્તા કરતલાંસિ સત્ત તિલે પષ્ફોડેઝ | તએ ણં તસ્સ ગોસાલસ્સ મંખલિપુત્તસ્સ તે સત્ત તિલે ગણેમાણસ્સ અયમેયારૂવે અજ્ઞાતિથી જાવ સમુપજિત્થા— ‘એવં ખલુ સવ્વજીવા વિ પઉદૃપરિહારં પરિહરંતિ’ | એસ ણં ગોયમા ! ગોસાલસ્સ મંખલિપુત્તસ્સ પઉદૈ | એસ ણં ગોયમા ! ગોસાલસ્સ મંખલિપુત્તસ્સ મમં અંતિયાઓ આયાએ અવક્રમણે પન્નતે | ૫૭. તએ ણં સે ગોસાલે મંખલિપુત્તે એગાએ સણહાએ કુમ્માસપિંડિયાએ એગેણ ય વિયડાસાણં છદુંછદેણં અનિક્ખિત્તેણં તવોકમ્મેણં ઉછું બાહાઓ પગિજીશ્ય જાવ વિહરઝ | તએ ણં સે ગોસાલે મંખલિપુત્તે અંતો છણં માસાણં સંખિત્તવિઉલતેયલેસ્સ; જાતે | ૫૮. તએ ણં તસ્સ ગોસાલસ્સ મંખલિપુત્તસ્સ અન્નદા કદાયિ ઇમે છદ્વિસાચરા અંતિયં પાદુભ્રવિત્થા, તં જહા— સોણો, તં ચેવ સબ્વં જાવ અજિણે જિણસદ્દ પગાસેમાણે વિહરતિ | તં નો ખલુ ગોયમા ! ગોસાલે મંખલિપુત્તે જિણે, જિણપ્પલાવી જાવ જિણસદ્દ પગાસેમાણે વિહરતિ | ગોસાલે ણં મંખલિપુત્તે અજિણે જિણપ્પલાવી જાવ પગાસેમાણે વિહરતિ | સુ. ૫૯. પરિસાપદિગમણં ૫૯. તએ ણં સા મહતિમહાલિયા મહચ્ચપરિસા જહા સિવે (સ૦ ૧૧ ઉ૦ ૯ સુ૦ ૨૬) જાવ પદિગયા | [સુ. ૬૦-૬૧. ભગવંતપરૂવિયં ગોસાલગઅજિણં નિસમ્મ સામરિસસ્સ ગોસાલસ્સ કુંભકારાવણાવત્થાણં] ૬૦. તએ ણં સાવત્થીએ નગરીએ સિંઘાડગ જાવ બહુજણો અન્નમન્નસ્સ જાવ પરૂવેઝ— “જં ણં દેવાણુપ્પિયા ! ગોસાલે મંખલિપુત્તે જિણે જિણપ્પલાવી જાવ વિહરતિ તં મિચ્છા, સમણે ભગવં મહાવીરે એવં આઇક્ખતિ જાવ પરૂવેતિ ‘એવં ખલુ તસ્સ ગોસાલસ્સ મંખલિપુત્તસ્સ મંખલી નામં મંખે પિતા હોત્થા | તએ ણં તસ્સ મંખલિસ્સ૦, એવં ચેવ સબ્વં ભાણિતબ્વં જાવ અજિણે જિણસદ્દ પકાસેમાણે વિહરતિ’ | તં નો ખલુ ગોસાલે મંખલિપુત્તે જિણે જિણપ્પલાવી જાવ વિહરતિ, ગોસાલે ણં મંખલિપુત્તે અજિણે જિણપ્પલાવી જાવ વિહરતિ | સમણે ભગવં મહાવીરે જિણે જિણપ્પલાવી જાવ જિણસદ્દ પગાસેમાણે વિહરતિ” | ૬૧. તએ ણં સે ગોસાલે મંખલિપુત્તે બહુજણસ્સ અંતિયં એયમદું સોચ્ચા નિસમ્મ આસુરુતે જાવ મિસિમિસેમાણે આતાવણભૂમિતો પચ્ચોરુભતિ, આ૦ પ૦ ૨ સાવત્થિં નગરિં મજ્જિંમજ્જેણં જેણેવ હાલાહલાએ કુંભકારીએ કુંભકારાવણે તેણેવ ઉવાગચ્છઝ, તે૦ ઉ૦ ૨ હાલાહલાએ કુંભકારીએ કુંભકારાવણંસિ આજીવિયસંઘસંપરિવુડે મહત્તા અમરિસં વહમાણે એવં વા વિ વિહરતિ | [સુ. ૬૨-૬૫. ગોયરચરિયાનિગયં આણંદથેરં પડ ગોસાલસ્સ અત્થલોભિવળિવિણાસદિદુંતકહણપુબ્વં ભગવંતમરણપરૂવણં] ૬૨. તેણં કાલેણં તેણં સમયેણં સમણસ્સ ભગવતો મહાવીસ્સ અંતેવાસી આણંદે નામં થેરે પગતિભદ્રાએ જાવ વિણીએ છદુંછદેણં અણિક્ખિત્તેણં તવોકમ્મેણં સંજમેણં તવસા અપ્પાણં ભાવેમાણે વિહરતિ | તએ ણં સે આણંદે થેરે છદુક્ખમણપારણંસિ પઢમાએ પોરિસીએ એવં જહા ગોયમસામી (સ૦ ૨ ઉ૦ ૫ સુ૦ ૨૨-૨૪) તહેવ આપુચ્છઝ, તહેવ જાવ ઉચ્ચ-નીય-મજ્જિંમ જાવ અડમાણે હાલાહલાએ કુંભકારીએ કુંભકારાવણસ્સ અદૂરસામંતેણં વીતીવયતિ | ૬૩. તએ ણં સે ગોસાલે મંખલિપુત્તે આણંદે થેરે હાલાહલાએ કુંભકારીએ કુંભકારાવણસ્સ અદૂરસામંતેણં વીતીવયમાણં પાસતિ, પાસિત્તા એવં વયાસી— એહિ તાવ આણંદા ! ઇઓ એગં મહં ઓવમિયં નિસામેહિ | ૬૪. તએ ણં સે આણંદે થેરે ગોસાલેણં મંખલિપુત્તેણ એવં વુતે સમાણે જેણેવ હાલાહલાએ કુંભકારીએ કુંભકારાવણે જેણેવ ગોસાલે મંખલિપુત્તે તેણેવ ઉવાગચ્છતિ | ૬૫. તએ ણં સે ગોસાલે મંખલિપુત્તે આણંદે થેરે એવં વદાસી— એવં ખલુ આણંદા ! ઇટો ચિરાતીયાએ અદ્ભ્રાએ કેયી ઉચ્ચાવયા વળિયા અત્થડત્થી અત્થલુદ્ધા અત્થગવેસી અત્થનિખિયા અત્થપિવાસા અત્થગવેસણયાએ નાણાવિહઉલપણિભંડમાયાએ સગડી-સાગડેણં સુબહું ભત્ -પાણપત્થયણં ગહાય એગં મહં અગામિયં અણોહિયં છિન્નાવાયં દીહમદું અડવિં અણુપ્પવિદ્વા | તએ ણં તેસિં વળિયાણં તીસે અકામિયાએ અણોહિયાએ છિન્નાવાયાએ દીહમદ્વાએ અડવીએ કંચિ દેસં અણુપ્પત્તાણં સમાણાણં સે પુબ્વગહિએ ઉદએ અણુપુબ્વેણં પરિભુજમાણે પરિભુજમાણે ઝીણે | તએ ણં તે વળિયા ઝીણોદગા સમાણા તણહાએ પરિબ્બવમાણા અન્નમન્ન સદ્ધાવેંતિ, અન્ન૦ સ૦ ૨ એવં વયાસી— ‘એવં ખલુ દેવાણુપ્પિયા ! અમંં ઇમીસે અકામિયાએ

જાવ અડવીએ કંચિ દેસં અણુપ્પત્તાણં સમાણાણં સે પુબ્વગહિતે ઉદાએ અણુપુબ્વેણં પરિભુજમાણે ઝીણે, તં સેયં ખલુ દેવાણુપ્પિયા ! અમ્હં ઇમીસે અકામિયાએ જાવ અડવીએ ઉદગસ્સ સબ્વતો સમંતા મગ્ગણગવેસણં કરેત્તાએ' ત્તિ કદ્દુ અન્નમન્નસ્સ અંતિયં એયમદું પડિસુણેંતિ, અન્ન૦ પડિ૦ ૨ તીસે ણં અગામિયાએ જાવ અડવીએ ઉદગસ્સ સબ્વાઓ સમંતા મગ્ગણગવેસણં કરેંતિ । ઉદગસ્સ સબ્વતો સમંતા મગ્ગણગવેસણં કરેમાણા એં મહં વણસંં આસાદેંતિ કિણું કિણ્હોભાસં જાવ નિકુરુંભ્ભૂયં પાસાદીયં જાવ પડિસ્ખં । તસ્સ ણં વણસંંસ્સ બહુમજ્જદેસભાએ એથં ણં મહેં વમ્મીયં આસાદેંતિ । તસ્સ ણં વમ્મીયસ્સ ચત્તારિ વપ્પૂઓ અબ્ભુગ્યાઓ અમિનિસઢાઓ, તિરિયં સુસંપણગહિતાઓ, અહે પન્નગદ્વર્ષાઓ પન્નગદ્વસંઠાણસંઠિયાઓ પાસાદીયાઓ જાવ પડિસ્ખાઓ । તએ ણં તે વળિયા હૃદૃતુદું અન્નમન્ન સદ્વાવેંતિ, અન્ન૦ સ૦ ૨ એવં વયાસી— 'એવં ખલુ દેવાણુપ્પિયા ! અમ્હે ઇમીસે અકામિયાએ જાવ સબ્વતો સમંતા મગ્ગણગવેસણં કરેમાણેહિં ઇમે વણસંં આસાદિતે કિણું કિણ્હોભાસે૦. ઇમસ્સ ણં વણસંંસ્સ બહુમજ્જદેસભાએ ઇમે વમ્મીએ આસાદિએ, ઇમસ્સ ણં વમ્મીયસ્સ ચત્તારિ વપ્પૂઓ અબ્ભુગ્યાઓ જાવ પડિસ્ખાઓ, તં સેયં ખલુ દેવાણુપ્પિયા ! અમ્હં ઇમસ્સ વમ્મીયસ્સ પઢમં વપું ભિંદિતાએ અવિ યા ઇંથ ઓરાલં ઉદગરયણં અસ્સાદેસ્સામો' । તએ ણં તે વળિયા અન્નમન્નસ્સ અંતિયં એતમદું પડિસુણેંતિ, અન્ન૦ પ૦ ૨ તસ્સ વમ્મીયસ્સ પઢમં વપું ભિંદંતિ, તે ણં તત્થ અચ્છં પથં જચ્ચ તણું ફાલિયવણાભં ઓરાલં ઉદગરયણં આસાદેંતિ । તએ ણં તે વળિયા હૃદૃતુદું પાળિયં પિંબંતિ, પા૦ પિ૦ ૨ વાહણાં પજોંતિ, વા૦ પ૦ ૨ ભાયણાં ભરેંતિ, ભા૦ ભ૦ ૨ દોચ્ચં પિ અન્નમન્ન એવં વદાસી— એવં ખલુ દેવાણુપ્પિયા ! અમ્હેહિં ઇમસ્સ વમ્મીયસ્સ પઢમાએ વપૂએ ભિન્નાએ ઓરાલે ઉદગરયણે અસ્સાદિએ, તં સેયં ખલુ દેવાણુપ્પિયા ! અમ્હં ઇમસ્સ વમ્મીયસ્સ દોચ્ચં પિ વપું ભિંદિતાએ, અવિ યા ઇંથ ઓરાલં સુવણ્ણરયણં અસ્સાદેસ્સામો । તએ ણં તે વળિયા અન્નમન્નસ્સ અંતિયં એયમદું પડિસુણેંતિ, અન્ન૦ પ૦ ૨ તસ્સ વમ્મીયસ્સ દોચ્ચં પિ વપું ભિંદંતિ । તે ણં તત્થ અચ્છં જચ્ચ તાવળિજં મહત્થં મહ્યં મહરિહં ઓરાલં સુવણ્ણરયણં અસ્સાદેંતિ । તએ ણં તે વળિયા હૃદૃતુદું ભાયણાં ભરેંતિ, ભા૦ ભ૦ ૨ પવહણાં ભરેંતિ, પ૦ ભ૦ ૨ તચ્ચ પિ અન્નમન્ન એવં વદાસી— એવં ખલુ દેવાણુપ્પિયા ! અમ્હે ઇમસ્સ વમ્મીયસ્સ પઢમાએ વપૂએ ભિન્નાએ ઓરાલે ઉદગરયણે અસ્સાદિએ, દોચ્ચાએ વપૂએ ભિન્નાએ ઓરાલે સુવણ્ણરયણે અસ્સાદિએ તં સેયં ખલુ દેવાણુપ્પિયા ! અમ્હં ઇમસ્સ વમ્મીયસ્સ તચ્ચ પિ વપું ભિંદિતાએ, અવિ યા ઇંથ ઓરાલં મળિરયણં અસ્સાદેસ્સામો । તએ ણં તે વળિયા અન્નમન્નસ્સ અંતિયં એતમદું પડિસુણેંતિ, અન્ન૦ પ૦ ૨ તસ્સ વમ્મીયસ્સ તચ્ચ પિ વપું ભિંદંતિ । તે ણં તત્થ વિમલં નિમ્મલં નિત્તલં નિક્કલં મહત્થં મહત્થં મહ્યં મહરિહં ઓરાલં મળિરયણં અસ્સાદેંતિ । તએ ણં તે વળિયા હૃદૃતુદું ભાયણાં ભરેંતિ, ભા૦ ભ૦ ૨ પવહણાં ભરેંતિ, પ૦ ભ૦ ૨ ચુતથં પિ અન્નમન્ન એવં વદાસી— એવં ખલુ દેવાણુપ્પિયા ! અમ્હે ઇમસ્સ વમ્મીયસ્સ પઢમાએ વપૂએ ભિન્નાએ ઓરાલે ઉદગરયણે અસ્સાદિએ, દોચ્ચાએ વપ્પૂએ ભિન્નાએ ઓરાલે સુવણ્ણરયણે અસ્સાદિએ, તચ્ચાએ વપૂએ ભિન્નાએ ઓરાલે મળિરયણે અસ્સાદિએ, તં સેયં ખલુ દેવાણુપ્પિયા ! અમ્હં ઇમસ્સ વમ્મીયસ્સ ચુતથં પિ વપું ભિંદિતાએ, અવિ યા ઇંથ ઉત્તમં મહ્યં મહરિહં ઓરાલં વિરરતણં અસ્સાદેસ્સામો । તએ ણં તેસીં વળિયાણં એગે વળિએ હિયકામએ સુહ્નકામએ પથકામએ આણુંપિએ નિસ્સેસિએ હિય-સુહ-નિસ્સેસકામએ તે વળિએ એવં વયાસી— એવં ખલુ દેવાણુપ્પિયા ! અમ્હે ઇમસ્સ વમ્મીયસ્સ પઢમાએ વપૂએ ભિન્નાએ ઓરાલે ઉદગરયણે જાવ તચ્ચાએ વપૂએ ભિન્નાએ ઓરાલે મળિરયણે અસ્સાદિએ, તં હોઉ અલાહિ પજ્જતં ણે, એસા ચુતથી વપૂ મા ભિજ્જા, ચુતથી ણં વપૂ સઉવસગા યાવિ હોજા । તએ ણં તે વળિયા તસ્સ વળિયસ્સ હિયકામગસ્સ સુહ્નકામ૦ જાવ હિય ૦સુહ-નિસ્સેસકામગસ્સ એવમાઇકખમાણસ્સ જાવ પરસ્વેમાણસ્સ એતમદું નો સદ્વાંતિ જાવ નો રોયેંતિ, એતમદું અસદ્વહમાણ જાવ અરોયેમાણ તસ્સ વમ્મીયસ્સ ચુતથં પિ વપું ભિંદંતિ, તે ણં તત્થ ઉગવિસં ચંડવિસં ઘોરવિસં મહાવિસં અતિકાયમહાકાયં મસિ-મૂસાકાલગં નયણવિસરોસપુણં અંજણપુંજનિગરપ્પગાસં રત્તચ્છં જમલજુવલચંચલચલચલંતજીહં ધરણિતલવેણિભૂયં ઉક્કડફુડકુડિલજડુલકક્ખડવિકડફડાડોવકરણદચ્છં લોહાગરધમમાણધમઘમેંતઘોસં અણાગલિયચંડતિવ્વરોસં સમુહિં તુરિયં ચવલં ધમંતં દિદ્વીવિસં સપ્પં સંઘદ્વેંતિ । તએ ણં સે દિદ્વીવિસે સપ્પે તેહિં વળિએહિં સંઘદ્વિએ સમાણે આસુરુત્તે જાવ મિસિમિસેમાણે સણિયં સણિયં ઉદ્વેંતિ, ઉ૦ ૨ સરસરસરસ્સ વમ્મીયસ્સ સિહરતલં દ્રુહતિ, સર૦ દ્રુ૦ ૨ આદિચ્ચ ણિજ્ઞાતિ, આ૦ ણિ૦ ૨ તે વળિએ અણિમિસાએ દિદ્વીએ સર૦ દ્રુ૦ ૨

આદિચં ણિજ્ઞાતિ, આ૦ ણિ૦ ૨ તે વળણે અણિમિસાએ દિદ્વીએ સવ્વતો સમંતા સમભિલોએતિ । તએ ણં તે વળણા તેણં દિદ્વીવિસેણ સપ્પેણ અણિમિસાએ દિદ્વીએ સવ્વઓ સમંતા સમભિલોઇયા સમાણા ખિપ્પામેવ સભંડમત્તોવગરણમાયા એગાહચ્ચ કૂડાહચ્ચ ભાસરાસીકયા યાવિ હોત્થા । તત્થ ણં જે સે વળણે તેસિં વળણાણં હિયકામએ જાવ હિય-સુહ-નિસ્સેસકામએ સે ણં આણુકંપિતાએ દેવયાએ સભંડમત્તોવકરમાયાએ નિયગં નગરં સાહિએ । ‘એવામેવ આણંદા ! તવ વિ ધર્માયરિએણ ધર્મોવએસએણ સમણેણ નાયપુત્તેણ ઓરાલે પરિયાએ અસ્સાદિએ, ઓરાલા કિન્તિ-વર્ણ-સદ્-સિલોગા સદેવમણુયાસૂરે લોએ પુવંતિ ગુવંતિ તુવંતિ ‘ઇતિ ખલુ સમણે ભગવં મહાવીરે, ઇતિ ખલુ સમણે ભગવં મહાવીરે’ । તં જદિ મે સે અજ કિંચિ વદતિ તો ણં તવેણ તેણણ એગાહચ્ચ કૂડાહચ્ચ ભાસરાસિં કરેમિ જહા વા વાલેણ તે વળણા । તુમં ચ ણં આણંદા ! સારક્ખવામિ સંગોવામિ જહા વા સે વળણે તેસિં વળણાણં હિતકામએ જાવ નિસ્સેસકામએ આણુકંપિયાએ દેવાએ સભંડમત્તોવગરણ૦ જાવ સાહિએ । તં ગચ્છ ણં તુમં આણંદા ! તવ ધર્માયરિયસ્સ ધર્મોવદેસગસ્સ સમણસ્સ ણાતપુત્તસ્સ એયમદું પરિકહેહિ ।” [સુ. ૬૬. ગોસાલકહિયપચ્ચવાયનિવેયણાણંતરં ભગવંતમરણસંકિયં આણંદથેરં પછ ભગવાઓ ગોસાલવતેયસંબંધિસામત્થ -અસામત્થપરખ્વણં, સવ્વેસિં સમાણાણં ગોસાલેણ સદ્ધિં ધર્મિયચોયણાઇઅકરણદેસપેસણં ચ] ૬૬. તએ ણં સે આણંદે થેરે ગોસાલેણ મંખલિપુત્તેણ એવં વુતે સમાણે ભીએ જાવ સંજાયભયે ગોસાલસ્સ મંખલિપુત્તસ્સ અંતિયાઓ હાલાહલાએ કુંભકારીએ કુંભકારાવણાઓ પડિનિકખમતિ, પ૦ ૨ સિંગં તુરિયં ૫ સાવત્થિં નગરિં મજ્જંમજ્જેણં નિગચ્છિ, નિ૦ ૨ જેણેવ કોદૃએ ચેતિએ જેણેવ સમણે ભગવં મહાવીરે તેણેવ ઉવાગચ્છિ, ઉવા૦ ૨ સમણં ભગવં મહાવીરં તિકખુતો આયાહિણપયાહિણ કરેતિ, ક૦ ૨ વંદતિ નમંસતિ, વં૦ ૨ એવં વયાસી— “એવં ખલુ અહં ભંતે ! છદ્વક્ખમણપારણગંસિ તુબ્ધેહિં અબ્ધણુણાએ સમાણે સાવત્થીએ નગરીએ ઉચ્ચ-નીય જાવ અડમાણે હાલાહલાએ કુંભકારીએ જાવ વીયીવયામિ । તએ ણં સે ગોસાલે મંખલિપુત્તે મમં એવં વયાસી— ‘એવં ખલુ આણંદા ! ઇતો ચિરાતીઆએ અબ્ધાએ કેયિ ઉચ્ચાવયા વળણા૦, એવં તં ચેવ જાવ સવ્વં નિરવસેસં ભાણિયવ્વં જાવ નિયગનગરં સાહિએ । તં ગચ્છ ણં તુમં આણંદા ! તવ ધર્માયરિયસ્સ ધર્મોવ૦ જાવ પરિકહેહિ’ । તં પભૂ ણં ભંતે ! ગોસાલે મંખલિપુત્તે તવેણ એગાહચ્ચ કૂડાહચ્ચ ભાસરાસિં કરેત્તએ ? વિસએ ણં ભંતે ! ગોસાલસ્સ મંખલિપુત્તસ્સ જાવ કરેત્તએ ? સમત્થે ણં ભંતે ! ગોસાલે જાવ કરેત્તએ ?” “પભૂ ણં આણંદા ! ગોસાલે મંખલિપુત્તે તવેણ જાવ કરેત્તએ, વિસએ ણં આણંદા ! ગોસાલસ્સ જાવ કરેત્તએ, સમત્થે ણં આણંદા ! ગોસાલે જાવ કરેત્તએ । નો ચેવ ણં અરહંતે ભગવંતે, પારિતાવણિં પુણ કરેજા । જાવતિએ ણં આણંદા ! ગોસાલસ્સ મંખલિપુત્તસ્સ તવતેએ એત્તો અણંતગુણવિસિદ્ધ્યરાએ ચેવ તવતેએ અણગારાણં ભગવંતાણં, ખંતિખમા પુણ અણગારા ભગવંતા । જાવઝે ણં આણંદા ! અણગારાણં ભગવંતાણં તવતેએ એત્તો અણંતગુણવિસિદ્ધ્યરાએ ચેવ તવતેએ થેરાણં ભગવંતાણં, ખંતિખમા પુણ થેરા ભગવંતો । જાવતિએ ણં આણંદા ! થેરાણં ભગવંતાણં તવતેએ એત્તો અણંતગુણવિસિદ્ધ્યરાએ ચેવ તવતેએ અરહંતાણં ભગવંતાણં, ખંતિખમા પુણ અરહંતા ભગવંતો । તં પભૂ ણં આણંદા ! ગોસાલે મંખલિપુત્તે તવેણ તેણેણ જાવ કરેત્તએ, વિસએ ણં આણંદા ! જાવ કરેત્તએ, સમત્થે ણં આણંદા ! જાવ કરેત્તએ; નો ચેવ ણં અરહંતે ભગવંતે, પારિયાવણિં પુણ કરેજા । તં ગચ્છ ણં તુમં આણંદા ! ગોયમાઈણં સમણાણં નિગંથાણં એયમદું પરિકહેહિ— મા ણં અજો ! તુબ્ધં કેયિ ગોસાલં મંખલિપુત્તં ધર્મિયાએ પડિચોયણાએ પડિચોએતુ, ધર્મિયાએ પડિસારણાએ પડિસારેતુ, ધર્મિએણ પડોયારેણ પડોયારેતુ । ગોસાલે ણં મંખલિપુત્તે સમણેહિં નિગંથેહિં મિચ્છં વિપ્પદિવન્ને” । [સુ. ૬૭. ગોયમાઇનિગંથાણં પુરાઓ આણંદથેરસ્સ ગોસાલસમક્ખધામિયચોયણાઇઅકરણરૂખભગવંતાદેસનિરૂખણં] ૬૭. તએ ણં સે આણંદે થેરે સમણેણ ભગવતા મહાવીરેણ એવં વુતે સમાણે સમણં ભગવં મહાવીરં વંદતિ નમંસતિ, વં૦ ૨ જેણેવ ગોયમાદી સમણા નિગંથા તેણેવ ઉવાગચ્છતિ, તે૦ ઉવાગચ્છતા ગોતમાદી સમણે નિગંથે આમંતેતિ, આ૦ ૨ એવં વયાસી— એવં ખલુ અજો ! છદ્વક્ખમણપારણગંસિ સમણેણ ભગવયા મહાવીરેણ અબ્ધણુણાએ સમાણે સાવત્થીએ નગરીએ ઉચ્ચ-નીય૦, તં ચેવ સવ્વં જાવ નાયપુત્તસ્સ એયમદું પરિકહેહિં૦, તં ?ચેવ જાવ મા ણં અજો ! તુબ્ધં કેયિ ગોસાલં મંખલિપુત્તં ધર્મિયાએ પડિચોયણાએ પડિચોએતુ જાવ મિચ્છં વિપ્પદિવન્ને । [સુ. ૬૮. ભગવાઓ સમક્ખ્યં ગોસાલસ્સ

कालमाण-नियपुव्वभव-नियसिद्धिगमणाइगब्धियं सवित्थरं नियसिद्धंतनिरूपवणं] ६८. जावं च णं आणंदे थेरे गोयमाईणं समणाणं निगंथाणं एयमटुं परिकहेति तावं च णं से गोसाले मंखलिपुते हालाहलाए कुंभकारीए कूंभकारावणाओ पडिनिकखमति, पडिं० २ आजीवियसंघसंपरिवुडे महया अमरिसं वहमाणे सिगंधं तुरियं जाव सावत्थिं नगरिं मज्जंमज्जेणं निगच्छति, नि० २ जेणेव कोडुए चेतिए जेणेव भगवं महावीरे तेणेव उवागच्छति, ते० उ० २ समणस्स भगवतो महावीरस्स अदूरसामंते ठिच्चा समणं भगवं महावीरं एवं वदासी— सुदुणं आउसो ! कासवा ! ममं एवं वदासी, साहुणं आउसो ! कासवा ! ममं एवं वदासी— ‘गोसाले मंखलिपुते ममं धम्मंतेवासी, गोसाले मंखलिपुते ममं धम्मंतेवासी’। जे णं से गोसाले मंखलिपुते तव धम्मंतेवासी से णं सुक्के सुक्काभिजाइए भविता कालमासे कालं किच्चा अन्नयरेसु देवलोएसु देवत्ताए उववन्ने। अहं णं उदाईं नामं कंडियायणिए अज्जुणस्स गोयमपुत्तस्स सरीरगं विप्पजहामि, अज्जु० विप्प० २ गोसालस्स मंखलिपुत्तस्स सरीरगं अणुप्पविसामि, गो० अणु० २ इमं सत्तमं पउट्टपरिहारं परिहरामि। जे वि याइं आउसो ! कासवा ! अम्हं समयंसि केयि सिज्जिंसु वा सिज्जंति वा सिज्जिस्संति वा सव्वे ते चउरासीतिं महाकप्पसयसहस्साइं सत्त दिव्वे सत्त संजूहे सत्त सन्निगब्भे सत्त पउट्टपरिहारे पंच कम्मुणि सयसहस्साइं सट्टिं च सहस्साइं छच्च सए तिणि य कम्मंसे अणुपुव्वेण खवइत्ता तओ पच्छा सिज्जंति, बुज्जंति, मुच्चंति, परिनिव्वाइंति सव्वदुक्खाणमंतं करेसु वा, करेति वा, करिस्संति वा। से जहा वा गंगा महानदी जतो पवूढा, जहिं वा पञ्जुवत्थिता, एस णं अद्वा पंच जोयणसताइं आयामेण, अद्वजोयणं विक्खंभेण, पंच धणुसयाइं ओवेहेण, एणं गंगापमाणेण सत्त गंगाओ सा एगा महागंगा, सत्त महागंगाओ सा एगा साईणगंगा, सत्त सादीणगंगाओ सा एगा महुगंगा, सत्त महुगंगाओ सा एगा लोहियंगंगा, सत्त लोहियंगंगाओ सा एगा आवतीगंगा, सत्त आवतीगंगाओ सा एगा परमावती, एवामेव सपुव्वावरेणं एगं गंगासयसहस्सं सत्तरस य सहस्सा छच्च अगुणपन्नं गंगासता भवंतीति मक्खाया। तासिं दुविहे उद्वारे पन्नते, तं जहा— सुहुमबोंदिकलेवरे चेव, बादरबोंदिकलेवरे चेव। तत्थ णं जे से सुहुमबबोंदिकलेवरे से ठप्पे। तत्थ णं जे से बादरबोंदिकलेवरे ततो णं वाससते गते वाससते गते एगमेगं गंगावालुयं अवहाय जावतिएणं कालेणं से कोड्वे खीणे णीरए निल्लेवे निट्टिए भवति से तं सरे सरप्पमाणे। एणं सरप्पमाणेण तिणि सरसयसाहस्सीओ से एगे महाकप्पे। चउरासीतिं महाकप्पसयसहस्साइं से एगे महामाणसे। अणंतातो संजूहातो जीवे चयं चयिता उवरिल्ले माणसे संजूहे देवे उववज्जति। से णं तत्थ दिव्वाइं भोगभोगाइं भुंजमाणे विहरइ, विहरिता ताओ देवलोगाओ आउक्खएणं भवक्खएणं ठितिक्खएणं अणंतरं चयं चयिता पढमे सन्निगब्भे जीवे पच्चायाति। से णं तओहिंतो अणंतरं उव्वट्टिता मज्जिल्ले माणसे संजूहे देवे उववज्जइ। से णं तत्थ दिव्वाइं भोगभोगाइं जाव विहरिता ताओ देवलोगाओ आयु० जाव चइत्ता दोच्चे सन्निगब्भे जीवे पच्चायाति। से णं तओहिंतो अणंतरं उव्वट्टिता हिट्टिल्ले माणसे संजूहे देवे उववज्जइ। से णं तत्थ दिव्वाइं जाव चइत्ता तच्चे सन्निगब्भे जीवे पच्चायाति। से णं तओहिंतो जाव उव्वट्टिता उवरिल्ले माणुसुत्तरे संजूहे देवे उववज्जति। से णं तत्थ दिव्वाइं भोग० जाव चइत्ता चतुर्थे सन्निगब्भे जीवे पच्चायाति। से णं तओहिंतो अणंतरं उव्वट्टिता मज्जिल्ले माणुसुत्तरे संजूहे देवे उववज्जति। से णं तत्थ दिव्वाइं भोग० जाव चइत्ता पंचमे सण्णिगब्भे जीवे पच्चायाति। से णं तओहिंतो अणंतरं उव्वट्टिता हिट्टिल्ले माणुसुत्तरे संजूहे देवे उववज्जइ। से णं तत्थ दिव्वाइं भोग० जाव चइत्ता छड्वे सण्णिगब्भे जीवे पच्चायाति। से णं तओहिंतो अणंतरं उव्वट्टिता बंभलोगे नामं से कप्पे पन्नते पाईणपडीणायते उदीणदाहिणवित्थिणे जहा ठाणपदे जाव पंच वडेंसया पन्नता, तं जहा— असोगवडेंसए जाव पडिरूवा। से णं तत्थ देवे उववज्जति। से णं तत्थ दस सागरोवमाइं दिव्वाइं भोग० जाव चइत्ता सत्तमे सन्निगब्भे जीवे पच्चायाति। से णं तत्थ नवणं मासाणं बहुपडिपुणाणं अद्वद्वमाण जाव वीतिक्कंताणं सुकुमालगभद्वलए मिदुकुंडलकुंचियकेसए मद्वगंडयकणपीढए देवकुमारसप्पभए दारए पयाति से णं अहं कासवा !। तए णं अहं आउसो ! कासवा ! कोमारियपव्वज्जाए कोमारएणं बंभचेरवासेण अविद्धकन्नए चेव संखाण पडिलभामि, संखाणं पडिलभिता इमे सत्त पउट्टपरिहारे परिहरामि, तं जहा— एणेज्जगस्स १ मल्लरामगस्स २ मंडियस्स ३ राहस्स ४ भारद्वाइस्स ५ अज्जुणगस्स गोतमपुत्तस्स ६ गोसालस्स मंखलिपुत्तस्स ७। तत्थ णं जे से पढमे पउट्टपरिहारे से णं रायगिहस्स नगरस्स बहिया मंडियकुच्छिंसि चेतियंसि उदायिस्स

कंडियायणियस्स सरीरगं विप्पजहामि, उदा० सरीरगं विप्पजहिता एणेजगस्स सरीरगं अणुप्पविसामि । एणेजगस्स सरीरगं अणुप्पविसित्ता बावीसं वासाइं पढमं पउट्टपरिहारं परिहरामि । तथ्य णं जे से दोच्चे पउट्टपरिहारे से णं उद्दंपुरस्स नगरस्स बहिया चंदोयरणंसि चेतियंसि ऐरेजगस्स सरीरगं विप्पजहामि, ऐरेजगस्स सरीरगं विप्पजहिता मल्लरामगस्स सरीरगं अणुप्पविसामि; मल्लरामगस्स सरीरगं अणुप्पविसित्ता एक्वीसं वासाइं दोच्चं पउट्टपरिहारं परिहरामि । तथ्य णं जे से तच्चे पउट्टपरिहारे से णं चंपाए नगरीए बहिया अंगमंदिरंसि चेतियंसि मल्लरामगस्स सरीरगं विप्पजहामि; मल्लरामगस्स सरीरगं विप्पजहिता मंडियस्स सरीरगं अणुप्पविसामि, मंडियस्स सरीरगं अणुप्पविसित्ता वीसं वासाइं तच्चं पउट्टपरिहारं परिहरामि । “तथ्य णं जे से चउत्थे पउट्टपरिहारे से णं वाणारसीए नगरीए बहिया काममहावणंसि चेतियंसि मंडियस्स सरीरगं विप्पजहामि, मंडियस्स सरीरगं विप्पजहिता राहस्स सरीरगं अणुप्पविसामि; राहस्स सरीरगं अणुप्पविसित्ता एक्षुणवीसं वासाइं चउत्थं पउट्टपरिहारं परिहरामि । तथ्य णं से पंचमे पउट्टपरिहारे से णं आलभियाए नगरीए बहिया पत्तकालगंसि चेतियंसि राहस्स सरीरगं विप्पजहामि, राहस्स सरीरगं विप्पजहिता भारद्वाइस्स सरीरगं अणुप्पविसामि, भारद्वाइस्स सरीरगं अणुप्पविसित्ता अद्वारस वासाइं पंचमं पउट्टपरिहारं परिहरामि । तथ्य णं जे से छट्टे पउट्टपरिहारे से णं वेसालीए नगरीए बहिया कंडियायणियंसि चेतियंसि भारद्वाइयस्स सरीरगं विप्पजहामि, भारद्वाइयस्स सरीरगं विप्पजहिता अज्जुणगस्स गोयमपुत्तस्स सरीरगं अणुप्पविसामि, अज्जुणगस्स० सरीरगं अणुप्पविसित्ता सत्तरस वासाइं छट्टुं पउट्टपरिहारं परिहरामि । तथ्य णं जे से सत्तमे पउट्टपरिहारे से णं इहेव सावत्थीए नगरीए हालाहलाए कुंभकारीए कुंभकारावणंसि अज्जुणगस्स गोयमपुत्तस्स सरीरगं विप्पजहामि, अज्जुणयस्स० सरीरगं विप्पजहिता गोसालस्स मंखलिपुत्तस्स सरीरगं अलं थिरं धुवं धारणिजं सीयसहं उण्हसहं खुहासहं विविदंस-मसगपरीसहोवसग्गसहं थिरसंघयणं ति कहुं तं अणुप्पविसामि, तं अणुप्पविसित्ता सोलस वासाइं इमं सत्तमं पउट्टपरिहारं परिहरामि । एवामेव आउसो ! कासवा एणं तेत्तीसेणं वाससएणं सत्त पउट्टपरिहारा परिहारिया भवंतीति मक्खाता । तं सुहुं णं आउसो ! कासवा ! ममं एवं वदासि, साधु णं आउसो ! कासवा ! ममं एवं वदासि ‘गोसाले मंखलिपुत्ते ममं धम्मंतेवासी, गोसाले मंखलिपुत्ते ममं धम्मंतेवासि’त्ति । [सु. ६९. मंखलिपुत्तगोसालभिन्नमप्पाणं पयदंतं गोसालं पइ भगवओ तेणोदाहरणपुब्वं तस्स मंखलिपुत्तगोसालत्तेणव निरूवणं] ६९. तए णं समणे भगवं महावीरे गोसालं मंखलिपुत्तं एवं वदासि— गोसाला ! से जहानामए तेणए सिया, गामेल्लाएहिं परब्धमाणे परब्धमाणे कथ्यि गहुं वा दरिं वा दुण्णं वा णिण्णं वा पव्वयं वा विसमं वा अणस्सादेमाणे एणेणं महं उण्हालोमेण वा सणलोमेण वा कप्पासपोम्हेण वा तणसूएर वा अत्ताणं आवरेत्ताणं चिद्गेज्जा, से णं अणावरिए आवरियमिति अप्पाणं मन्नति, अप्पच्छन्ने पच्छन्नमिति अप्पाणं मन्नति, अणिलुक्कके णिलुक्कमिति अप्पाणं मन्नति, अपलाए पलायमिति अप्पाणं मन्नति, एवामेव तुमं पि गोसाला ! अणन्ने सते अन्नमिति अप्पाणं उवलभसि, तं मा एवं गोसाला !, नारिहसि गोसाला !, सच्चेव ते सा छाया, नो अन्ना । [सु. ७०. भगवंतं पइगोसालस्स मारणसूयगाइं दुव्वयणाइं] ७०. तए णं से गोसाले मंखलिपुत्ते समणेणं भगवया महावीरेणं एवं वुत्ते समाणे आसुरुत्ते ५ समणं भगवं महावीरं उच्चावयाहि आओसणाहिं आओसति, उच्चा० आओ० २ उच्चावयाहिं उण्हंसणाहिं उद्दंसेति, उच्चा० उ० २ उच्चावयाहिं निब्भच्छणाहिं निब्भच्छेति, उच्चा० नि�० २ उच्चावयाहिं निच्छोडणाहिं निच्छोडेति, उच्चा० नि�० एवं वदासि— नद्वे सि कदायि, विणद्वे सि कदायि, भद्वे सि कदायि, नद्वविणद्वभद्वे सि कदायि, अज्ज न भवसि, ना हि ते ममाहिंतो सुहमत्थि । [सु. ७१-७३. भगवओ अवण्णाकारयं गोसालं पइ सव्वाणुभूइअणगारस्स अणुसद्वी, पडिकुण्हगोसालकओ सव्वाणुभूइअणगारविणासो, पुणो वि य भगवंतं पइ गोसालस्स मारणसूयगाइं दुव्वयणाइं] ७१. तेणं कालेणं तेणं समएणं समणस्स भगवओ महावीरस्स अंतेवासी पायीणजाणवए सव्वाणुभूती णामं अणगारे पगतिभद्वए जाव विणीए धम्मायरियाणुरागेणं एयम्हुं असद्वमाणे उद्वाए उद्वेति, उ० २ जेणेव गोसाले मंखलिपुत्ते तेणेव उवागच्छइ, उवा० २ गोसालं मंखलिपुत्तं एवं वयासि— जे वि ताव गोसाला ! तहारूवस्स समणस्स वा माहणस्स वा अंतियं एवमवि आरियं धम्मियं सुवयणं निसामेति से वि तं वंदति नमंसति जाव कल्लाण मंगलं देवयं चेतियं पञ्जुवासति, किमंग पुण तुमं

गोसाला ! भगवया चेव पव्वाविए, भगवया चेव मुंडाविए, भगवया चेव सेहाविए, भगवया चेव सिकखाविए, भगवया चेव बहुस्सुतीकते, भगवओ चेव मिच्छं विप्पडिवन्ने, तं मा एवं गोसाला !, नारिहसि गोसाला !, सच्चेव ते सा छाया, नो अन्ना । ७२. तए णं से गोसाले मंखलिपुत्ते सब्बाणुभूइणा अणगारेण एवं वुत्ते समाणे आसुरुते ५ सब्बाणुभूतिं अणगारं तवेणं तेणं एगाहच्चं कूडाहच्चं भासरासिं करेति । ७३. तए णं से गोसाले मंखलिपुत्ते सब्बाणुभूइं अणगारं तवेणं तेएरं एगाहच्चं जाव भासरासिं करेता दोच्चं पि समणं भगवं महावीरं उच्चावयाहिं आओसणाहिं आओसइ जाव सुहमत्यि । [सु. ७४-७६. भगवओ अवण्णाकारयं गोसालं पइ सुनक्खत्तअणगारस्स अणुसद्वी, पडिकुद्धगोसालतेयकओ सुनक्खत्त अणगारविणासो, पुणो वि य भगवंतं पइ गोसालस्स मारणसूयगाइं दुव्वयणाइं] ७४. तेणं कालेणं तेणं समणेणं समणस्स भगवतो महावीरस्स अंतेवासी कोसलजाणवए सुनक्खत्ते नामं अणगारे पगतिभद्दए जाव विणीए धम्मायरियाणुरागेणं जहा सब्बाणुभूती तहेव जाव सच्चेव ते सा छाया, नो अन्ना । ७५. तए णं से गोसाले मंखलिपुत्ते सुनक्खत्तेणं अणगारेण एवं वुत्ते समाणे आसुरुते ५ सुनक्खत्त अणगारं तवेणं तेणं परितावेति । तए णं से सुनक्खत्ते अणगारे गोसालेणं मंखलिपुत्तेणं तवेणं तेणं परिताविए समाणे जेणेव समणे भगवं महावीरे तेणेव उवागच्छइ, उवाऽ २ समणं भगवं महावीरं तिक्खुत्तो वंदति नमंसति, वं० २ सयमेव पंच महब्बयाइं आरुभेति, स० आ० २ समणा य समणीओ य खामेति, सम० खाऽ २ आलोइयपडिक्कंते समाहिपत्ते आणुपुव्वीए कालगते । ७६. तए णं से गोसाले मंखलिपुत्ते सुनक्खत्त अणगारं तवेणं तेयेणं परितावेता तच्चं पि समणं भगवं महावीरं उच्चावयाहिं आओसणाहिं आओसति सब्बं तं चेव जाव सुहमत्यि । [सु. ७७-७८. गोसालं पइ भगवओ अणुसद्वी, पडिकुद्धगोसालमुक्केण य निप्पलेण तेएर गोसालस्सेव अणुडहणं] ७७. तए णं समणे भगवं महावीरे गोसालं मंखलिपुत्तं एवं वयासि— जे वि ताव गोसाला ! तहारूवस्स समणस्स वा माहणस्स०, वा तं चेव बहुस्सुतीकते ममं चेव मिच्छं विप्पडिवन्ने ?, तं मा एवं गोसाला ! जाव नो अन्ना । ७८. तए णं से गोसाले मंखलिपुत्ते समणेणं भगवता महावीरेण एवं वुत्ते समाणे आसुरुते ५ तेयासमुग्धातेणं समोहन्नइ, तेयाऽ स० २ सत्तट्टपयाइं पच्चोसक्कइ, स० प० २ समणस्स भगवतो महावीरस्स वहाए सरीरगंसि तेयं निसिरति । से जहानामए वाउक्कलिया इ वा वायमंडलिया इ वा सेलंसि वा कुहूंसि वा थंभंसि वा थूमंसि वा आवारिज्जमाणी वा निवारिज्जमाणी वा सा णं तत्थ णो कमति, नो पक्कमति, एवामेव गोसालस्स वि मंखलिपुत्तस्स तवे तेये समणस्स भगवतो महावीरस्स वहाए सरीरगंसि निसिड्दे समाणे से णं तत्थ नो कमति, नो पक्कमति, अंचिअंचिं करेति, अंचिऽ क० २ आदाहिणपयाहिणं करेति, आ० क० २ उहुं वेहासं उप्पतिए । से णं तओ पडिहए पडिनियत्तमाणे तमेव गोसालस्स मंखलिपुत्तस्स सरीरगं अणुडहमाणे अणुडहमाणे अंतो अंतो अणुप्पविड्दे । [सु. ७९. अणुडहणाणंतरं गोसालक्यं छम्मासब्बंतरभगवंतरणनिरूवणं] ७९. तए णं से गोसाले मंखलिपुत्ते सएणं तेयेणं अन्नाइड्दे समाणे समणं भगवं महावीरं एवं वदासि— तुमं णं आउसो ! कासवा ! मम तवेणं तेएरं अन्नाइड्दे समाणे अंतो छण्हं मासाणं पित्तज्जरपरिग्यसरीरे दाहवक्कं तीए छउमत्थे चेव कालं करेस्ससि । [सु. ८०. अप्पणो सोलसवासाणंतरमरणनिरूवणपुव्वं भगवंतकओ सत्तरत्तावधिगोसालमरणनिदेसो] ८०. तए णं समणे भगवं महावीरे गोसालं मंखलिपुत्तं एवं वदासि— नो खलु अहं गोसाला ! तव तवेणं तेयणं अन्नाइड्दे समाणे अंतो छण्हं जाव कालं करेस्सामि, अहं णं अन्नाइं सोलस वासाइं जिणे सुहत्थी विरिस्सामि । तुमं णं गोसाला ! अप्पणा चेव तेणं अन्नाइड्दे समाणे अंतो सत्तरत्तस्स पित्तज्जरपरिग्यसरीरे जाव छउमत्थे चेव कालं करेस्ससि । सु. ८१. सावत्थिवत्थव्वजणसमूहे भगवओ गोसालस्स य मरणनिदेसविसयं चच्चणं ८१. तए णं सावत्थीए नगरीए सिंघाडग जाव पहेसु बहुजणो अन्नमन्नस्स एवामाइक्खइ जाव एवं परूवेति— एवं खलु देवाणुप्पिया ! सावत्थीए नगरीए बहिया कोड्दए चेतिए दुवे जिणा संलवेति, एगे वदति— तुमं पुव्विं कालं करेस्ससि, एगे वदति तुमं पुव्विं कालं करेस्ससि, तत्थ णं के सम्मावादी, के मिच्छावादी ? तत्थ णं जे से अहप्पहाणे जणे से वदति— समणे भगवं महावीरे सम्मावादी, गोसाले मंखलिपुत्ते मिच्छावादी । [सु. ८२-८३. नद्वतेयं गोसालं पइ धम्मचोयणाइकरणत्थं भगवया निगंथगपेसणं, निगंथगणस्स य गोसालमक्खं धम्मचोयणाइ] ८२. ‘अज्जो ! ति समणे भगवं महावीरे समणे निगंथे आमंतेता एवं वयासि— अज्जो ! से

जहानामए तणरासी ति वा कटुरासी ति वा पत्तरासी ति वा तयारासी ति वा तुसरासी ति वा भुसरासी ति वा गोयमरासी ति वा अवकररासी ति वा अगणिझामिए अगणिझूसिए अगणिपरिणामिए ह्यतेय गयतेए नद्वतेये भद्वतेये लुत्ततेए विणद्वतेये जाए एवामेव गोसाले मंखलिपुत्ते ममं वहाए सरीरगंसि तेयं निसिरेत्ता हृततेय गततेये जाव विणद्वतेये जाए, तं छंदेणं अज्जो ! तुब्बे गोसालं मंखलिपुत्तं धम्मियाए पडिचोयणाए पडिचोदेह, धम्मियाए पडिचोयणाए पडिचोएत्ता धम्मियाए पडिसारणाए पडिसारेह, धम्मियाए पडिसारणाए पडिसारात्ता धम्मिएणं पडोयारेणं पडोयारेह, धम्मिएणं पडोयारेणं पडोयारेत्ता अद्वेहि य हेतूहि य पसिणेहि य वागरणेहि य कारणेहि य निष्पद्वपसिणवागरणं करेह । ८३. तए णं ते समणा निगंथा समणेणं भगवया महावीरेणं एवं वुत्ता समाणा समणं भगवं महावीरं वंदंति नमंसंति, वं० २ जेणेव गोसाले मंखलिपुत्ते तेणेव उवागच्छंति, उवा० २ गोसालं मंखलिपुत्तं धम्मियाए पडिचोदेत्ति, ध० प० २ धम्मियाए पडिसारेत्ति, ध० प० २ धम्मिएणं पडोयारेणं पडोयारेत्ति, ध० प० २ अद्वेहि य हेऊहि य कारणेहि य जाव निष्पद्वपसिणवागरणं करेति । [सु. ८४-८५. धम्मचोयगनिगंथगणविवरीयकरणे असमत्थं गोसालं विणाय बहूणं आजीवयथेराणं भगवओ निस्साए विहरणं] ८४. तए णं से गोसाले मंखलिपुत्ते समणेहिं निगंथेहिं धम्मियाए पडिचोयणाए पडिचोइज्जमाणे जाव निष्पद्वपसिणवागरणे कीरमाणे आसुरुत्ते जाव मिसिमिसेमाणे नो संचाएति समणाणं निगंथाणं सरीरगस्स किंचि आबाहं वा वाबाहं वा उप्पाएत्तए, छविच्छेयं वा करेत्तए । ८५. तए णं ते आजीविया थेरा गोसालं मंखलिपुत्तं समणेहिं निगंथेहिं धम्मियाए पडिचोयणाए पडिचोइज्जमाणं पडिचोइज्जमाणं, धम्मियाए पडिसारणाए पडिसारिज्जमाणं, धम्मिएणं पडोयारेणं पडोयारिज्जमाणं अद्वेहि य हेऊहि य जाव कीरमाणं आसुरुत्तं जाव मिसिमिसेमाणं समणाणं निगंथाणं सरीरगस्स किंचि आबाहं वा वाबाहं वा छविच्छेदं वा अकरेमाणं पासंति, पा० २ गोसालस्स मंखलिपुत्तस्स अंतियाओ अत्थेगङ्या आयाए अवक्रमंति, आयाए अ० २ जेणेव समणे भगवं महावीरे तेणेव उवागच्छंति, ते० उ० २ समणं भगवं महावीरं तिक्खुत्तो आयाहियपयाहिणं करेति; क० २ वंदंति नमंसंति, वं० २ समणं भगवं महावीरं उवसंपज्जित्ताणं विहरंति । अथेगङ्या आजीविया थेरा गोसालं चेव मंखलिपुत्तं उवसंपज्जित्ताणं विहरंति । [सु. ८६. अंतोसभुब्भूयडाहस्स गोसालस्स कुंभकारावणे मज्जपाणाइयो विविहाओ चेड्डाओ] ८६. तए णं से गोसाले मंखलिपुत्ते जस्सद्वाए हव्वमागए तमद्वं असाहेमाणे, रुदाइं पलोएमाणे, दीहुणहाइं नीससमाणे, दाढियाए लोभाइं लुंचमाणे, अवडुं कंड्हयमाणे, पुलिं पफोडेमाणे, हृथ्ये विणिद्वुणमाणे, दोहिवि पाएहिं भूमि कोट्टेमाणे ‘हाहा अहो ! हओऽहमस्सी’ ति कद्वु समणस्स भगवतो महावीरस्स अंतीयाओ कोट्याओ चेतियाओ पडिनिक्खमति, पडिं० २ जेणेव सावत्थी नगरी जेणेव हालाहलाए कुंभकारीए कुंभकारावणंसि अंबकूणगहृथगए मज्जपारणं पियमाणे अभिक्खणं गायमाणे अभिक्खणं नच्चमाणे अभिक्खणं हालाहलाए कुंभकारीए अंजलिकम्मं करेमाणे सीलएणं मट्टियापाणएणं आयंचणिउदणेणं गायाइं परिसिंचेमाणे विहरइ । [सु. ८७. भगवंतपरूपियं गोसालतेयलेस्सासामत्थं] ८७. ‘अज्जो’ति समणे भगवं महावीरे समणे निगंथे आमंतेत्ता एवं वयासि— जावतिए णं अज्जो ! गोसालेणं मंखलिपुत्तेणं ममं वहाए सरीरगंसि तेये निसद्वे से णं अलाहि पज्जते सोलसणहं जणवयाणं, तं जहा— अंगाण वंगाणं मगहाणं मलयाणं मालवगाणं अच्छाणं वच्छाणं कोट्टाणं पा ढाणं लाढाणं वज्जाणं मोलीणं कासीणं कोसलाणं अवाहाणं सुभुत्तराणं घाताए वहाए उच्छादणताए भासीकरणताए । [सु. ८८. नियअवज्जपच्छादणद्वा गोसालयपरूपणाए अद्वचरिमनिरूपणपुव्वं अप्पणो तित्थयरत्तनिरूपणं] ८८. जं पि य अज्जो ! गोसाले मंखलिपुत्ते हालाहलाए कुंभकारीए कुंभकारावणंसि अंबकूणगहृथगए मज्जपाणं पियमाणे अभिक्खणं जाव अंजलिकम्मं करेमाणे विहरति तस्स वि णं वज्जस्स पच्छायणद्वताए इमाइं अद्व चरिमाइं पन्नवेति, तं जहा— चरिमे पाणे, चरिमे गेये, चरिमे नद्वे, चरिमे अंजलिकम्मे, चरिमे पुक्खलसंवद्वाए महामेहे, चरिमे सेयणए गंधहृथी, चरिमे महासिलाकंटए संगामे, अहं च णं इमीसे ओसप्पिणिसमाए चउवीसाए तित्थकराणं चरिमे तित्थकरे सिज्जिस्सं जाव अंतं करेस्सं । [सु. ८९-९५. गोसालपरूपवियाइं पाणगचक्क-अपाणगचक्काइं] ८९. जं पि य अज्जो ! गोसाले मंखलिपुत्ते सीयलएणं मट्टियापाणएणं आदंचणिउदणेणं गायाइं परिसिंचेमाणे विहरति तस्स वि णं वज्जस्स पच्छायणद्वयाए इमाइं चत्तारि पाणगाइं, चत्तारि अपाणगाइं पन्नवेति । ९०. से किं तं पाणए ?

पाणए चउच्चिहे पन्नत्ते, तं जहा— गोपुद्वै हृथमद्वियए आयवतत्तए सिलापब्मद्वै। से तं पाणए। ९१. से किं तं अपाणए ? अपाणए चउच्चिहे पन्नत्ते, तं जहा— थालपाणए तयापाणए सिंबलिपाणए सुद्वपाणए। ९२. से किं तं थालपाणए ? थालपाणए जे णं दाथालगं वा दावारगं वा दाकलसं वा सीयलगं उल्लगं हृथेहिं परामसइ, न य पाणियं पियइ से तं थालपाणए। ९३. से किं तं तयापाणए ? तयापाणए जे णं अंबं वा अंबाडं वा जहा पयोगपए जाव बोरं वा तिंदुरुयं वा तरुणं आमं आसगंसि आवीलेति वा पवीलेति वा, न य पाणियं पियइ से तं तयापाणए। ९४. से किं तं सिंबलिपाणए ? सिंबलिपाणए जे णं कलसंगलियं वा मुग्गसिंगलियं वा माससंगलियं वा सिंबलिसिंगलियं वा तरुणियं आमियं आसगंसि आवीलेति वा पवीलेति वा, ण य पाणियं पियइ से तं सिंबलिपाणए। ९५. से किं तं सुद्वपाणए ? सुद्वपाणए जे णं छम्मासे सुद्वं खादिमं खाति- दो मासे पुढविसंथारोवगए, दो मासे कट्टसंथारोवगए, दो मासे दब्भसंथारोवगए। तस्स णं बहुपडिपुण्णां छण्हं मासाणं अंतिमराईं इमे दो देवा महिष्ठीया जाव महेसकखा अंतियं पाउब्मवंति, तं जहा— पुण्णभद्वे य माणिभद्वे य। तए णं ते देवा सीतलाएहिं उल्लएहिं हृथेहिं गायाइं परामसंति, जे णं ते देवे सातिज्जति से णं आसीविसत्ताए कम्मं पकरेति, जे णं ते देवे नो सातिज्जति तस्स णं संसि सरीरगंसि अगणिकाए संभवति। से णं सएणं तेयेणं सरीरगं झामेति, सरीरगं झामेता ततो पच्चा सिज्जति जाव अंतं करेति। से तं सुद्वपाणए। [सु. ९६-९८. सावत्थिवत्थव्वअयंपुलनामआजीवियोवासगस्स हल्लानामकीडगसंठाणसरूवजिण्णासए कुंभकारावणागमणं गोसालपवित्तिलज्जियस्स य कुंभकारावणाओ पच्चोसक्कणं] ९६. तथं णं सावत्थीए नगरीए अयंपुले णामं आजीवियोवासए परिवसति अहे जहा हालाहला जाव आजीवियसमएणं अप्पाणं भावेमाणे विहरति। ९७. तए णं तस्स अयंपुलस्स आजीवियोवासगस्स अन्नदा कदाइ पुव्वरत्तावरत्तकालसमयंसि कुङ्बंजागरियं जागरमाणस्स अयमेयारूवे अज्जत्थिए जाव समुप्पज्जित्था— किंसंठिया णं हल्ला पन्नत्ता ?। ९८. तए णं तस्स अयंपुलस्स आजीवियोवासगस्स दोच्चं पि अयमेयारूवे अज्जत्थिए जाव समुप्पज्जित्था‘एवं खलु ममं धम्मायरिए धम्मोवएसए गोसाले मंखलिपुत्ते उपन्ननाण-दंसणधरे जाव सव्वण्णू सव्वदरिसी इहेव सावत्थीए नगरीए हालाहलाए कुंभकारीए कुंभकारावणंसि आजीवियसंघसंपरिवुडे आजीवियसमएणं अप्पाणं भावेमाणे विहरति, तं सेयं खलु मे कल्लं जाव जलंते गोसालं मंखलिपुत्तं वंदिता जाव पञ्जुवासेता, इमं एयारूवं वागरणं वागरित्तए’ त्ति कहु एवं संपेहेति, एवं सं० २ कल्लं जाव जलंते एहाए कय जाव अप्पमहग्घाभरणालंकियसरीरे सातोगिहाओ पडिनिकखमइ, सातो० प० २ पादविहारचारेणं सावत्थिं नगरिं मज्जिंगिहाओ पडिनिकखमइ, सातो० प० २ पादविहारचारेणं सावत्थिं नगरिं मज्जिंमज्जेणं जेणेव हालाहलाए कुंभमारीए कुंभकारावणे तेणेव उवागच्छति, ते० उ० २ पासति गोसालं मंखलिपुत्तं हालाहलाए कुंभकारीए कुंभकारावणंसि अंबऊणगहृथगयं जाव अंजलिकम्मं करेमाणं सीयलएणं मट्ठिया जाव गायाइं परिसिंचमाणं, पासिता लज्जिए विलिए विहृते सणियं सणियं पच्चोसक्कइ। [सु. ९९-१०७. आजीवियथेरपडिसिद्वपच्चोसक्कणस्स अयंपुलस्स गोसालसमीवागमणं गोसालपरूवियसमाहाणस्स य सद्वाणगमणं] ९९. तए णं ते आजीविया थेरा अयंपुलं आजीवियोवासगं लज्जियं जाव पच्चोसक्कमाणं पासंति, पा० २ एवं वदासि— एहि ताव अयंपुला ! इतो। १००. तए णं से अयंपुले आजीवियोवासए अजीवियथेरेहिं एवं वुत्ते समाणे जेणेव आजीविया थेरा तेणेव उवागच्छइ, उवा० २ आजीविए थेरे वंदति नमंसति, वं० २ नच्चासन्ने जाव पञ्जुवासति। १०१. ‘अयंपुलं !’ त्ति आजीविया थेरा अयंपुलं आजीवियोवासगं एवं वदासि—‘से नूणं ते अयंपुला ! पुव्वरत्तावरत्तकालसमयंसि जाव किंसिठिया हल्ला पन्नत्ता ? तए णं तव अयंपुला ! दोच्चं पि अयमेयारूवे०, तं चेव सव्वं भाणियवं जाव सावत्थिं नगरिं मज्जिंमज्जेणं जेणेव हालाहलाए कुंभकारीए कुंभकारावणे जेणेव इहं तेणेव हव्वमागए, से नूणं ते अयंपुला ! अहे समड्हे ?’ ‘हंता, अत्थि’। जं पि य अयंपुला ! तव धम्मायरिए धम्मोवएसए गोसाले मंखलिपुत्ते हालाहलाए कुंभकारए कुंभकारावणंसि अंबकूणगहृथगए जाव अंजलिकम्मं करेमाणे विहरइ तथं वि णं भगवं इमाइं अद्व चरिमाइं पन्नवेति, तं जहा- चरिमे पाणे जाव अंतं करेस्सति। जं पि य अयंपुला ! तव धम्मायरिए धम्मोवएसए गोसाले मंखलिपुत्ते सीयलएणं मट्ठिया जाव विहरति, तथं वि णं भगवं इमाइं चत्तारि पाणगाइं, चत्तारि अपाणगाइं पन्नवेति। से किं तं पाणए ? पाणए जाव ततो पच्छा सिज्जति जाव

ଅଂତିମ କରେତି । ତାଙ୍କୁ ଗଚ୍ଛ ଏଣୁ ତୁମ ଅଯଂପୁଲା ! ଏହି ଚେବ ତେ ଧର୍ମାଯରିଏ ଧର୍ମାବେଳୀରେ ଗୋସାଲେ ମଂଖଲିପୁତ୍ତେ ଇମଂ ଏୟାରୁଵଂ ବାଗରଣ ବାଗରେହିତି । ୧୦୨. ତାହା ଏଣୁ ଅଯଂପୁଲେ ଆଜୀବିଯୋଵାସାରେ ଆଜୀବିଏହିଙ୍କ ଥେରେହିଙ୍କ ଏବଂ କୁତେ ସମାଣେ ହବୁଟୁଟୁଟୁଟୁ ଉଦ୍ବ୍ଲାଏ ଉଦ୍ବ୍ଲେତି, ଉଠୁ ୨ ଜେଣେବ ଗୋସାଲେ ମଂଖଲିପୁତ୍ତେ ତେଣେବ ପହରେତ୍ୟ ଗମଣାଏ । ୧୦୩. ତାହା ଏଣୁ ତେ ଆଜୀବିଯା ଥେରା ଗୋସାଲାଲସ୍ସ ମଂଖଲିପୁତ୍ତସ୍ସ ଅଂବକୁଣଗଏଡାବଣଟୁଯାଏ ଏଗନ୍ତମତେ ସଂଗାର କୁବ୍ବନ୍ତି । ୧୦୪. ତାହା ଏଣୁ ଗୋସାଲେ ମଂଖଲିପୁତ୍ତେ ଆଜୀବିଯାଣ ଥେରାଣ ସଂଗାର ପଡ଼ିଚ୍ଛଇ, ସଂ୦ ପଠ ଅବକୁଣଗ ଏଗନ୍ତମତେ ଏଡେଇ । ୧୦୫. ତାହା ଏଣୁ ଅଯଂପୁଲେ ଆଜୀବିଯୋଵାସାରେ ଜେଣେବ ଗୋସାଲେ ମଂଖଲିପୁତ୍ତେ ତେଣେବ ଉବାଗଚ୍ଛଇ, ଉବା ୨ ଗୋସାଲାଲ ମଂଖଲିପୁତ୍ତି ତିକଖୁତ୍ତେ ଜାବ ପଞ୍ଜୁବାସତି । ୧୦୬. ‘ଅଯଂପୁଲା !’ ତୀ ଗୋସାଲେ ମଂଖଲିପୁତ୍ତେ ଅଯଂପୁଲା ଆଜୀବିଯୋଵାସାଗ ଏବଂ ବଦାସି—‘ସେ ନୂଣ ଅଯଂପୁଲା ! ପୁଷ୍ପରତ୍ନାବରତକାଲାଲସମ୍ୟାନ୍ ଜାବ ଜେଣେବ ମମ ଅଂତିଯ ତେଣେବ ହବ୍ବମାଗଏ, ସେ ନୂଣ ଅଯଂପୁଲା ! ଅହୁ ସମହୁ ?’ ‘ହଂତା, ଅତିଥି’ । ‘ତାହା ନେ ଖଲୁ ଏହି ଅଂବକୁଣଏ, ଅଂବଚୌଣଏ, ଅଂବଚୋଯଏ ଏଣୁ ଏହେ । କିମ୍ ସଂଠିଯା ହଲ୍ଲା ପନ୍ତତା ? ବଂସୀମୂଳସଂଠିଯା ହଲ୍ଲା ପଣ୍ଟତା । ବୀଣ ଵାଏହି ରେ ବୀରଗା !, ବୀଣ ଵାଏହି ରେ ବୀରଗା ! । ୧୦୭. ତାହା ଏଣୁ ଅଯଂପୁଲେ ଆଜୀବିଯୋଵାସାରେ ଗୋସାଲେଣ ମଂଖଲିପୁତ୍ତେଣ ଇମଂ ଏୟାରୁଵଂ ବାଗରଣ ବାଗରିଏ ସମାଣେ ହବୁଟୁଟୁଟୁ ଜାବ ହିଯାଏ ଗୋସାଲାଲ ମଂଖଲିପୁତ୍ତି ବନ୍ଦତି ନମଂସତି, ବଂ୦ ୨ ପସିଣାଇଁ ପୁଚ୍ଛଇ, ପସି୦ ପୁ୦ ୨ ଅହୁଇଁ ପରିଯାଦୀୟତି, ଅ୦ ପୠ ୨ ଉଦ୍ବ୍ଲାଏ ଉଦ୍ବ୍ଲେତି, ଉଠୁ ୨ ଗୋସାଲାଲ ମଂଖଲିପୁତ୍ତି ବନ୍ଦତି ନମଂସତି ଜାବ ପଡ଼ିଗଏ । [ସୁ. ୧୦୮. ଜାଣିଯାଆସନ୍ନମରଣକାଲାଲସ୍ସ ଗୋସାଲାଲସ୍ସ ନିଯସିସ୍ସାଣ ପଇ ନିଯମରଣମହୂସବକରଣାଦେସୋ] ୧୦୮. ତାହା ଏଣୁ ଗୋସାଲେ ମଂଖଲିପୁତ୍ତେ ଅପ୍ପଣେ ମରଣ ଆଭୋଏଇ, ଅପ୍ପୀ ୦ ଆ୦ ୨ ଆଜୀବିଏ ଥେରେ ସଦାକେଇ, ଆ୦ ସ୦ ୨ ଏବଂ ବଦାସି—“ତୁବ୍ରେ ଏଣୁ ଦେଵାଣୁପ୍ପିଯା ! ମମ କାଲଗ୍ୟ ଜାଣିତା ସୁରଭିଣା ଗନ୍ଧୋଦାଏଣ ହବୁଣେହ, ସୁ୦ ଷ୍ଟ୦ ୨ ପମ୍ହଲସୁକମାଲାଏ ଗନ୍ଧକାସାଈଏ ଗାଯାଇଁ ଲୁହେହ, ଗା୦ ଲୁ୦ ୨ ସରସେଣ ଗୋସୀସେଣ ଚଂଦଣେଣ ଗାଯାଇଁ ଅଣୁଲିଂପିହ, ସରହ ୦ ୨ ମହରିହି ହଂସଲକଖଣ ପଦସାଙ୍ଗ ନିଯଂସେହ, ମହୀ ନି୦ ୨ ସବ୍ବାଲାନ୍କାରବିଭୂସିଯ କରେହ, ସ୦ କ୦ ୨ ପୁରିସସହସ୍ସବାହିଣି ସୀଯ ଦ୍ରୁହହ, ପୁରି୦ ଦ୍ରୁ୦ ୨ ସାଵତ୍ଥୀଏ ନଗରୀଏ ସିଂଘାଙ୍ଗୀ ୦ ଜାବ ପହେସୁ ମହ୍ୟା ମହ୍ୟା ସଦେଣ ଉଗ୍ଧୋସେମାଣା ଉଗ୍ଧୋସେମାଣା ଏବଂ ବଦହ—‘ଏବଂ ଖଲୁ ଦେଵାଣୁପ୍ପିଯା ! ଗୋସାଲେ ମଂଖଲିପୁତ୍ତେ ଜିଣେ ଜିଣପଲାବୀ ଜାବ ଜିଣସଦ୍ବ ପଗାସେମାଣେ ବିହରିତି । ଏବଂ ସଂପେହେତି, ଏବଂ ସ୦ ୨ ଆଜୀବିଏ ଥେରେ ସଦାକେଇ, ଆ୦ ସ୦ ୨ ଉଚ୍ଚାଵଯସବହସାବିଏ କରେତି, ଉଚ୍ଚା ୦ କ୦ ୨ ଏବଂ ବଦାସି—“ନୋ ଖଲୁ ଅହି ଜିଣେ ଜିଣପଲାବୀ ଜାବ ପକାସେମାଣେ ବିହରିଏ, ଅହି ଏଣୁ ଗୋସାଲେ ଚେବ ମଂଖଲିପୁତ୍ତେ ସମଣଧାତଏ ଜାବ ଛତମତ୍ୟ ଚେବ କାଳ କରେସ୍ସଂ, ସମଣେ ଭଗବଂ ମହାବୀରେ ଜିଣେ ଜିଣପଲାବୀ ଜାବ ଜିଣସଦ୍ବ ପଗାସେମାଣେ ବିହରତି । ତାହା ଏଣୁ ମଂଖଲିପୁତ୍ତେ ସମଣଧାତଏ ଜାବ ଛତମତ୍ୟ ଚେବ କାଳ କରେସ୍ସଂ, ସମଣେ ଭଗବଂ ମହାବୀରେ ଜିଣେ ଜିଣପଲାବୀ ଜାବ ବିହରତି । ତାହା ଏଣୁ ମଂଖଲିପୁତ୍ତେ ସମଣଧାତଏ ଜାବ ଚତୁମତ୍ୟ ଚେବ କାଲଗତେ, ସମଣେ ଭଗବଂ ମହାବୀରେ ଜିଣେ ଜିଣପଲାବୀ ଜାବ ବିହରତି ।’ ମହତା ଅଣିହିସକାରସମୁଦାନ ମମ ସରୀରଗାନ୍ନ ନୀହରଣ କରେଜାହ’ । ଏବଂ ବଦିତା କାଲଗଏ । [ସୁ. ୧୧୦. ଗୋସାଲାଲମରଣାନ୍ତର ଆଜୀବିଯଥେରେହି ପଚ୍ଛନ୍ନଅବହେଲଣାପୁବ୍ବ ପଯଠ ମହୂସବକରଣପୁବ୍ବ ଚ ଗୋସାଲାଲସରନୀହରଣ ।] ୧୧୦. ତାହା ଏଣୁ ତେ ଆଜୀବିଯା ଥେରା ଗୋସାଲାଲ ମଂଖଲିପୁତ୍ତ କାଲଗ୍ୟ ଜାଣିତା ହାଲାହଲାଏ କୁଂଭକାରୀଏ କୁଂଭକାରାଵଣାନ୍ସ ଦୁଵାରାଇଁ ପିହେତି; ଦୁ୦ ପି୦ ୨ ହାଲାହଲାଏ କୁଂଭକାରୀଏ କୁଂଭକାରାଵଣାନ୍ସ ବହୁମଜ୍ଜଦେସଭାଏ ସାଵତ୍ଥି ପଗରିନ୍ଦାରି କାଲଗ୍ୟ ଜାଣିତା ହାଲାହଲାଏ କୁଂଭକାରୀଏ କୁଂଭକାରାଵଣାନ୍ସ ଦୁଵାରାଇଁ ପିହେତି; ଦୁ୦ ପି୦ ୨ ହାଲାହଲାଏ କୁଂଭକାରୀଏ କୁଂଭକାରାଵଣାନ୍ସ ବହୁମଜ୍ଜଦେସଭାଏ ସାଵତ୍ଥି ପଗରିନ୍ଦାରି

आलिहंति, सा० आ० २ गोसालस्स मंखलिपुत्तस्स सरीरगं वामे पाए सुंबेणं बंधंति, वा० बं० २ तिक्खुतो मुहे उद्धवंति, ति० उ० २ सावथीए नगरीए सिंघाडग० जाव पहेसु आकहृविकहृं करेमाणा णीयं णीयं सद्देणं उग्घोसेमाणा उग्घोसेमाणा एवं वयासि— ‘नो खलु देवाणुप्पिया ! गोसाले मंखलिपुत्ते जिणे जिणप्पलावी जाव पहेसु आकहृविकहृं करेमाणा णीयं णीयं सद्देणं उग्घोसेमाणा उग्घोसेमाणा एवं वयासि— ‘नो खलु देवाणुप्पिया ! गोसाले मंखलिपुत्ते जिणे जिणप्पलावी जाव विहरिए, एस णं गोसाले चेव मंखलिपुत्ते समणधायए जाव छउमत्थे चेव कालगते, समणे भगवं महावीरे जिणे जिणप्पलावी जाव विहरइ’। सवहपडिमोक्खणं करेंति, सवहपडिमोक्खणं करेता दोच्चं पि पूयासक्कारथिरीकरणद्वयाए गोसालस्स मंखलिपुत्तस्स वामाओ पादाओ सुबं मुयंति, सुबं मु० २ ह्लाहलाए कुंभकारीए कुंभकारावणस्स दुवारवयणाइं अवंगुणंति, अवं० २ गोसालस्स मंखलिपुत्तस्स सरीरगं सुरभिणा गंधोदएणं णहाणेंति, तं चेव जाव महया इह्लिसक्कारसमुदएणं गोसालस्स मंखलिपुत्तस्स सरीरगस्स नीहरणं करेंति। [सु. १११. भगवओ सावथीओ विहरण] १११. तए णं समणे भगवं महावीरे अन्नदा कदायि सावथीओ नगरीओ कोद्द्याओ चेतियाओ पडिनिक्खमति, पडिं० २ बहिया जणवयविहारं विहरति। [सु. ११२-१३. मेंढियगाम-सालकोद्गचेतिय-मालुयाकच्छ-रेवतीगाहावतिणीनिद्वेसो] ११२. तेणं कालेणं तेणं समएणं मेंढियगामे नामं नगरे होत्था। वण्णओ। तस्स णं मेंढियगामस्स नगरस्स बहिया उत्तरपुरथिमे दिसीभागे एथं साणकोद्द्यु नामं चेतिए होत्था। वण्णओ। जाव पुढविसिलापद्वाओ। तस्स णं साणकोद्गस्स चेतियस्स अदूरसामंते एथं महेंगे मालुयाकच्छए यावि होत्था, किणहे किणहोमासे जाव निकुरुंभूए पत्तिए पुप्फिए फलिए हरियगरेरिजमाणे सिरीए अतीव अतीव उत्सोमेमाणे उवसोमेमाणे चिद्वति। ११३. तत्थं णं मेंढियगामे नगरे रेवती नामं गाहावतिणी परिवसति अह्वा जाव अपरिभूया। [सु. ११४-१५. मेंढियगामबहियासाणकोद्गचेतियसमागयस्स भगवओ विपुलरोगायंकपाउभवे गोसालतेयलेसापभावविसओ जणप्लावो] ११४. तए णं समणे भगवं महावीरे अन्नदा कदायि पुव्वाणुपुव्विं चरमाणे जाव जेणेव मेंढियगामे नगरे जेणेव साणकोद्द्यु चेतिए जाव परिसा पडिगया। ११५. तए णं समणस्स भगवओ महावीरस्स सरीरगंसि विपुले रोगायंके पाउभूते उज्जले जाव दुरहियासे। पित्तज्जरपरिगयसरीरे दाहवक्कंतिए यावि विहरति। अवि याऽऽइं लोहियवच्चाइं पि पकरेति। चाउव्वण्णं च णं वागरेति — ‘एवं खलु समणे भगवं महावीरे गोसालस्स मंखलिपुत्तस्स तवेणं तेयेणं अन्नइह्वे समाणे अंतो छणहं मासाणं पित्तज्जरपरिगयसरीरे दाहवक्कंतिए छउमत्थे चेव कालं करेस्सति’। [सु. ११६-२०. रोगायंकथभगवंतवुत्तंतेण माणसियदुक्खेणं रुयमाणं सीहनामाणगारं पइ नियसमीवागमणत्थं भगवया निगंथपेसणं सीहाणगारस्स य भगवंतसमीवागमणं] ११६. तेणं कालेणं तेणं समएणं समणस्स भगवतो महावीरस्स अंतेवासी सीहे नामं अणगारे पगतिभद्वए जाव विणीए मालुयाकच्छगस्स अदूरसामंते छहुंछहेणं अनिक्खिवत्तेणं तवोकम्मेणं उहुंबाहा० जाव विहरति। ११७. तए णं तस्स सीहस्स अणगारस्स झाणंतरियाए वट्टमाणस्स अयमेयारूवे जाव समुपजित्था — एवं खलु मम धम्मायरियस्स धम्मोवएसगस्स समणस्स भगवतो महावीरस्स सरीरगंसि विपुले रोगायंके पाउभूते उज्जले जाव छउमत्थे चेव कालं करिस्सति, वदिस्संति य णं अन्नतित्थिया ‘छउमत्थे चेव कालगए’। इमेणं एयारूवेणं महया मणोमाणसिएणं दुक्खेणं अभिभूए समाणे अयावणभूमीओ पच्चोरुभति, आया० प० २ जेणेव मालुयाकच्छए तेणेव उवागच्छति, उवा० २ मालुयाकच्छयं अंतो अंतो अणुप्पविसति, मा० अणु० २ महया महया सद्देणं कुहुकुहुस्स परुन्ने’। ११८. ‘अज्ञो’ त्ति समणे भगवं महावीरे समणे निगंथे आमंतेति, आमंतेत्ता एवं वदासि— ‘एवं खलु अज्ञो ! ममं अंतेवासी सीहे नामं अणगारे पगतिभद्वए० तं चेव सब्बं भाणियवं जाव परुन्ने। तं गच्छह णं अज्ञो ! तुब्बे सीहं अणगारं सद्दह। ११९. तए णं ते समणा निगंथा समणेणं भगवया महावीरेणं एवं वुत्ता समाणा समणं भगवं महावीरं वंदंति नमंसंति, वं० २ समणस्स भगवतो महावीरस्स अंतियातो साणकोद्द्यातो चेतियातो पडिनिक्खमंति, सा० प० २ जेणेव मालुयाकच्छए, जेणेव सीहे अणगारे तेणेव उवागच्छति, उवा० २ सीहं अणगारं एवं वयासि— ‘सीहा ! धम्मायरिया सद्वावेति’। १२०. तए णं से सीहे अणगारे समणेहिं निगंथेहिं सद्बिं मालुयाकच्छगाओ पडिनिक्खमति, प० २ जेणेव साणकोद्द्यु चेतिए जेणेव समणे भगवं महावीरे तेणेव उवागच्छइ, उवा० २ समणं भगवं महावीरं तिक्खुतो

आयाहिण० जाव पञ्जुवासति । [सु. १२१-२८. आसासणपुब्यं ओसहाणयणत्थं भगवया सीहणगारस्स रेवतीगाहावतिणीगिहपेसणं आणीयओसहाहारेण य भगवओ नीरोगत्तं] १२१. ‘सीहा !’ दि समणे भगवं महावीरे सीहं अणगारं एवं वयासि— ‘से नूणं ते सीहा ! झाणंतरियाए वट्टमाणस्स अयमेयारूवे जाव परुच्चे । से नूणं ते सीहा ! अट्टे समट्टे ?’ ‘हंता, अत्थि ।’ ‘तं नो खलु अहं सीहा ! गोसालस्स मंखलिपुत्तस्स तवेणं तेयेणं अन्नाइट्टे समाणे अंतो छण्हं मासाणं जाव कालं करेस्सं । अहं णं अन्नाइं अद्वसोलस वासाइं जिणे सुहृथी विहरिस्सामि । तं गच्छ णं तुमं सीहा ! मेंढियगामं नगरं रेवतीए गाहावतिणीए गिहं, तत्थं णं रेवतीए गाहावतिणीए ममं अद्वाए दुवे कवोयसरीरा उवक्खडिया, तेहिं नो अट्टो, अत्थि से अन्ने पारियासिए मज्जारकडए कुक्कडमंसए तमाहराहि, तेणं अट्टो’ । १२२. तए णं से सीहे अणगारे समणेणं भगवया महावीरेणं एवं वुते समाणे हट्टुट्टुट्ट० जाव हियए समणं भगवं महावीरं वंदति नमंसति, वं० २ अतुरियमचवलमसंभंतं मुहृपोतियं पडिलेहेति, कु० प० २ जहा गोयमसामी (स० २ उ० ५ सु० २२) जाव जेणेव समणे भगवं महावीरे तेणेव उवागच्छइ, उवा० २ समणं भगवं महावीरं वंदति नमंसति, वं० २ समणस्स भगवतो महावीरस्स अंतियातो साणकोट्ट्याओ चेतियाओ पडिनिक्खमति, पडिं० २ अतुरिय जाव जेणेव मेंढियगामे नगरे तेणेव उवागच्छति, उवा० २ मेंढियगामं नगरं मज्जंमंज्जेणं जेणेव रेवतीए गाहावतिणीए गिहे तेणेव उवागच्छइ, उवा० २ रेवतीए गाहावतिणीए गिहं अणुप्पविट्टे । १२३. तए णं सा रेवती गाहावतिणी सीहं अणगारं एज्जमाणं पासति, पा० २ हट्टुट्टुट्ट० खिप्पामेव आसणाओ अब्मुट्टेति, खि० अ० २ सीहं अणगारं सत्तट्ट पयाइं अणुगच्छइ, स० अणु० २ तिक्खुतो आयाहिणपयाहिणं करेति, क० २ वंदति नमंसति, वं० २ एवं वयासी— संदिसंतु णं देवाणुप्पिया ! किमागमणप्पओयणं ? तए णं से सीहे अणगारे रेवतिं गाहावतिणं एवं वयासि— एवं खलु तुमे देवाणुप्पिए ! समणस्स भगवतो महावीरस्स अद्वाए दुवे कवोयसरीरा उवक्खडिया तेहिं नो अट्टे, अत्थि ते अन्ने पारियासिए मज्जारकडए कुक्कडमंसए तमाहराहि, तेणं अट्टो । १२४. तए णं सा रेवती गाहावतिणी सीहं अणगारं एवं वदासि— केस णं सीहा ! से णाणी वा तवस्सी वा जेणं तव एस अट्टे मम आतरहस्सकडे हव्वमक्खाए जतो णं तुमं जाणसि ? एवं जहा खंदए (स० २ उ० १ सु० २० २) जाव ततो णं अहं जाणामि । १२५. तए णं सा रेवती गाहावतिणी सीहस्स अणगारस्स अंतियं एतमट्टुं सोच्चा निसम्म हट्टुट्टुट्ट० जेणेव भत्तघरे तेणेव उवागच्छइ, उवा० २ पत्तं मोएति, पत्तं मो० २ जेणेव सीहे अणगारे तेणेव उवागच्छति, उवा० २ सीहस्स अणगारस्स पडिग्गहंसि तं सब्बं सम्मं निसिरति । १२६. तए णं तीए रेवतीए गाहावतिणीए तेणं दव्वसुद्धेणं जाव दाणेणं सीहे अणगारे पडिलाभिए समाणे देवाउए निबद्धे जहा विजयस्स (सु० २६) जाव जम्मजीवियफले रेवतीए गाहावतिणीए, रेवतीए गाहावतिणीए । १२७. तए णं से सीहे अणगारे रेवतीए गाहावतिणीए गिहाओ पडिनिक्खमति, पडिं० २ मेंढियगामं नगरं मज्जंमंज्जेणं निगच्छति, निं० २ जहा गोयमसामी (स० २ उ० ५ सु० २५ १) जाव भत्तपाणं पडिदंसेति, भ० प० २ समणस्स भगवतो महावीरस्स पाणिंसि तं सब्बं सम्मं निसिरति । १२८. तए णं समणे भगवं महावीरे अमुच्छिए जाव अणज्ञोववन्ने बिलमिव पन्नगभूएणं अप्पाणेणं तमाहारं सरीरकोट्टगंसि पक्खिवइ । तए णं समरस्स भगवतो महावीरस्स तमाहारं आहारियस्स समाणस्स से विपुले रोगायंके खिप्पामेव उवसंते हट्टे जाए अरोए बलियसरीरे । तुट्टा समणा, तुट्टाओ समणीओ, तुट्टा सावगा, तुट्टाओ सावियाओ, तुट्टा देवा, तुट्टाओ देवीओ, सदेवमणुयासुरे लोए तुट्टे हट्टे जाए—‘समणे भगवं महावीरे हट्टे, समणे भगवं महावीरे हट्टे’ । [सु. १२९. गोयमपुच्छाए भगवंतपर्खवियं सब्बाणुभूतिअणगारजीवस्स देवलोगगमणांतरं मोक्खगमणं] १२९. ‘भंते !’ त्ति भगवं गोयमे समणं भगवं महावीरं वंदति नमंसति, वं० २ एवं वदासी— एवं खलु देवाणुप्पियाणं अंतेवासी पाईणजाणवए सब्बाणुभूती नामं अणगारे पगतीभद्वए जाव विणीए, से णं भंते ! तदा गोसालेणं मंखलिपुत्तेणं तवेणं तेयेणं भासरासीकए समाणे कहिं गए, कहिं उववन्ने ? एवं खलु गोयमा ! ममं अंतेवासी पाईणजाणवए सब्बाणुभूती नामं अणगारे पगतीभद्वए जाव विणीए से णं तदा गोसालेणं मंखलिपुत्तेणं तवेणं तेएणं भासरासीकए समाणे उहुं चंदिमसूरिय जाव बंभ-लंतक-महासुक्रे कप्पे वीतीवझत्ता सहस्सारे कप्पे देवत्ताए उववन्ने । तत्थं णं अत्थेगतियाणं देवाणं अद्वारस सागरोवमाइं ठिती पन्नत्ता, तत्थं णं सब्बाणुभूतिस्स वि देवस्स अद्वारस सागरोवमाइं ठिती पन्नत्ता । से णं भंते ! सब्बाणुभूती देवे

તાઓ દેવલોગાઓ આઉકખણેણ ભવકખણેણ ઠિતિકખણેણ જાવ મહાવિદેહે વાસે સિજિંહિતિ જાવ અંત કરેહિતિ । [સુ. ૧૩૦. ગોયમપુચ્છાએ ભગવંતપરૂવિયં સુણકખતઅણગારજીવસ્સ દેવલોગગમણાણંતરં મોકખગમણં] ૧૩૦. એવં ખલુ દેવાણુપ્પિયાણ અંતેવાસી કોસલજાણવતે સુનકખતે નામં અણગારે પગતિભદ્વાએ જાવ વિણીએ, સે ણ ભંતે ! તદા ગોસાલેણ મંખલિપુત્તેણ તવેણ તેયેણ પરિતાવિએ સમાણે કાલમાસે કાલં કિચ્ચા કહિં ગા, કહિં ઉવવન્ને ? એવં ખલુ ગોયમા ! મમં અંતેવાસી સુનકખતે નામં અણગારે પગતિભદ્વાએ જાવ વિણીએ, સે ણ તદા ગોસાલેણ મંખલિપુત્તેણ તવેણ તેયેણ પરિતાવિએ સમાણે જેણેવ મમં અંતિએ તેણેવ ઉવાગચ્છતિ, ઉવા૦ ૨ વંદતિ નમંસતિ, વં૦ ૨ સયમેવ પંચ મહબ્વયાંં આરુભેતિ, સયમેવ પંચ૦ આ૦ ૨ સમણા ય સમણીઓ ય ખામેતિ, સ૦ ખા૦ ૨ આલોઇપડિકંતે સમાહિપત્તે કાલમાસે કાલં કિચ્ચા ઉહું ચંદિમસૂરિય જાવ આણય-પાણયારણે કપ્પે વીતીવિજ્ઞતા અચ્છુતે કપ્પે દેવતાએ ઉવવન્ને । તત્થ ણ અત્થેગતિયાણ દેવાણ બાવીસં સાગરોવમાંં ઠિતી પચ્ચતા, તત્થ ણ અત્થેગતિયાણ દેવાણ બાવીસં સાગરોવમાંં ઠિતી પચ્ચતા, તત્થ ણ સુનકખતસ્સ વિ દેવસ્સ બાવીસં સાગરોવમાંં૦, સેસં જહા સવ્વાપનુભૂતિસ્સ જાવ અંત કાહિતિ । [સુ. ૧૩૧-૩૨. ગોયમપુચ્છાએ ભગવંતપરૂવણે ગોસાલજીવસ્સ અચ્ચુયદેવલોગગમણાણંતરં મહાપઉમ-દેવસેણ-વિમલવાહણનામત્તયધારિનિવત્તેણ જમ્મો, સુમંગલઅણગારકપત્થણાએ ય સુમંગલાણગારતેયલેસ્સાએ ભાસરાસીભૂયસ્સ વિમલવાહણનિવત્તેણ મરણં] ૧૩૧. એવં ખલુ દેવાણુપ્પિયાણ અંતેવાસી કુસિસ્સે ગોસાલે નામં મંખલિપુત્તે, સે ણ ભંતે ! ગોસાલે મંખલિપુત્તે કાલમાસે કાલં કિચ્ચા કહિં ગા, કહિં ઉવવન્ને ? એવં ખલુ ગોયમા ! મમં અંતેવાસી કુસિસ્સે ગોસાલે નામં મંખલિપુત્તે સમણધાતાએ જાવ છુટમથે ચેવ કાલમાસે કાલં કિચ્ચા ઉહું ચંદિમસૂરિય જાવ અચ્છુએ કપ્પે દેવતાએ ઉવવન્ને । તત્થ ણ અત્થેગતિયાણ દેવાણ બાવીસં સાગરોવમાંં ઠિતી પચ્ચતા, તત્થ ણ ગોસાલસ્સ વિ દેવસ્સ બાવીસં સાગરોવમાંં ઠિતી પચ્ચતા । ૧૩૨. સે ણ ભંતે ! ગોસાલે દેવં તાઓ દેવલોગાઓ આઉકખણેણ જાવ કહિં ઉવવજીહિતિ ? ‘‘ગોયમા ! ઇહેવ જંબુદ્ધીવે ભારહે વાસે વિંઝગિરિપાયમૂલે પુંડેસુ જણવએસુ સતદુવારે નગરે સમ્મુતિસ્સ રન્નોભદ્વાએ ભારિયાએ કુચ્છિંસિ પુત્તતાએ પચ્ચાયાહિતિ । સે ણ તત્થ નવણહં માસાણ બહુપડિપુણણાણ જાવ વીતિક્રંતાણ જાવ સુરૂવે દારએ પયાહિતિ, જં રયણિં ચ ણ દારએ જાહિતિ, તં રયણિં ચ ણ સતદુવારે નગરે સબંતરબાહિરિએ ભારગ્યસો ય કુંભગ્યસો ય પઉમવાસે ય રયણવાસે ય વાસે વાસિહિતિ । તએ ણ તસ્સ દારગસ્સ અમ્માપિયરો એકારસમે દિવસે વીતિક્રંતે જાવ સંપત્તે બારસાહદિવસે અયમેયારૂવં ગોળણં ગુણનિપ્ફન્ન નામધેજં કાહિતિ— જમ્હા ણ અમ્હં ઇમંસિ દારગંસિ જાયંસિ સમાણંસિ સતદુવારે નગરે સબંતરબાહિરિએ જાવ રયણવાસે ય વાસે વુઢું, તં હોઉ ણ અમ્હં ઇમસ્સ દારગસ્સ નામધેજં ‘મહાપઉમે, મહાપઉમે’ । ‘‘તએ ણ તસ્સ દારગસ્સ અમ્માપિયરો નામધેજં કરેહિતિ ‘મહાપઉમો’ તિ । ‘‘તએ ણ તં મહાપઉમં દારગં અમ્માપિયરો સાતિરેગદ્વાસજાયગં જાણિતા સોમણંસિ તિહિ-કરણ-દિવસ-નક્કખતમુહૃત્તંસિ મહયા મહયા રાયાભિસેગેણં અભિસિંચેહિતિ । સે ણ ત્થ રાયા ભવિસ્સિ મહતા હિમવંત૦ વણણો જાવ વિહરિસ્સતિ । તએ ણ તસ્સ મહાપઉમસ્સ રણ્ણો અન્નદા કદાયિ દો દેવા મહિંદ્રીયા જાવ મહેસકખા સેણાકમ્મં કાહિતિ, તં જહા— પુણભદે ય માણિભદે ય । તએ ણ સતદુવારે નગરે બહુવે રાઈસર-તલવર૦ જાવ સત્થવાહણપ્પમિતયો અન્નમન્ન સદ્વાવેહિતિ, અન્ન૦ સ૦ ૨ એવં વદિહિતિ— જમ્હા ણ દેવાણુપ્પિયા ! અમ્હં મહાપઉમસ્સ રણ્ણો દો દેવા મહિંદ્રીયા જાવ સેણાકમ્મં કરેંતિ તં જહા— પુણભદે ય માણિભદે ય; તં હોઉ ણ દેવાણુપ્પિયા ! અમ્હં મહાપઉમસ્સ રણ્ણો દોચ્ચે વિ નામધેજે ‘દેવસેણે, દેવસેણે’ । તએ ણ તસ્સ મહાપઉમસ્સ રન્નો દોચ્ચે વિ નામધેજે ભવિસ્સતિ ‘દેવસેણે’ તિ । તએ ણ તસ્સ દેવસેણસ્સ રણ્ણો અન્નદા કદાયિ સેતે સંખતલવિમલસન્નિગાસે ચઉદંતે હત્થિરયણે સમુપ્પજિસ્સિ । તએ ણ સે દેવસેણે રાયા તં સેતં સંખતલવિમલસન્નિગાસં ચઉદંતં હત્થિરયણં દ્રૂઢે સમાણે સયદુવારં નગરં મજઝાંમજઝેણં અભિકખણં અભિકખણં અતિજાહિતિ ય નિજાહિતિ ય । તએ ણ સયદુવારે નગરે બહુવે રાઈસર જાવ પભિતયો અન્નમન્ન સદ્વાવેહિતિ, અન્ન૦ સ૦ ૨ એવં વદિહિતિ— જમ્હા ણ દેવાણુપ્પિયા ! અમ્હં દેવસેણસ્સ રણ્ણો સેતે સંખતલવિમલસન્નિગાસે ચઉદંતે હત્થિરયણે સમુપ્પન્ને, તં હોઉ ણ દેવાણુપ્પિયા ! અમ્હં દેવસેણસ્સ રણ્ણો તચે વિ નામધેજે ‘વિમલવાહણે વિમલવાહણે’ । ‘‘તએ ણ તસ્સ દેવસેણસ્સ રણ્ણો તચે વિ નામધેજે ભવિસ્સતિ ‘વિમલવાહણે’ તિ । ‘‘તએ ણ સે વિમલવાહણે રાયા અન્નદા કદાયિ સમણેહિં નિગંથેહિં મિચ્છં વિપ્પડિવજીહિતિ— અપેગતિએ આઓસેહિતિ, અપેગતિએ અવહસિહિતિ, અપેગતિએ

ନିଚ୍ଛୋଡେହିତି, ଅପ୍ପେଗତିଏ ନିବମଚ୍ଛେହିତି, ଅପ୍ପେଗତିଏ ବଂଧେହିତି, ଅପ୍ପେଗତିଏ ପିରୁଂଭେହିତି, ଅପ୍ପେଗତିଯାଣ ଛବିଚ୍ଛେଦେଂ କରେହିତି, ଅପ୍ପେଗଇଏ ମାରେହିତି, ଅପ୍ପେଗତିଏ ପମାରେହିଇ, ଅପ୍ପେକତିଏ ଉଦ୍ବେହିତି, ଅପ୍ପେଗତିଯାଣ ବତ୍ୟ ପଡ଼ିଗାହିଁ କଂବଳି ପାଯପୁଣ୍ଠଣ ଆଛିଦିହିତି ବିଚ୍ଛିନ୍ଦିହିତି ଭିନ୍ଦିହିତି ଅବହରିହିତି, ଅପ୍ପେଗତିଯାଣ ଭତ୍ତପାଣ ବୋଚ୍ଛିନ୍ଦିହିତି, ଅପ୍ପେଗତିଏ ଣିନ୍ଦାଗରେ କରେହିତି, ଅପ୍ପେଗତିଏ ନିବିସାଏ କରେହିତି । ‘ତାଣ ସତଦୁଵାରେ ନଗରେ ବହବେ ରାଈସର ଜାବ ବିଦିହିତି—‘ଏବଂ ଖଲୁ ଦେଵାଣୁପ୍ପିଯା ! ବିମଲବାହଣେ ରାଯା ସମଣେହି ନିଗଂଥେହି ମିଚ୍ଛ ବିପଦିବନ୍ଦେ ଅପ୍ପେଗତିଏ ଆଓସତି ଜାବ ନିବିସାଏ କରେତି, ତାଣ ନୋ ଖଲୁ ଦେଵାଣୁପ୍ପିଯା ! ଏଯାଂ ଅମ୍ବା ସେୟ, ନୋ ଖଲୁ ଏଯାଂ ରଜସ୍ସ ବା ରଙ୍ଗସ୍ସ ବା ବଲସ୍ସ ବା ବାହଣସ୍ସ ବା ପୁରସ୍ସ ବା ଅନ୍ତେରସ୍ସ ବା ଜଣବ୍ୟସ୍ସ ବା ସେୟ, ଜାଣ ବିମଲବାହଣେ ରାଯା ସମଣେହି ନିଗଂଥେହି ମିଚ୍ଛ ବିପଦିବନ୍ଦେ । ତାଣ ସେୟ ଖଲୁ ଦେଵାଣୁପ୍ପିଯା ! ଅମ୍ବା ବିମଲବାହଣ ରାଯା ଏୟମଙ୍ଗୁ ବିଣନିତାଏ’ ତି କହୁ ଅନ୍ନମନସ୍ସ ଅନ୍ତିଯା ଏୟମଙ୍ଗୁ ପଡ଼ିଦୁଣେତି, ଅନ୍ନ ୦ ପା ୨ ଜେଣେବ ବିମଲବାହଣେ ରାଯା ତେଣେବ ଉବାଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଉବା ୦ ୨ କର୍ଯ୍ୟଲପରିଣାହିଁ ବିମଲବାହଣ ରାଯା ଜେଣା ବିଜାଣାଏ ବଦିହିତି, ଜେଣା ବିଜାଣା ବଦାଵିତା ଏବଂ ବଦିହିତି—‘ଏବଂ ଖଲୁ ଦେଵାଣୁପ୍ପିଯା ସମଣେହି ନିଗଂଥେହି ମିଚ୍ଛ ବିପଦିବନ୍ଦେ, ଅପ୍ପେଗତିଏ ଆଓସତି ଜାବ ଅପ୍ପେଗତିଏ ନିବିସାଏ କରେତି, ତାଣ ନୋ ଖଲୁ ଏଯାଂ ଦେଵାଣୁପ୍ପିଯାଣ ସେୟ, ନୋ ଖଲୁ ଏଯାଂ ଅମ୍ବା ସେୟ, ନୋ ଖଲୁ ଏଯାଂ ରଜସ୍ସ ବା ଜାବ ଜଣବ୍ୟସ୍ସ ବା ସେୟ, ଜାଣ ଦେଵାଣୁପ୍ପିଯା ସମଣେହି ନିଗଂଥେହି ମିଚ୍ଛ ବିପଦିବନ୍ଦେ, ତାଣ ବିରମନ୍ତୁ ଏଣ ଦେଵାଣୁପ୍ପିଯା ଏୟମଙ୍ଗସ୍ସ ଅକରଣ୍ୟାଏ’ । ‘ତାଣ ଏଣ ବିମଲବାହଣେ ରାଯା ତେହି ବହୁହି ରାଈସର ଜାବ ସତ୍ୟବାହପ୍ପଭିତୀହି ଏୟମଙ୍ଗୁ ବିନ୍ଦତେ ସମାନେ ‘ନୋ ଧର୍ମା ତି, ନୋ ତବୋ,’ ତି ମିଚ୍ଛାବିଣାଣ ଏୟମଙ୍ଗୁ ପଡ଼ିଦୁଣେହିତି । ‘ତରସ୍ସ ଏଣ ସତଦୁଵାରସ୍ସ ନଗରସ୍ସ ବହିଯା ଉତ୍ତରପୁରଥିମେ ଦିର୍ସିଭାଗେ ଏତ୍ୟ ଏଣ ସୁଭୂମିଭାଗେ ନାମ ଉଜ୍ଜାଣେ ଭବିସସତି, ସବୋତ୍ୟ ୦ ବଣ୍ଣାଓ । ‘ତେଣ କାଲେଣ ତେଣ ସମାଣ ତେଣ ସମାଣ ବିମଲସ୍ସ ଅରହାୟ ପତ୍ରପ୍ରେ ସୁମଂଗଲେ ନାମ ଅଣଗାରେ ଜାତିସଂପନ୍ନେ ଜହା ଧର୍ମଘୋସାନ୍ତ୍ସ ବଣ୍ଣାଓ (ସ୍ୟ ୧୧ ଉ ୦ ୧୧ ସୁ. ୫୩) ଜାବ ସଂଖିତବିଉଲତେଯଲେସ୍ସେ ତିଣାଣୋବଗାଏ ସୁଭୂମିଭାଗସ୍ସ ଉଜ୍ଜାଣସ୍ସ ଅଦୂରସାମନ୍ତେ ଛଦୁଂଛଦେଣ ଅଣକିଖିତେଣ ଜାବ ଆୟାବେମାଣେ ବିହରିସସତି । ‘ତାଣ ଏଣ ବିମଲବାହଣେ ରାଯା ଅନ୍ନଦା କଦାଯି ରହଚରିଯା କାଉ ନିଜହିତି । ତାଣ ଏଣ ବିମଲବାହଣେ ରାଯା ସୁଭୂମିଭାଗସ୍ସ ଉଜ୍ଜାଣସ୍ସ ଅଦୂରସାମନ୍ତେ ରହଚରିଯା କରେମାଣେ ସୁମଂଗଲା ଅଣଗାର ଛଦୁଂଛଦେଣ ଜାବ ଆତାବେମାଣ ପାସିହିତି, ପା ୦ ୨ ଆସୁରୁତେ ଜାବ ମିସିମିସେମାଣେ ସୁମଂଗଲା ଅଣଗାର ରହସିରେଣ ଣୋଲଲାବେହିତି । ‘ତାଣ ଏଣ ସୁମଂଗଲେ ଅଣଗାରେ ବିମଲବାହଣେଣ ରଣା ଦୋଚ୍ଚ ପି ରହସିରେଣ ଣୋଲଲାବିଏ ସମାନେ ସଣିଯା ସଣିଯା ଉଦ୍ବେହିତି, ସ୍ୟ ୦ ୨ ଓହିନ ପତଞ୍ଜିହିତି, ଓହିନ ପ୍ରେ ୦ ୨ ବିମଲବାହଣସ୍ସ ରଣା ତୀଯଦ୍ଵାରା ଆଭେଷିହିତି, ତୀରେ ୦ ୨ ବିମଲବାହଣ ରାଯା ଏବଂ ବଦିହିତି—‘ନୋ ଖଲୁ ତୁମନ୍ତ ଏଣ ଇଓ ତଚ୍ଚେ ଭବଗ୍ରହଣେ ଗୋସାଲେ ନାମ ମଂଖଲିପୁତ୍ର ହୋତ୍ୟା ସମଣଧାଯାଏ ଜାବ ଛତମତ୍ୟେ ଚେବ କାଲଗାଏ । ତାଣ ଜତି ତଦା ସବ୍ବାଣୁଭୂତିଣ ଅଣଗରେଣ ପଭୁଣା ବି ହୋଇଊଣ ସମମ ସହିତ୍ସି ତିତିକିଖିଯ ଅହିୟାସିଯ, ଜଇ ତାଣ ସମାନେ ଭଗବତା ମହାବୀରେଣ ପଭୁଣା ବି ଜାବ ଅହିୟାସିଯ, ତାଣ ନୋ ଖଲୁ ଅହଂ ତହା ସମମ ସହିତ୍ସି ଜାବ ଅହିୟାସିରସି, ଅହଂ ତେ ନବର ସହ୍ୟ ସରହଂ ସସାରହୀଯ ତବେଣ ତେୟେଣ ଏଗାହଚ୍ଚ କୂଡାହଚ୍ଚ ଭାସରାସି କରେଜାମି’ । ଗ୍ରେ ୧୦୦୦୦ । ‘ତାଣ ଏଣ ସୁମଂଗଲେ ଅଣଗାରେ ବିମଲବାହଣେଣ ରଣା ତଚ୍ଚ ପି ରହସିରେଣ ନୋଲଲାବିଏ ସମାନେ ଆସୁରୁତେ ଜାବ ମିସିମିସେମାଣେ ସୁମଂଗଲା ଅଣଗାର ରହସିରେଣ ଣୋଲଲାବେହିତି, ଆସୁରୁତେ ଆସୁରୁତେ ଜାବ ମିସିମିସେମାଣେ ଆୟାବନ୍ଧୂମୀଓ ପଚ୍ଚୋରୁହିତି, ଆୟ ୦ ୧୦୨ ତେୟସମୁଧାତେଣ ସମୋହନିହିତି, ତେୟୋ ସ୍ୟ ୦ ୨ ସତ୍ତଦୂପ୍ୟାଇ ପଚ୍ଚୋସକିହିତି, ସତ୍ତଦୂପ୍ୟ ୦ ୨ ପଚ୍ଚୋ ୦ ୨ ବିମଲବାହଣ ରାଯା ସହ୍ୟ ସରହଂ ସସାରହୀଯ ତବେଣ ତେୟେଣ ଜାବ ଭାସରାସି କରେହିତି ।’ [ସୁ. ୧୩୩-୧୪୪. ଗୋୟମପୁଚ୍ଛାଏ ଭଗବଂତପରୁଵିଯ ସୁମଂଗଲାଣଗରସି ସବ୍ବଦୁସିଦ୍ଧିଵିମାଣଗମଣାଣତର ମୋକଖଗମଣା] ୧୩୩. ସୁମଂଗଲେ ଏଣ ଭାବେ ! ଅଣଗାରେ ବିମଲବାହଣ ରାଯା ସହ୍ୟ ଜାବ ଭାସରାସି କରେତା ବହୁହି ଚତୁର୍ବୀମଦସମ-ଦୁଵାଲସ ଜାବ ବିଚିତ୍ରେହି ତବୋକମ୍ଭେହି ଅପ୍ପାଣ ଭାବେମାଣେ ବହୁହି ବାସାଇ ସାମଣ୍ଣପରିଯାଗ ପାଉେହିତି, ବହୁହି ୦ ପା ୦ ୨ ମାସିଯାଏ ସଂଲେହଣାଏ ସଦିନ ଭତ୍ତାଇ ଅଣସଣାଏ ଜାବ ଛେଦେତା ଆଲୋଇୟପଡିକିନ୍ତେ ସାମହିପତ୍ତେ କାଲମାସେ ୦ ଉଦ୍ବୁଦ୍ଧିତି

चंदिम जाव गेवेजविमाणावाससयं वीतीवइत्ता सब्बटुसिद्धे महाविमाणे देवत्ताए उववज्जिहिति । तत्थ णं देवाणं अजहन्नमणुक्रोसेणं तेत्तीसं सागरोवमाइं ठिती पन्नता । तत्थ णं सुमंगलस्स वि देवस्स अजहन्नमणुमणुक्रोसेणं तेत्तीसं सागरोवमाइं ठिती पन्नता । १३४. से णं भंते ! सुमंगले देवे ताओ देवलोगाओ जाव महाविदेहे वासे सिज्जिहिति जाव अंतं काहिति । [सु. १३५-४७. गोयमपुच्छाए भगवंतपर्खविया गोसालजीवविमलवाहणनिवस्स बहुदुक्खपउरा अणेया नारय-तिरिय-मण्युभवा, संजमविराहणाभवा, संजमाराहणाभवा, सोहम्माइ-सब्बटुसिद्धविमाणभवा य] १३५. विमलवाहणे णं भंते ! राया सुमंगलेणं अणगारेणं सहये जाव भासरासीकए समाणे कहिं गच्छिहिति, कहिं उववज्जिहिति ? गोयमा ! विमलवाहणे णं राया सुमंगलेणं अणगारेणं सहये जाव भासराकए समाणे अहेसत्तमाए पुढवीए उक्कोसकालटुतीयंसि नगरगंसि नेरइयत्ताए उववज्जिहिति । १३६. से णं ततो अणंतरं उब्बटुत्ता मच्छसु उववज्जिहिति । तत्थ वि णं सत्थवज्ज्ञे दाहवकंतीए कालमासे कालं किच्चा दोच्चं पि अहेसत्तमाए पुढवीए उक्कोसकालटुतीयंसि नरगंसि नेरइयत्ताए उववज्जिहिति । १३७. से णं ततो अणंतरं उब्बटुत्ता दोच्चं पि मच्छेसु उववज्जिहिति । तत्थ वि णं सत्थवज्ज्ञे जाव किच्चा छड्हाए तमाए पुढवीए उक्कोसकालटुतीयंसि नरगंसि नेरइयत्ताए उववज्जिहिति । १३८. से णं तओहिंतो जाव उब्बटुत्ता इत्थियासु उववज्जिहिति । तत्थ वि णं सत्थवज्ज्ञे दाह० जाव दोच्चं पि छड्हाए तमाए पुढवीए उक्कोसकाल जाव उब्बटुत्ता दोच्चं पि इत्थियासु उववज्जिहिति । तत्थ वि णं सत्थवज्ज्ञे जाव किच्चा पंचमाए धूमप्पभाए पुढवीए उक्कोसकाल जाव उब्बटुत्ता उरएसु उववज्जिहिति । तत्थ वि णं सत्थवज्ज्ञे जाव किच्चा दोच्चं पि पंचमाए जाव उब्बटुत्ता दोच्चं पि उरएसु उववज्जिहिति जाव किच्चा चउत्थीए पंकप्पभाए पुढवीए उक्कोसकालटुतीयंसि जाव उब्बटुत्ता सीहेसु उववज्जिहिति । तत्थ वि णं सत्थवज्ज्ञे तहेव जाव किच्चा दोच्चं पि चउत्थीए पंक० जाव उब्बटुत्ता दोच्चं पि सीहेसु उववज्जिहिति जाव किच्चा तच्चाए वालुयप्पभाए पुढवीए उक्कोसकाल जाव उब्बटुत्ता पक्खीसु उववज्जिहिति । तत्थ वि णं सत्थवज्ज्ञे जाव किच्चा दोच्चं पि तच्चाए वालुय जाव उब्बटुत्ता दोच्चं पि पक्खीसु उवव० जाव किच्चा दोच्चाए सक्रप्पभाए जाव उब्बटुत्ता सिरीसिवेसु उवव० । तत्थ वि णं सत्थ० जाव किच्चा दोच्चं पि दोच्चाए सक्रप्पभाए जाव उब्बटुत्ता दोच्चं पि सिरीसिवेसु उववज्जिहिति जाव किच्चा इमीसे रतणप्पभाए पुढवीए उक्कोसकालटुतीयंसि नरगंसि नेरइयत्ताए उववज्जिहिति, जाव उब्बटुत्ता सणीसु उववज्जिहिति । तत्थ वि णं सत्थवज्ज्ञे जाव किच्चा दोच्चं पि इमीसे रयणप्पभाए पुढवीए पलिओवमस्स असंखेज्जभागटुतीयंसि रणगंसि नेरइयत्ताए उववज्जिहिति । से णं ततो उब्बटुत्ता जाइं इमाइं खहचरविहाणाइं भवंति, तं जहा— चम्मपक्खीणं लोमपक्खीणं समुग्गपक्खीणं विततपक्खीणं तेसु अणगसतसहस्सखुत्तो उद्दाइत्ता उद्दाइत्ता तथेव भुजो भुजो पच्चायाहिति । सब्बत्थ वि णं सत्थवज्ज्ञे दाहवकंतीए कालमासे कालं किच्चा जाइं इमाइं भुयपरिसप्पविहाणाइं भवंति; तं जहा— गोहाणं नउलाणं जहा पण्णवणापदे जाव जाहगाणं चाउप्पाइयाणं तेसु, अणगसयसहस्सखुत्तो सेसं जहा खहचराणं, जाव किच्चा जाइं इमाइं उरपरिसप्पविहाणाइं भवंति, तं जहा— अहीणं अयगराणं आसालियाणं महोरगाणं, तेसु अणेगसयसह० जाव किच्चा जाइं इमाइं चउप्पयविहाणाइं भवंति, तं जहा— एगखुराणं दुखुराणं गंडीपदाणं सणप्पदाणं, तेसु अणेगसयसह० जाव किच्चा जाइं इमाइं जलचरविहाणाइं भवंति, तं जहा— मच्छाणं कच्छभाणं जाव सुसुमाराणं, तेसु अणेगसयसहस्स० जाव किच्चा जाइं इमाइं चउरिंदियविहाणाइं भवंति, तं जहा— अंधियाणं पोत्तियाणं जहा पण्णवणापदे जाव गोयमकीडाणं, तेसु अणेगसय० जाव किच्चा जाइं इमाइं तेइंदियविहाणाइं भवंति, तं जहा— उवचियाणं जाव हृथिसोडाणं, तेसु अणेगसय० जाव किच्चा जाइं इमाइं बेइंदियविहाणाइं भवंति तं जहा— पुलाकिमियाणं जाव समुद्दलिक्खाणं, तेसु अणेगसय० जाव किच्चा जाइं इमाइं वणस्सतिविहाणाइं भवंति, तं जहा— रुक्खाणं गच्छाणं जाव कुहुणाणं, तेसु अणेगसय० जाव पच्चायाइस्सइ, उस्सन्नं च णं कहुयस्कखेसु कहुयवल्लीसु सब्बत्थ वि णं सत्थवज्ज्ञे जाव किच्चा जाइं इमाइं वाउकाइयविहाणाइं भवंति, तं जहा— पाईणवाताणं जाव सुद्धवाताणं, तेसु अणेगसयसहस्स० जाव किच्चा जाइं इमाइं तेउकाइयविहाणाइं भवंति, तं जहा— इंगालाणं जाव सूरकंतमणिनिस्सियाणं, तेसु अणेगसयसह०

જાવ કિચ્ચા જાઇં ઇમાઇં આઉકાઇવિહાણાઇં ભવંતિ, તં જહા— ઉસ્સાણં જાવ ખાતોદગાણં, તેસુ અણેગસયસહો જાવ પચ્ચાયાઇસ્સતિ, ઉસ્સણં ચ ણ ખારોદએસુ ખાતોદએસુ, સવ્વત્થ વિ ણ સત્થવજ્ઝે જાવ કિચ્ચા જાઇં ઇમાઇં પુઢવિકાઇયવિહાણાઇં ભવંતિ, તં જહા— પુઢવીણં સક્રાણં જાવ સૂરકંતાણં, તેસુ અણેગસયો જાવ પચ્ચાયાહિતિ, ઉસ્સન્નં ચ ણ ખરબાદરપુઢવિકાઇએસુ, સવ્વત્થ વિ ણ સત્થવજ્ઝે જાવ કિચ્ચા રાયગિહે નગરે બાહિંખરિયત્તાએ ઉવવજ્ઝિહિતિ । તત્થ વિ ણ સત્થવજ્ઝે જાવ કિચ્ચા દોચ્ચં પિ રાયગિહે નગરે અંતોખરિયત્તાએ ઉવવજ્ઝિહિતિ । તત્થ વિ ણ સત્થવજ્ઝે જાવ કિચ્ચા ઇહેવ જંબુદ્ધીવે દીવે ભારહે વાસે વિંજણિરિપાદભૂલે બેમેલે સન્નિવેસે માહણકુલંસિ દારિયત્તાએ પચ્ચાયાહિતિ । તએ ણ તં દારિયં અમ્માપિયરો ઉમ્મુક્કબાલભાવં જોવ્વણમળુપ્પત્તં પડિરૂવિએણં સુંકેણં પડિરૂવિએણં વિણાણં પડિરૂવિયર્સ્સ ભત્તારર્સ્સ ભારિયત્તાએ દલઇસ્સંતિ । સા ણ તસ્સ ભારિયા ભવિસ્સતિ ઇટ્ટા કંતા જાવ અણુમયા ભંડકરંડગસમાણા તેલ્લકેલા ઇવ સુસંગોવિયા, ચેલપાલે ઇવ સુસંપરિહિયા, રયણકરંડઓ વિવ સુરક્ખિયા સુસંગોવિયા—‘મા ણ સીયં મા ણ ઉણ્ણં જાવ પરીસહોવસગા ફુસંતુ’ । તએ ણ સા દારિયા અન્નદા કદાપિ ગુબ્બિણી સસુરકુલાઓ કુલઘરં નિજમાણી અંતરા દવગિનાલમિહ્યા કાલમાસે કાલં કિચ્ચા દાહિણિલ્લેસુ અગ્નિકુમારેસુ દેવેસુ દેવતાએ ઉવવજ્ઝિહિતિ । ૧૩૯. સે ણ તતોહિંતો અણંતરં ઉબ્બિંતા માણુસં વિગ્નહં લભિહિતિ, માણુસં વિગ્નહં લભિતા કેવલં બોધિં બુજ્જિહિતિ, કેવલં બોધિં બુજ્જિંતા મુંડે ભવિતા અગારાઓ અણગારિયં પવ્વિહિતિ । ત્થ વિ ણ વિરાહિયસામણે કાલમાસે કાલં કિચ્ચા દાહિણિલ્લેસુ અસુરકુમારે દેવેસુ દેવતાએ ઉવવજ્ઝિહિતિ । ૧૪૦. સે ણ તતોહિંતો જાવ ઉબ્બિંતા માણુસં વિગ્નહં તં ચેવ જાવ વિ ણ વિરાહિયસામણે કાલમાસે જાવ કિચ્ચા દાહિણિલ્લેસુ નાગકુમારેસુ દેવેસુ દેવતાએ ઉવવજ્ઝિહિતિ । ૧૪૧. સે ણ તતોહિંતો અણંતરં૦ એવ એણં અભિલાવેણં દાહિણિલ્લેસુ સુવ્વણકુમારેસુ, દાહિણિલ્લેસુ વિજ્ઞકુમારેસુ, એવ અગ્નિકુમારવજ્ઝં જાવ દાહિણિલ્લેસુ થળિયકુમારેસુ૦ । ૧૪૨. સે ણ તતો જાવ ઉવવિંતા માણુસ્સં વિગ્નહં લભિહિતિ જાવ વિરાહિયસામણે જોતિસિએસુ દેવેસુ ઉવવજ્ઝિહિતિ । ૧૪૩. સે ણ તતો અણંતરં ચયં ચિંતા માણુસ્સં વિગ્નહં લભિહિતિ, કેવલં બોહિં બુજ્જિંતા જાવ અવિરાહિયસામણે કાલમાસે કાલં કિચ્ચા સોહ્મ્મે કપ્પે દેવતાએ ઉવવજ્ઝિહિતિ । ૧૪૪. સે ણ તતોહિંતો અણંતરં ચયં ચિંતા માણુસ્સં વિગ્નહં લભિહિતિ, કેવલં બોહિં બુજ્જિંતા જાવ અણંતરં ચયં ચિંતા માણુસ્સં વિગ્નહં લભિહિતિ, કેવલં બોહિં બુજ્જિંતા જાવ અણંતરં ચયં ચિંતા માણુસ્સં વિગ્નહં લભિહિતિ, કેવલં બોહિં બુજ્જિંતા જાવ અણંતરં ચયં ચિંતા માણુસ્સં વિગ્નહં લભિહિતિ । ૧૪૫. સે ણ તતોહિંતો અણંતરં ચયં ચિંતા માણુસ્સં વિગ્નહં લભિહિતિ, કેવલં બોહિં બુજ્જિંતા જાવ અણંતરં ચયં ચિંતા માણુસ્સં વિગ્નહં લભિહિતિ, કેવલં બોહિં બુજ્જિંતા જાવ અણંતરં ચયં ચિંતા માણુસ્સં વિગ્નહં લભિહિતિ । ૧૪૬. સે ણ તતોહિંતો એવ જહા સણંકુમારે તહા બંભલોએ મહાસુકે આણએ આરણો । ૧૪૭. સે ણ તતો જાવ અવિરાહિયસામણે કાલમાસે કાલં કિચ્ચા સવ્વદૃસિદ્ધે મહાવિમાણે દેવતાએ ઉવવજ્ઝિહિતિ । [સુ. ૧૪૮-૫૧. ભગવયા પરૂવિયં ગોસાલજીવસ્સ મહાવિદેહે દઢપતિણભવે મોક્ખગમણં] ૧૪૮. સે ણ તતોહિંતો અણંતરં ચયં ચયિત્તા મહાવિદેહે વાસે જાઇં ઇમાઇં કુલાઇં ભવંતિ— અછાઇં જાવ અપરિભૂયાઇં, તહપ્પગારેસુ કુલેસુ પુમત્તાએ પચ્ચાયાહિતિ । એવ જહા ઉવવાતિએ દઢપતિણવત્તવતા સચ્ચેવ વત્તવતા નિરવસેસા ભાણિતવા જાવ કેવલવરનાણ-દસણે સમુપ્પજિહિતિ । ૧૪૯. તએ ણ સે દઢપતિણે કેવલી અપ્પણો તીયબ્દ્ધ આભોએહી, અપ્પ૦ આ૦ ૨ સમણે નિગંથે સદ્ગ્રાવેહિતિ, સમ૦ સ૦ ૨ એવ વદિહી— ‘એવ ખન્તુ અહં અજ્જો ! ઇતો ચિરાતીયાએ અબ્દાએ ગોસાલે નામં મંખલિપુત્તે હોત્થા સમણવાયએ જાવ છુટમત્થે ચેવ કાલગણ, તમ્મૂલગણ ચ ણ અહં અજ્જો ! અણાદીયં અણવદગણ દીહમબ્દ્ધ ચાઉરંતં સંસારકંતારં અણુપરિયદ્વિહિતિ । તં મા ણ અજ્જો ! તુબ્ધં પિ કેયિ ભવતુ આયરિયપદિણીએ, ઉવજ્ઝાયપદિણીએ આયરિય-ઉવજ્ઝાયાણં અયસકારએ અવણણકારએ અકિચ્ચિકારએ, મા ણ સે વિ એવ ચેવ અણાદીયં અણવયગણ જાવ સંસારકંતારં અણુપરિયદ્વિહિતિ જહા ણ અહં’ । ૧૫૦. તએ ણ તે સમણા નિગંથા દઢપતિણરસ કેવલિસ્સ અંતિયં એયમદું સોચ્ચા નિસમ્મા ભીયા તત્થા તસિતા સંસારભાવિણા દઢપતિણં કેવલિં વંદિહિંતિ નમંસિહિંતિ, વં૦ ૨ તસ્સ ઠાણસ્સ આલોએહિંતિ નિંદિહિંતિ જાવ પડિવજ્ઝિહિતિ । ૧૫૧. તએ ણ સે દઢપતિણે કેવલી બહૂં વાસાઇં કેવલિપરિયાગં પાઉણેહિતિ, બહૂ૦ પા૦ ૨ અપ્પણો આઉસેસં જાણેતા ભત્તં પચ્ચક્ખાહિતિ એવ જહા ઉવવાતિએ જાવ સવ્વદુક્ખાણમંતં કાહિતિ । સેવં ભંતે ! સેવં ભંતે ! તિ

જાવ વિહરતિ । **ખફખ** ॥ તેયનિસગ્ગો સમતો ॥ ॥ સમત્તં ચ પણરસમં સયં એકસરયં ॥ ૧૫॥ **ખફખ** સોલસમં સયં **ખફખ** [સુ. ૧ સોલસમસયસ્સ ઉદ્દેસનામાં] ૧. અહિકરણી ૧ જરા ૨ કમ્મે ૩ જાવતિયં ૪ ગંગદત્ત ૫ સુમિણે ય ૬ । ઉવયોગ ૭ લોગ ૮ બલિ ૯ ઓહિ ૧૦ દીવ ૧૧ ઉદહી ૧૨ દિસા ૧૩ થળિયા ૧૪ ॥ ૧॥ **☆☆☆** પઢમો ઉદ્દેસાઓ ‘અહિગરણી’ **☆☆☆** [સુ. ૨ પઢમુદ્દેસસ્સુકુગ્ઘાઓ] ૨ તેણં કાલેણં તેણં સમએણં રાયગિહે જાવ પજુવાસમાણે એવં વદાસિ— [સુ. ૩-૫. અહિગરણીએ વાઉકાયસ્સ વક્કમણ-વિણાસનિરૂપણં] ૩. અથ્યિ ણં ભંતે ! અધિકરણિંસિ વાઉયાએ વક્કમઝ ? હંતા; અથ્યિ । ૪. સે ભંતે ! કિં પુછે ઉદ્ધાતિ, અપુછે ઉદ્ધાઝ ? ગોયમા ! પુછે ઉદ્ધાઝ, નો અપુછે ઉદ્ધાઝ । ૫. સે ભંતે ! કિં સસરીરે નિકુખમઝ, અસરીરે નિકુખમઝ ? એવં જહા ખંદએ (સ૦ ૨ ઉ૦ ૧ સુ૦ ૭ ૩)) જાવ સેતેણદ્વેણં જાવ અસરીરે નિકુખમતિ । [સુ. ૬. ઇંગાલકારિયાએ અગણિકાએ ઠિઝનિરૂપણં] ૬. ઇંગાલકારિયાએ ણં ભંતે ! અગણિકાએ કેવતિયં કાલં સંચિદ્ગઝ ? ગોયમા ! જહન્નેણં અંતોમુહુત્તં, ઉક્કોસેણં તિન્નિ રાતિંદિયાં । અન્ને વિથ્ય વાઉયાએ વક્કમતિ, ન વિણા વાઉકાએણં અગણિકાએ ઉજ્જલતિ । [સુ. ૭-૮. તત્ત્લોહુકુખેવયાઝપુરિસસ્સ કિરિયાનિરૂપણં] ૭. પુરિસે ણં ભંતે ! અયં અયકોદુંસિ આયોમયેણં સંડાસએણં ઉબ્બિહમાણે વા પબ્બિહમાણે વા કતિકિરિએ ? ગોયમા ! જાવં ચ ણં સે પુરિસે અયં અયકોદુંસિ અયોમયેણં સંડાસએણં ઉબ્બિહતિ વા પબ્બિહતિ વા તાવં ચ ણં સે પુરિસે કાઇયાએ જાવ પાણાતિવાયકિરિયાએ પંચહિં કિરિયાહિં પુછે; જેસિં પિ ય ણં જીવાણં સરીરેહિંતો અયે નિવ્વત્તિએ, અયકોદ્વે નિવ્વત્તિએ, સંડાસએ નિવ્વત્તિએ, ઇંગાલા નિવ્વત્તિયા, ઇંગાલકદુણી નિવ્વત્તિયા, ભત્થા નિવ્વત્તિયા, તે વિ ણં જીવા કાઇયાએ જાવ પંચહિં કિરિયાહિં પુછ્છા । ૮. પુરિસે ણં ભંતે ! અયં અયકોદ્વાઓ અયોમએણં સંડાસએણં ગહાય અહિકરણિંસિ ઉક્કિખવમાણે વા નિકુખવમાણે વા કતિકિરિએ ? ગોયમા ! જાવં ચ ણં સે પુરિસે અયં અયકોદ્વાઓ જાવ નિકુખવતિ વા તાવં ચ ણં સે પુરિસે કાઇયાએ જાવ પાણાતિવાયકિરિયાએ પંચહિં કિરિયાહિં પુછે; જેસિં પિ ય ણં જીવાણં સરીરેહિંતો અયે નિવ્વત્તિએ, સંડાસએ નિવ્વત્તિએ, ચમ્મેદ્વે નિવ્વત્તિએ, મુદ્ધે નિવ્વત્તિએ, અધિકરણી ણિવ્વત્તિતા, અધિકરણિખોડી ણિવ્વત્તિતા, ઉદગદોણી ણિ૦, અધિકરણસાલા નિવ્વત્તિયા તે વિ ણં જીવા કાઇયાએ જાવ પંચહિં કિરિયાહિં પુછ્છા । [સુ. ૯-૧૭. જીવ-ચતુર્વીસિદ્ધાંડાસુ અહિકરણ-અહિકરણ-સાહિકરણિ-નિરહિકરણ-આયાહિકરણાઝ-આયપ્પયોગનિવ્વત્તિયાઝપદેહિં નિરૂપણં] ૯. (૧) જીવે ણં ભંતે ! કિં અધિકરણી, અધિકરણં ? ગોયમા ! જીવે અધિકરણી વિ, અધિકરણં પિ । (૨) સે કેણદ્વેણં ભંતે ! એવં વુચ્ચતિ ‘જીવે અધિકરણી વિ, અધિકરણં પિ’ ? ગોયમા ! અવિરતિં પદુચ્ચ, સે તેણદ્વેણં જાવ અહિકરણં પિ । ૧૦. નેરતિએ ણં ભંતે ! કિં અધિકરણી, અધિકરણં ? ગોયમા ! અધિકરણી વિ, અધિકરણં પિ । (૧) સે કેણદ્વેણં ભંતે ! એવં વુચ્ચતિ ‘જીવે અધિકરણી વિ, અધિકરણં પિ’ ? ગોયમા ! અવિરતિં પદુચ્ચ, સે તેણદ્વેણં જાવ નો નિરહિકરણી । ૧૩. એવં જાવ વેમાણિએ । ૧૨. (૧) જીવે ણં ભંતે ! કિં આયાહિકરણી, પરાહિકરણી, તદુભયાધિકરણી ? ગોયમા ! આયાહિકરણી વિ, પરાધિકરણી વિ, તદુભયાહિકરણી વિ । (૨) સે કેણદ્વેણં ભંતે ! એવં વુચ્ચતિ જાવ તદુભયાધિકરણી વિ ? ગોયમા ! અવિરતિં પદુચ્ચ । સે તેણદ્વેણં જાવ તદુભયાધિકરણી વિ । ૧૫. એવં જાવ વેમાણિએ । ૧૬. (૧) જીવાણં ભંતે ! અધિકરણે કિં આયપ્પયોગનિવ્વત્તિએ, પરપ્પયોગનિવ્વત્તિએ, તદુભયપ્પયોગનિવ્વત્તિએ ? ગોયમા ! આયપ્પયોગનિવ્વત્તિએ વિ, પરપ્પયોગનિવ્વત્તિએ વિ, તદુભયપ્પયોગનિવ્વત્તિએ વિ । (૨) સે કેણદ્વેણં ભંતે ! એવં વુચ્ચઝ ? ગોયમા ! અવિરતિં પદુચ્ચ । સે તેણદ્વેણં જાવ તદુભયપ્પયોગનિવ્વત્તિએ વિ । ૧૭. એવં જાવ વેમાણિયાણં । [સુ. ૧૮-૨૦. સરીર-િંદિય-જોગભેયનિરૂપણં] ૧૮. કતિ ણં ભંતે ! સરીરગા પન્નતા ? ગોયમા ! પંચ સરીરગા પન્નતા, તંજહા— ઓરાલિએ જાવ કમ્મએ । ૧૯. કતિ ણં ભંતે ! િંદિયા પન્નતા ? ગોયમા ! પંચ િંદિયા પન્નતા, તં જહા— સોતિંદિએ જાવ ફાસિંદિએ । ૨૦. કતિવિહે ણં ભંતે ! જોએ પન્નતે ? ગોયમા ! તિવિહે જોએ પન્નતે, તં જહા— મણજોએ વિજોએ કાયજોએ । [સુ. ૨૧-૨૮. સરીરપંચગં નિવ્વત્તેમાણે જીવે અહિકરણિઅહિકરણનિરૂપણં] ૨૧. (૧) જીવે ણં ભંતે ! આરોલિયસરીરં નિવ્વત્તેમાણે કિં અધિકરણી, અધિકરણં ? ગોયમા ! અધિકરણી વિ, અધિકરણં પિ । (૨) સે કેણદ્વેણં ભંતે ! એવં વુચ્ચઝ અધિકરણી વિ, અધિકરણં પિ ? ગોયમા !

અવિરતિં પડુચ્ચ । સેતેણદ્રોણ જાવ અધિકરણં પિ । ૨૨. પુઢવિકાઇએ ણ ભંતે ! ઓરાલિયસરીરં નિવૃત્તેમાણે કિં અધિકરણી૦ ? એવં ચેવ । ૨૩. એવં જાવ મણુસ્સે । ૨૪. એવં વેઉવ્યિયસરીરં પિ । નવરં જસ્સ અત્થિ । ૨૫. (૧) જીવે ણ ભંતે ! આહારગસરીરં નિવૃત્તેમાણે કિં અધિકરણી૦ પુચ્છા । ગોયમા ! અધિકરણી વિ, અધિકરણ પિ । (૨) સે કેણદ્રોણ જાવ અધિકરણં પિ ? ગોયમા ! પમાદં પડુચ્ચ । સે તેણદ્રોણ જાવ અધિકરણં પિ । ૨૬. એવં મણુસ્સે વિ । ૨૭. તેયાસરીરં જહા ઓરાલિયં, નવરં સવ્વજીવાણં ભાણિયવ્બં । ૨૮. એવં કમ્મગસરીરં પિ । [સુ. ૨૯-૩૦. ઇંદિયપંચગં નિવૃત્તેમાણે જીવે અહિકરણાહિકરણનિરૂખવણં] ૨૯. જીવે ણ ભંતે ! સોતિંદિયં નિવૃત્તેમાણે કિં અધિકરણં ? એવં જહેવ ઓરાલિયસરીરં તહેવ સોઝિંદિયં પિ ભાણિયવ્બં । નવરં જસ્સ અત્થિ સોતિંદિયં । ૩૦. એવં ચક્રિંદિય-ઘાણિંદિય-જિબ્હિંદિય-ફાસિંદિયાણિ વિ, નવરં જાણિયવ્બં જસ્સ જં અત્થિ । [સુ. ૩૧-૩૩. જોગતિગં નિવૃત્તેમાણે જીવે અહિકરણ-અહિકરણનિરૂખવણં] ૩૧. જીવે ણ ભંતે ! મણજોગં નિવૃત્તેમાણે કિં અધિકરણી, અધિકરણં ? એવં જહેવ સોતિંદિયં તહેવ નિરવસેસં । ૩૨. વિજોગો એવં ચેવ । નવરં એગિંદિયવજાણં । ૩૩. એવં કાયજોગો વિ, નવરં સવ્વજીવાણં જાવ વેમાળિએ । સેવં ભંતે ! સેવં ભંતે ! ત્તિ૦ ॥૧૬.૧॥ **☆☆☆ બીઓ ઉદ્દેસાઓ ‘જરા’☆☆☆** [સુ. ૧. બિઝુદેસગસ્સુકુઘાઓ] ૧. રાયગિહે જાવ એવં વદાસિ— [સુ. ૨-૭. જીવ-ચઉવીસિદ્ધંગેસુ જરા-સોગનિરૂખવણં] ૨. (૧) જીવાણ ભંતે ! કિં જરા, સોગે ? ગોયમા ! જીવાણ જરા વિ, સોગે વિ । (૨) સે કેણદ્રોણ ભંતે ! જાવ સોએ વિ ? ગોયમા ! જે ણ જીવા સરીરં વેયણ વેદેંતિ તેસિ ણ જીવાણ જરા, જે ણ જીવા માણસં વેદણ વેદેંતિ તેસિ ણ જીવાણ સોગે । સે તેણદ્રોણ જાવ સોગે વિ । ૩. એવં નેરિયાણ વિ । એવં જાવ થળિયકુમારાણં । ૫. (૧) પુઢવિકાઇયાણ ભંતે ! કિં જરા, સોગે ? ગોયમા ! પુઢવિકાઇયાણ જરા, નો સોગે । (૨) સે કેણદ્રોણ જાવ નો સોગે ? ગોયમા ! પુઢવિકાઇયાણ સારીરં વેદણ વેદેંતિ, નો માણસં વેદણ વેદેંતિ । સે તેણદ્રોણ જાવ નો સોગે । ૬. એવં જાવ ચઉરિંદિયાણં । ૭. સેસાણ જહા જીવાણ જાવ વેમાળિયાણં । સેવં ભંતે ! સેવં ભંતે ! જાવ પજ્જુવાસતિ । [સુ. ૮-૯. વંદણ-નમંસણાઇપુંબં સક્રસ્સ ભગવંતં પઙ્ગ પણહકરણં] ૮. તેણં કાલેણં તેણં સમયેણં દેવિંદે દેવરાયા વજપાણી પુરંદરે જાવ ભુંજમાણે વિહરતિ । ઇમં ચ ણ કેવલકપ્પં જંબુદ્ધીવ દીવં વિપુલેણં ઓહિણા આભોએમાણે આભોએમાણે પાસતિ યોત્થ સમણં ભગવં મહાવીરં જંબુદ્ધીવે દીવે એવં જહા ઈસાણે તત્ત્વિયસએ (સ૦ ૩ ઉ૦ ૧ સુ૦ ૩૩) તહેવ સક્રો વિ । નવરં આભિયોગિએ ણ સદ્ગાવેતિ, હરી પાયત્તાણિયાહિવતી, સુધોસા ઘંટા, પાલઓ વિમાણકારી, પાલગં વિમાણં, ઉત્તરિલ્લે નિજાણમગે, દાહિણપુરત્થિમિલ્લે રતિકરપબ્વએ, સેસં તં ચેવ જાવ નામગં સાવેત્તા પજ્જુવાસતિ । ધ્રમ્મકહા જાવ પરિસા પઢિગયા । ૯. તા એવં સે સક્રે દેવિંદે દેવરાયા સમણસ્સ ભગવતો મહાવીરસ્સ અંતિયં ધ્રમ્મં સોચ્ચા નિસમ્મા હૃદૃતુદૃઠ સમણં ભગવં મહાવીરં વંદતિ નમંસતિ, ૨ તા એવં વયાસી— [સુ. ૧૦. સક્રપણહૃતરે ભગવયા પરૂખિયં ઓગ્ગહૃપણં] ૧૦. કતિવિહે ણ ભંતે ! ઓગ્ગહે પન્ત્તે ? સક્રા ! પંચવિહે ઓગ્ગહે પન્ત્તે, તં જહા— દેવિંદોગ્ગહે, રાયોગ્ગહે ગાહાવતિઓગ્ગહે સાગરિઓગ્ગહે સાધમ્મિઓગ્ગહે । [સુ. ૧૧. સક્રસ્સ સમણનિગંથઓગ્ગહજાણા] ૧૧. જે ઇમે ભંતે ! અજત્તાએ સમણા નિગંથા વિહરંતિ એપસિ ણ અહં ઓગ્ગહં અણુજાણામીતિ કહૃ સમણં ભગવં મહાવીરં વંદતિ નમંસતિ, ૨ તા તમેવ દિવ્બં જાણવિમાણં દ્રૂહતિ, દ્રૂઠ ૨ જામેવ દિસં પાઉભ્રૂએ તામેવ દિસં પઢિગએ । [સુ. ૧૨-૧૬. ગોયમપુદૃસક્રવિસએસુ પણહેસુ ભગવાઓ સમાહાણં સુ. ૧૨. સક્રસ્સ નિગંથઓગ્ગહજાણા] ૧૨. ‘ભંતે !’ ત્તિ ભગવં ગોયમે સમણં ભગવં મહાવીરં વંદતિ નમંસતિ, વં૦ ૨ તા એવં વયાસી— જં ણ ભંતે ! સક્રે દેવિંદે દેવરાયા તુબ્ધે એવં વદતિ સચ્ચે ણ એસ મદ્દે ? હંતા, સચ્ચે । [સુ. ૧૩. સક્રસ્સમ્માવાઇત્તં] ૧૩. સક્રે ણ ભંતે ! દેવિંદે દેવરાયા કિં સમ્માવાદી, મિચ્છાવાદી ? ગોયમા ! સમ્માવાદી, નો મિચ્છાવાદી । [સુ. ૧૪-૧૫. સક્રસ્સ સચ્ચ-મોસ-સચ્ચામોસ-અસચ્ચામોસ-સાવજ્જ-અણવજ્જભાસા ભાસિતં] ૧૪. સક્રે ણ ભંતે ! દેવિંદે દેવરાયા કિં સચ્ચં ભાસતિ, મોસં ભાસતિ, સચ્ચામોસં ભાસતિ, અસચ્ચામોસં ભાસં ભાસાં ભાસાં ? ગોયમા ! સચ્ચં પિ ભાસં ભાસતિ, જાવ અસચ્ચામોસં પિ ભાસં ભાસતિ । ૧૫. (૧) સક્રે ણ ભંતે ! દેવિંદે દેવરાયા કિં સાવજ્જ ભાસં ભાસતિ, અણવજ્જ ભાસં ભાસતિ ? ગોયમા ! સાવજ્જ પિ ભાસં ભાસતિ, અણવજ્જ પિ ભાસં ભાસતિ । (૨) સે કેણદ્રોણ ભંતે ! એવં કુચ્છિ— સાવજ્જ પિ જાવ અણવજ્જ પિ ભાસં

भासति ? गोयमा ! जाहे णं सक्के देविंदे देवराया सुहुमकायं अनिज्जूहित्ताणं भासं भासति ताहे णं सक्के देविंदे देवराया सावजं भासं भासति, जाहे णं सक्के देविंदे देवराया सुहुमकायं निज्जूहित्ताणं भासं भासइ ताहे सक्के देविंदे देवराया अणवजं भासं भासति, से तेणद्वेणं जाव भासति । [सु. १६. सक्कस्स भवसिद्धियत्त - सम्मदिद्वित-परित्तसंसारियत्त-सुलह्बोहित्तआराहयत्त-चरिमत्ताइ] १६. सक्के णं भंते ! देविंदे देवराया किं भवसिद्धीए, अभवसिद्धीए, सम्मदिद्वीए ? एवं जहा मोउद्देसए सणंकुमारो (स० ३ उ० १ सु० ६२) जाव नो अचरिमे । [सु. १७-१९. जीव-चउवीसदंडेसु चेयकडकम्तपरूवणं] १७. (१) जीवाणं भंते ! किं चेयकडा कम्मा कजंति, अचेयकडा कम्मा कजंति ? गोयमा ! जीवाणं चेयकडा कम्मा कजंति, नो अचेयकडा कम्मा कजंति । (२) से केणद्वेणं भंते ! एवं वुच्छ जाव कजंति ? गोयमा ! जीवाणं आहारोवचिता पोग्ला बोंदिचिया पोग्ला कलेवरचिया पोग्ला तहा तहा णं ते पोग्ला परिणमंति, नत्थि अचेयकडा कम्मा समणाउसो ! । दुद्धाणेसु दुसेज्जासु दुन्निसीहियासु तहा तहा णं ते पोग्ला परिणमंति, नत्थि अचेयकडा कम्मा समणाउसो ! । आयंके से वहाए होति, संकप्पे से वहाए होति, मरणंते से वहाए होति, तहा तहा णं ते पोग्ला परिणमंति, नत्थि अचेयकडा कम्मा समणाउसो ! । सेतेणद्वेणं जाव कम्मा कजंति । १८. एवं नेरतियाण वि । १९. एवं जाव वेमाणियाणं । सेवं भंते ! सेवं भंते ! जाव विहरति । ॥१६.२॥ ★★☆तइओ उद्देसओ‘कम्मे’☆★☆ [सु. १. तइयउद्देसगस्सुवुग्धाओ] १. रायगिहे जाव एवं वदासि— [सु. २-३. कम्मपगडिभेया चउवीसदंडेसु अट्टकम्मपगडिनिरूवणं च] २. कति णं भंते ! कम्मपगडीओ पन्नत्ताओ ? गोयमा ! अट्ट कम्मपगडीओ पन्नत्ताओ, तं जहा— नाणावरणिजं जाव अंतराइयं । ३. एवं जाव वेमाणियाणं । [सु. ४. णाणावरणिज्जाइबंधय-वेयएसु कम्मपयडिबंध-वेयजाणणत्यं पण्णवणासुत्तावलोयणनिद्वेसो] ४. जीवे णं भंते ! नाणावरणिजं कम्मं वेदेमाणे कति कम्मपगडीओ वेदेति ? गोयमा ! अट्ट कम्मपगडीओ, एवं जहा पन्नवणाए वेदावेउद्देसओ सो चेव निरवसेसो भाणियब्बो । वेदाबंधो वि तहेव । बंधावेदो वि तहेव । बंधाबंधो वि तहेव भाणियब्बो जाव वेमाणियाणं ति । सेवं भंते ! सेवं भंते ! ति जाव विहरति । [सु. ५. भगवओ जणवयविहरणं] ५. तए णं समणे भगवं महावीरे अन्नदा कदायि रायगिहाओ नगराओ गुणसिलाओ चेतियाओ पडिनिकखमति, प० २ बहिया जणवयविहारं विहरति । [सु. ६-९. उल्लुयतीरनगरबहियाएगजंबुयचेइए भगवओ समागमणं, गोयमपण्हकरणं च] ६. तेणं कालेणं तेणं समणं उल्लुयतीरे नामं नगरे होत्था । वण्णओ । ७. तस्स णं उल्लुयतीरस्स नगरस्स बहिया उत्तरपुरत्थिमे दिसिभाए, एत्थं णं एगजंबुए नामं चेतिए होत्था । वण्णओ । ८. तए णं समाणे भगवं महावीरे अन्नदा कदायि पुव्वाणुपुव्विं चरमाणे जाव एगजंबुए समोसढे । जाव परिसा पडिगया । ९. ‘भंते !’ ति भगवं गोयमे समणं भगवं महावीरं वंदति नमंसति, २ एवं वदासि— [सु. १०. आतावेमाणस्स अणगारस्स हृथ्याइआउंटणविसये पुव्वण्ह-उत्तरण्हेसु कमेणं निसेह-अणुण्णानिद्वेसपुव्वं झाणत्थ०णगारनासियागयलंबमाणअंसियाछेदकवेजं अणगारं च पडुच्च किरियानिरूवणं] १०. अणगारस्स णं भंते ! भावियप्पणो छड्डंछद्वेणं अणिक्खित्तेणं जाव आतावेमाणस्स तस्स णं पुरत्थिमेणं अवहूं दिवसं नो कप्पति हृथं वा पायं वा बाहं वा ऊर्हं वा आउंटावेत्तए वा पसारेत्तए वा; पचत्थिमेणं से अवहूं दिवसं कप्पति हृथं वा पायं वा जाव ऊर्हं वा आउंटावेत्तया वा पसारेत्तए वा । तस्स य अंसियाओ लंबंति, तं च वेजे अदक्खु, ईसिं पाडेति, ई० २ अंसियाओ छिदेज्जा । से नूणं भंते ! जे छिंदति तस्स किरिया कजंति ? जस्स छिजंति नो तस्स किरिया कज्जइ णउन्नत्येगेणं धम्मंतराइएणं ? हंता, गोयमा ! जे छिंदति जाव धम्मंतराइएणं । सेवं भंते ! भंते ! त्ति० ॥१६.३॥ ★★☆चउत्थो उद्देसओ‘जावतियं’☆★☆ [सु. १ चउत्थुद्देसगस्सुवुग्धाओ] १. राहगिहे जाव एवं वदासि— [सु. २-६. अंतपंतभोजि-चउत्थ-छट्ट-अट्टम-दसमभत्तयअणगारस्स कम्मनिज्जरं पडुच्च नेरइयाणं एगवरिसाइवरिसकोडाकोडिकालेण वि कम्मनिज्जरानिसेहो] २. जावतियं णं भंते ! अन्नगिलायए समणे निगंथे कम्मं निजरेति एवतियं कम्मं नरएसु नेरतिया वासेण वा वासेहि वा वाससतेण वा खवयंति ? णो इणद्वे समद्वे । ३. जावतियं णं भंते ! चउत्थभत्तिए समणे निगंथे कम्मं निजरेति एवतियं कम्मं नरएसु नेरतिया वाससतेण वा वाससतेहि वा वाससहस्सेण वा खवयंति ? णो इणद्वे समद्वे । ४. जावतियं णं भंते ! छट्टभत्तिए समणे निगंथे कम्मं निजरेति एवतियं कम्मं नरएसु नेरतिया वाससतेण वा वाससतेहि वा वाससहस्सेण वा खवयंति ? णो इणद्वे समद्वे । ५.

जावतियं ण भंते ! अद्वमभत्तिए समणे निगंथे कम्मं निजरेति एवतियं कम्मं नरएसु नेरइया वाससयसहस्सेण वा वाससयसहस्सेहि वा वासकोडीए वा खवयंति ? नो इणद्वे समद्वे । ६. जावतियं ण भंते ! दसमभत्तिए समणे निगंथे कम्मं निजरेति एवतियं कम्मं नरएसु नेरतिया वासकोडीए वा वासकोडाकोडीए वा खवयंति ? णो इणद्वे समद्वे । [सु. ७. विइयाइछद्वुत्तवत्तवावगमत्थं कोसंबंगंडियावदालकविद्वपुरिस-अहिगरणिआउडे माणपुरिस - सामलिंगंडियावदालकतरुणपुरिस-तणहृथग-अयोकवल्लदिव्वंतपरूपणा ७. से केणद्वेण भंते ! एवं वुच्चति— जावतियं अन्नगिलातए समणे निगंथे कम्मं निजरेति एवतियं कम्मं नरएसु नेरतिया वासेण वा वासेहि वा वाससएण वा नो खवयंति, जावतियं चउत्थभत्तिए, एवं तं चेव पुव्वभणियं उच्चारेयव्वं जाव वासकोडाकोडीए वा नो खवयंति ? “गोयमा ! “से जहानामए— केयि पुरिसे जुणे जराजजरियदेहे सिद्धिलतयावलितरंगसंपिणद्वगते पविलपरिसडियदंतसेढी उण्हाभिहए तण्हाभिहए आउरे झुंझिते पिवासिए दुब्बले किलंते एणं महं कोसंबंगंडियं सुक्खं जडिलं गंठिलं चिक्रणं वाइद्वं अपत्तियं मुंडेण परसुणा अक्कमेज्जा, तए णं से पुरिसे महंताइं महंताइं सद्वाइं करेइ, नो महंताइं महंताइं दलाइं अवद्वालेति, एवामेव गोयमा ! नेरइयाणं पावाइं कम्माइं गाडीकयाइं चिक्रणीकयाइं एवं छट्टसए स० ६ उ० १ सु० ४) जाव नो महापञ्जवसाणा भवंति । “से जहा वा केयि पुरिसे अहिकरणिं आउडेमाणे महया जाव नो महापञ्जवसाणा भवंति । से जहानामए — केयि पुरिसे तरुणे बलवं जाव मेहावी निउणसिप्पोवगए एणं महं सामलिंगंडियं उल्लं अजडिलं अगंठिलं अचिक्रणं अवाइद्वं सपत्तियं तिक्खेण परसुणा अक्कमेज्जा, तए णं से पुरिसे नो महंताइं महंताइं सद्वाइं करेति, महंताइं महंताइं दलाइं अवद्वालेति, एवामेव गोयमा ! समणाणं निगंथाणं अहाबादराइं कम्माइं सिद्धिलीकयाइं णिट्टियाइं कयाइं जाव खिप्पामेव परिविद्वत्थाइं भवंति, जावतियं तावतियं जाव महापञ्जवसाणा भवंति । “से जहा वा केयि पुरिसे सुक्कं तणहृथगं जायतेयंसि पक्खिखेज्जा एवं जहा छट्टसए (स० ६ उ० १ सु० ४) तहा अयोकवल्ले वि जाव महापञ्जवसाणा भवंति । से तेणद्वेण गोयमा ! एवं वुच्चइ ‘जावतियं अन्नगिलायए समणे निगंथे कम्मं निजरेइ० तं चेव जाव वासकोडामोडीए वा नो खवयंति’ ॥” सेवं भंते ! सेवं भंते ! जाव विहरइ ॥१६.४॥ ☆☆☆पंचमो उद्देसओ ‘गंगदत्त’☆☆☆[सु. १-२. भगवओ उल्लयतीरनगरएगजंबुयचेइए समागमणं] १. तेणं कालेणं तेणं समएणं उल्लुयतीरे नामं नगरे होत्था । वण्णओ । एगजंबुए चेइए । वण्णओ । २. तेणं कालेणं तेणं समएणं सामी समोसढे जाव परिसा पञ्जुवासति । [सु. ३-७. सक्कस्स भगवओ समीवमागणं, महिंद्वियदेवं पदुच्च सक्कपुच्छाए बाहिरपोग्गलपरियादाणेण आगमण-गमण-भासणाइपरूपणं, सक्कस्स य पडिगमणं] ३. तेणं कालेणं तेणं समएणं सक्के देविंदे देवराया वजपाणी एवं जहेव बितियउद्देसए (सु० ८) तहेव दिव्वेणं जाणविमाणेण आगतो जाव जेणेव समणे भगवं महावीरे तेणेव उवागच्छइ, २ त्ता जाव नमंसिता एवं वदासि— ४. देवे णं भंते ! महिंद्वीए जाव महेसक्खे बाहिरए पोग्गले अपरियादिइत्ता पभू आगमित्तए ? हंता, पभू । ६. देवे णं भंते ! महिंद्वीए एवं एतेणं अभिलाकेणं भमित्तए १। एवं भासित्तए वा २, विआगरित्तए वा ३, उम्मिसावेत्तए वा निम्मिसावेत्तए वा ४, आउटंवेत्तए वा पसारेत्तए वा ५, ठाणं वा सेज्जं वा निसीहियं वा चेइत्तए वा ६, एवं विउवित्तए वा ७, एवं परियारेत्तए वा ८ ? जाव हंता, पभू । ७. इमाइं अद्व उक्खित्तपसिणावागरणाइं पुच्छति, इमाइं० २ संभंतियवंदणएणं वंदति, संभंतिय० २ तमेव दिव्वं जाणविमाणं द्वृहति, २ जामेव दिसं पाउभूए तामेव दिसं पडिगते । [सु. ८. गोयमपुच्छाए भगवओ परूपणे मायिमिच्छदिव्वि-अमायिसम्मदिव्वीणं दोणहं महासुक्कदेवाणं पोग्गलपरिवणइविसयविवाए नियवत्तव्वनिण्णयत्थं अमायिसम्मदिव्विदेवस्स भगवओ समीवमागमणं, सक्कदेविंदस्स य महासुक्कदेवतेय-असहणाइ] ८. ‘भंते !’ त्ति भगवं गोयमे समणं भगवं महावीरं वंदति नमंसिति, २ एवं वयासी— अन्नदा णं भंते ! सक्के देविंदे देवराया देवाणुप्पियं वंदति नमंसिति, वंदि० २ सक्करेति जाव पञ्जुवासति, किं णं भंते ! अज सक्के देविंदे देवराया देवाणुप्पियं अद्व उक्खित्तपसिणावागरणाइं पुच्छइ, २ संभंतियवंदणएणं वंदति०, २ जाव पडिगए ? ‘गोयमा !’ दि समणे भगवं महावीरे भगवं गोयमं एवं वदासि— “एवं खलु गोयमा ! तेणं कालेणं तेणं समएणं महासुक्के कप्पे महासामाणे विमाणे दो देवा महिंद्वीया जाव महेसक्खे एगविमाणंसि देवत्ताए उववन्ना, तं जहा— मायिमिच्छादिव्विउववन्नए,

अमायिसम्मद्विउववन्नए य । “तए णं से मायिमिच्छाद्विउववन्नए देवे तं अमायिसम्मद्विउववन्नगं देवं एवं वदासि— परिणममाणा पोगला नो परिणया, अपरिणया; परिणमंतीति पोगला नो परिणया, अपरिणया । “ तए णं से अमायिसम्मद्विउववन्नए देवे तं मायिमिच्छद्विउववन्नगं देवं एवं वयासी— परिणममाणा पोगला परिणया, नो अपरिणया; परिणमंतीति पोगला परिणया, नो अपरिणया । ‘तं मायिमिच्छद्विउववन्नगं देवं एवं पडिहणइ, एवं पडिहणिता ओहिं पउंजति, ओहिं० २ ममं ओहिणा आभोएति, ममं २ अयमेयारूवे जाव समुप्पज्जित्था—‘एवं खलु समणे भगवं महावीरे जंबुद्वीवे दीवे जेणेव भारहे वासे उल्लुयतीरस्स नगरस्स बहिया एगजंबुए चेइए अहापडिरूवं जाव विहरति, तं सेयं खलु मे समणं भगवं महावीरं वंदित्ता जाव पञ्जुवासित्ता इमं एयारूवं वागराणं पुच्छित्तए’ ति कद्दु एवं संपेहेति, एवं संपेहिता चउहि वि सामाणियसाहस्सीहिं० परियारो जहा सूरियाभस्स जाव निघोसनाइतरवेणं जेणेव जंबुद्वीवे दीवे जेणेव भारहे वासे जेणेव उल्लुयतीरे जेणेव एगजंबुए चेतिए जेणेव ममं अंतियं तेणेव पहरेत्थ गमणाए । तए णं से सके देविंदे देवराया तस्स देवस्स तं दिव्वं देविहिं दिव्वं देवजुति दिव्वं देवाणुभावं दिव्वं तेयलेस्सं असहमाणे ममं अद्व उक्खितपसिणवागरणाइं पुच्छति, पु० २ संभंतिय जाव पडिगए ।” [सु. ९-१३. गंगंदत्ताभिहाणअमायिसम्मद्विमहासुक्कदेवपुच्छाए भगवओ मायिमिच्छद्विदेवं पइ गंगदत्तदेववत्तव्वस्स सच्चद्विनिरूवणाइ] ९. जावं च णं समणे भगवं महावीरे भगवतो गोयमस्स एयमद्वं परिकहेति तावं च णं से देवे तं देसं हव्वमागए । १०. तए णं से देवे समणं भगवं महावीरं तिकखुत्तो वंदति नमंसति, २ एवं वदासी—“एवं खलु भंते ! महासुक्के कप्पे महासमाणे विमाणे एगे मायिमिच्छद्विउववन्नए देवे ममं एवं वदासी—‘परिणममाणा पोगला नो परिणया, अपरिणया; परिणमंतीति पोगला नो परिणया अपरिणया’ । तए णं अहं तं मायिमिच्छद्विउववन्नगं देवं एवं वदामि—‘परिणममाणा पोगलपरिणया, नो अपरिणया; परिणमंतीति पोगला परिणया, णो अपरिणया’ । से कहमेयं भंते ! एवं ?” ११. ‘गंगदत्ता ! ई समणे भगवं महावीरे गंगदत्तं देवं एवं वदासी— अहं पि णं गंगदत्ता ! एवमाइक्खामि० ४ परिणममाणा पोगला जाव नो अपरिणया, सच्चमेसे अद्वे । १२. तए णं से गंगदत्ते देवे समणस्स भगवतो महावीरस्स अंतियं एयमद्वं सोच्चा निसम्म हट्टुतुट्ट० समणं भगवं महावीरं वंदति, नमंसति, २ नच्चासन्ने जाव पञ्जुवासइ । १३. तए णं समणे भगवं महावीरे गंगदत्तस्स तीसे य जाव धम्मं परिकहेति जाव आराहए भवति । [सु. १४. भगवया परूवियं गंगदत्तदेवस्स भवसिद्धियाइत्तं, गंगदत्तदेवस्स य सद्वाणगमणं] १४. तए णं से गंगदत्ते देवे समणस्स भगवतो महावीरस्स अंतिये धम्मं सोच्चा निसम्म हट्टुतुट्ट० उट्टाए उट्टेति, उ० २ समणं भगवं महावीरं वंदति नमंसति, २ एवं वदासी— अहं णं भंते ! गंगदत्ते देवे किं भवसिद्धिए अभवसिद्धिए ? एवं जहा सूरियाभे जाव बत्तीसतिविहं नद्विविहं उवदंसेति, उव० २ जाव तामेव दिसं पडिगए । [सु. १५. गंगदत्तदिव्वदेविहिंसंबद्धाए गोयमपुच्छाए भगवओ समाहाण] १५. ‘भंते !’ ति भगवं गोयमे समणं भगवं महावीरं जाव एवं वदासी— गंगदत्तस्स णं भंते ! देवस्स सा दिव्वा देविहिं दिव्वा देवजुती जाव अणुप्पविहा ? गोयमा ! सरीरं गया, सरीरं अणुप्पविहा । कूडागारसालादिहिंतो जाव सरीरं अणुप्पविहा । अहो ! णं भंते ! गंगदत्ते देवे महिंद्रीए जाव महेसक्खे । [सु. १६. गंगदत्तदेवपुव्वभवस्स- गंगदत्तगाहावतिस्स वित्थरओ वुत्तंतो] १६. गंगदत्तेणं भंते ! देसेणं सा दिव्वा देविहिं दिव्वा देवजुती किणा लब्धा जाव जं णं गंगदत्तेणं देवेणं सा दिव्वा देविहिं जाव अभिसमन्नागया ? ‘गोयमा !’ ई समणे भगवं महावीरे भगवं गोयमं एवं वदासी—“एवं खलु गोयमा ! ‘तेणं कालेणं तेणं समयेण इहेव जंबुद्वीवे दीवे भारहे वासे हृत्यिणापुरे णामं नगरे होत्था, वण्णओ । सहसंबवणे उज्जाणे, वण्णओ । तथ्य णं हृत्यिणापुरे नगरे गंगदत्ते नामं गाहावती परिवसति अहे जाव अपरिभूते । “तेणं कालेणं तेणं समयेणं मुणिसुव्वए अरहा आदिगरे जाव सव्वणू सव्वदरिसी आगासगएणं चक्रेणं जाव पक्हिज्जमाणेणं पक्हिज्जमाणेणं सीसगणसंपरिवुडे पुव्वाणुपुव्विं चरमाणे गामाणुगाम जाव जेणेव सहसंबवणे उज्जाणे जाव विहरति । परिसा निगता जाव पञ्जुवासति । “तए णं से गंगदत्ते गाहावती इमीसे कहाए लब्ध्वे समाणे हट्टुतुट्ट० एहाते कतबलिकम्मे जाव सरीरे सातो गिहातो पडिनिक्खमति, २ पादविहारचारेणं हृत्यिणापुरं नगरं मज्जिंमज्जेणं निगच्छति, नि० २ जेणेव सहसंबवणे उज्जाणे जेणेव मुणिसुव्वए अरहा तेणेव उवागच्छइ, उव० २ मुणिसुव्वयं अरहं तिकखुत्तो आयाहिणपयाहिणं जाव तिविहाए पञ्जुवासणाए पञ्जुवासति । “तए णं

મુણિસુબ્વએ અરહા ગંગદત્તસ્સ ગાહાવતિસ્સ તીસે ય મહતિ જાવ પરિસા પદિગતા । ‘તએ ણં સે ગંગદત્તે ગાહાવતી મુણિસુબ્વયસ્સ અરહો અંતિયં ધમ્મં સોચા નિસમ્મ હૃદ્દુદ્ધો ઉદ્ઘાએ ઉદ્ઘેતિ, ઉ૦ ૨ મુણિસુબ્વતં અરહં વંદતિ નમંસતિ, વં૦ ૨ એવં વદાસી—‘સદ્ધામિ ણં ભંતે ! નિગંથં પાવયણ જાવ સે જહેયં તુબ્ધે વદહ । જં નવરં દેવાણુપ્પિયા ! જેદૃપુત્તં કુદુંબે ઠાવેમિ, તએ ણં અહં દેવાણુપ્પિયાણ અંતિયં મુંડે જાવ પવ્વયામિ’ । ‘અહાસુહં દેવાણુપ્પિયા ! મા પડિબંધં’ । ‘તએ ણં સે ગંગદત્તે ગાહાવતી મુણિસુબ્વતેણ અરહ્યા એવં વુતે સમાણે હૃદ્દુદ્ધો મુણિસુબ્વતં અરહં વંદતિ નમંસતિ, વં૦ ૨ મુણિસુબ્વયસ્સ અરહો અંતિયાઓ સહસંબવણાઓ ઉજાણાતો પડિનિક્ખમતિ, પડિ૦ ૨ જેણેવ હત્થિણાપુરે નગરે જેણેવ સએ ગિહે તેણેવ ઉવાગચ્છતિ, ઉવા૦ ૨ વિપુલં અસણ-પાણ૦ જાવ ઉવકુખડાવેઝ, ઉવ૦ ૨ મિત્ત-ણાતિ-નિયગ૦ જાવ આમંતેતિ, આ૦ ૨ તતો પચ્છા એહાતે જહા પૂરણે (સ૦ ૩ ઉ૦ ૨ સુ૦ ૧૯) જાવ જેદૃપુત્તં કુદુંબે ઠાવેતિ, ઠા૦ ૨ તં મિત્ત-ણાતિ૦ જાવ જેદૃપુત્તં ચ આપુચ્છતિ, આ૦ ૨ પુરિસસહસ્સવાહિણિં સીયં દ્રૂહતિ, પુરિસસહ૦ ૨ મિત્ત-ણાતિ-નિયગ૦ જાવ પરિજણેણ જેદૃપુત્તેણ ય સમણુગમ્મમાણમણે સાંબિહ્નીએ જાવ ણાદિતરવેણ હત્થિણાપુરં નગર મજઞીમજ્જેણં નિગચ્છતિ, નિ૦ ૨ જેણેવ સહસંબવણે ઉજાણે તેણેવ ઉવાગચ્છતિ, ઉ૦ ૨ છત્તાદિએ તિત્થગરાતિસએ પાસતિ, એવં જહા ઉદ્ઘાયણો (સ૦ ૧૩ ઉ૦ ૬ સુ૦ ૩૧) જાવ સયમેવ આભરણં ઓમુયઝ, સ૦ ૨ સયમેવ પંચમુદ્ધિયં લોયં કરેઝ, સ૦ ૨ જેણેવ મુણિસુબ્વયે અરહા, એવં જહેવ ઉદ્ઘાયણો (સ૦ ૧૩ ઉ૦ ૬ સુ૦ ૩૧) તહેવ પવ્વઝો । તહેવ એકારસ અંગાઝં અધિજ્જાઇ જાવ માસિયાએ સંલેહણાએ સદ્ધિં ભત્તાઝં અણસણાએ જાવ છેદેતિ, સદ્ધિં૦ ૨ આલોઝ્યપડિકંતે સમાહિપત્તે કાલમાસે કાલં કિચ્ચા મહાસુક્રે કષ્પે મહાસામાણે વિમાણે ઉવવાયસભાએ દેવસયણિજંસિ જાવ ગંગદત્તદેવતાએ ઉવક્ખે । “તએ ણં સે ગંગદત્તે દેવે અહુણોવવન્નમેત્તાએ સમાણે પંચવિદ્ધાએ પજતીભાવં ગચ્છતિ, તં જહા— આહારપજતીએ જાવ ભાસા-મણપજતીએ । “એવં ખલુ ગોયમા ! ગંગદત્તેણ દેવેણ સા દિવ્બા દેવિહ્ની જાવ અભિસમન્નગયા” । [સુ. ૧૭. ગંગદત્તદેવઠિપરૂવણ] ૧૭. ગંગદત્તસ્સ ણં ભંતે ! દેવસ્સ કેવતિયં કાલં ઠિતી પન્ત્તા ? ગોયમા ! સત્તરસસાગરોવમાઝં ઠિતી પન્ત્તા । [સુ. ૧૮. ગંગદત્તદેવસ્સ કમેણ સિદ્ધિગામિત્તનિરૂવણ] ૧૮. ગંગદત્તે ણં ભંતે ! દેવે તાઓ દેવલોગાઓ આઉકુખણેણ જાવ મહાવિદેહે વાસે સિજિન્હિતિ જાવ અંતં કાહિતિ । સેવં ભંતે ! સેવં ભંતે ! ત્તિ૦ ॥૧૬.૫॥ ★★☆ છદ્રો ઉદ્દેસઓ ‘સુમિણે’☆☆★ [સુ. ૧. સુવિણસ્સ પંચ પગારા] ૧. કતિવિધે ણં ભંતે ! સુવિણદંસણે પન્ત્તે ? ગોયમા ! પંચવિહે સુવિણદંસણે પન્ત્તે, તં જહા— અહાતચે પયાણે ચિંતાસુવિણે તબ્વિવરીએ અબ્વત્તદંસણે । [સુ. ૨. સુત્તજાગરસ્સ સુવિણદંસણનિરૂવણ] ૨. સુત્ત ણં ભંતે ! સુવિણ પાસતિ, જાગરે સુવિણ પાસતિ, સુત્તજાગરે સુવિણ પાસતિ ? ગોયમા ! નો સુત્તે સુવિણ પાસતિ, નો જાગરે સુવિણ પાસતિ, સુત્તજાગરે સુવિણ પાસતિ । [સુ. ૩. જીવેસુ સુત્તત્ત-જાગરત્ત-સુત્તજાગરત્તનિરૂવણ] ૩. જીવા ણં ભંતે ! કિં સુત્તા, જાગરા, સુત્તજાગરા ? ગોયમા ! જીવા સુત્તા વિ, જાગરા વિ, સુત્તજાગરા વિ । [સુ. ૪-૫. નેરઝ્ય-એગિંદિય-વિગલિંદિએસુ સુત્તત્તનિરૂવણ] ૪. નેરતિયા ણં ભંતે ! કિં સુત્તા૦ પુચ્છા । ગોયમા ! નેરઝ્યા સુત્તા, નો જાગરા, નો સુત્તજાગરા । ૫. એવં જાવ ચઉરિંદિયા । [સુ. ૬. પંચેદિયતિરિકુખજોળિએસુ સુત્તત્તનિરૂવણ] ૬. પંચિંદિયતિરિકુખજોળિયા ણં ભંતે ! કિં સુત્તા૦ પુચ્છા । ગોયમા ! સુત્તા, નો જાગરા, સુત્તજાગરા વિ । સુ. ૭. મણુસ્સેસુ સુત્તત્ત-જાગરત્ત-સુત્તજાગરત્તનિરૂવણ ૭. મણુસ્સા જહા જીવા । [સુ. ૮. વાણમંતર-જોતિસિય-વેમાળિએસુ સુત્તત્તનિરૂવણ] ૮. વાણમંતર-જોતિસિય-વેમાળિયા જહા નેરઝ્યા । [સુ. ૯. સંવુડ -સંવુડાસંવુડેસુ સુવિણદંસણનિરૂવણ] ૯. સંવુડે ણં ભંતે ! સુવિણ પાસતિ, અસંવુડે સુવિણ પાસતિ, સંવુડાસંવુડે વિ સુવિણ પાસતિ । સંવુડે સુવિણ પાસતિ—અહાતચ્ચ પાસતિ । અસંવુડે સુવિણ પાસતિ—તહા વા તં હોજ્જા, અચ્છા વા તં હોજ્જા । સંવુડાસંવુડે સુવિણ પાસતિ— એવં ચેવ । [સુ. ૧૦-૧૧. જીવ-ચઉવીસિદ્ધદંદએસુ સત્તાદિ ઇવ સંવુડાઇદિરૂવણ] ૧૦. જીવા ણં ભંતે ! કિં સંવુડા, અસંવુડા, સંવુડાસંવુડા ? ગોયમા ! જીવા સંવુડા વિ, અસંવુડા વિ, સંવુડાસંવુડા વિ । ૧૧. એવં જહેવ સુત્તાણ દંડો તહેવ ભાળિયબો । [સુ. ૧૨-૧૪. સુવિણ-મહાસુવિણ -સબ્વસુવિણસંખાનિરૂવણ] ૧૨. કતિ ણં ભંતે ! સુવિણા પન્ત્તા ? ગોયમા ! બાયાલીસિં સુવિણા પન્ત્તા । ૧૩.

कति णं भंते ! महासुविणा पन्नता ? गोयमा ! तीसं महासुविणा पन्नता | १४. कति णं भंते ! सब्वसुविणा पन्नता ? गोयमा ! बावत्तरिं सब्वसुविणा पन्नता | [सु. १५-१९. तित्थयर-चक्रवट्टि-वासुदेव-बलदेव-मंडलियगब्भवक्षमणे तेसिं माऊणं सुविणसंखानिरूपवं] १५. तित्थयरमायरो णं भंते ! तित्थगरंसि गब्भं वक्षममाणंसि कति महासुविणे पासित्ताणं पडिबुज्जंति ? गोयमा ! तित्थगरमायरो णं तित्थगरंसि गब्भं वक्षममाणंसि एएसिं तीसाए महासुविणाणं इमे चोद्दस महासुविणे पासित्ताणं पडिबुज्जंति, तं जहा— गय-वसभ-सीह जाव सिहिं च | १६. चक्रवट्टिमायरो णं भंते ! चक्रवट्टिसि गब्भं वक्षममाणंसि कति महासुविणे जाव बुज्जंति ? गोयमा ! चक्रवट्टिमायरो चक्रवट्टिसि गब्भं वक्षममाणंसि एएसिं तीसाए महासु० एवं जहा तित्थगरमायरो जाव सिहिं च | १७. वासुदेवमायरो णं० पुच्छा | गोयमा ! वासुदेवमायरो जाव वक्षममाणंसि एएसिं चोद्दसणं महासुविणाणं अन्नयरे सत्त महासुविणे पासित्ताणं पडिबुज्जंति | १८. बलदेवमायरो० पुच्छा | गोयमा ! बलदेवमायरो जाव एएसिं चोद्दसणं महासुविणाणं अन्नयरे चत्तारि महासुविणे पासित्ताणं पडिबुज्जंति | १९. मंडलियमायरो णं भंते ! मं० पुच्छा | गोयमा ! मंडलियमायरो जाव एएसिं चोद्दसणं महासुविणाणं अन्नयरं एगं महासुविणं जाव पडिबुज्जंति | [सु. २०-२१. भगवया महावीरेण छउमत्थकालअंतिमराईए दिट्टाइ दस सुविणाइं, तेसिं फलं च] २०. समणे भगवं महावीरे छउमत्थकालियाए अंतिमराइयंसि इमे दस महासुविणे पासित्ताणं पडिबुद्धे, तं जहा— एगं च णं महं घोररूवदित्थरं तालपिसायं सुविणे पराजियं पासित्ताणं पडिबुद्धे १। एगं च णं महं सुक्षिलपक्खगं पूसकोइलं सुविणे पासित्ताणं पडिबुद्धे २। एगं च णं महं चित्तविचित्तपक्खगं पूसकोइलगं सुविणे पासित्ताणं पडिबुद्धे ३। एगं च णं महं दामदुंगं सब्वरयणामयं सुविणे पासित्ताणं पडिबुद्धे ४। एगं च णं महं सेयं गोवग्गं सुविणे पासित्ताणं पडिबुद्धे ५। एगं च णं महं पउमसरं सब्वतो समंता कुसुमियं सुविणे पासित्ताणं पडिबुद्धे ६। एगं च णं महं सागरं उम्मी-वीयीसहस्सकलियं भुयाहिं तिणं सुविणे पासित्ताणं पडिबुद्धे ७। एगं च णं महं दिणकरं तेयसा जलंतं सुविणे पासित्ताणं पडिबुद्धे ८। एगं च णं महं हरिवेरुलियवण्णाभेण नियगेण अंतेणं माणुसुत्तरं पव्वयं सब्वतो समंता आवेदियं परिवेदियं सुविणे पासित्ताणं पडिबुद्धे ९। एगं च णं महं मंदरे पव्वए मंदरचूलियाए उवरिं सीहासणवरगयं अप्पाणं सुविणे पासित्ताणं पडिबुद्धे १०। २१. जं णं समणे भगवं महावीरे एगं महं घोररूवदित्थरं तालपिसायं सुविणे पराजियं पा० जाव पडिबुद्धे तं णं समणेण भगवता महावीरेण मोहणिज्जे कम्मे मूलओ उग्घातिए १। जं णं समणे भगवं महावीरे एगं महं सुक्षिल जाव पडिबुद्धे तं णं समणे भगवं महावीरे सुक्षज्ज्ञाणोवगए विहरति २। जं णं समणे भगवं महावीरे एगं महं चित्तविचित्त जाव पडिबुद्धे तं णं समणे भगवं महावीरे विचित्तं ससमय-परसमइयं दुवालसंगं गणिपिडिं आधवेति पन्नवेति परूवेति दंसेति निदंसेति उवदंसेति, तं जहा— आयारं सूयगडं जाव दिट्टिवायं ३। जं णं समणे भगवं महावीरे एगं महं दामदुंगं सब्वरयणामयं सुविणे पासित्ताणं पडिबुद्धे तं णं समणे भगवं महावीरे दुविहं धम्मं पन्नवेति, तं जहा— अगारधम्मं वा अणगारधम्मं वा ४। जं णं समणे भगवं महावीरे एगं महं सेयं गोवग्गं जाव पडिबुद्धे तं णं समणस्स भगवतो महावीरस्स चाउव्वण्णाइणे समणसंघे, तं जहा— समणा समणीओ सावगा सावियाओ ५। जं णं समणे भगवं महावीरे एगं महं पउमसरं जाव पडिबुद्धे तं णं समणे जाव वीरे चउव्विहे देवे पण्णवेति, तं जहा— भवणवासी वाणमंतरे जोतिसिए वेमाणिए ६। जं णं समणे भगवं महावीरे एगं महं सागरं जाव पडिबुद्धे तं णं समणस्स भगवतो महावीरस्स अणंते अणुत्तरे जाव केवलवरनाण-दंसणे समुप्पन्ने ८। जं णं समणे जाव वीरे एगं महं हरिवेरुलिय जाव पडिबुद्धे तं णं समणस्स भगवतो महावीरस्स ओराला कित्तिवण्णसद्विलोया सदेवमणुयासुरे लोगे परितुवंति— ‘इति खलु समणे भगवं महावीरे, इति खलु समणे भगवं महावीरे’ ९। जं णं समणे भगवं महावीरे मंदरे पव्वते मंदरचूलियाए जाव पडिबुद्धे तं णं समणे भगवं महावीरे सदेवमणुयासुराए परिसाए मज्जिगए केवली धम्मं आधवेति जाव उवदंसेति १०। [सु. २२-३५. ह्यपंतिआइ-दामिणी-रज्जु-किण्णसुत्तगाइ-अयरासिआइ-हिरण्णरासिआइ-तणरासिआइ-सरथंभाइ-खीरकुंभाइ-सुरावियडकुंभाइ-पउमसर-सागर-भवण-विमाणसुविणफलं] २२. इथी वा पुरिसे वा सुविणंते एगं महं ह्यपंतिं वा गयंपंति वा जाव उसभपंति वा पासमाणे पासति, द्रौमाणे द्रौहति,

દ્રોદમિતિ અપ્પાણ મન્ત્રતિ, તક્કણામેવ બુજ્જસ્તિ, તેણેવ ભવગ્ગહણેણ સિજ્જસ્તિ જાવ અંતં કરેતિ । ૨૩. ઇથી વા પુરિસે વા સુવિણંતે એં મહં દામિણિં પાઈણપડિણાયતં દુહઓ સમુદ્રે પુદું પાસમાણે પાસતિ, સંવેલ્લેમાણે સંવેલ્લેઝ, સંવેલ્લિયમિતિ અપ્પાણ મન્ત્રતિ, તક્કણામેવ બુજ્જસ્તિ, તેણેવ ભવગ્ગહણેણ જાવ અંતં કરેઝ । ૨૪. ઇથી વા પુરિસે વા સુવિણંતે એં મહં રજું પાઈણપડિણાયતં દુહતો લોગંતે પુદું પાસમાણે પાસતિ, છિંમાણે છિંદ્ઝ, છિન્નમિતિ અપ્પાણ મન્ત્રતિ, તક્કણામેવ જાવ અંતં કરેઝ । ૨૫. ઇથી વા પુરિસે વા સુવિણંતે એં મહં કિણ્ણસુત્તગં વા જાવ સુક્કિલસુત્તગં વા પાસમાણે પાસતિ, ઉગ્ગોવેમાણે ઉગ્ગોવેઝ, ઉગ્ગોવિતમિતિ અપ્પાણ મન્ત્રતિ, તક્કણામેવ જાવ અંતં કરેતિ । ૨૬. ઇથી વા પુરિસે વા સુવિણંતે એં મહં અયરાસિં વા તંબરાસિં વા તઉયરાસિં વા સીસગરાસિં પાસમાણે પાસતિ, દુરૂહમાણે દુરૂહતિ, દુરૂઢમિતિ અપ્પાણ મન્ત્રતિ, તક્કણામેવ બુજ્જસ્તિ, દોચ્ચે ભવગ્ગહણે સિજ્જસ્તિ જાવ અંતં કરેતિ । ૨૭. ઇથી વા પુરિસે વા સુવિણંતે એં મહં હિરણ્ણરાસિં વા સુવણ્ણરાસિં વા રયણરાસિં વા વિશરાસિં વા પાસમાણે પાસઝ, દુરૂહમાણે દુરૂહઝ, દુરૂઢમિતિ અપ્પાણ મન્ત્રતિ, તક્કણામેવ બુજ્જસ્તિ, તેણેવ ભવગ્ગહણેણ સિજ્જસ્તિ જાવ અંતં કરેતિ । ૨૮. ઇથી વા પુરિસે વા સુવિણંતે એં મહં તણરાસિં વા જહા તેયનિસઞ્ચ (સ૦ ૧૫ સુ૦ ૮૨) જાવ અવકરરાસિં વા પાસમાણે પાસતિ, વિક્રિખરમાણે વિક્રિખરઝ, વિક્રિખણમિતિ અપ્પાણ મન્ત્રતિ, તક્કણામેવ બુજ્જસ્તિ, તેણેવ જાવ અંતં કરેતિ । ૨૯. ઇથી વા પુરિસે વા સુવિણંતે એં મહં સરથંભં વા વીરણથંભં વા વંસીમૂલથંભં વા વલ્લીમૂલથંભં વા પાસમાણે પાસતિ, ઉમ્મૂલેમાણે ઉમ્મૂલેઝ, ઉમ્મૂલિતમિતિ અપ્પાણ મન્ત્રતિ તક્કણામેવ બુજ્જસ્તિ, તેણેવ જાવ અંતં કરેતિ । ૩૦. ઇથી વા પુરિસે વા સુવિણંતે એં મહં ખીરકુંભં વા દધિકુંભં વા ઘયકુંભં વા મધુકુંભં વા પાસમાણે પાસતિ, ઉપ્પાડેમાણે ઉપ્પાડેઝ, ઉપ્પાડિતમિતિ અપ્પાણ મન્ત્રતિ, તક્કણામેવ બુજ્જસ્તિ તેણેવ જાવ અંતં કરેતિ । ૩૧. ઇથી વા પુરિસે વા સુવિણંતે એં મહં સુરાવિયડકુંભં વા સોવીરગવિયડકુંભં વા તેલ્લકુંભં વા વસાકુંભં વા પાસમાણે પાસતિ, ભિંદમાણે ભિંસતિ, ભિન્નમિતિ અપ્પાણ મન્ત્રતિ, તક્કણામેવ બુજ્જસ્તિ, દોચ્ચેણ ભવ૦ જાવ અંતં કરેતિ । ૩૨. ઇથી વા પુરિસે વા સુવિણંતે એં મહં પઉમસરં કુસુમિયં પાસમાણે પાસતિ, ઓગાહમાણે ઓગાહતિ, ઓગાઢમિતિ અપ્પાણ મન્ત્રતિ, તક્કણામેવ૦ તેણેવ જાવ અંતં કરેતિ । ૩૩. ઇથી વા જાવ સુવિણંતે એં મહં સાગરં ઉમ્મી-વીયી જાવ કલિયં પાસમાણે પાસતિ, તરમાણે તરતિ, તિણમિતિ અપ્પાણ મન્ત્રતિ, તક્કણામેવ૦ તેણેવ જાવ અંતં કરેતિ । ૩૪. ઇથી વા જાવ સુવિણંતે એં મહં ભવણ સબ્વરયણામયં પાસમાણે પાસતિ, અણુપ્પવિસમાણે અણુપ્પવિસતિ, અણુપ્પવિદૃમિતિ અપ્પાણ મન્ત્રતિ૦ તેણેવ જાવ અંતં કરેતિ । ૩૫. ઇથી વા પુરિસે વા સુવિણંતે એં મહં વિમાણ સબ્વરયણામયં પાસમાણે પાસતિ, દ્રૂહમાણે દ્રૂહતિ, દ્રૂઢમિતિ અપ્પાણ મન્ત્રતિ, તક્કણામેવ બુજ્જસ્તિ, તેણેવ જાવ અંતં કરેતિ । [સુ. ૩૬. ઘાણસહગયપોગ્લાણં ઘાણગેજ્જસ્તં] ૩૬. અહ ભંતે ! કોદૃપુડાણ વા જાવ કેયતિપુડાણ વા અણુવાયંસિ ઉભિજ્જમાણાણ વા જાવ ઠાણાઓ વા ઠાણાં સંકામિજ્જમાણાણં કિં કોઢે વાતિ જાવ કેયતી વાતિ ? ગોયમા ! નો કોઢે વાતિ જાવ નો કેયતી વાતી ઘાણસહગયા પોગ્લા વાંતિ । સેવં ભંતે ! સેવં ભંતે ! ત્તિ૦ । ||૧૬.૬॥ ★★☆સત્તમો ઉદ્દેસાઓ ‘ઉવયોગ’★★★ [સુ. ૧. ઉવયોગભેય-પભેયાઇજાણણથં પણણવણાસુત્તાવલોયણનિદ્રેસો] ૧. કતિવિધે ણ ભંતે ! ઉવઓગે પન્ત્રત્તે ? ગોયમા ! દુવિહે ઉવયોગે પન્ત્રત્તે, એવં જહા ઉવયોગપયં પન્ત્રવણાએ તહેવ નિરવસેસં ભાણિયબ્બં પાસણયાપયં ચ નિરવસેસં નેયબ્બં । સેવં ભંતે ! સેવં ભંતે ! ત્તિ૦ । ||૧૬.૭॥ ★★☆અદૃમો ઉદ્દેસાઓ ‘લોગ’★★★ [સુ. ૧. લોગપમાણનિરૂવણ] ૧. કેમહાલએ ણ ભંતે ! લોએ પન્ત્રત્તે ? ગોયમા ! મહતિમહાલએ જહા બારસમસએ (સ૦ ૧૨ ઉ૦ ૭ સુ૦ ૨) તહેવ જાવ અસંખેજ્જાઓ જોયણકોડાકોડીઓ પરિક્રવેવેણ । [સુ. ૨-૬. લોગસ્સ પુરત્થિમિલ્લ-દાહિણિલ્લ-પચ્છત્થિમિલ્લ-ઉત્તરિલ્લ-હેટ્ટિલ્લ-ચરિમંતે જીવ - અજીવ તદેસપદેસનિરૂવણ] ૨. લોગસ્સ ણ ભંતે ! પુરત્થિમિલ્લે ચરિમંતે કિં જીવા, જીવાદેસા, જીવપદેસા, અજીવા, અજીવદેસા, અજીવપદેસા ? ગોયમા ! નો જીવા, જીવદેસા વિ, જીવપદેસા વિ, અજીવા વિ, અજીવદેસા વિ, અજીવપદેસા વિ । જે જીવદેસા તે નિયમં એણિંદિયદેસા, અહવા એણિંદિયદેસા ય બેંદિયસ્સ ય દેસે । એવં જહા દસમસએ અગ્નેયી દિસા (સ૦ ૧૦ ઉ૦ ૧ સુ૦ ૯) તહેવ, નવરં દેસેસુ અણિંદિયાણં આદિલલવિરહિઓ । જે અરૂબી અજીવા તે છબ્બિહા, અબ્દ્વસમયો નત્થિ । સેસં

तं चेव सव्वं । ३. लोगस्स णं भंते ! दाहिणिल्ले चरिमंते किं जीवा० ? एवं चेव । ४. एवं पच्चत्थिमिल्ले वि, उत्तरिल्ले वि । ५. लोगस्स णं भंते ! उवरिल्ले चरिमंते किं जीवा० पुच्छा । गोयमा ! नो जीवा, जीवदेसा वि जाव अजीवपएसा वि । जे जीवदेसा ते नियमं एगिंदियदेसा य, अणिंदियदेसा य, अहवा एगिंदियदेसा य अणिंदियदेसा य बेंदियस्स य देसे, अहवा एगिंदियदेसा य बेइंदियाण य देसा । एवं मज्जिल्लविरहितो जाव पंचिदियाणं । जे जीवप्पएसा ते नियमं एगिंदियप्पदेसा य अणिंदियप्पएसा य, अहवा एगिंदियपदेसा य अणिंदियप्पदेसा य बेइंदियाण य पदेसा । एवं आदिल्लविरहिओ जाव पंचिदियाणं । अजीवा जहा दसमसए तमाए (स० १० उ० १ सु० १७) तहेव निरवसेसं । ६. लोगस्स णं भंते ! हेट्टिल्ले चरिमंते किं जीवा० पुच्छा । गोयमा ! नो जीवा, जीवदेसा वि जाव अजीवप्पएसा वि । जे जीवदेसा ते नियमं एगिंदियदेसा, अहवा एगिंदियपदेसा य बेंदियस्स य देसे, अहवा एगिंदियदेसा य बेइंदियाण य देसा । एवं मज्जिल्लविरहिओ जाव अणिंदियाण पदेसा आदिल्लविरहिया सव्वेसिं जहा पुरत्थिमिल्ले चरिमंते तहेव । अजीवा जहा उवरिल्ले चरिमंते तहेव । [सु. ७-९. सत्तण्हं नरयपुढवीणं पुरत्थिमिल्लाइचरिमंते जीव-अजीवतद्वेसपदेसनिरूवणं] ७. इमीसे णं भंते ! रयणप्पभाए पुढवीए पुरत्थिमिल्ले चरिमंते किं जीवा० पुच्छा । गोयमा ! नो जीवा, एवं जहेव लोगस्स तहेव चत्तारि वि चरिमंता जाव उत्तरिल्ले, उवरिल्ले जहा दसमसए विमला दिसा (स० १० उ० १ सु० १६) तहेव निरवसेसं । हेट्टिल्ले चरिमंते जहेव लोगस्स हेट्टिल्ले चरिमंते (सु० ६) तहेव, नवरं देसे पंचेंदिएसु तियभंगो, सेसं तं चेव । ८. एवं जहा रयणप्पभाए चत्तारि चरिमंता भणिया एवं सक्ररप्पभाए वि । उवरिम-हेट्टिल्ला जहा रयणप्पभाए हेट्टिल्ले । ९. एवं जाव अहैसत्तमाए । [सु. १०-१२. सोहम्माइबारसदेवलोग-गेवेज-अणुत्तरविमाण-ईसिपब्भार-पुढवीणं पुरत्थिमिल्लाइचरिमंते जीव-अजीव-तद्वेसपदेसाइनिरूवणं] १०. एवं सोहम्मस्स वि जाव अच्युयस्स । ११. गेविज्जविमाणाणं एवं चेव । नवरं उवरिम-हेट्टिल्लेसु चरिमंतेसु देसेसु पंचेंदियाण वि मज्जिल्लविरहितो चेव, सेसं तहेव । १२. एवं जहा गेवेज्जविमाणा तहा अणुत्तरविमाणा वि, ईसिपब्भारा वि । [सु. १३. परमाणुपोग्गलस्स एगसमएणं पुरत्थिमिल्लचरिमंत-पच्चत्थिमिल्लाइचरिमंतगमणसामनिरूवणं] १३. परमाणुपोग्गले णं भंते ! लोगस्स पुरत्थिमिल्लाओ चरिमंताओ पच्चत्थिमिल्लं चरिमंतं एगसमएणं गच्छति, पच्चत्थिमिल्लाओ चरिमंताओ पुरत्थिमिल्लं चरिमंतं एगसमएणं गच्छति, दाहिणिल्लाओ चरिमंताओ उत्तरिल्लं जाव गच्छति, उत्तरिल्लाओ० दाहिणिल्लं जाव गच्छति, उवरिल्लाओ चरिमंताओ हेट्टिल्लं चरिमंतं एग० जाव गच्छति, हेट्टिल्लाओ चरिमंताओ उवरिल्लं चरिमंतं एगसमएणं गच्छति ? हृता, गोतमा ! परमाणुपोग्गले णं लोगस्स पुरित्थिमिल्ल० तं चेव जाव उवरिल्लं चरिमंतं गच्छति । [सु. १४. मेहवरिसणनिण्णयत्थं हृथाइआउटावेमाणपुरिसम्मि किरियापरूवणं] १४. पुरिसे णं भंते ! वासं वासति, वासं नो वासतीति हृथं वा पायं वा बाहुं वा ऊरुं वा आउटावेमाणे वा पसारेमाणे वा कतिकिरिए ? गोयमा ! जावं च णं से पुरिसे वासं वासति, वासं नो वासतीति हृथं वा जाव ऊरुं वा आउटावेति वा पसारेति वा तावं च णं से पुरिसे काइयाए जाव पंचहिं किरियाहिं पुष्टे । [सु. १५. देवस्स अलोगंसि हृथाइआउटणाइअसामत्थनिरूवणं] १५. (१) देवे णं भंते ! महिंद्रीए जाव महेसक्खे लोगंते ठिच्चा पभू अलोगंसि हृथं वा जाव ऊरुं वा आउटावेत्ताए वा पसारेत्तए वा ? णो इणद्वे समद्वे । (२) से केणद्वेणं भंते ! एवं वुच्ति 'देवे णं महिंद्रीए जाव लोगंते ठिच्चा णो पभू अलोगंसि हृथं वा जाव पसारेत्तए वा' ? गोयमा ! जीवाणं आहारोवचिया पोग्गला, बोंदिचिया पोग्गला, कलेवरचिया पोग्गला, पोग्गलमेव पप्प जीवाण य अजीवाण य गतिपरियाए आहिज्जइ, अलोए णं नेवथि जीवा, नेवथि पोग्गला, से तेणद्वेणं जाव पसारेत्तए वा । सेवं भंते ! सेवं भंते ! त्ति० । ॥१६.८॥ ★★☆ नवमो उद्देसओ 'बलि' ★★☆ [सु. १. वझरोयणिंदस्स बलिस्स सभा-रायहाणीआदीणं निरूवणं] १. कहिं णं भंते ! बलिस्स वझरोयणिंदस्स वझरोयणरन्नो सभा सुहम्मा पन्नता ? गोयमा ! जंबुद्वीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स उत्तरेणं तिरियमसंखेज्ज० जहेव चमरस्स (स० २ उ० ८ सु० १) जाव बायालीसं जोयणसहस्साइं ओगाहिता एत्थं णं बलिस्स वझरोयणिंदस्स वझरोयणरन्नो रुयगिदे नामं उप्पायपव्वए

પન્તે સત્તરસ એકવીસે જોયણસાએ એવં પમાણ જહેવ તિગિંછીકૂડસ્સ, પાસાયવડેંસગસ્સ વિ તં ચેવ પમાણ સીહાસણ સપરિવારં બલિસ્સ પરિયારેણ અદ્વો તહેવ, નવરં રુયિંદપ્પભાઇં ૩ કુમુયાઇં । સેસં તં ચેવ જાવ બલિચંચાએ રાયહાણીએ અન્નેસિં ચ જાવ નિચે, રુયિંદસ્સ ણ ઉપ્પાયપવ્વયસ્સ ઉત્તરેણ છકોડિસાએ તહેવ જાવ ચત્તાલીસં જોયણસહસ્સાઇં ઓગાહિતા એથ્ય ણ બલિસ્સ વઝરોયણિંદસ્સ વઝરોયણરન્નો બલિચંચા નામં રાયહાણી પન્ત્તા; એં જોયણસયસહસ્સં પમાણ તહેવ જાવ બલિપેદસ્સ ઉવવાતો જાવ આયરક્ખા સબ્વં તહેવ નિરવસેસં, નવરં સાતિરેં સાગરોવમં ઠિતી પન્ત્તા । સેસં તં ચેવ બલી વઝરોયણિદે, બલી વઝરોયણિદે । સેવં ભંતે ! સેવં ભંતે ! જાવ વિહરતિ ॥ ૧૬.૧॥ ★★☆ દસમો ઉદ્દેસાઓ ‘ઓહી’ ★★☆ [સુ. ૧. ઓહિભેયાદિજાણણત્યં પણ્ણવણાસુતાવલોયણનિદેસો] ૧. કતિવિધે (?ધા) ણ ભંતે ! ઓહી પણ્ણત્તા ? ગોયમા ! દુવિધા ઓહી પન્ત્તા । ઓહીપયં નિરવસેસં ભાણિયબ્વં । સેવં ભંતે ! સેવં ભંતે ! જાવ વિહરતિ ॥ ૧૬.૧૦॥ ★★☆ એગારસમો ઉદ્દેસો ‘દીવ’ ★★☆ [સુ. ૧. દીવકુમારેસુ સમાહારાદિપ્યાણ નિરૂવણ] ૧. દીવકુમારાણ ભંતે ! સબ્વે સમાહારા૦ નિસ્સાસા ? નો ઇણઢે સમઢે । એવં જહા પઢમસાએ બિતિયઉદ્દેસાએ દીવકુમારાણ વત્તબ્વયા(સ૦ ૧ ઉ૦ ૨ સુ૦ ૬) તહેવ જાવ સમાઉયા સમુસ્સાસનિસ્સાસા । [સુ. ૨-૪. દીવકુમારેસુ-લેસાનિરૂવણ, લેસં પડુચ્ચ અપ્પાબહુયં ઇછુંઅપ્પાબહુયં ચ] ૨. દીવકુમારાણ ભંતે ! કતિ લેસ્સાઓ પન્ત્તાઓ ? ગોયમા ! ચત્તારિ લેસ્સાઓ પન્ત્તાઓ, તં જહા— કણહલેસ્સા જાવ તેઉલેસ્સા । ૩. એસિ ણ ભંતે ! દીવકુમારાણ કણહલેસ્સાણ જાવ તેઉલેસ્સાણ ય કયરે કયરેહિંતો જાવ વિસેસાહિયા વા ? ગોયમા ! સબ્વત્થોવા દીવકુમારા તેઉલેસ્સા, કાઉલેસ્સા અસંખેજગુણા, નીલલેસ્સા વિસેસાહિયા, કણહલેસ્સા વિસેસાહિયા । ૪. એટેસિ ણ ભંતે ! દીવકુમારાણ કણહલેસ્સાણ જાવ તેઉલેસ્સાણ ય કયરે કયરેહિંતો અપ્પિછુયા વા મહિછુયા વા ? ગોયમા ! કણહલેસ્સેહિંતો નીલલેસ્સા મહિછુયા જાવ સબ્વમહિછુયા તેઉલેસ્સા । સેવં ભંતે ! ભંતે ! જાવ વિહરતિ ॥ ૧૬.૧૧॥ ★★☆ બારસમો ઉદ્દેસાઓ ‘ઉદ્દી’ ★★☆ [સુ. ૧. ઉદહિકુમારેસુ સમાહારઇનિરૂવણાઈ] ૧. ઉદધિકુમારાણ ભંતે ! સબ્વે સમાહારા૦ ? એવં ચેવ । સેવં ભંતે ! સેવં ભંતે !૦ । ॥ ૧૬.૧૨॥ ★★☆ તેસમો ઉદ્દેસાઓ ‘દિસા’ ★★☆ [સુ. ૧ દિસાકુમારેસુ સમાહારઇનિરૂવણાઈ] ૧. એવં દિસાકુમારા વિ । ॥ ૧૬.૧૩॥ ★★☆ ચઉદસમો ઉદ્દેસાઓ ‘થળિયા’ ★★☆ [સુ. ૧ થળિયકુમારેસુ સમાહારઇનિરૂવણાઈ] ૧. એવં થળિયકુમારા વિ । સેવં ભંતે ! ત્તિ જાવ વિહરતિ ॥ ૧૬.૧૪॥ ફફફ સોલસમં સયં સમત્તં ॥ ફફફ સત્તરસમં સયં ફફફ [સુ. ૧. સત્તરસમયસયસ્સ મંગલં] ૧. નમો સુયદેવયાએ ભગવતીએ । [સુ. ૨. સત્તરસમયસયસ્સ ઉદ્દેસનામપરૂવણા] ૨. કુંજર ૧ સંજય ૨ સેલેસિ ૩ કિરિય ૪ ઈસાણ ૫ પુઢવિ ૬-૭, દગ ૮-૯ વાઉ ૧૦-૧૧ । એગિંદિય ૧૨ નાગ ૧૩ સુવણ્ણ ૧૪ વિજ્ઞુ ૧૫ વાય ૧૬ ડાંગી ૧૭ સત્તરસે ॥ ૧॥ ★★☆ પઢમો ઉદ્દેસાઓ ‘કુંજર’ ★★☆ [સુ. ૩. પઢમુદેસસ્સુકુગ્ઘાઓ] ૩. રાયગિહે જાવ એવં વદાસિ— [સુ. ૪-૭. કૂળિયરન્નો ઉદાયિ -ભૂયાણંદનામાણં દોણ્ણ હૃત્થીણ પુવ્વભવ-અણંતરભવનિદેસપુવ્વં સિદ્ધિગમણાનિરૂવણં] ૪. ઉદાયી ણ ભંતે ! હત્થિરાયા કઓહિંતો અણંતરં ઉબ્વદ્વિત્તા ઉદાયિહત્થિરાયત્તાએ ઉવવન્ને ? ગોયમા ! અસુરકુમારેહિંતો દેવેહિંતો અણંતરં ઉબ્વદ્વિત્તા ઉદાયિહત્થિરાયત્તાએ ઉવવન્ને । ૫. ઉદાયી ણ ભંતે ! હત્થિરાયા કાલમાસે કાલં કિચ્ચા કહિં ગચ્છિહિતિ, કહિં ઉવવજિહિતિ ? ગોયમા ! ઇમીસે ણ રયાપ્પભાએ પુઢવીએ ઉકોસસાગરોવમદ્વિતીયંસિ નરગંસિ નેરઙ્યત્તાએ ઉવવજિહિતિ । ૬. સે ણ ભંતે ! તતોહિંતો અણંતરં ઉબ્વદ્વિત્તા કહિં ગચ્છિહિતિ ?, કહિં ઉવવજિહિતિ ? ગોયમા ! મહાવિદેહે વાસે સિજિસિહિતિ જાવ અંતં કાહિતિ । ૭. ભૂયાણંદે ણ ભંતે ! હત્થિરાયા કતોહિંતો અણંતરં ઉબ્વદ્વિત્તા ભૂયાણંદ૦ ? એવં જહેવ ઉદાયી જાવ અંતં કાહિતિ । [સુ. ૮-૯. તાલમારુભમાણમ્મિ તાલફલં ચ પચાલેમાણાઈમ્મિ પુરિસમ્મિ તાલ-તાલફલજીવેસુ ચ કિરિયાપરૂવણાઈ] ૮. પુરિસે ણ ભંતે ! તાલમારુભિતા તાલાઓ તાલફલં પચાલેમાણે વા પવાડેમાણે વા કતિકિરિએ ? ગોયમા ! જાવં ચ ણ સે પુરિસે તાલમારુભતિ, તાલમારુભિતા તાલાઓ તાલફલં પચાલેઝ વા પવાડેઝ વા તાવં ચ ણ સે પુરિસે કાઇયાએ

જાવ પંચહિં કિરિયાહિં પુછે । જેસિં પિ ય ણ જીવાણ સરીરેહિંતો તાલે નિવ્વત્તિએ તાલફલે નિવ્વત્તિએ તે વિ ણ જીવા કાઇયાએ જાવ પંચહિં કિરિયાહિં પુછા । ૧. અહે ણ ભંતે ! સે તાલફલે અપ્પણો ગરુયયાએ જાવ પચ્ચોવયમાણે જાઇ તત્થ પાણાં જાવ જીવિયાઓ વરોવેતિ તતો ણ ભંતે ! સે પુરિસે કતિકિરિએ ? ગોયમા ! જાવં ચ ણ સે પુરિસે તાલફલે અપ્પણો ગરુયયાએ જાવ જીવિયાઓ વરોવેતિ તાવં ચ ણ સે પુરિસે કાઇયાએ જાવ ચતુહિં કિરિયાહિં પુછે । જેસિં પિ ય ણ જીવાણ સરીરેહિંતો તાલે નિવ્વત્તિએ તે વિ ણ જીવા કાઇયાએ જાવ ચતુહિં કિરિયાહિં પુછા । જેસિં પિ ય ણ જીવાણ સરીરેહિંતો તાલે નિવ્વત્તિએ તે વિ ણ જીવા કાઇયાએ જાવ ચતુહિં કિરિયાહિં પુછા । જેસિં પિ ય ણ જીવાણ સરીરેહિંતો તાલે નિવ્વત્તિએ તે વિ ણ જીવા કાઇયાએ જાવ ચતુહિં કિરિયાહિં પુછા । [સુ. ૧૦-૧૪. રૂક્ખમૂલ-કંદ-બીયાઇં પચાલેમાણાઇમ્મિ પુરિસમ્મિ રૂક્ખમૂલકંદ-બીયજીવેસુ ય કિરિયાપરૂવણાઇ] ૧૦. પુરિસે ણ ભંતે ! રૂક્ખસ્સ મૂલં પચાલેમાણે વા પવાડેમાણે વા કતિકિરિએ ? ગોયમા ! જાવં ચ ણ સે પુરિસે રૂક્ખસ્સ મૂલં પચાલેતિ વા પવાડેતિ વા તાવં ચ ણ સે પુરિસે કાઇયાએ જાવ પંચહિં કિરિયાહિં પુછે । જેસિં પિ ય ણ જીવાણ સરીરેહિંતો મૂલે નિવ્વત્તિએ જાવ બીએ નિવ્વત્તિએ તે વિ ણ જીવા કાઇયાએ જાવ પંચહિં કિરિયાહિં પુછા । ૧૧. અહે ણ ભંતે ! સે મૂલે અપ્પણો ગરુયયાએ જાવ જીવિયાઓ વરોવેતિ તાઓ ણ ભંતે ! સે પુરિસે કતિકિરિએ ? ગોયમા ! જાવં ચ ણ સે મૂલે અપ્પણો જાવ વરોવેતિ તાવં ચ ણ સે પુરિસે કાઇયાએ જાવ ચતુહિં કિરિયાહિં પુછે । જેસિં પિ ય ણ જીવાણ સરીરેહિંતો મૂલે નિવ્વત્તિએ તે વિ ણ જીવા કાઇયાએ જાવ પંચહિં કિરિયાહિં પુછા । જે વિ ય સે જીવા અહે વીસસાએ પચ્ચોવયમાણસ્સ ઉકગહે વદૃંતિ તે વિ ણ જીવા કાઇયાએ જાવ પંચહિં કિરિયાહિં પુછા । ૧૨. પુરિસે ણ ભંતે ! રૂક્ખસ્સ કંદં પચાલેઝો ? ગોયમા ! જાવં ચ ણ સે પુરિસે જાવ પંચહિં કિરિયાહિં પુછે । જેસિં પિ ય ણ જીવાણ સરીરેહિંતો કંદે નિવ્વત્તિએ તે વિ ણ જીવા જાવ પંચહિં કિરિયાહિં પુછા । ૧૩. અહે ણ ભંતે ! કંદે અપ્પણો જાવ ચતુહિં પુછે । જેસિં પિ ય ણ જીવાણ સરીરેહિંતો મૂલે નિવ્વત્તિએ, ખંધે નિવ્વત્તિએ જાવ ચતુહિં પુછા । જેસિં પિ ય ણ જીવાણ સરીરેહિંતો કંદે નિવ્વત્તિએ તે વિ ણ જાવ પંચહિં પુછા । ૧૪. જહા કંદો એવં જાવ બીયં । [સુ. ૧૫-૧૭. સરીર-ઝંદિય-જોગભેયપરૂવણ] ૧૫. કતિ ણ ભંતે ! સરીરગા પન્નતા ? ગોયમા ! પંચ સરીરગા પન્નતા, તં જહા— ઓરાલિએ જાવ કમ્માએ । ૧૬. કતિ ણ ભંતે ! ઝંદિયા પન્નતા ? ગોયમા ! પંચ ઝંદિયા પન્નતા, તં જહા— સોતિંદિએ જાવ ફાસિંદિએ । ૧૭. કતિવિધે ણ ભંતે ! જોએ પન્નતે ? ગોયમા ! તિવિધે જોએ પન્નતે, તં જહા— મણજોએ વડજોએ કાયજોએ । [સુ. ૧૮-૨૫. ઓરાલિયાઝસરીરપંચંગ નિવ્વત્તેમાણેસુ જીવ-ચતુવીસઝંડએસુ એગત-પુહતેણ કિરિયાપરૂવણ] ૧૮. જીવ ણ ભંતે ! ઓરાલિયસરીરં નિવ્વત્તેમાણે કતિકિરિએ ? ગોયમા ! સિય તિકિરિએ, સિય ચતુકિરિએ, સિય પંચકિરિએ । ૧૯. એવં પુઢવિકાઝાએ વિ । ૨૦. એવં જાવ મણુસ્સે । ૨૧. જીવ ણ ભંતે ! ઓરાલિયસરીરં નિવ્વત્તેમાણા કતિકિરિયા ? ગોયમા ! તિકિરિયા વિ, ચતુકિરિયા વિ, પંચકિરિયા વિ । ૨૨. એવં પુઢવિકાઝાએ વિ । ૨૩. એવં જાવ મણુસ્સા । ૨૪. એવં વેદુભ્યિસરીરેણ વિ દો દંડગા, નવરં જસ્સ અથ્ય વેદુભ્યિં । ૨૫. એવં જાવ કમ્મગસરીરં । [સુ. ૨૬-૨૭. ઝંદિયપંચંગ જોગિતિયં ચ નિવ્વત્તેમાણેસુ જીવ-ચતુવીસઝંડએસુ કિરિયાપરૂવણ] ૨૬. એવં સોતિંદિયં જાવ ફાસિંદિયં । ૨૭. એવં મણજોગં, વડજોગં, કાયજોગં, જસ્સ જં અથ્ય તં ભાણિયવં । એતે એગત-પુહતેણ છબ્બીસં દંડગા । [સુ. ૨૮. ભાવસ્સ ભેયછક્કં] ૨૮. કતિવિધે ણ ભંતે ! ભાવે પન્નતે ? ગોયમા ! છબ્બિહે ભાવે પન્નતે, તં જહા— ઉદઝાએ ઉવસભિએ જાવ સન્નિવાતિએ । [સુ. ૨૯. ભાવભેય-પભેયજાણણતથું અણુઓગદારસુતાવલોયણનિદેસો] ૨૯. સે કિં તં ઉદઝાએ ભાવે ? ઉદઝાએ ભાવે દુવિહે પન્નતે, તં જહા— ઉદએ ય ઉદએ ય ઉદયનિપ્ફન્ને ય । એવં એતેણં અભિલાવેણ જહા અણુઓગદારે છન્નામં તહેવ નિરવસેસં ભાણિયવં જાવ સે તં સન્નિવાતિએ ભાવે । સેવં ભંતે ! સેવં ભંતે ! ત્તિ । ||૧૭.૧|| ★☆☆ બીઓ ઉદ્દેસઓ ‘સંજય’ ☆☆★ [સુ. ૧-૩. સંજય -અસંજય -સંજયાસંજએસુ કમેણ ધ્રમ્મ -અધ્રમ્મ - ધ્રમ્માધ્રમ્મ -ઠિતતાઝપરૂવણ] ૧. સે નૂણ ભંતે ! સંયતવિરયપડિહ્યપચ્ચક્રવાયપાવકમ્મે ધ્રમ્મે ઠિએ, અસ્સંજયઅવિરયપડિહ્યઅપચ્ચક્રવાયપાવકમ્મે અધ્રમ્મે ઠિએ, સંજયાસંજયે ધ્રમ્માધ્રમ્મે ઠિએ ?

હંતા, ગોયમા ! સંજયવિરય જાવ ધર્માધર્મમે ઠિએ । ૨. એયંસિ ણ ભંતે ! ધર્માંસિ વા અહર્માંસિ વા ધર્માધર્માંસિ વા ચક્રિયા કેયિ આસિન્તાએ વા જાવ તુયાદ્વિત્તાએ વા ? ણો ઇણદે સમદે । ૩. સે કેણ ખાઇ અદેણ ભંતે ! એવં કુચ્છિ જાવ ધર્માધર્મમે ઠિએ ? ગોયમા ! સંજતવિરત જાવ પાવકમ્મે ધર્મમે ઠિએ ધર્માં ચેવ ઉવસંપજ્ઞિન્તાણ વિહરતિ । અસ્સંયત જાવ પાવકમ્મે અધર્મમે ઠિએ અધર્માં ચેવ ઉવસંપજ્ઞિન્તાણ વિહરિ । સંજયાસંજયે ધર્માધર્મમે ઠિએ ધર્માધર્મમં ઉવસંપજ્ઞિન્તાણ વિહરતિ, સે તેણદેણ જાવ ઠિએ । [સુ. ૪. જીવેસુ ધર્મ-અધર્મ-ધર્માધર્મઠિતત્તપરૂબણ] ૪. જીવા ણ ભંતે ! કિં ધર્મે ઠિયા, અધર્મે ઠિયા ધર્માધર્મે ઠિયા ? ગોયમા ! જીવા ધર્મે વિ ઠિયા, અધર્મે વિ ઠિયા, ધર્માધર્મે વિ ઠિયા । [સુ. ૫-૬. નેરિય-એગિંદિય-વિગલિંદિએસુ અધર્મઠિતત્તપરૂબણ] ૫. નેરતિયા ણં૦ પુચ્છા । ગોયમા ! એરતિયા નો ધર્મે ઠિયા, અધર્મે ઠિયા, નો ધર્માધર્મે ઠિયા । ૬. એવં જાવ ચરુરિંદિયાણ । [સુ. ૭. પંચિંદિયતિરિક્ખેસુ અધર્મ-ધર્માધર્મઠિતત્તપરૂબણ] ૭. પંચિંદિયતિરિક્ખોળોળિયા ણં૦ પુચ્છા । ગોયમા ! પંચિંદિયતિરિક્ખોળિયા નો ધર્મે ઠિયા, અધર્મે ઠિયા, ધર્માધર્મે વિ ઠિયા । [સુ. ૮. મણુસ્સેસુ ધર્મ-અધર્મ-ધર્માધર્મઠિતત્તપરૂબણ] ૮. મણુસ્સા જહા જીવા । સુ. ૯. વાણમંતર-જોતિસિય-વેમાળિએસુ અધર્મઠિતત્તપરૂબણ ૯. વાણમંતર-જોતિસિય-વેમાળિયા જહા નેરિયા । [સુ. ૧૦. અન્નતથિયમંતવ્વનિરાસપુબ્વયં ભગવાઓ સમણોવાસએસુ બાલપંડિયતનિરૂબણ] ૧૦. અન્નતથિયા ણ ભંતે ! એવમાઇક્ખંતિ જાવ પરૂબેતિ— ‘એવં ખલુ સમણા પંડિયા, સમણોવાસયા બાલપંડિયા; જસ્સ ણ એગપાણાએ વિ દંડે અનિક્ખિતે સે ણ એગંતબાલે ત્ત વત્તબ્વં સિયા’ સે કહમેયં ભંતે ! એવં ? ગોયમા ! જં ણ તે અન્નતથિયા એવમાઇક્ખંતિ જાવ વત્તબ્વં સિયા, જે તે એવમાહંસુ, મિચ્છં તે એવમાહંસુ । અહં પુણ ગોયમા ! એવમાઇક્ખામિ જાવ પરૂબેમિ— એવં ખલુ સમણા પંડિયા; સમણોવાસગા બાલપંડિયા; જસ્સ ણ એગપાણાએ વિ દંડે નિક્ખિતે સે ણ નો એગંતબાલે ત્ત વત્તબ્વં સિયા । [સુ. ૧૧. જીવેસુ બાલત્ત-પંડિયત્ત-બાલપંડિયત્ત-નિરૂબણ] ૧૧. જીવા ણ ભંતે ! કિં બાલા, પંડિયા, બાલપંડિયા ? ગોયમા ! જીવા બાલા વિ, પંડિયા વિ, બાલપંડિયા વિ । [સુ. ૧૨-૧૩. નેરિય-એગિંદિય-વિગલિંદિએસુ બાલત્તનિરૂબણ] ૧૨. નેરિયા ણં૦ પુચ્છા । ગોયમા ! નેરિયા બાલા, નો પંડિયા, નો બાલપંડિયા । ૧૩. એવં જાવ ચરુરિંદિયાણ । [સુ. ૧૪. પંચિંદિયતિરિક્ખેસુ બાલત્ત-બાલપંડિયત્તનિરૂબણ] ૧૪. પંચિંદિયતિરિક્ખ૦ પુચ્છા । ગોયમા ! પંચિંદિયતિરિક્ખોળિયા બાલા, નો પંડિયા, બાલપંડિયા વિ । [સુ. ૧૫. મણુસ્સેસુ બાલત્ત-પંડિયત્ત-બાલપંડિયત્તનિરૂબણ] ૧૫. મણુસ્સા જહા જીવા । [સુ. ૧૬. વાણમંતર-જોતિસિય-વેમાળિએસુ બાલત્તનિરૂબણ] ૧૬. વાણમંતર-જોતિસિય-વેમાળિયા જહા નેરતિયા । [સુ. ૧૭. પાણાતિવાયાદીસુ પાણાતિવાયવેરમણાદીસુ ઉપ્પત્તિયાદીસુ ય અણેગેસુ પદેસુ અન્નતથિયમંતવ્વનિરાસપુબ્વયં ભગવાઓ જીવ-જીવપ્પાણં અણણન્તનિરૂબણ] ૧૭. અન્નતથિયા ણ ભંતે ! એવમાઇક્ખંતિ જાવ પરૂબેતિ— ‘એવં ખલુ પાણાઇવાએ મુસાવાએ જાવ મિચ્છાદંસણસલ્લે વદૃમાણસ્સ અન્ને જીવે, અન્ને જીવાયા । પાણાતિવાયવેરમણે જાવ પરિગ્રહવેરમણે, કોહવિવેગે જાવ મિચ્છાદંસણસલ્લિવિવેગે વદૃમાણસ્સ અન્ને જીવે, અન્ને જીવાયા । ઉપ્પત્તિયાએ જાવ પારિણામિયાએ વદૃમાણસ્સ અન્ને જીવે, અન્ને જીવાયા । ઉગ્ગહે ઈહા-અવાયે ધારણાએ વદૃમાણસ્સ જાવ જીવાતા । ઉદ્ઘાણે જાવ પરક્રમે વદૃમાણસ્સ જાવ જીવાયા । નેરિયતે તિરિક્ખમણુસ્સ-દેવતે વદૃમાણસ્સ જાવ જીવાયા । નાણાવરણિજે જાવ અંતરાઇ વદૃમાણસ્સ જાવ જીવાયા । એવં કણહલેસ્સાએ જાવ સુક્લલેસ્સાએ, સમ્મદિદ્વીએ ૩ । એવં ચક્ખુદંસણે ૪, આભિણિબોહિયનાણે ૫, મતિઅન્નાણે ૩, આહારસન્નાએ ૪ । એવં ઓરાલિયસરીરે ૫ । એવં મણજોએ ૩ । સાગરોવયોગે અણાગારોવયોગે વદૃમાણસ્સ અન્ને જીવે, અન્ને જીવાતા’ સે કહમેયં ભંતે ! એવં ? ગોયમા ! જં ણ તે અન્નતથિયા એવમાઇક્ખંતિ જાવ મિચ્છં તે એવમાહંસુ । અહં પુણ ગોયમા ! એવમાઇક્ખામિ જાવ પરૂબેમિ—‘એવં ખલુ પાણાતિવાએ જાવ મિચ્છાદંસણસલ્લે વદૃમાણસ્સ સે ચેવ જીવે, સે ચેવ જીવાતા જાવ અણાગારોવયોગે વદૃમાણસ્સ સે ચેવ જીવ, સે ચેવ જીવાયા’ । [સુ. ૧૮. પુણલસંબંધં પદુચ્ચ રૂવિભાવં પત્તસ્સ દેવસ્સ અરૂવિત્તવિઉબ્વણે અસંભવનિરૂબણ] ૧૮. (૧) દેવે ણ ભંતે ! મહિદ્વીએ જાવ મહેસક્ખે પુબ્વામેવ રૂવી ભવિત્તા પભૂ અરૂવિં વિઉવિત્તાણં

चिद्वित्तए ? णो इणद्वे समद्वे । (२) से केणद्वेण भंते ! एवं वुच्चइ देवे णं जाव नो पभू अरूविं विउव्वित्ताणं चिद्वित्तए ? गोयमा ! अहमेयं जाणामि, अहमेयं पासामि, अहमेयं पासामि, अहमेयं बुज्ज्ञामि, अहमेयं अभिसमन्नागच्छामि —मए एयं नायं, मए एयं दिद्वं, मए एयं बुद्धं, मए एयं अभिसमन्नागयं जं णं तहागयस्स जीवस्स सरूविस्स सकम्मस्स सरागस्स सवेयणस्स समोहस्स सलेसस्स ससरीरस्स ताओ सरीराओ अविप्पमुक्कस्स एवं पण्णायति, तं जहा— कालते वा जाव सुक्किलते वा, सुब्भिंगंधते वा दुब्भिंगंधते वा, तित्तते वा जाव महुरते वा, कक्खडते वा जाव लुकखते वा, से तेणद्वेण गोयमा ! जाव चिद्वित्तए । [सु. १९. अरूविभावं पत्तस्स जीवस्स र्बवित्तविउव्वणे असंभवनिरूवणं] १९. स च्वेव णं भंते ! से जीवे पव्वामेव अरूबी भवित्ता पभू रूविं विउव्वित्ताणं चिद्वित्तए? णो तिणद्वे समद्वे । जाव चिद्वित्तए? गोयमा ! अहमेयं जाणामि, जाव जं णं तहागयस्स जीवस्स अरूविस्स अकम्मस्स अरागस्स अवेदस्स अमोहस्स अलेसस्स असरीरस्स ताओ सरीराओ विप्पमुक्कस्स णो एवं पन्नायति, तं जहा-कालते वा जाव लुकखते वा, से तेणद्वेण जाव चिद्वित्तए । सेवं मंते ! सेवं मंते ! त्ति० । ॥ १७.२ ॥ ☆☆☆

तद्वाओ उद्देसओ ‘सेलेसि’☆☆☆ [सु.१.सेलेसिं पडिवन्नम्मि अणगारम्मि परप्पओगं विणा एयणानिसेहपरूवणं] १. सेलेसिं पडिवन्नए णं भंते ! अणगारे सदा समियं एयति वेयति जाव तं तं भावं परिणमति ? नो इणद्वे समद्वे, नद्वन्नत्थेगेणं परप्पयोगेणं । [सु.२. एयणाए दव्वादिया पंच भेया] २. कतिविधा णं भंते ! एयणा पन्नता? गोयमा ! पंचविहा एयणा पन्नता, तं जहा-दव्वेयणा खेत्तेयणा कालेयणा भवेयणा भावेयणा । [सु.३-४०. दव्वेयणादियाणं पंचणहं एयणाणं पत्तेयं चउगइपच्चइय-भेयचउक्कनिरूवणं] ३. दव्वेयणा णं भंते! कतिविधा पन्नता?गोयमा! चउव्विहा पन्नता, तं जहा-नेरतियदव्वेयणा तिरिक्खजोणियदव्वेयणा मणुस्सदव्वेयणा देवदव्वेयणा । ४. से केणद्वेण भंते ! एवं वुच्चति नेरतियदव्वेयणा, नेरइयदव्वेयणा? गोयमा ! जं णं नेरतिया नेरतियदव्वे वद्विंसु वा, वद्वंति वा, वद्विस्संति वा तेणं तथ नेरतिया नेरतियदव्वे वद्वमाणा नेरतियदव्वेयणं इंसु वा, एयंति वा, एइस्संति वा, सेतेणद्वेण जाव दव्वेयणा । ५. से केणद्वेण भंते । एवं वुच्चति तिरिक्खजोणियदव्वेयणा० ? एवं चेव, नवरं ‘तिरिक्खजोणियदव्वे’ भाणियव्वं । सेसं तं चेव । ६. एवं जाव देवदव्वेयणा । ७. खेत्तेयणा णं भंते ! कतिविहा पन्नता ? गोयमा ! चउव्विहा पन्नता, तं जहा-नेरतियखेत्तेयणा जाव देवखेत्तेयणा । ८. से केणद्वेण भंते ! एवं वुच्चति-नेरतियखेत्तेयणा, नेरइयखेत्तेयणा ? एवं चेव, नवरं नेरतियखेत्तेयणा भाणितव्वा । ९. एवं जाव देवखेत्तेयणा १०. एवं कालेयणा वि । एवं भवेयणा वि, भावेयणा वि; जाव देव-भावेयणा । [सु.११. चलणाए सरीर-इंदिय-जोगचलणारूवं भेयतिगं] ११. कतिविहा णं भंते ! चलणा पन्नता? गोयमा ! तिविहा चलणा पन्नता, तं जहा-सरीरचलणा इंदिचलणा जोगचलणा । [सु. १२-१४. सरीर-इंदिय-जोगचलणाणं कमेणं पंच पंच तिण्णि भेया] १२. सरीरचलणा णं भंते ! कतिविहा पन्नता? गोयमा ! पंचविहा पन्नता, तं जहा-ओरालियसरीरचलणा जाव कम्मगसरीरचलणा । १३. इंदियचलणा णं भंते ! कतिविहा पन्नता? गोयमा ! पंचविहा पन्नता, तं जहा-सोतिंदियचलणा जाव फासिंदियचलणा । १४. जोगचलणा णं भंते ! कतिविहा पन्नता? गोयमा ! तिविहा पन्नता, तं जहा-मणजोगचलणा वइजोगचलणा कायजोगचलणा । [सु. १५-१७. ओरालियाइपंचसरीरचलणाणं सरूवं] १५. से केणद्वेण भंते! एवं वुच्चइ- ओरालियसरीरचलणा, ओरालियसरीरचलणा ? गोयमा ! जं णं जीवा ओरालियसरीरे वद्वमाणा ओरालियसरीरपायोग्गाइं दव्वाइं ओरालियसरीरत्ताए परिणामेमाणा ओरालियसरीरचलणं चलिंसु वा, चलिस्संति वा, से तेणद्वेण जाव ओरालियसरीरचलणा, ओरालियसरीरचलणा । १६. से केणद्वेण भंते! एवं वुच्चइ- वेउव्वियसरीरचलणा, वेउव्वियसरीरचलणा? एवं चेव, नवरं वेउव्वियसरीरे वद्वमाणा । १७. एवं जाव कम्मगसरीरचलणा । [सु.१८-१९. सोतिंदियापंचइंदियचलणाणं सरूवं] १८. से केणद्वेण भंते ! एवं वुच्चइ-सोतिंदियचलणा, सोतिंदियचलणा ? गोयमा ! जं णं जीवा सोतिंदिए वद्वमाणा सोतिंदियपायोग्गाइं दव्वाइं सोतिंदियत्ताए परिणामेमाणा सोतिंदियचलणं चलिंसु वा, चलंति वा, चलिस्संति वा, से तेणद्वेण जाव सोतिंदियचलणा, सोतिंदियचलणा । १९. एवं जाव फासिंदियचलणा । [सु. २०-२१. मणजोगाइतिजोगचलणाणं सरूवं] २०.

से केणद्वेण भंते ! एवं वुच्छ-मणजोगचलणा, मणजोगचलणा ? गोयमा ! जं णं जीवा मणजोए वट्टमाणा मणजोगप्पायोग्गाइं दब्बाइं मणजोगत्ताए परिणामेमाणा मणचलणं चलिंसु वा, चलंति वा, चलिस्संति वा, से तेणद्वेण जाव मणजोगचलणा । २१. एवं वइजोगचलणा वि । एवं कायजोगचलणा वि । [सु.२२. ‘संवेग-निवेद्य’ आईणं ‘मारणंतियअहियासणया’ पञ्जंताणं पयाणं सिद्धिपञ्जवसाणफलत्तनिरूवणं] २२. अहं भंते ! संवेगे निवेद्य गुरु-साधम्मियसुस्सूसणया आलोयणया निंदणया गरहणया खमावणया सुयसहायता विओसमणया, भावे अपडिबद्धया विणिवट्टणया विवित्तसयणासणसेवणया सोतिंदियसंवरे जाव फासिंदियसंवरे जोगपचकखाणे सरीरपचकखाणे कसायपचकखाणे संभोगपचकखाणे उवहिपचकखाणे भत्तपचकखाणे खमा विरागया भावसच्चे जोगसच्चे करणसच्चे मणसमन्नाहरणया वइसमन्नाहरणया कायसमन्नाहरणया कोहविवेगे जाव मिच्छादंसणसल्लविवेगे, णाणसंपन्नया दंसणसंपन्नया चरित्तसंपन्नया वेदणअहियासणया मारणंतियअहियासणया, एए णं भंते ! पदा किंपञ्जवसाणफला पन्नता समणाउसो ! ? गोयमा ! संवेगे निवेद्य जाव मारणंतियअहियासणया, एए णं सिद्धिपञ्जवसाणफला पन्नता समणाउसो ! | सेवं भंते ! सेवं भंते ! जाव विहरति । ॥१७.३॥ ★★☆ चउत्थो उद्देसओ ‘किरिय’★☆★ [सु.१. चउत्थुद्देसस्सुवुग्घाओ] १. तेणं कालेणं तेणं समएणं जाव एवं वयासी- [सु.२-७. जीव-चउवीसइदंडएसु पाणाइवायाईहिं पंचहिं किरियापरूवणाइ] २. अत्थि णं भंते ! जीवाणं पाणातिवाएणं किरिया कज्जति ? हंता, अत्थि । ३. सा भंते ! किं पुट्टा कज्जति, अपुट्टा कज्जति ? गोयमा! पुट्टा कज्जति, नो अपुट्टा कज्जति । एवं जहा पढमसए छट्टुद्देसए (स० १ उ० ६ सु० ७-११) जाव नो अणाणुपुव्विकडा ति वत्तब्बं सिया । ४. एवं जाव वेमाणियाणं; नवरं जीवाणं एगिंदियाण य निव्वाघाएणं छहिसिं; वाघायं पुडुच्च सिय तिदिसिं सिय चउदिसिं, सिय पंचदिसिं; सेसाणं नियमं छहिसिं । ५. अत्थि णं भंते ! जीवाणं मुसावाएणं किरिया कज्जति ? हंता, अत्थि ६. सा भंते ! किं पुट्टा कज्जति०? जहा पाणातिवाएणं दंडओ एवं मुसावातेण वि । ७. एवं अदिणादाणेण वि, मेहुणेण वि, परिग्गहेण वि । एवं एए पंच दंडगा । [सु.८-१२. समय-देस-पदेसे पुडुच्च जीव-चउवीसइदंडएसु पाणाइवायाईहिं कज्जमाणा किरिया ‘पुट्टा’ इच्छाइ निरूवणं] ८. जं समयं णं भंते! जीवाणं पाणातिवाएणं किरिया कज्जति सा भंते ! किं पुट्टा कज्जइ, अपुट्टा कज्जइ ? एवं तहेव जाव वत्तब्बं सिया । जाव वेमाणियाणं । ९. एवं जाव परिग्गहेण । एते वि पंच दंडगा १०। १०. जं देसं णं भंते! जीवाणं पाणातिवाएणं किरिया कज्जइ०? एवं चेवं । जाव परिग्गहेण । एवं एते वि पंच दंडगा १५। ११. जं पदेसं णं भंते! जीवाणं पाणातिवाएणं किरिया कज्जइ सा भंते! किं पुट्टा कज्जइ० ? एवं तहेव दंडओ । १२. एवं जाव परिग्गहेण । एवं एए वीसं दंडगा । [सु. १३-२०. जीव-चउवीसइदंडएसु दुकख-दुकखवेदण-वेयणा-वयणावेदणाणं अत्तकडत्तनिरूवणं] १३. जीवाणं भंते ! किं अत्तकडे दुकखे, नो परकडे दुकखे, नो तदुभयकडे दुकखे । १४. एवं जाव वेमाणियाणं । १५. जीवा णं भंते ! किं अत्तकडे दुकखं वेदेंति, परकडे दुकखं वेदेंति, तदुभयकडे दुकखं वेदेंति ? गोयमा ! अत्तकडे दुकखं वेदेंति, नो परकडे दुकखं वेदेंति, नो तदुभयकडे दुकखं वेदेंति । १६. एवं जाव वेमाणिया । १७. जीवाणं भंते! किं अत्तकडा वेयणा, परकडा वेयणा०? पुच्छा । गोयमा! अत्तकडा वेयणा, णो परकडा वेयणा, णो तदुभयकडा वेदणा । १८. एवं जाव वेमाणियाणं । १९. जीवा णं भंते! किं अत्तकडं वेदणं वेदति, परकडं वेदणं वेदेंति, तदुभयकडं वेयणं वेदेंति ? गोयमा ! जीवा अत्तकडं वेदणं वेदेंति, नो परकडं वेयणं वेएंति, नो तदुभयकडं वेयणं वेएंति । २०. एवं जाव वेमाणिया । सेवं भंते ! सेवं भंते ! त्तिं । ॥१७.४॥ ★★☆ पंचमो उद्देसओ ‘ईसाण’★☆★ [सु.१. ईसाणस्स देविंदस्स सुधम्मा, सभाए ठाणादिवियारो] १. कहि णं भंते! ईसाणस्स देविंदस्स देवरण्णो सभा सुहम्मा पन्नता ? गोयमा ! जंबुद्दीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स उत्तरेण इमीसे रयणप्पभाए पुढवीए बहुसमरमणिज्ञाओ भूमिभागाओ उडंड चंदिम० जहा ठाणपए जाव मज्ज्ञे ईसाणवडेंसए । से णं ईसाणवडेंसए महाविमाणे अहृतेरस जोयणसयसहस्साइं एवं जहा दसमसए (स० १० उ० ६ सु०१) सक्कविमाणवत्तब्बया, सा इह वि ईसाणस्स निरवसेसा भाणियव्वा जाव आयरक्ख त्ति । ठिती सातिरेगाइं दो सागरोवमाइं । सेसं तं चेव जाव ईसाणे देविंदे देवराया, ईसाणे देविंदे देवराया । सेवं भंते ! सेवं भंते ! त्तिं । ॥१७.५॥ ★★☆

છદ્રો ઉદેસાઓ ‘પુઢવિ’ ★★☆ [સુ. ૧-૬. સત્તનરયપુઢવિપુઢવિકાઇયસ્સ સમોહયસ્સ સોહમ્માઇકપ્પગેવેજ-અણુત્તરવિમાણ-ઈસિપબ્ભારાસુ પુઢવિકાઇયત્તાએ ઉવવજ્જમાણસ્સ ઉપ્પત્તીએ પુબ્વ પચ્છા વા પુગ્ગલગહણનિર્ખવણ] ૧. (૧) પુઢવિકાઇએ ણ ભંતે ! ઇમીસે રયણપ્પભાએ પુઢવીએ સમોહણ, સમોહણિત્તા જે ભવિએ સોહમ્મે કપ્પે પુઢવિકાઇયત્તાએ ઉવવજ્જિત્તાએ સે ણ ભંતે ! કિં પુબ્વિં વા ઉવવજ્જિત્તા પચ્છા સંપાઉણેજ્જા, પુબ્વિં વા સંપાઉણિત્તા પચ્છા ઉવવજેજ્જા ? ગોયમા ! પુબ્વિં વા ઉવવજ્જિત્તા પચ્છા સંપાઉણેજ્જા, પુબ્વિં વા સંપાઉણિત્તા પચ્છા ઉવવજેજ્જા | (૨) સે કેણદ્રેણ જાવ પચ્છા ઉવવજેજ્જા ? ગોયમા ! પુઢવિકાઇયાણ તઓ સમુંગધાયા પન્ત્તા, તં જહા-વેયણસમુંગધાએ કસાયમુંગધાએ મારણંતિયસમુંગધાએ | મારણંતિયસમુંગધાણં સમોહણમાણે દેસેણ વા સમોહણન્તિ સબ્વેણ વા સમોહણન્તિ, દેસેણ સમોહન્તમાણે પુબ્વિં સંપાઉણિત્તા પચ્છા ઉવવજ્જિજ્જા, સબ્વેણ સમોહણમાણે પુબ્વિં ઉવવજેત્તા પચ્છા સંપાઉણેજ્જા, સે તેણદ્રેણ જાવ ઉવવજ્જિજ્જા | ૨. પુઢવિકાઇએ ણ ભંતે ! ઇમીસે રયણપ્પભાએ પુઢવીએ જાવ સમોહણ, સામોહન્તિત્તા જે ભવિએ ઈસાણે કપ્પે પુઢવિ૦ એવં ચેવ ઈસાણે વિ | ૩. એવં જાવ અચ્ચુએ | ૪. ગેવિજ્જવિમાણે અણુત્તરવિમાણે ઈસિપબ્ભારાએ ય એવં ચેવા ૫. પુઢવિકાઇએ ણ ભંતે | સક્રરપ્પભુપુઢવિકાઇઓ વિ ઉવવાએયવ્વો જાવ ઈસિપબ્ભારાએ | ૬. એવં જહા રયણપ્પભાએ વત્તવ્તા ભણિયા એવં જાવ અહેસત્તમાએ સમોહણો ઈસિપબ્ભારાએ ઉવવાતેયવ્વો | સેસં તં ચેવા સેવં ભંતે ! સેવં ભંતે ! ત્તિ૦| ★★☆ સત્તમો ઉદેસાઓ ‘પુઢવિ’ ★★☆ [

સુ. ૧. સોહમ્માઇકપાઇઈસિપબ્ભારપુઢવિપુઢવિકાઇયસ્સ સમોહયસ્સ સત્તસુ નરયપુઢવીસુ પુઢવિકાઇયત્તાએ ઉવવજ્જમાણસ્સ ઉપ્પત્તીએ પુબ્વ પચ્છા વા પુગ્ગલગહણનિર્ખવણ] ૧. પુઢવિકાઇએ ણ ભંતે! સોહમ્મે કપ્પે સમોહણ, સમોહણિત્તા જે ભવિએ ઇમીસે રયણપ્પભાએ પુઢવીએ પુઢવિકાઇયત્તાએ ઉવવજ્જિત્તાએ સે ણ ભંતે! કિં પુબ્વિ૦ સેસં તં ચેવ | જહા રયણપ્પભાપુઢવિકાઇઓ સબ્વકપ્પેસુ જાવ ઈસિપબ્ભારાએ તાવ ઉવવાતિઓ એવં સોહમ્મપુઢવિકાઇઓ વિ સત્તસુ વિ પુઢવીસુ ઉવવાતેયવ્વો જાવ અહેસત્તમાએ | એવં જહા સોહમ્મપુઢવિકાઇઓ સબ્વપુઢવીસુ ઉવવાતિઓ એવં જાવ ઈસિપબ્ભારાપુઢવિકાઇઓ સબ્વપુઢવીસુ ઉવવાતેયવ્વો જાવ અહેસત્તમાએ | સેવં ભંતે ! સેવં ભંતે ! ૦| ||૧૭.૭|| ★★☆ અદ્રમો ઉદેસાઓ ‘દગ’ ★★☆ [સુ. ૧-૨. છદ્રુદેસવણિયપુઢવિકાઇયવત્તવ્યાણુસારેણ આઉકાઇયવત્તવ્યાનિદ્રેસો] ૧. આઉકાઇએ ણ ભંતે ! ઇમીસે રતણપ્પભાએ પુઢવીએ સમોહણો, સમોહન્તિત્તા જે ભવિએ સોહમ્મે કપ્પે આઉકાઇયત્તાએ ઉવવજ્જિત્તાએ ? એવં જહા પુઢવિકાઇઓ તહા આઉકાઇઓ વિ સબ્વકપ્પેસુ જાવ ઈસિપબ્ભારાએ તહેવ ઉવવાતેયવ્વો | ૨. એવં જહા રયણપ્પભાઆઉકાઇઓ ઉવવાતિઓ તહા જાવ અહેસત્તમઆઉકાઇઓ ઉવવાએયવ્વો જાવ ઈસિપબ્ભારાએ | સેવં ભંતે ! સેવં ભંતે ! સેવં ભંતે ! ત્તિ૦| ||૧૭.૮|| ★★☆ નવમો ઉદેસાઓ ‘દગ’ ★★☆ [સુ. ૧-૩. સત્તમુદેસવણિયપુઢવિકાઇયવત્તવ્યાણુસારેણ આઉકાઇયવત્તવ્યાનિદ્રેસો] ૧. આઉકાઇએ ણ ભંતે ! સોહમ્મે કપ્પે સમોહણ, સમોહન્તિત્તા જે ભવિએ ઇમીસે રયણપ્પભાએ પુઢવીએ ઘણોદધિવલયેસુ આઉકાઇયત્તાએ ઉવવજ્જિત્તાએ સે ણ ભંતે !૦? સેસં તં ચેવ | ૨. એવં જાવ અહેસત્તમાએ | ૩. જહા સોહમ્મઆઉકાઇઓ એવં જાવ ઈસિપબ્ભારાઆઉકાઇઓ જાવ અહેસત્તમાએ ઉવવાતેયવ્વો | સેવં ભંતે ! સેવં ભંતે !૦| ||૧૭.૯|| ★★☆ દસમો ઉદેસાઓ ‘વાઊ’ ★★☆ [સુ. ૧. છદ્રુદેસવણિયપુઢવિકાઇયવત્તવ્યાણુસારેણ વાઉકાઇયવત્તવ્યાનિદ્રેસો] ૧. વાઉકાઇએ ણ ભંતે ! ઇમીસે રતણપ્પભાએ જાવ જે ભવિએ સોહમ્મે કપ્પે વાઉકાઇયત્તાએ ઉવવજ્જિત્તાએ સે ણ૦? જહા પુઢવિકાઇઓ તહા વાઉકાઇઓ વિ, નવરં વાઉકાઇયાણ ચત્તારિ સમુંગધાયા પન્ત્તા, તં જહા-વેદણસમુંગધાએ જાવ વેતબ્વિયસમગ્ધાએ | મારણંતિયસમુંગધાણં સમોહણમાણે દેસેણ વા સમો૦ સેસં તં ચેવ જાવ અહેસત્તમાએ સમોહાઓ ઈસિપબ્ભારાએ ઉવવાતેયવ્વો | સેવં ભંતે ! સેવં ભંતે ! ત્તિ૦| ||૧૭.૧૦|| ★★☆ એગારસમો ઉદેસાઓ ‘વાઊ’ ★★☆ [સુ. ૧. સત્તમુદેસવણિયપુઢવિકાયવત્તવ્યાણુસારેણ વાઉકાયવત્તવ્યાનિદ્રેસો] ૧. વાઉકાઇએ ણ ભંતે ! સોહમ્મે કપ્પે સમોહણ, સમોહન્તિત્તા જે ભવિએ ઇમીસે રયણપ્પભાએ પુઢવીએ ઘણવાએ તણુવાએ ઘણવાયવલએસુ તણુવાયવલએસુ વાઉકાઇયત્તાએ ઉવવજ્જિત્તાએ સે ણ ભંતે !૦? સેસં તં ચેવ | એવં જહા સોહમ્મવાઉકાઇઓ સત્તસુ વિ પુઢવીસુ

ઉવવાતિઓ એવં જાવ ઈસ્પિબ્ભારાવાઉકાઇઓ અહેસત્તમાણ જાવ ઉવવાયેયવો | સેવં ભંતે ! સેવં ભંતે ! ૦ | || ૧૭.૧૧ | ★★★ બારસમો ઉદ્દેસાઓ ‘એગિંડિય’ ★★★

[સુ. ૧. એગિંડિએસુ સમાહારાઇસત્તદારપરખ્વણ] ૧. એગિંડિયા ણ ભંતે ! સંવે સમાહારા, સંવે સમસરીરા ? એવં જહા પઢમસએ બિતિયઉદ્દેસએ પુઢવિકાઇયાણ વત્તવ્યા ભણિયા (સ૦૧૩૦૨સુ૦૭) સા ચેવ એગિંડિયાણ ઇહં ભાણિયવ્વા જાવ સમાઉયા સમોવવન્નગા | [સુ. ૨-૪. એગિંડિએસુ-લેસાપરખ્વણ, લેસં પડુચ્ચ અપ્પાબહુયં ઇદ્દુઅપ્પાબહુયં ચ] ૨. એગિંડિયાણ ભંતે ! કતિ લેસ્સાઓ પચ્ચતાઓ ? ગોયમા ! ચત્તારિ લેસ્સાઓ પચ્ચતાઓ, તં જહા-કણહલેસ્સા જાવ તેઉલેસ્સા | ૩. એટેસિ ણ ભંતે ! એગિંડિયાણ કણહલેસ્સાણ જાવ વિસેસાહિયા વા ? ગોયમા ! સંવત્થોવા એગિંડિયા તેઉલેસ્સા, કાઉલેસ્સા અણંતગુણા, ણીલલેસ્સા વિસેસાહિયા, કણહલેસ્સા વિસેસાહિયા | ૪. એસિ ણ ભંતે ! એગિંડિયાણ કણહલેસ્સા૦ ઇદ્દી જહેવ દીવકુમારાણ (સ૦૧૬૦૧૧સુ૦ ૪) | સેવં ભંતે ! સેવં ભંતે ! ૦ | || ૧૭.૧૨ | ★★★ તેરસમો ઉદ્દેસાઓ ‘નાગ’ ★★★

[સુ. ૧. નાગકુમારેસુ સમાહારાઇસત્તદાર-લેસા-અપ્પબહુયાઇપરખ્વણ] ૧. નાગકુમારા ણ ભંતે ! સંવે સમાહારા જહા સોલસમસએ દીવકુમારુદ્દેસએ (સ૦૧૬૦૧૧સુ૦ ૧-૪) તહેવ નિરવસેસં ભાણિયવ્વં જાવ ઇદ્દી | સેવં ભંતે ! સેવં ભંતે ! જાવ વિહરિ | || ૧૭.૧૩ | ★★★ ચોદ્દસમો ઉદ્દેસાઓ ‘સુવળ્ણ’ ★★★

[સુ. ૧. સુવળ્ણકુમારેસુ સમાહારાઇસત્તદાર-લેસા-અપ્પબહુયાઇપરખ્વણ] ૧. સુવળ્ણકુમારા ણ ભંતે ! સંવે સમાહારા૦ ? એવં ચેવ | સેવં ભંતે ! સેવં ભંતે ! ૦ | || ૧૭.૧૪ | ★★★ પણરસમો ઉદ્દેસાઓ ‘વિજ્ઞ’ ★★★

[સુ. ૧. વિજ્ઞકુમારેસુ સમાહારાઇસત્તદાર-લેસા-અપ્પબહુયાઇપરખ્વણ] ૧. વિજ્ઞકુમારા ણ ભંતે ! સંવે સમાહારા૦ ? એવં ચેવ | સેવં ભંતે ! સેવં ભંતે ! ૦ | || ૧૭.૧૫ | ★★★ સોલસમો ઉદ્દેસાઓ ‘વાય’ ★★★

[સુ. ૧. વાઉકુમારેસુ સમાહારાઇસત્તદાર-લેસા-અપ્પબહુયાઇપરખ્વણ] ૧. વાયકુમારા ણ ભંતે ! સંવે સમાહારા૦ ? એવં ચેવા સેવં ભંતે ! સેવં ભંતે ! ૦ | || ૧૭.૧૬ | ★★★ સત્તરસમો ઉદ્દેસાઓ ‘અંગ્જિ’ ★★★

[સુ. ૧. અંગ્જિકુમારેસુ સમાહારાઇસત્તદાર-લેસા-અપ્પબહુયાઇપરખ્વણ] ૧. અંગ્જિકુમારા ણ ભંતે ! સંવે સમાહારા૦ ? એવં ચેવા સેવં ભંતે ! સેવં ભંતે ! ૦ | || ૧૭.૧૭ | ફંફં | સત્તરસમં સયં સમત્તં || ૧૭ | અદ્વારસમં સયં ફંફં [સુ. ૧. અદ્વારસમસયસ્સ ઉદ્દેસનામપરખ્વણ] ૧. પઢમા ૧ વિસાહ ૧ માયંડિએ ય ૩ પાણાતિવાય ૪ અસુરે ય ૫ | ગુલ ૬ કેવલિ ૭ અણગારે ૮ ભવિએ ૯ તહ સોમિલડુરસે ૧૦ | || ૧ | ★★★ પઢમો ઉદ્દેસાઓ ‘પઢમા’ ★★★

[સુ. ૨. પઢમુદેસસુવુંઘાઓ] ૨. તેણં કાલેણં તેણં સમએણં રાયગિહે જાવ એવં વયાસી- [સુ. ૩-૮. જીવ-ચઉવીસિદ્ધંદ્ય-સિદ્ધેસુ એગત્ત-પુહતેણ જીવભાવં પડુચ્ચ જહાજોગં પઢમત્ત-અપઢમત્તનિર્ખ્વણ] ૩. જીવે ણ ભંતે ! જીવભાવેણં કિં પઢમે, અપઢમે ? ગોયમા ! નો પઢમે, અપઢમે | ૪. એવં નેરહિએ જાવ વેમાણિએ | ૫. સિદ્ધે ણ ભંતે ! સિદ્ધભાવેણં કિં પઢમે, અપઢમે ? ગોયમા ! પઢમે, નો અપઢમે | ૬. જીવા ણ ભંતે ! જીવભાવેણં કિં પઢમા, અપઢમા ? ગોયમા ! નો પઢમા, અપઢમા | ૭. એવં જાવ વેમાણિયા | ૮. સિદ્ધા ણ૦ પુચ્છા | ગોયમા ! પઢમા, નો અપઢમા | [સુ. ૯-૧૭. જીવ-ચઉવીસિદ્ધંદ્ય-સિદ્ધેસુ એગત્ત-પુહતેણ જહાજોગં આહાર-અણાહારભાવં પડુચ્ચ પઢમત્ત-અપઢમત્તનિર્ખ્વણ] ૯. આહારએ ણ ભંતે ! જીવે આહારભાવેણં કિં પઢમે, અપઢમે ? ગોયમા ! નો પઢમે, અપઢમે | ૧૦. એવં જાવ વેમાણિએ | ૧૧. પોહત્તિએ એવં ચેવા | ૧૨. અણાહારએ ણ ભંતે ! જીવે અણાહારભાવેણં૦ પુચ્છા | ગોયમા ! સિય પઢમે, સિય અપઢમે | ૧૩. નેરતિએ ણ ભંતે ! ૦ ? એવં નેરતિએ જાવ વેમાણિએ નો પઢમે, અપઢમે | ૧૪. સિદ્ધે પઢમે, નો અપઢમે | ૧૫. અણાહારગા ણ ભંતે ! જીવા અણાહારભાવેણં૦ પુચ્છા ! ગોયમા ! પઢમા વિ અપઢમા વિ | ૧૬. નેરતિયા જાવ વેમાણિયા ણો પઢમા, અપઢમા | ૧૭. સિદ્ધા પઢમા, નો અપઢમા | એકેકે પુચ્છા ભાણિયવ્વા | [સુ. ૧૮-૨૨. જીવ-ચઉવીસિદ્ધંદ્ય-સિદ્ધેસુ એગત્ત-પુહતેણ જહાજોગં ભવસિદ્ધીયાઇભાવં પડુચ્ચ પઢમત્ત-અપઢમત્તનિર્ખ્વણ] ૧૮. ભવસિદ્ધીએ એગત્ત-પુહતેણ જહા આહારાએ (સુ૦૯-૧૧) | ૧૯. એવં અભવસિદ્ધીએ વિ | ૨૦. નોભવસિદ્ધીય-નોઅભવસિદ્ધીય ણ ભંતે ! જીવે નોભવ૦ પુચ્છા | ગોયમા ! પઢમે, નો અપઢમે | ૨૧. ણોભવસિદ્ધીય-નોઅભવસિદ્ધીયે ણ ભંતે ! સિદ્ધે નોભવ ૦ ? એવં ચેવ | ૨૨. એવં પુહતેણ વિ દોણ વિ | [સુ. ૨૩-૨૮. જીવ-ચઉવીસિદ્ધંદ્ય-સિદ્ધેસુ એગત્ત-પુહતેણ જહાજોગં સણણઆઇભાવં પડુચ્ચ પઢમત્ત-અપઢમત્તનિર્ખ્વણ] ૨૩. સણ્ણી ણ ભંતે !